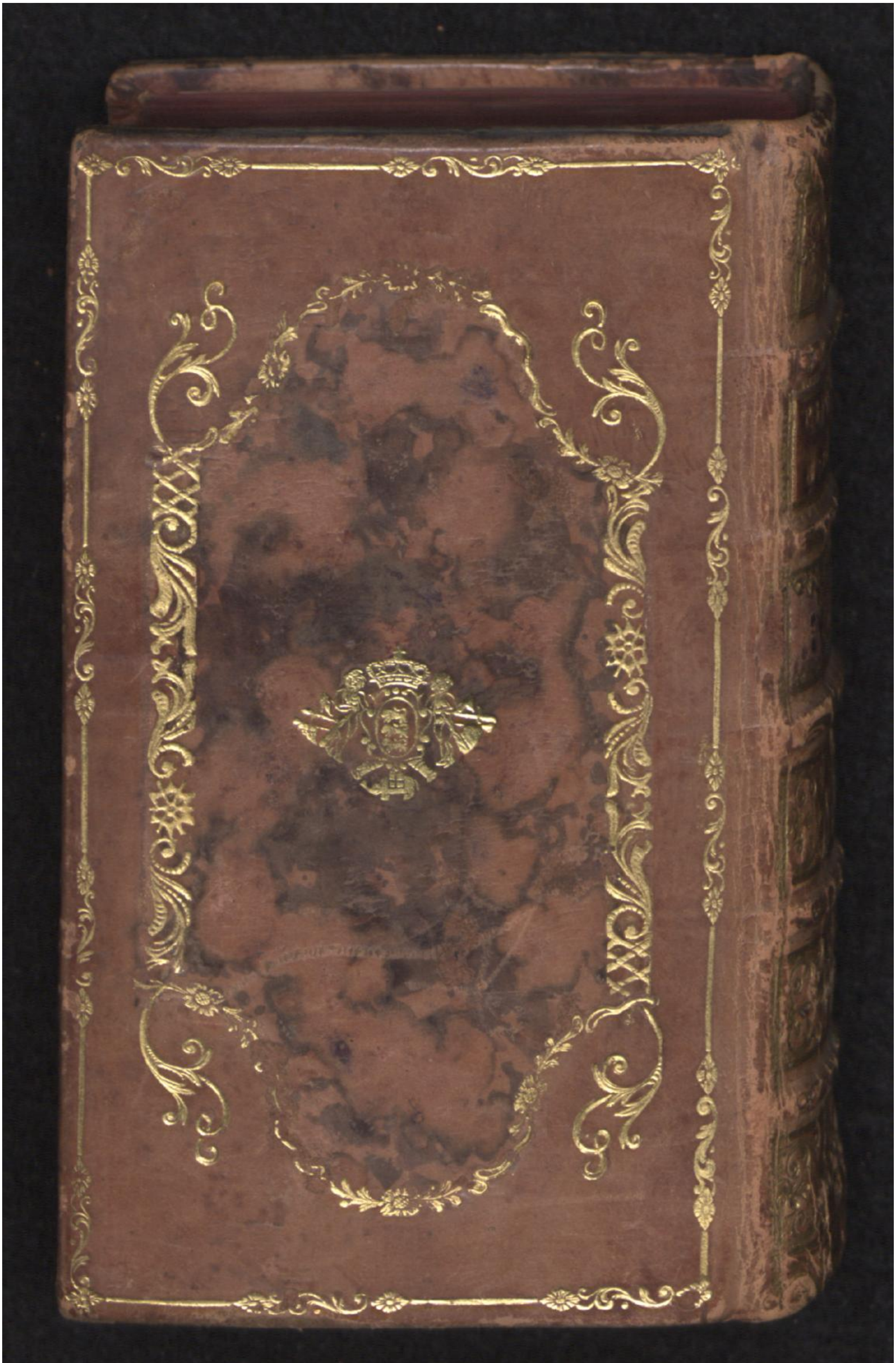

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

LN 109
ex. 2

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

campl

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

Pſalmorum omnium iuxta Hebraicam veritatem paraphraſtica interpretatio, authore Joanne Campenſi, publico, cū naſceretur et abſolueret, Louanij Hebraicarū literarum profeſſore.

R. D. Joanni Dantiſco Epiſcopo Colmenſi ꝛc. dedicata.

Acceſſit Athanaſius ad Marcellinum in librun pſalmorū Capnione interprete.

Paraphraſis in concionē Salomonis Eccleſiaſtæ quantum phraſis Hebraica permittit, ad literam proxime accedens per Joannem Campenſem.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

REVERENDISSIMO D. Joanni Dantiſco Colmēſi Epiſcopo, Regis ſereniſſimi Poloniæ apud Cæſaream maieſtatē Oratori &c. Joannes Campenſis S.

HAbes tandem modis om-
nibus ornatiſſime Præ-
ſul, ſuccinctam in Pſal-
mos oēs paraphaſim,
iuxta Hebraicā veritatē,
in qua cum verbum verbo reſpon-
dere non potuerit, verſus tamē ver
ſibus ſecundum Hebræorum exac-
tiſſimā diſtinctionē, exacte reſpon-
dent, qui in vulgata editione pluri-
mis in locis cōfuſi/ rem per ſe alio-
qui obſcurā plus ſatis, obſcuriorē
reddiderunt. Quis autē fuerit au-
thor huius editonis, qua Eccleſia
vtitur, mea non multum refert, hoc
vnū tantū affirmo, indignam eſſe
quæ diuo Hieronymo tribuat: con
ſtat hunc per omnia Græcam edi-
tionē ſequutū, vertiſſe quicquid ver
tit, cuius nō minus obſcurus eſt au
thor, quam eſt noſtræ huius Cer-
tum

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

tum enim eſt ex ipſo Ariſt ea, qui ſeptuaginta duos interpretes iuſſu Ptolemei regis in Aegyptum per‑ duxit, quiq; q̇d egerint, quo modo a rege excepti fuerint, quot horas verſioni ſingulis dieb⁹ impēderint quodq; nō ſeptuaginta cellulis, alij ab alijs ſecluſi fuerint ſed in vna domo cōſultantes inter ſe, conſonū quiddam ediderint, quod Græco Demetrio deſcribēdum traderent, vnico libello complexus eſt. Ex hoc ergo certū eſt, et ex Ioſepho in præ‑ fatione antiquitatum Iudaicarum imo ex ipſo diuo Hieronymo non vno tantum loco, ipſos ſeptuaginta duos, tantum legem, hoc eſt, quinq; libros Moſi in linguam Græcam tranſtuliſſe abſoluerunt enim id ad quod vocati fuerant, eo, inquit Ariſ ſtæas dierum numero, quo erant ipſi, hoc eſt duobus et ſeptuaginta. Hæc paucis hic non ſine cauſa com memorare libuit propter receptam, ſed pernicioſam perſuaſionem in Græcis de ſeptuaginta, et Latinis de vulgata editione, quod ea ſit di‑

ui Hiero

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

NVNCVPATORIA

ui Hieronymi, atq; ob id in neutra
quicquam mutare ex ipſis Hebrai-
cis fontibus liceat, cũ extet iuxta He-
braicam veritatẽ editio alia, quam
certiſſimũ eſt eſſe ipſius Hieronymi
quãuis eccleſia neſcio quo modo eã
non receperit. Qui ergo nunc cona-
tur melius quiddam afferre, q̃ vſu
receptum eſt, non diuerſum a Hie-
ronymo cum iniuria ſanctiſſimi et
doctiſſimi viri facit, ſed idem peni-
tus, quod olim faciebat ipſe. Verũ
hæc hactenus, ad me enim nõ mul-
tum pertinent, qui non interpretem
ago, ſed paraphraſten, quiq; au-
thoritatẽ in eccleſia nullam ambio,
nec cuiquam iniuriam facio, niſi for-
te obſcuros locos, eoſq; non paucos
ob nimis ſcrupuloſam in reddendo
verbũ verbo fidẽ, explicuiſſe aliis
verbis apertioribns ſit iniuriam fa-
cere. Ego tantum natiuũ quẽdam
guſtum horum pſalmorũ dare vo-
lui, futurum ſperans, vt olim eccle-
ſiæ conſenſu totũ vetus teſtamen-
tum doctis et linguarum peritis in
noſtram linguam ttanſferendũ cõ-
mittatur

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

mittatur, quēadmodū audio hunc
noſtrū ſummū pontificē Clementē
vij. ante nupertimā Romanæ vr-
pis expugnationē tentaſſe, vt vide-
licet ea prouincia ſex Judæis, et ſex
Chriſtianis Hebraice peritis man-
daretur. Sed ad rem noſtram re-
uertamur, hanc paraphraſim, quā
tantopere in publicum prodire cu-
pis, maxima ex parte, ante aliquot
annos Louanij cum linguam He-
braicam in Buſlidiano collegio pro
fiterer, auditoribus meis nō in hoc
dictaueram, vt vnquam euulgare-
tur, ſed vt aliquos ad ſtudium He-
braicarum literarum inuitarē, re ip
ſa oſtendere conatus ſum, nō vtilē
ſolū, ſed neceſſariam fore ad ſacros
authores intelligendos eius linguæ
nonnullam cognitionē, quod q̄ vi-
deatur veriſimile alijs neſcio, de me
hoc dicere poſſum, q̄ nullis cōmen-
tarijs in hunc pſalmorū librū (puto
enim me omnes propemodum legiſ
ſe, qui aliquo modo in precio fue-
rint) tantū adiutus fuerim, quan-
tum exigua, imo propemodū nulla

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

ſacroſanctæ huius linguæ notitia.
Habe itaqꝫ mi Dantiſce non noſtri
tantum ſeculi præſulũ decus, qđ
a me nullus ĩpetraſſet alius, quan-
tũuis id multi conati ſint, et boni, et
docti, nec mediocriter magni viri:
non ꝙ illos iudicauerim hiſce meis
nugis indignos, ſed ꝙ mihi perſua
dere nunꝗ̃ potuerim, aliquid ineſſe
quod doctis placere poſſet. Quid er
go cauſæ ſit fortaſſe ipſe tu rogabis
cur nunc tibi dem, qđ nulli dare cõ-
ſtitueram. Paucis reſpondebo: fa-
ma nominis tui, qua mihi annis
non paucis cognitus fuiſti, et ipſa
præſentia, quæ famam adeo non
minuit, vt auxerit etiam vehemen-
ter, cogunt me credere plus tibi,
quam ipſi mihi, depræhendi enim
non fallacibus argumẽtis reculam
quandam in te, oportet enim mini-
mum quiddam eſſe, quod vix vlla
lingua pluribus dignata eſt ſylla-
bis, quam vna, ex Hebræis eſt
Græcis Latinis mens tu ſi
voles ex reliquis linguis addes, no-
uiſti enim totiꝰ Europæ ferme oẽs

hæc certe ſyllaba magis me rapuit
in amorem tui q̃ vllæ tuæ opes,
aut in me innumera alioqui benefi
cia, et quid me non raperet, quũ per
ſam, cum ſumma eruditione, et ne-
quaq̃ Sarmatica ciuilitate cõiunc-
tam, ad pontificale culmen euectus
ſis, et merito apud potentiſſimos
principes tam ſit gratioſus meus
hic Sarmata, vt ſi quidlibet indu-
tus celeberrima per loca vadat, om
nis Dantiſcum deceat color, et ſta-
tus, et res. Vale Domine mi, et has
qualeſcũq; laboris mei primitias
conſule boni, meliora tibi promitto
et alia multa, et hæc fortaſſis ipſa,
ſi Deus vitam conceſſerit. No-
rimbergæ. 3. Maij. 1532

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

PSALMVS I.

MOdis omnib⁹ beatus eſt
ille vir, qui non ſecutus
eſt conſilium eorum, qui
ſine certa lege viuunt,
neq; ſocius fuit eorū qui
ſtudio faciunt male, multo minus
eo dementiæ peruenit, vt impoſto-
rum illi vita placuerit.
2 Quin poti⁹ in doctrina dñi totus
erit, et doctrinam illius animo vol-
uet, et reuoluet nocte et die.
3 Quare ſimilis erit arbori planta-
tæ iuxta riuulos aquarū, que fruc-
tū maturū proferet tēpore oportu-
no: cui⁹ ne vnū quidē foliū marceſ-
cet, et quēcunq; illa fructū protule-
rit, vtilitatem ille adferet aliam.
4 Longe aliter eueniet impijs exle-
gibus: erunt enim veluti feſtuca,
quæ ludibrium eſt venti.
5 Quare ſubſiſtere non poterūt im-
pij illi, ſed cauſa ſua cadent, quan-
do ad normam æquitatis vita illo-
rū expēdet, neq; tranſgreſſores du-
rare poterunt in coetu iuſtorum.
6 Agnoſcit enim dñs modū viuen-
di iuſtorū, & gratus eſt illi, ſed vitæ

genus illorum, qui Deũ nõ habent
præ oculis, interibit,

2

Quare fremuerũt gentes.

QVæ dementia fecit exteras
nationes inter ſe conſpirare,
et Judaicam factionem rem
ſtultam animo concipere?
2 Oppoſuerunt em̃ ſe, qui reges ſũt
orbis et principes inito conſilio con
ſpirauerunt aduerſus Dominũ et
Chriſtum illius.
3 Rũpamus inquientes laqueos
eorum, abijciamus a nobis vincula
eorum, ne pareamus legibus eorũ.
4 His minis nihil aliud, q̃ ei qui
coelos ipſos inhabitat riſũ mouent,
et ipſi Domino cachinnum.
5 Quãdo enim videbit illi, loque-
tur tanquam iratus cum eis, et ve-
luti grauiter cõmotus turbabit, et
irrita faciet omnia conſilia eorum.
6 Ego interim, inquit Dominus,
inuitis illis præfeci regem, qui mi-
hi placet, monti Sion, in quo ſãcti-
tatis meæ ſpecimina edere cõſtitui,
7 Arripio ego rex cõditionẽ, & tan-
quã firmiſſime decretum in acta re-

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

ferãm hoc, qđ Dñs dixerit ad me fi-
lius meus es tu, ego hodie genui te.
8 Et, ſi popoſceris a me veluti pa
trimonium, et hæreditario iure tu-
os. poſſidebis omnium nationũ po-
pulos, et ditio tua extendetur vſqꝫ
ad extremos fines terræ.
9 Tamqꝫ tibi erit facile, ſi rebella-
re voluerint, confringere illos ſcep-
tro tuo ferreo, et poteſtate regia, q̃
figulo frangere vaſculũ, quod pau-
lo ante finxerat ipſe,
10 Quare tandem reſipiſcite o re-
ges, et rectam admonitionẽ admit-
tite quotquot eſtis iudices terræ.
11 Et depoſitis ridiculis minis li-
benter vos imperio Dñi ſubdite, et
gaudete talẽ vobis contigiſſe regẽ,
memores interim quantus ſit, et q̃
metuendum ne offendatur.
12 Itaqꝫ filium quẽ vobis præfecit,
oſculamini, et amicitiã illi⁹ expe-
tite ne forte iraſcatur, et vos a recta
via aberretis: ſi enim veluti ira ac-
cenſus cũ rebellib⁹ vobis agere coe-
perit, quod niſi reſipiſcatis breui
futurũ eſt. ſero ſẽtietis quã vere foeli

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

ces fuerint, qui ſe illius imperio ſub
diderunt.

Pſalmus Dauid cum fugeret
Abſolon filiũ ſuum. 3.

Dñe quid
multipli.

DOmine quam ſũt multi qui
affligunt me? plurimi inſur-
gunt aduerſum me.
2 Multi dicũt de me, nulla eſt huic
in Deo ſpes reliqua ſalutis. Tam
mentiuntur impudenter ſcelerati.
3 Cũ toties tu arripueris in prœ-
lio ſcutum contra hoſtes pro me, et
fueris mihi inſignis gloriæ author,
et erexeris caput meum.
4 Voce itaq; mea ad dñm etiam
nunc clamabo, et ille exaudiet me è
coelo, monte videlicet ſanctitati illiꝰ
peculiariter dicato. Certo certius. ſel.
5 Ego iacebam et ſuauiter dormie-
bam, et finito ſõno ſecurꝰ ſurgebã,
certo ſciẽs qđ adeſſet dñs mihi.
6 Quare nõ metuiſſem tũ vel cen-
tũ hominũ milia: etiam ſi ſũmo ſtu-
dio vndiq; oppugnaſſent me.
7 Exurge dñe, et eam ſecuritatem
redde mihi: ſerua me mi Deus, qui
percutere ſoles omniũ inimicorum
meorũ

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

meorum maxillas, ct ignominioſe
veluti colaphum impingere illis, et
dentes impiorū male de me loquen
tium confringere.
5 Aſolo te expectanda eſt vera ſa-
lus qui in populum te agnoſcentem
nirifice ſēper fuiſti liberalis. Quod
certo conſtat.

Pſalmus Dauid 4

CVm anxie implorem auxiliū tuum, exaudi me quæſo De- us innocentiæ meæ teſtis, qui in anguſtias redacto mihi latiſ ſimū ſæpe de īprouiſo campū ape- ruiſti: etiam nunc miſerere, et vo- cis meis reſponde. Cum in uocarē.
2 Vos principes viri, qua tandem
frōte me, quē De⁹ hoc honore dig-
nat⁹ ē, ſtudebitis cōtumelia afficere-
re idq; fruſtra? quod em̄ tētatis, nū
quā ſuccedet vobis. Ita res habet.
3 Hoc ſaltē agnoſcite, quam miris
modis Deus ſanctū quendam ſibi
legerit, dn̄s exaudiet me, quoties o-
rem illius implorauero.
4 Date operam ſedulo ne peccetis
ſi em̄ perpēderitis rem ipſam apud
animū

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

animũ vrm̃ ĩ lectis vrĩs ſoli, deſine
tis de me ſiniſtre loq̃. Proculdubio.
5 Si quemadmodum externis ſa-
crificijs ita ĩnocentia ſtuderetis pla
care Deum, tuto illi fidere poſſetis.
6 Multi dicunt, vtinã aliq̃s preſtet
nobis diuitias, tu vero fac luceat
nobis (qui te diuitijs præferim⁹)
lumen vultus tui Domine, et fauor
tuus erga nos appareat.
7 Non inuideo diuitias illis, quin
potius gaudio affeciſti animũ meũ,
q? illis frumentũ et vinum, quẽad
modũ optauerant, abundanter pro
uenerit, et diuites facti ſint.
8 Sine metu, fauore tuo contentus
nõ minus foeliciter quam diuites il
li, et iacebo, et obdormiſcam: quia
tu Dñe qui ſolus potes, ſingulari
quodam modo ab omni metu libe-
rum habitare facies me.

Verba me a auribus

Pſalmus Dauid. 5.

VErba mea auribus hauri
Domine, intellige cogitaci-
onẽ animi mei,
2 Conſydera quam valida voce ex
animo clamem ad te, qui mihi pro-
prie

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

prie et rex es, et Deus, quare et ve-
nio oratum, ante omnia te.
3 Dñe mane exaudies vocē meam.
ſummo mane cōponam ad te preca-
tionē meam. et videbo aſſecutū me
quod volebam.
4 Non enim Deus, cui placeat im-
pietas tu es, neque habitabit apud
te quiſquam malicioſus.
5 Non continget malicioſe ſtolidis
cōſiſtere e regione vultus tui, ſed
faciem et fauorem tuum auertes ab
eis, odio perſequeris ſceleratos.
6 Subuertes mendaces. hominem
ſanguinarium et fraudulētum abo
minabitur Dominus.
7 Quare ego fretꝰ multa miſericor
dia tua. ingrediar domū tuam, ora-
bo conuerſus ad templum ſanctita-
tis tuæ, maieſtatis tuæ reuerenter
rationem habens.
8 Dñe dirige me ad normā iuſtitiæ
tuæ, nō habeant vnde glorientur, q̄
inſidias parāt mihi fac plana ſit an
te oculos meos via qua itur ad te.
9 In ſermone hoſtiū meorū nihil
eſt, cui tuto fidi poſſit: animus illo-
rum

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

rum ſpurcitijs plen⁹ eſt: ſepulchro
patenti et cadauerum pædore refer
to ſimile eſt guttur illorum, per qđ
erūpit venenū, quod geſtāt in pec-
tore, et palam fit ex verbis illorum
(quantūuis ad fallendū compoſita
fuerint) aliud habere illos in ore et
aliud in pectore.
10 Perde illos De⁹, irrita ſint cōſi-
lia illorū, propter multitudinē ſce-
lerū quæ deſignant ſubuerte illos:
ſiquidem te quoqꝫ exaſperant,
11 Perde ſceleratos, vt gaudiant
quotquot ſubdiderūt ſe tibi: et per-
petuo exultēt, ab oī, qđ lædere eos
poſſet, te defendente ſecuri, et gau-
dio expleantur: quotquot amantes
ſunt auguſtiſſimi nominis tui.
12 Foelicē muneribꝰ tuis facies iuſ-
tū Dñe, et veluti clype⁹ proteges il-
lū: gratioſitate et fauore tuo exor-
nabis illū. Pſalmus Dauid 6

Omine ne pro ira tua, quā
aduerſū me licet merito, cō-
cepiſti, caſtiga me: neqꝫ pro — Dñe ne ĩ
bili, quam ego moui tibi ſuppliciū — furore.
ſume de me.

Quin

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

2 Quin potius miſereat te mei dñe
æger enim ſum: et te medico magis
opus habeo, corpus enim meũ con-
turbatum eſt totum.
3 Et animus meus cõturbatus eſt
multo magis: tu interim Dñe. quã-
do tandẽ reſpicies miſeriam meã?
4 Redi q̃ſo Dñe ad ſolitam clemen
tiam et libera animam meam a ma
lis: et priſtinæ ſanitati reſtitue me
habita ratione, non tam peccatorũ
meorũ q̃ benignitatis tuæ ĩmẽſæ.
5 Quõ enim poterit mortuus cele-
brare memoriam nominis tui, et
qui demerſi ſũt ad inferos, quõ gra
tum animum pro acceptis abs te be
neficijs oſtendere poterũt apud eos
qui ſunt ſuperſtites?
6 Defatigatus ſum fletu lamẽtabi
li, lectum meum laui ſingulis nocti
bus, et lachrimis meis cubile meum
humectaui.
7 Caligine obductus eſt pre nimio
moerore oculus meus, hæbetata eſt
acies eius præ metu tante (qui ſub-
uertere me cupiunt) hoſtiũ turbe.
8 Diſcedite a me quotquot machi-

namini malum mihi, Dominꝰ enim
placatus eſt lamentabili et clamoſo
fleto meo.
9 Audiuit Dominus orationē me-
am et precationē meam admiſit.
10 Pudore afficiantur, et vehemen-
ter conturbentur. quotquot inimico
ſūt animo in me, conuertantur in fu
gam et infames fiant ſubito.

Dn̄e deus meus

ipſius Dauid, quod. cecinit
contra minas Chus Beni
aminitæ, 7

DOmine mi deus ſpē meam
omnē colocaui in te, quare
ſerua me ab hac tanta multi
tudine perſequētium me, et in ma-
nus illorum ne ſinas incidere me.
2 Si enim qui dux eſt horum com-
prehēderit me, nō aliter dilaniabit,
q̄ leo ouiculam ſolet, quam nemo e
faucibus illius eripit.
3 Dn̄e ſi feci quidq̄ ſimile ſceleri-
bus, qualia ille deſignat in me mul
ta, et ſi malicioſe vel verbo, vel ope-
re egi vnquam cum illo.
4 Si conatꝰ ſū perdere quēquam,
q̄ pacē ⁊ amicitiam meam ex animo
expetiuit,

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

expetiuit quẽadmodũ ego expetiui il
li⁹ hoſtis nunc mei quẽ et ſummis e
periculis aliquoties eripui, q̃uis ho
mo improbiſſim⁹ nunc odio capita
li ſine vlla cauſa perſequatur me.
5 Si inquam admiſi illũ quicq̃ ta-
le preſequatur inceſſanter me, et cõ
prehẽdat, proſternat vſq; in terrã,
vitam adimat mihi: conſilia vero
mea et de meliore rerũ mearum ſta
tu ſpes in puluere iaceant, et irritæ
fiant omnes. Ita fiat.
6 Exurge Domine iratus, cõmoue
ant te furores hoſtium meorum vt
exciteris, et ſuppetias feras mihi,
quemadmodum et policitus es,
7 Quod vbi feceris ingẽs populo-
rũ turba accurret, et amplectetur te
orabitq; vt digneris te in altiſſimo
regni tui ſolio collocare, et rex eſſe
illius.
8 Quam prouinciam non grauate
ſuſcipiet Dñs, et iuſte iudicabit po-
pulos illos, iudica et me queſo ſecũ
dũ iuſticiam et innocẽtiam meam.
9 Perdet tandem ipſa maleuolen-
tia ĩpios, verũ tu confirmabis iuſtũ

qui ſcrutator es cordium, et renũ de
us iuſte.
10 Defenſor meus eſt Dominus,
qui victoriam tribuit, et ſeruat eos
qui candido ſunt pectore.
11 Deus et iuſti eſt iudex, et eius q̃
ſceleribus ſuis Deũ irritat aſſidue.
12 Contra talẽ, qui reſipiſcere non
volet gladium ſuũ acuet Deus, et
arcũ tendet, et oculis apte admoue
bit, vt non aberret a ſcopo, ſed recta
petat illum.
13 Preparata apud ſe habet tela
mortifera, parabit ea, q̃uo ſolẽt qui
ardentiſſime perſequunt̃ aliquẽ.
14 Sceleratus aũt ille parturiet
iniquitatem, nocere magnopere cu-
piẽs cõcipiet aĩo ſtultũ et moleſtũ la
borem, et tandẽ pariet rem nihili.
15 Effodit foueam et apertam reli
quit, ſperans vt ego incidam impru
dẽs in eam, verũ longe illi diuerſũ
eueniet, corruet enim ipſe in eam,
nunqnam extrahendus illinc.
16 Recidet ſtudiũ nocendi in caput
ipſi9, et in verticẽ capitis ipſi9 iniu
ria, qua me afficere conatus eſt,
17 Ego

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

17 Ego vero liberatus ab inſidijs
ipſius, celebrabo dñm pro iuſtitia,
quæ genuina eſt illi, et cantabo no-
men domini altiſſimi.

Pſalmus Dauid. 8.

Dñe dñs noſter.

DOmine oĩm noſtrum dñe q̃
merito magnifica ſparſa eſt
fama nominis tui per vni
uerſã terram, argumenta ſunt glo-
riæ et maieſtatis tue maxime, quæ
apparent in coelis.
2 Res mira præterea, quod ſola in
fantũ et lac adhuc ſugentium accla-
matione pro armis vſus ſis contra
hoſtes tuos, et oĩpotentiæ manifeſ-
tum oſtendens argumentũ, re tam
imbecilli ſubuerteris inimicũ, et eũ
qui veluti vindicem ſe oppoſuerat
tibi.
3 Quoties video coelos tuos, ope-
ra digitorũ tuorũ, lunam et reli-
quas ſtellas, quas elegantiſſimo or
dine in illis colocaſti,
4 Tum ſic apud me cogito Deus
bone, quid eſt miſerabilis homun-
cio quod tu illius rationem habeas,
aut Adæ nepos, quod tu inuiſere il

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

lū et amicitiam contrahere cum illo
digneris,
5 Feciſti illum tantum nō Deū, glo
ria et honore coronaſti illum.
6 Dominū feciſti illū operū tuorū,
omnia enim ſubieciſti pedibus illiꝰ.
7 Oues et boues vniuerſos. et reli-
qua etiam iumenta, quibus pabu-
lum ſuppeditant campi.
8 Aues in aere volitantes, piſces ꝗ
natant in mari, et quicquid vſquā
degit in vllis aquis,
9 Domine omniū noſtrū Domine
quam merito ſparſa eſt magnifica
fama noīs tui per vniuerſam terrā.

confitebor tibi dñe

Pſalmus Dauid, 9

LAudabo Dñm toto pecto-
re meo, ſcribam ipſe q̄ varia
admiratione digna deſignet
2 Gaudebo et exultabo ſerio, quod
propitium habeam te, pſalmis cele-
brabo nomen tuum, licet omni ſit
laude maius.
3 Conuerſi in fugam inimici mei,
viribus deſtituebantur, et funditus
ipſi perierunt, opera tua.
4 Tu enim, cum ego viribus illis
impar

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

impar eſſē, pro me ſtetiſti cōtra hoſ-
tes meos, et cauſæ meæ patrociniū
ſuſcepiſti, ſediſti pro tribunali. et
executus es iuſticiam.
5 Increpaſti gētes, ſubuertiſti im-
pium, memoriam nominis eorum
aboleuiſti nunquam reſtituendam.
6 O inimice finem habēt populati-
ones tue, neq; poſt hac amplius ti-
bi vnquam dabitur populandi po-
teſtas, ciuitatulas certe aliquot ſic
ſubuertiſti vt memoria illarū peri-
erit cū admiratione tranſeuntiū.
7 Tu quidē tyrannidem ad hunc
modū Dño ad temp⁹ cōniuēte, ex-
ercuiſti, verum ille perpetuo ſecu-
rus et tranquillus ſedebit, et obſer-
uabit omnia et iam nunc parat ſoli
um ſuū, vt ſedeat pro tribunali.
8 Vt iudicet orbē totū iuſtiſſime, et
cauſas populorū expendat æqſſime
9 Quare aderit Dominus protec-
tor illi, q̇ iniuſte opprimitur protec-
tor aderit opportunus, etiam in me
dijs tribulationibus.
10 Tunc ſpem indubitatam cōcipi
ent de te, vbi experti fuerint præ-

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

ſentiam nominis tui, et re ipſa diſ-
cent te nunq̃ defuiſſe illis, qui ſtu-
det placere tibi o Domine.
11 Pſalmos canite in laudem domi
ni habitatoris Sion, ſpargite ĩ vul
gus admiranda conſilia illius.
12 Qui vindicabit ſanguinẽ eorũ,
qui iniuſte oppreſſi fuerant, nunq̃
negliget dñs clamorẽ pauperũ.
13 Miſerere mei domine: aſpice af-
flictionẽ meam qua affligunt, qui
odio perſequuntur me, tu enim ille
es qui eligis et retrahis me a ianuis
et faucibus mortis,
14 Vt cõſcribam et cõmemorẽ va-
rios te laudandi modos, illis qui
verſant in portis Sion, et gaudio
afficiam eos propter ſalutẽ tam mi-
raculoſe allatam mihi pet te.
15 Deciderũt gẽtes in foueam, quã
ipſe parauerãt, reti illo quo alĳs in
ſidiabant, illaqueatꝰ eſt pes illarũ.
16 Notum eſt Dñm equitatis eſſe
ſtudioſum, et ꝙ ſceleribꝰ ſuis/ illa-
queabit impius. Res proculdubio
digna quæ imo reponatur animo.
17 Abibunt impĳ ad inferos, vna
cum

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

PSALMVS X

cum vniuerſis gentibus, quibꝰ cu-
ræ non eſt deus.
18 Non enim perpetuo obliuioni
dabitur pauper, patiens expectatio
afflictorum comperiet tandem non
fuiſſe inanis.
19 Exurge domine, ne inualeſcat
homuncio futilis, tractet cauſſa im
piarum gentium coram te.
20 Incute domine terrorē illis, et
oſtende gentes illas impias ſibi, vt
ſentiant homines eſſe ſe miris mo-
dis miſerabiles.

10

Dñe vt quid receſſiſti.

Q Vouſqꝫ dñe ſtabis procul
ſemotus a nobis, hoc maxi-
me tempore, quo periclitan-
tur tui?
2 Sūma cū arrogantia īpius per
ſequit pium, capiantur potius im-
pij ſceleratis illis cōſilijs quibus ali
os ſubuertere ſtudent.
3 Placet enim impiꝰ ipſe ſibi, et fa
cit quicquid illi petulantia animi
ſuggeſſerit: nec deſunt qui adulent
ob ſpem prædæ illi, tam manifeſte
blaſphemo in Domino.
4 Impiꝰ præ animi ſui arrogātia

B v futurorū

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

futurorum ſecurus erit, dei vero rō
ne ſemel quidē illi in mentē veniet.
5 Modis omnibus, omni tempore
nocere conabitꝛ, que interim de illo
o altiſſime ſtatuis, penitꝰ ignorat,
ſed veluti furibundus et cecus ad
uerſarios ſuos vniuerſos, vel ſolis
minis perditurum ſe confidit.
6 Perſuaſū enim habēt, duraturū
ſe longiſſimo tēpore, nec incommo-
di quicquam accepturum.
7 Execrabilia ſunt omnia, quæ lo-
quitur, et fraudes meras habet ſer-
mo illiꝰ peſtilens, et iniq̄tate ſcatēs
8 Sedebit in angulis villarū iuxta
publicas vias, vnde clācularīs er-
uptionibus irruet in inſontē, oculis
prætereuntes pauperes obſeruabit
ex latibulis ſuis proſpiciens.
9 Inſidias colocabit in locis occul
tis nō minore crudelitate, q̄ leo in-
ſidiatꝛ ouiculæ ex antro ſuo, inſidi-
abitꝛ eiū in hoc, vt dilaniet eū, quo
viribus ſuperior erit: dilaniabit au
tē abſq; vlla cōmiſeratione quicūq;
in illius rete inciderit.
01 Vbi illaqueatum vulnerauerit
piū

piũ,ſubſidet clam,ne latrociniũ de
prehendatur ad hunc modũ virib⁹
illius cecidit ingẽs miſerorũ turba
11 Perſuaſit ſibi Deum negligere
hæc,et auertere faciẽ ſuã ab his,nec
habiturũ vnquam racionẽ horũ,
12 Exurge Dñe Deus,leua in altũ
validius percuſſurus, manum tu-
am,ne neglige pios omni humano
auxilio deſtitutos.
13 Qua patiẽtia ferre potes ĩpiũ in
te tam manifeſte blaſphemũ,vt di-
cere audeat non eſſe Deũ,qui cura-
turus ſit hæc?
14 Verum ille cũ maximo ſuo ma-
lo fallitur,vidiſti enim que fecit oĩa
maleuolentiam,et ſcelera ipſius tu
diligẽtiſſime obſeruaſti. oſtẽſurus
et noſſe flagitia illius, et poteſtatem
habere ſumendi ſupplicium de illo,
et curã te gerere miſerorũ,turbæ, &
pupullis ſemper eſſe ſoles auxilio,
15 Cõfringe brachium,et potẽtiam
impň et malitioſi, inquire in impie-
tates illi⁹ quoad nulla reliqua fue-
rit impunita.
16 Domin⁹ eſt rex et ſæculi hui⁹.

et æternitatis: extirpatæ ſunt gen-
tes de terra illius.
17 Deſideria pioꝝ audiuiſti dn̄e,
gubernabis corda ipſoꝝ præbebis
aures tuas precibus eorum.
18 Vt ſuppliciū ſumas de pupillo
rum et aliorum pauperum oppreſ-
ſoribus, ne tentet amplius viribus
ſuis fidere miſerabilis homuncio
prognatus e terra.

In dn̄o confido

Pſalmus Dauid. II

Cum in dn̄o ſpem meam po-
ſuerim, qua frōte ridere me
audebitis, dicentes: fuge de
mōte in motem, ſicut ſoles cum tuis
et abſconde vſq̃ te in antro, ſicut
conſueuit paſſer.
2 An neſcitis quoties impij teten-
derint arcꝰ, aptauerint ſagittas ſu-
as ad neruū, hoc ſtudioſe agentes,
vt clam tela ſua iacularent in eos,
qui candido ſunt pectore.
3 Ipſi quidē lædere ſtuduerūt, ve-
rū in ipſo conatu irrita facta ſūt cō
ſilia, quæ ipſi putabant certiſſima,
neq; iuſtū, cuius opus ſtabile erit,
lædere vnquam potuerunt.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

4 Dominus eſt in regia ſanctitati
ſuæ dicata, dñs in coelo habet ſoliũ
ſuũ, vnde oculi illius contemplant
omnia, et palpebræ illiꝰ obſeruant
diligentiſſime quæcunq; deſignant
poſteri Adæ.
5 Dñs obſeruat iuſtum et impiũ,
ſed eum qui amans eſt iniquitatis,
odio perſequitur ex animo,
6 In modũ pluuiæ proijciet in im
pios lapides igne et ſulphure cir-
cunlitos, qui vna cum horribili tem
peſtate portio quædam erunt cali-
cis et ſupplicij illorum
7 Quia iuſtꝰ eſt ipſe dñs, non po-
teſt nõ eſſe iuſtitiæ amantiſſimus:
quare eũ qui candido eſt pectore,
vultu ſuo placidiſſime aſpiciet.

Pſalmus Dauid. 12

TE ſeruatore opꝰ habeo dñe,
nullus enĩ reliquus eſt ſanc- Saluum
tus: eſſe deſierunt inter ho- me fac.
mines, qui fidi ſunt et integri,
2 Mendacia quiſq; loquitur cũ ſo-
cio et apud amicum ſuũ lingua vti-
tur fraudulenta, cui duplex animus
ſcelerata ſuggeret verba.

3 Perdet

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

3 Perdet Dñs vniuerſa labia fran
dulēta, et linguam quæ non loqui-
tur niſi grandia cum Dei ipſius cō
temptu.
4 Qui dicere audēt lingua noſtra
fortiter fallemus, labia habem⁹ in
noſtra poteſtate, q̄s noſter ē Dñs?
5 Propter gemitum pauperū, et eiu
latū miſerorum, nūc exurgam dicit
Dñs, collocabo pauperem eo loco,
vt tutus futurus ſit ab illo, q̄ ledere
virulēta ſua lingua conabatur illū
6 Verba et promiſſiones Domini
candidiſſimæ ſūt, ipſo argento igne
diligentiſſime expurgato puriores,
a quo arte, et inſtrumentis ad eam
rem aptis ablatum eſt quicquid ine
rat terræ impurioris, idque ſepties
repetita purgatione
7 Quare tu Dñe ſeruabis optima
fide ea que promiſiſti, et liberabis
nos, quēadmodum pollicitus es, ab
eiuſmodi hominū gñe perpetuo,
8 Circūquaq; tū impij obābula-
būt ſecuri, cū principatū nacti fue-
rint, q̄ inter hōines ſūt perditiſſimi.

Pſalmus Dauid, 13,

Quouſq;

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

PSALMVS XIII.

Q Vouſq; tandem obliuiſceris Vſq; quo
mei perpetuo ne Domine? Dñe obli
quouſq; auertis tanquam uiſceris.
iratus vultum tuum a me?
2 Quouſq; vanis curis animā me
am affligā, q̄ nihil preter moerorē
cōtinuū pariūt: quouſq; ſines inimi
cū meū erigere criſtas aduerſū me?
3 Habe quæſo rationē calamitatis
meę, et exaudi me Dñe mi Deus, il-
lumina oculos meos, ne forte ob
repat ſomnus mortis.
4 Ne forte dicat inimic⁹ meus glo-
rians, factus ſum illo ſuperior, et
hoſtes mei exultent, ſi ego periero.
5 Ego certe in tua benignitate po-
ſui omnē ſpē meam, quare nihil du
bito: quin futurū ſit: vt gaudeat cor
meum ob ſalutē mihi abs te allatā,
et materiam habiturus ſim cantan
di laudes Dñi: vbi vltus fueris in-
iuriā, qua affecerūt me hoſtes mei

Pſalmus Dauid, 14,

S Vnt qui eo ſtoliditatis per- Dixit in-
uenerint, vt nullū putēt eſſe ſipiens.
deū: q̄ ipia perſuaſio hoc effe
cit, vt a nullo ſcelerū genere abſtine
ant

ant hoı̃nes corruptiſſimi, quorũ ſtu-
dia tam ſpurca ſũt vt nauſeam cui-
uis generare poſſint, neqꝫ ſit quiſ-
quã inter eos, qui curet facere bene.
2 Dominus e coelo contemplatus
eſt poſteros Adæ, vt videat nũ ſit
in tanto hominum nũero cordatus
quiſq̃ qui Deo ſtudeat eſſe charus.
3 Vniuerſi a Deo defecerũt, et abo
minabiles penitus facti ſunt, nec eſt
qui faciat bene, ne vnus quidem.
4 Mirũ profecto eos quibus man-
data fuerat cura plebis, potuiſſe eo
amẽtiæ peruenire, vt licere credant
opprimere miſeros, et deuorare po-
populum meum nõ maiore cõmiſe-
ratione, q̃ deuorari ſolet fruſtũ pa-
nis, re ipſa certe uidẽtur de Deo ni-
hil vnq̃ legiſſe et officiῶ ſui parum
memores eſſe.
5 Quare tũ vehementiſſim⁹ de im-
prouiſo pauor corripiet eos, cũ vi-
derint Deũ his adeſſe, qui iuſtitiæ
ſtudioſi ſunt: et execrari vos ſacri
legos.
6 Qui non ſolũ neminem ad pieta-
tem inuitatis, ſed ſi quis forte pau-
per

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

per pio conſilio ſpẽ ſuam omnẽ po
nat in Dño: illud veluti ſtultum ri-
debitis, ſed finis ipſe docebit, vtri ſa
piant magis, vos ne an illi.
7 Vtinam preſtet Dominus, vt ex
Sion prodeat ſalus Iſraeli promiſ
ſa: cum reduxerit enim, et e captiui-
tate liberauerit populum ſuũ, dñs
exultabit ſerio Iacob, et letabitur
Iſrael. Pſalmus Dauid. 15.

DOmine quis recipiet in ta-
bernaculũ tuũ, quis habita-
bit tecũ, veluti in monte, in
quo ſacroſancta maieſtas tua pecu
liari quodam modo apparet?

Domine quis ha-bitabit.

2 Ambulans ſyncere abſq; fuco, fa-
ciens quod æquum eſt, et qui dicit
quæ dicit bona fide ex animo.
3 Nulli nocere ſtudet lingua ſua:
nec damno afficit amicũ ſuum, nec
ignominia vicinum ſuum.
4 Qui ipſe contẽptor ſui: & de ſeip
ſo nihil minus q̃ magnifice ſentiẽs
aliene virtutis eſt admirator: maxi
mi autem facit eos, qui reuerenter
colunt Dominum, firmiſſime ſta-
tuit in amicitia ſemel cũ aliquo ini

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

ta perſiſtere, nec propoſitū mutabit
5 Qui pecūia ſua non exercuit vſu
ram, nec munus in perniciem inſon
tis accepit, qui facit hec non peri
bit vnq̃. Pſalmus Dauid. 16.
Cōſer
ua me
dn̄e
Vræ ſim tibi omnipotens de⁹,
ſpes enim mea oīs ſita eſt in te.
2 Perſuaſum habes o anima mea
et dixiſti ad Dn̄m, dn̄s oīm es tu,
quare ſi quid in me eſt boni, id ti
bi vſui non erit.
3 Sed ſanctis, qui degūt in terra,
et fide robuſtis, modis omnibus
prodeſſe ſtudebo.
4 Qui multo labore et ſuperſticio
ne victimas offerre conabuntur, il
los mihi illarum victimarum ſang
uine adeo libare non iubebo, vt ne
mētionē quidem vnq̃ amplius eiuſ
modi libaminū fieri apud me velim
5 Dn̄s enim ipſe portio eſt et velu
ti patrimonium populi, qui par
tes ſequet meas, et calicis mei parti
ceps fiet: quare tu Dn̄e tutaberis il
los, qui veluti ſorte optigerūt mihi.
6 Funes ceciderunt mihi in locis
amoeniſſimis, quib⁹ aſſignata mi
hi eſt

PSALMVS XVI.

hi eſt hæreditas tam ſpecioſa, quã
vel optare potuiſſem.
7 Laudabo ergo Dominũ, qui in
omnibus a conſilijs fuit mihi, quin
et noctibꝰ medijs erudiebant me re-
nes, et immiſſæ mihi a Domino di-
uinæ cogitationes.
8 Oppoſui veluti ſcopum ante ocu-
los meos ſemper Dominum, qui
quia adeſt mihi ad latus dexterum
nemo perdere poterit me.
9 Ob hanc ergo cauſam gaudio af
fectum eſt cor meum, et ſerio exulta-
uit, quam tanto honore dignatus
es, anima mea : corpꝰ quidem meũ
in ſepulchro iacebit, ſed nihil dubi-
tabo, quin excitaturus ſis illud.
10 Scio enim nõ relicturũ te ani-
mam meam apud inferos, neq; per
miſſurum vnq̃, vt qui tam inſigni-
ter illam tuã benignitatẽ expertꝰ eſt
vllo modo corruptiõi fiat obnoxiꝰ.
11 Sed viã potiꝰ oſtendes, qua ad
vitam peruenire licebit, et ad oĩs ge
neris gaudiorũ copiam ſummam
ad contemplationem videlicet vſq;
tui quæ quibuſcunq; contingit.
C q̈ gaudi

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

gaudijs explebũtur nunq̃ finiẽdis.

Precatio Dauid. 17.

Exaudi dñe iuſti tiam meã

AVdi Domine iuſtam preca-tionem, accõmoda te ad audiendũ clamorem meũ, aures præbe precacioni meæ, eſt enim ex animo profecta, et ab omni fuco quam alieniſſima.
2 Pronũcia tu in cauſa mea, expen-dant oculi tui, quæ recta ſunt.
3 Pernouiſti enim me, qui exploratũ habes cor meũ, ſcrutatus es enĩ illud nocte, quando maxime dediti cogitationib⁹ eſſe homines ſolent: examinaſti et totum me, nec inueniſti id qđ animo cogitaui, diſcrepare ab ore meo.
4 Odio eoꝝ que paſſim mala fiunt ab hominib⁹, præceptionũ tuaꝝ memor operam dedi, vt eſſẽ a moribus ſceleratoꝝ hoĩm q̃ alieniſſim⁹.
5 Quare iuua quæſo conatus meos et firma greſſus meos in vijs illis quibus itur ad te, vt non turbentur veſtigia mea.
6 Imploraui auxilium tuũ, certus quod exauditur⁹ eſſes me omnipo-

tens

tens Deus, præbe ergo aurē tuam
mihi vt audias præces meas.
7 Aufer miſericordias tuas o ſer-
uator fideliū poti⁹ ab illis, qui ſeſe
erigunt aduerſus maieſtatē tuam.
8 Me aūt cuſtodi ea diligētia, qua
cuſtodiri ſolet pupilla oculi, ſub
vmbra alarū tuaꝝ abſconde me.
9 Et libera me a metu impioꝝ qui
ſubuertere ſtudent me, et hoſtiū qui
ſupplantare conantur me.
10 Qui tam ſunt paſti bene, et obe-
ſi, vt aruina obſtructa videant ora
illorum, quare et contēptim et cum
faſtu de aliĳs loquentur.
11 Itinera noſtra iā nūc obſederūt
oculis ſuis ſtudioſe obſeruabunt.
quo terræ loco expandere ꝙ̃ cōmo-
diſſime in noſtram perniciem poſ-
ſint retia ſua.
12 Quiſqꝫ illoꝝ ſimilis eſt leoni, qui
maximo ſtudio inhiat præde, et
catulo leonis, qui inſidiatur ex locis
occultis prætereunti ouiculæ.
13 Exurge Dn̄e anteuerte illum, et
proſterne illū, animam autē meam
libera ab impio, qui gladi⁹ eſt tu⁹.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

14 Et a viris qui flagellum ſunt
tuũ Domine. a viris in q̃, qui ſpem
ſuam dum viuunt ponunt in diui-
tijs, quorum ventres ſi impleueris
delicijs et abundare feceris eos libe-
ris, quib⁹ relinquant morientes di-
uitias ſuas, bene ſecum actũ puta-
bunt, æternitatis ſecuri.
15 Ego vero iuſtitiæ quam diui-
tiarũ ſtudioſior, illam comitẽ ha-
bens, videbo placidiſſimũ vultum
tuũ, explebor gaudio cũ exurrexero,
et apparueris ea mihi forma quæ
proprie tua eſt.

Pſalmus Dauid. 18

Diligam te Dñe.

GRatiarũ actio Dauid ſerui
Dñi, qui cecinit in honorem
Domini carmẽ hoc, quo tem
pore liberauit eum,
2 Dñs a tyrannide omnium inimi
corũ ſuorũ, et a perſecutione Saul
Quare dixit, merito amabo te Dñe
cum ſis fortitudo mea.
3 Dñs inſtar rupis, et turris ſem-
per fuit mihi, ſeruator me⁹, dux me⁹
et fortitudo mea, quare ſpem omnẽ
meã collocabo in eo, qui pro clypeo

fuit

fuit mihi cornu ſalutis et ipſiſſima
mei protectio ſemper fuit ipſe.
4 Omni laude digniſſimū inuoca-
bo Dominum, et ab inimicis meis
liber ero.
5 In præſentiſſimis periculis mor
tis cōſtitutꝰ eram, veluti cinctꝰ vin
culis mortiferis, torrentes enim dia
boli terrebant me.
6 Funes infernales circūdederant
me, irretitum habuerant me retia
mortifera.
7 Quotieſcunq; affligebar, inuoca
bam Dn̄m, et ad Deum meum cla-
mabam, qui et audiuit e regio ſuo
palatio vocem meam, et clamor me
us in conſpectum illius peruenit,
imo vſq; ad aures ipſius
8 Cōmouebat: et cōtremiſcebat ter
ra, fundamenta montiū cōcutieban
tur quoties ipſe iraſcebatur eis.
9 Aſcendebat fumꝰ ab ira ipſiꝰ: et
veluti ignis ab ore illiꝰ cūcta deuaſ
tans carbones accēdebant ab ipſo.
10 Inclamauit coelos, et deſcendit
et caligo erat ſub pedibus eius.
11 Et vehebat ipſo Cherub tanq̄

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

volaſſet, volaſſet inquam pēnis ip-
ſo vento celerioribus,
12 Fecit tenebras latibulū ſuū circū
ſe in modū tugurij habebat obſcu-
riſſimas aquas et dēſiſſimas nubes
13 Præ fulgore quo apparet iuſ-
tis, denſiſſimæ illæ nubes abeunt
ad hoſtes, vna cum grandine, et ve-
luti ignitis carbonibꝰ cum grandi-
ne permixtis.
14 Excitabat et tonitru in coelo do
minus, et altiſſimus dedit vocem
ſuam, grandinem videlicet ignitis
carbonibus permiſtam.
15 Et iaculabat̄ ſagitas ſuas, qui
bus diſſipabat eos: fulgura immit-
tebat, quibus terrebat eos.
16 Et videbātur profundiſſima a-
quarū receptacula, denudabant̄ fū-
damēta orbis experta irā tuā Dn̄e
et flatū venti abs te irato immiſſi.
17 Demittebat e ſummo coelo: qui
me eriperet et extraheret ex illis ma-
loꝝ vndis, in quibus verſabar.
18 Quiqꝫ liberaret ab inimico potē
te, ꝛ ab ijs qui odio me perſeq̄bant̄
quãuis multo eſſēt robuſtiores me.

19 Callidis ſuis conſilijs circūueni
re incautū conabantur me, tēpore af
flictionis meæ, ſed Dominus tem-
peſtiue adfuit mihi adiutor.
20 Et eduxit me ex anguſtijs in lo-
cum ſpacioſiſſimū, quia amauit me.
21 Retribuit mihi Dn̄s ſecundū in
tegritatē meam ſecundū puritatem
manuū mearum rependit mihi.
22 Quia cuſtodiui vias Dn̄i. nec eo
perueni, vt impie de Domino ſenti-
ens deficerem a Deo meo.
23 Quæ iuſtiſſime mihi ab ipſo
præſcripta fuerant, verſabantur aſ
ſidue ob oculos meos, et mandata
illi⁹ nūquam repuli a me tanquam
parere nollem illis.
24 Certe ſimpliciter et pure verſa-
bar coram illo, et ſolicite caui, ne im
pietate mea offenderem illum.
25 Quare et retribuit Dn̄s mihi
pro iuſtia mea, et pro puritate ma-
nuū mearū, quæ erat nota illi.
26 Cū candido em̄ candide geres te
et cum probo viro probiſſime,
27 Viro gratioſo gratioſiſſimū exhi
bebis te, ecōtrario vero cū improbo

 ue

te geres, quemadmodum illius me-
retur improbitas.
28 Tu enim populum humilem ſa
lute donabis, oculos vero ſuperbos
humiliabis.
29 Tu lucidam feciſti lucernam me
am Dñe, Deus meus illuſtrauit,
quæ obſcurata fuerant in me
30 Quare adiuuante te rumpam
aciem quantũuis inſtructam, ⁊ au-
xilio Dei mei tranſiliam murum.
31 Ipſe Deus integerrimus eſt in
oībus operib⁹ ſuis, ſermo Dñi ab
omni fuco alieniſſim⁹, inſtar clypei
ipſe eſt omnibus qui fidunt illi.
32 Quis enim De⁹ præter Dñm,
et quis fortis præter Deũ noſtrũ.
33 Ipſe eſt ille Deus, qui cinxit me
vndiq; robore, et fecit vt incontami
nata eſſet vita mea
34 Ipſe fecit vt pedes mei nõ min⁹
eſſent veloces, q̃ ſint ceruorũ et quo
ties op⁹ fuit, velut in editis locis, vbi
tuto mihi eſſe licebat, collocauit me
35 Docuit man⁹ meas arma trac-
tare ſic vt frangere potuerim bra-
chijs meis arcum etiam ferreum.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

36 Dediſti mihi clypeũ,quo ſerua-
tus beneficio tuo ſum, dextera tua
ſtabiliuit me,et benignitas tua po-
tentem fecit me.
37 Aperuiſti mihi viam, qua tuto
gradi poſſem,quare nunquam va-
cillauerunt pedes mei.
38 Perſequar inimicos meos, do-
nec comprehendero illos, nec reuer-
tar niſi deletis illis.
39 Sic vulnerabo eos, vt ſubſiſte-
re non poſſint,corruent ſubtus pe-
des meos.
40 Tu enim vndiq; cinxiſti me ro-
bore,et gerẽdis bellis idoneũ feciſti
me, proſternebas eñ quotquot in-
ſurgere conabantur aduerſum me.
41 Effeciſti vt inimici verterint ter-
ga mihi,et odio habentes me ſub-
uerterim.
42Clamabãt,nec q̄ſq̃ liberabat eos
etiã ad dñm ſed nõ exaudiebat eos.
43 Diſpergebam eos non aliter q̄
puluerem ventus ſolet et tanq̄ lutũ
platerũ comminuebam eos.
44 Liberabis me a rixis ꝛ iiurijs
populi, cõſtitues me, caput gentiũ,
populus

populꝰ quem non cognoui ſeruiet mihi.
45 Solo auditu obſequētes fient mihi, deſertores vero mētient mihi
46 Deſertores ſēper in metu erūt, et abdent ſeſe in latibulis ſuis.
47 Viuit Dominus, et omni eſt laude maior, qui ſemper inſtar rupis fuit mihi et exaltabitur Deus author ſalutis meæ.
48 Ipſe eſt Deus, qui poteſtatem tribuit mihi vlciſcēdi me, et ſolis verbis ſubiecit populos mihi.
49 Ipſe eſt qui liberat me ab inimicis meis, et tu Domine ſuperiorē me facies omnibus qui inſurgūt aduerſum me, et contra virū iniquum tutaberis me.
50 Quare gratias agam tibi pro gentibus quas ſubieciſti mihi Domine, et nomen tuum cantabo.
51 Qui auges in immenſum ſalutifera dona regi tuo, et benignitatem ſuam oſtendes Chriſto tuo Dauid et ſemini eius perpetuo.

Pſalmus Dauid. 19.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

PSALMVS XIX.

IPſi coeli cōmemorant glori- Coeli e-
am Dei, et ꝙ̄ potēte vſus ſit narrant.
manu in condēdis operibꝰ ſu-
is palam facit tam vaſtꝰ coelorum
ambitus.
2 Dies vnus indicat ſubſecuturū
alterū et nox vna docebit nos cog-
noſcere aliam: perpetua enim viciſ
ſitudine mutuo ſuccedunt.
3 Nullū eſt idioma, nec vlli ſermo-
nes quibꝰ audita non ſit vox illorū,
nullꝰ eſt enim vſquam populꝰ tam
Barbarus, ad quem horū notitia
non peruenerit.
4 Vniuerſam terram peruagata
eſt doctrina eorū, et vſque ad extre
mos orbis fines peruenerūt prædica
tiones illorū, ipſi Soli aptauit Do-
minus habitaculum in eis, et impe
rium dedit in eos.
5 Eſtq; perſimilis ſol ipſe ſponſo,
qui exurgēs egreditur de thalamo
ſuo geſtiēs tanquam vir ſtrenuus
ab ſoluere curſum ſuum.
6 Ab altero coelorum extremo cur-
ſum inſtituet, et longo tractu ad al-
terum vſq; extremū perueniet, nec
quiſ

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

quiſqam expers erit caloris eius.
7 Lex domini pura auocat a malo pactum Domini fidele ſapientem facit eum, quæ fuerat imperitꝰ antea.
8 Mandata Domini æqua exhilarant animum, præceptum Domini purum illuminat oculos.
9 Reuerentia quæ debetur Dño quia munda eſt, perpetuo durabit, iudicia Dñi ipſa ſunt veritas, et modis omnibus æquiſſima,
10 Amabilia ſũt ipſa magis quã aurũ etiam ſi puriſſimũ ſit, et plurimum et ſuauiora ſunt melle et fauo mellis dulciſſimo.
11 Certe ſeruꝰ tuus docet per ea, et quicunqꝫ ſecũdũ illam vixerit, mercedem aſſequetur magnificam.
12 Que errore cõmitrimꝰ tam ſunt multa, vt ne deprehendere quidem quiſquam poſſit omnia, quare ab eiuſmodi, quæ latenter irrepunt, munda quæſo me.
13 Precipue autẽ a ſuperbia et faſtu auoca me, ne dominentur in me, quod ſi feceris, mundus ero, et a ſcelere alienus.

14 Sint

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

14 Sint quæſo grata tibi verba
hæc oris mei, et grat⁹ ſit animi mei
affectus in te Dñe, qui Deus es me
us et redemptor meus

Pſalmus Dauid 20

EXaudiet te Dñs tempore tri-
bulationis, ſuppetias feret ti
bi maieſtas Dei Jacob. Exaudiat te Dñs
2 Jmmittet robur tibi et loco ſanc-
to et ex Sion ſtabiliet te
3 Jn memoria habebit quecunq;
obtuliſti vnq̃ illi, ſacrificia, et obla-
tiões tuas qualeſcũq; pro pinguiſſi-
mis habebit Proculdubio.
4 Dabit tibi quicquid deſidera-
bit cor tuũ: oĩa cõſilia tua cõplebit
5 Exultabimus ob ſalutẽ quam at
tuliſti nobis, certe oĩpotentia Dei
noſtri magni erimus, dabit Dñs
tibi quicunq; colueris illum q̃tum
deſiderare poteris ab eo.
6 Nũc experientia didici, quod ſer
nauerit Dominus Chriſtum ſuum
quodq; exaudierit illũ e coelo, quod
ſanctiſſima maieſtas illius in habi-
tat, et ſalutiferis omnipotẽtiæ ſuæ
viribus ſuccurrerit illi.

7 Quidẽ

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

7 Quidā ſe multitudine currūū ſu
peraturos ſperant, alij multitudine
equorum, nos vero freti auxilio dei
noſtri, magna deſignabimus, et me
morabilia.
8 Illi viribus deſtituti ſunt, et cor
ruerunt, nos vero perſtitimus, et
confortati ſumus.
9 Dominus ſeruabit ipſum regē:
et nos quoq; exaudiet quotieſcunq;
īploraverimus auxilium illius.

Pſalmus Dauid. 21.

Dñe in virtute tua le.

DOmine propter robur īmiſ
ſum gaudet rex: et quia tu
author illi victoriæ fuiſti,
exultat ſerio.
2 Effeciſti illlū voti compotem: et
quicquid te rogauit, non illi negaſti
Ita res habet.
3 Vltro anteuertiſti illū muneribꝰ
optimis: impoſuiſti capiti illius co-
ronam ex auro puriſſimo.
4 Vitam petijt abs te, quam et de-
diſti illi, nullo vnquam tempore fini
endam.
5 Summū beneficio tuo aſſecutus
eſt bonum: gloria et honore cumu-
latiſ

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

atiſſimum reddidiſti eum.
6 Efficies ne munificenciæ tuæ ex-
pers fiat vnq̃, gaudio explebis eũ
vbi gratioſiſſimo vultu tuo exhila-
raueris eum.
7 Ipſe enim rex omnem ſpem ſuã
collocat in te, quare benignitas tua,
o altiſſime, nunquam interire ſinet
illum.
8 Aſſequetur manus tua, o rex, vni-
uerſos inimicos tuos, et dextera tua
aſſequet̃ eos, qui odio perſequũt̃ te.
9 Aeſtuare facies eos tanquam fur-
nũ incenſũ, quo tẽpore iratũ te illis
oſtendes Domine, ira tua diſſipa-
bis eos, et vorabit eos ignis.
10 Fructum omnẽ eorũ ſic e terra
euelles, vt nihil remaneat ſeminis
eorum inter homines.
11 Conati ſunt enim crimen tibi im-
pingere, idq; magno ſtudio, ſed per-
ficere non potuerunt.
12 Quare ſepones eos ab aliĳs, et
facies eorum tanquam ſcopũ ſagit-
tis tuis aſſidue petes,
13 Oſtende Dñe. quantꝰ ſis, et viri-
bus quantum valeas, vt occaſionẽ

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

Deus de us meus reſpice in me.

habeamꝰ cantandi, et Pſalmis celē
brandi omnipotentiam tuam.

Pſalmus Dauid 22

DEus meus Deus meus, cur
deſeruiſti me? Videor non
īpetraturꝰ, quāuis id mag-
nis agam clamoribus, liberationē.
2 Mi Deus clamabo per diem, ſed
non reſpondebis, et per noctē, abſq;
vlla intermiſſione.
3 Interim tu o ſanctiſſime, veluti
ſecurus horum quæ patior, deſide-
re videris, qui ſuccurriſti toties, et
materia fuiſti carminū ipſi Iſraeli,
quibus gratias tibi pro beneficijs
agebant.
4 Spem ſuam in te ponere ſole-
bant patres noſtri, et quoties id faci
ebant, tu liberabas eos.
5 Quoties ad te clamauerunt libe-
rati ſunt, quoties ſeſe tibi credide-
runt, pudore non ſunt ſuffuſi.
6 Ego vero vermis eſſe videor ma
gis quam vir, ſterquilinium Adæ,
et infimæ plæbis fex.
7 Quotquot videbant me ſub-
ſannabant me, conuitiabantur, et
moto

moto capite irridentes inſultabant
mihi.
8 Gloriari ſolet hic, inquientes, cha
rum ſe eſſe Dño, liberet ergo nunc eū
ſi tantopere amat eum.
9 Te procurante prodij ex vtero, et
bene ſperare iuſſiſti me, quum ad-
huc ſugerem vbera matris meæ.
10 Opera tua eiectus ſum e vulua
et cure tuæ relictus, quum eſſem ad-
huc in vtero matris meæ Deus
eras mihi tu.
11 Ne procul igitur abſceſſeris a
me, quia periculum preſentiſſimum
eſt, nec quemquam video qui au-
xilio futurus ſit.
12 Cinxerunt me tauri multi, for-
tes et velut ſaginati in paſcuis Ba-
ſan circundederunt me.
13 Aperuerunt aduerſum me os ſu-
um, non aliter quam leo inhians
prædæ et præ fame rugiens.
14 Tanquam aqua fluidus fac-
tus ſum, et ſoluta ſunt omnia mem-
bra mea, cor meū veluti cæra difflux-
it intra præcordia mea,
15 Exaruit tanquā teſta omne ro-

 bur

bur meũ, et lingua mea agglutina-
ta eſt palato meo: et tandem in pul
uere, quemadmodum mortui ſolent
ſepelies me.
16 Circũmdederunt nanq; me ca-
nes, conſpirauerunt aduerſum me
peſſimi quiq;, foderunt manus me
as et pedes meos.
17 Tractatus ſum ab eis tam inhu
maniter, vt nũmerare potuerim fa-
cile omnia óſſa mea: ipſi adhuc poſt
omnem cruciatũ torue aſpiciebant
et contemplabantur me.
18 Partiebantur veſtes meas, et de
tunica mea ſortiebantur.
19 Quare tu quæſo Domine, ne
longe abſceſſeris hinc: quin potius
(quũ ſis fortitudo mea) ferre mihi
ſuppetias feſtina.
20 Eripe a gladio animam meam
et a violentia canis vnicam meam
omni humano auxillio deſtitutam.
21 Salua me ab ore leonis: et e cor
nibus vnicornium eripe me,
22 Commemorabo maieſtatem no
minis tui fratribꝰ meis, in frequen-
tiſſima populi turba laudes tuas
predicabo

23 Quotquot eſtis cultores Dñi,
laudate eũ: vniuerſi poſteri Jacob
magnifacate eũ, et reuerẽter colite il-
lũ omnes poſteri Jſraelis.
24 Quia non deſperit, neqꝫ vilipen-
dit ob miſeriam pauperẽ, neqꝫ auer-
tit cõtẽptim faciẽ ſuam ab eo: quin
potius quũ pauper clamaret ad illũ
diligenter auſcultauit.
25 Te laudabo carminibus meis
publice in frequentia populi, et quæ
voui perſoluam vidẽtibus illis qui
reuerentur te.
26 Comedent pauperes et ſatura-
buntur, laudabunt Dñm quicunqꝫ
ſtudẽt placere illi, viuẽt corda veſ-
tra quotquot eſtis tales perpetuo.
27 Cõſyderabunt hec et cõuertẽtur
ad Dñm cũcti fines terræ, et ſuppli-
ces fient tibi Domine vniuerſæ na-
tiones gentium.
28 Dñi enim eſt poteſtas regia, et
imperiũ habet etiam in gentes.
29 Comederũt et quũ guſtaſſẽt ſpi-
ritalia Domini dona, ſupplices fac-
ti ſunt potẽtiſſimi quiqꝫ eorum qui
terram inhabitant, et in veneratio-

Diiij nem

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

nē illi⁹ genua flectēt, etiam mortui
oēs in terra ſepulti, q̄a ꝓpriam vitā
nō eſt dedignat⁹ īpendere pro illis
30 Poſteri noſtri colēt eū, ſcriben-
tur hec de Domino, vt poſteri intel-
ligant, Vt et illi veniant, et annūciēt
populo qui ab ipſis naſcetur, quod
hec fecerit tam ſtupenda Domin⁹.

Dn̄s regit me et nihil.

Pſalmus Dauid. 23.

DOminus paſcet me, quare
nullius egere potero.
2 In paſcuis amoeniſſimis
recubare faciet me, et iuxta aquas le
niter fluentes enutriet me.
3 Animum reddet mihi, exercebit
nanq; me in viïs iuſtitiæ, quoni-
am ita placitum eſt illi.
4 Etiam ſi eundum mihi ſit per
vallem tam opacam, vt vmbra illi-
us vndiq; mortem minitetur, nihil
metuam: ſiquidē tu ades mihi: vir-
ga enim tua et pedum paſtorale tu
um a metu liberabunt me.
5 Inſtrues in cōſpectu meo men-
ſam e regione perſecutorū meorū. vt
videant et doleant, vnxiſti vnguēto
caput meum, et poculum meū ad ſū

num vſq; impleuiſti.
6 Certo certiꝰ benignitas tua, ꝛ mi
ſericoꝛdia comitabũt me per oēm
vitā meā: quare tandē inhabitabo
domū Dñi diebus nunꝙ finiendis.

Pſalmus Dauid. 24

Dñi eſt terra, et plenitu:

A Dño eſt terra, et illa rerum
oīm copia qua terra plena
eſt, oꝛbis inquam terrarum
ab eo eſt, et quicquid vſquam ho-
minum oꝛbem inhabitat
2 Ipſe em̃ ſupꝛa maria firmiſſime
ſtabilitam extare fecit eam, ꝛ flumi-
nibꝰ elegantiſſime diſtinxit eam.
3 Quis aſcendet in montē Domini
et cui permanere continget in loco
illo, quem tam auguſtum inhabi-
tat ſanctitas illius?
4 Qui puris eſt manibꝰ, ꝛ candido
pectoꝛe, qui non iurauit ſine cauſa
per animā meam, inquit Dñs, neq;
fallere quēquam periurio tentauit
5 Qui accipiet benedictionē ab ip-
ſo Domino: et iuſtitiam a Deo au-
thoꝛe ſalutis ipſius
6 Hoc eſt genus illud hoīm, qui
quærunt illum, et participes fieri

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

cupiunt boni tibi a Deo promiſſi,
o Jacob. Ita res habet.
7 Leuate vos porte capita veſtra,
et tollamini ianue que ab eterno fu
iſtis clauſæ: ingreſſur⁹ eſt enim per
vos inclitus ille rex.
8 Quiſnam eſt rex ille inclitus Do
minus fortis et potens. Dominus
valens in prælio.
9 Auferte vos portæ vectes veſ-
tros, vt pateant ianuæ ab æterno
clauſæ: ingreſſurus eſt eñ per vos
rex ille inclitus.
10 Quis hic eſt inclytus ille rex? do-
minus imperator coeleſtiū exercitu-
um, ille hic rex eſt ſumma maieſtate
conſpicuus. Ita res habet.

Ad te dñe leuaui a-
nimam meam.

David, 25.

AD te Domine animam meā
erigam.
2 Mi Deus totū me tibi con
credidi, quare nūꝙ pudefiam ſpe
mea fruſtrat⁹, nec cauſam exultan-
di habebunt hoſtes mei, tanquam
victus fuerim ab eis.
3 Quotquot enim expectant auxiliū
abs te, nō deſtituent expectatiōe ſua
fruſtra

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

fruſtrabuntur aũt ſpe ſua ſcelerati,
qui ſine cauſa perſequuntur me.
4 Vias quibus itur ad te fac noſ-
tram et ſemitas tuas doce me
5 Guberna me bona fide, qua fa-
cere ſoles omnia, et doce me: tu es
enim ille Deꝰ, qui ſalutis author eſ-
ſe ſoles mihi, quare nihil deſperans
multo tempore expectaui, vt et nunc
mihi ſuccurras tu
6 Reuoca in memoriam Dñe cle-
mentiam et benignitatẽ tuam, qui-
bus ſeculis ſuperioribus tam libe-
raliter vſus es erga tuos
7 Peccatorũ quæ deſignaui adoleſ-
cens, et delictorũ que ſubſecuta ſũt
ne memor eſſe velis, ſed pro tua cle-
mentia tracta me tu, qui natura be-
nignus es Domine
8 Benignus et integer eſt Dominꝰ
quare non dedignabit docere vel
ipſos peccatores, quo pacto viuere
illos hic oporteat
9 Docebit optima ratione, quo pac-
to viuere modeſtos velit, et docebit
quæ per illos fieri cupiat.
10 Quæcũq; facit Dominus, miſe-

ricordiæ et fidei eſſe pleniſſima con-
ſtat ijs, qui recipiunt pactum et ad-
monitiones illius.
11 Propter temetipſū Dn̄e remitte
precor iniq̃tatē meā quāuis plurimā
12 Quam eſt foelix ille vir qui re-
uereē Dn̄m, docebit quo pacto illū
viuere oporteat, vt charus fiat Deo
13 Anima illi⁹ foeliciſſime in bonis
verſabitur, ⁊ ſemē illius veluti here-
ditario iure poſſidebit terram.
14 Secretorū ſuorū participes fa-
ciet Dn̄s eos, qui reuerenter colunt
illum, et iuxta pactum quod inijt cū
eis, diligenter ipſe docebit eos.
15 Oculi mei aſſidue obſeruāt Deū
vt ipſe liberet a laqueis et pericu-
lis, in quibus verſor, pedes meos.
16 Reſpice clementer me, et miſeri-
cors ſis erga me: quia ab omnibus
deſertus et pauper ſum ego.
17 Afflictiões cordis mei late ſpar-
ſerunt ſeſe, ex anguſtijs quibus vn-
diq; coarctor, educ quæſo me.
18 Conſidera paupertatē et afflic-
tionem meam, vt auferas a me vni-
uerſa peccata mea.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

PSALMVS XXVI

19 Conſidera hoſtes meos q̃ ſint
multi, ꝛ qui capitali odio perſe-
quantur me.
20 Cuſtos ſis anime meæ, et libe-
a me ne pudefiam ego, qui ſpem
meam omnem colocaui in te
21 Innocẽtiæ et æquitatis ſtudia
ſeruent me: ſolicite enim expecto ad
uentum tuum,
22 Libera De⁹ Iſraelem ex oĩbus
afflictionib⁹ ſuis. Dauid 26.
IVdex eſto Dñe in cauſa mea, Iudica
vt palã fiat q̃ ſimpliciter fece- me dñe
im quæ feci, quãq; hoc vere credi- quoniã
erim, te nũq̃ permiſſurũ vt caderẽ
Scrutare omnia mea Dñe, et ex-
perire qui ſim, igne explora renes
meos, et ipſum cor meum.
Inuenies memorẽ me beneficioꝝ
tuorũ fuiſſe ſẽper: exercui enim me
diligẽter in fide quam cõcepi de te.
Non habui familiaritatẽ cũ ho-
minibus vanis: neq; cum ſubdolis
conſuetudinem habebo.
Odio habui cõuenticula prauo-
rũ, et impios qui nulla certa lege vi-
uunt, auerſatus ſum ſemper.

6 Lauda

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

6 Lauabo donec puræ fiant ma-
nus meæ: et ſic tandē amplectar al-
tare tuum Domine
7 Clara voce tibi oīa mea accepta
referā: et cōmemorabo quā multis
modis miraculoſe adfueris mihi.
8 Dñe optaui vehementer, vt mihi
cōtingat habitare in domo tua, et in
loco quē tua maieſtas peculiariter
inhabitat.
9 Quare non perdes cum peccatori-
bus animam meam, nec cum viris
ſanguinarijs vitam meam
10 Quoꝝ opera ſūt ſtudio ſcelerata
quoꝝ ⁊ dextera plena eſt muneribꝰ
11 Interim ego in ſimplicitate mea
ſicut huc vſqꝫ, perſiſtam: tu libera
me a malo, et clementer tracta me.
12 Pes meꝰ non aberrauit a recto,
quare palam in frequentia populi
laudes Domini prædicabo

David 27

Dñs illuminatio mea.

DOminus lux mea, et ſalus
mea, a quo mihi timebo Do-
minus eſt robur vitæ meæ,
a quo metuam?
2 Quū educerent copias ſuas ad-
verſū

PSALMVS XXVII

aerſū me homines ſcelerati, vt fun-
ditus perderent me inimici mei ca-
pitales, in ipſo conatu inferiores fac
i, corruerunt
Si inſtruatur aduerſus vnū me
uſtus exercitus, nihil metuet anim⁹
meus: et ſi cōmittatur mecū præ-
ium, in ipſa pugna firmiſſime cre-
dam auxilio futurum te mihi
Vnū quiddam oraui Dn̄m, qđ
t pergam indeſinēter petere, liberā
n domo dn̄i ab omni ſolicitudine
vitam, vt coram videre poſſim quā
um ſit amoenitatis apud Dn̄m: et
crutari quam ſint in regia illius
varia, et admiratione digniſſima.
Abſconderet enī tum me in taber
naculo ſuo, nec ſineret vnq̃ ſentire
ne incōmodi quicq̃: occultaret me
n penetralibus domus ſuæ, et ve-
ati ſuper petram hoſtib⁹ meis in-
acceſſam, collocare me.
Sed et nunc ſcio ſuperaturum
ne eius beneficio inimicos meos v-
niuerſos, quamuis vndiq; oppug-
ner ab illis: quare et immolabo in
tabernaculo illius hoſtias, in ſignū
ingētis

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

ingentis lætitiæ cantabo, et conſcri
bam Pſalmos in laudem Domini.
7 Audi Domine vocē meam quū
clamauero, et misericorditer tracta
me, et reſponde votis meis.
8 Hortatꝰ ex animo ſum (expertus
benignitatē tuam) alios, vt ſtudeāt
comparare fauorē tuū ſibi, ego certe
(faciant quod volēt illi) vt placido
ſis erga me vultu tuo Domine, ſe-
dulo conabor.
9 Tu vero noli abſcondere a me
vultum tuum, neqꝫ auerſeris tan-
quam iratꝰ ſeruū tuū, qui toties au-
xilio fuiſti mihi, ne neglige nūc me,
neqꝫ deſere Deus author ſalutis
meæ.
10 Quū pater meus, et mater mea
reliquiſſent me mihi, adiunxit me
ſibi Dominus et curam ſuſcepit
mei.
11 Oſtende mihi Dn̄e viam qua
itur ad te, et porrecta manu (quem
admodum paruulo mater ſolet)
duc me per ſemitam rectam, ne hoſ-
tes

tes mei viam intercipiant mihi.
2 Ne permittas me premi tyran-
nide hoſtium meorum, quorũ ope-
ra factum eſt vt inſurrexerint ad-
uerſum me teſtes iniqui, et is qui
falſo ſcelus commentus eſt, quod
impingat mihi.
3 Eo res perducta fuit, vt niſi fir-
miſſime credidiſſem: et veluti per-
ſuaſum habuiſſem, viſurum ali-
quando me inſignem Domini be-
nignitatem in terra qua viuunt, qui
nunquam ſunt morituri: tunc animum
deſpondiſſem
4 Quare patienter expecta, quiſ-
quis ſapis, auxilium Domini, ſis
animo infracto, nec dubita quin
ipſe confortaturus ſit cor tuum:
et quicquid acciderit tibi feras pa-
tienter, et totus pendeas a Do-
mino.

Ad te dñe clamabo.

David. 28

CVm Dñe auxilium implo-
rabo, qui inſtar rupis hoſti
bus meis inacceſſæ olim eſſe
ſoles

ſoles mihi, ne obſurdeſcas quæſo
ad preces meas: ne ſi forte nō reſpō-
deris votis meis, ego fiam ſimilis
ĳs, qui pergunt ad ſepulchra
2 Audi vocē precationis meæ: cla-
mabo enī ad te, et ſuſtollam in altū
man⁹ meas verſus coelū, in quo ve-
luti in tēplo ſanctiſſimo maieſtas
tua peculiari quodā modo habitat
3 Ne me vnū e numero ipioꝝ et fla-
gitioſorū fieri ſinas, qui verbis apud
ſocios amicitiam ſimulant, et vene-
nū peſtilens in pectore geſtant.
4 Retribue illis ſecundū illorū de-
merita, et ſecūdū malitiam ſcelera-
tarū cogitationū, quibus alios ſup-
plantare ſtudēt: ſecundū opus ma-
nuū illorū redde illis, perſolue illis
quod ſuis ſceleribus merentur.
5 Et quia nō conabūtur cognoſce-
re Dominū per ea quæ facta ſunt
ab illo, nec per mirabile hoc creatio-
nis opus, in quo tam manifeſte re-
lucet omnipotentia manus illius, ip-
ſe deſtruet funditus eos a nullo vn-
quam reſtituendos
6 Dignus es qui perpetuo laudet
a me

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

t me Dominus: audiuit enim vo-
cem precationum mearum.
7 Dominus fortitudo eſt mea, et
protectio mea, cor meũ per omnia
credidit illi: quare et fortis factus
ſum, et præ gaudio ſubſilijt cor meũ
et carnibus meis teſtabor quantũ
acceperim beneficij ab illo.
8 Dominus vires ſubpeditat ſuis,
et præcipua pars victoriarũ Chriſti
ſui ipſe ſemper fuit.
9 Tutare Domine populum tuũ,
et auge donis tuis, quos veluti hæ-
reditario iure bonorum tuorũ par-
ticipes eſſe voluiſti: paſce eos, et eri-
ge eos aſſidue magis ac magis in
perpetuũ.

Pſalmus Dauid. 29. — Afferte dño filij Dei.

TRibuite Dño robuſtiſſimi
quiq;, tribuite inquam Dño
gloriam et omnipotentiam.
Tribuite Dño, et fatiamini eſſe
auguſtiſſimũ nomẽ illi⁹, ſupplices
efficiamini Dño, quẽadmodũ mere
tur ſacroſancta maieſtas illius.
Vox Dñi cõmouet aquas, Deus
qui digniſſim⁹ eſt omni gloria, to-
nitru excitat, Dñs poteſtatẽ habet

K effun-

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

effundẽdi in terrã aquas plurimas
4 Vox Dñi eſt potẽtiſſima: vox do
mini eſt magnificentiſſima.
5 Vox Dñi confringit cedros: con-
fringit Dñs cedros Libani.
6 Et ſubſilire faciet inſtar vituli
Libanum, et ip ſum montẽ Sirion
nõ aliter q̃ pulli ſolent vnicornium
7 Vox Domini ſecat flãmas ignis
8 Vox Dñi contremiſcere facit deſer
tum, cõtremiſcere facit Domin⁹ de
ſertum Cades.
9 Vox Dñi parere faciet præ metu
ceruas, cõſpicua reddet quæ latent
in denſis et vaſtis ſyluis: interim
in tẽplo illi⁹ vnaquæq; res pro mo
dulo ſuo agnoſcit maieſtatẽ illius.
10 Dñs tẽpore diluuij regnũ obti-
nuit, et manebit rex perpetuo.
11 Dñs vires dabit populo ſuo, dñs
beabit populũ ſuũ pace perpetua.

Pſalmus cantatus ob dedicatio
nem domus Dñi, cuius author
fuit ipſe Dauid. 30.

Exaltabo te dñe

LAudibus efferam te Dñe,
quod ſeruaueris me, nec an
ſam præ bueris hoſtib⁹ meis
inſul-

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

Inſultandi cum gaudio mihi.
2 Domine mi Deus imploraui au-
xilium tuū, et ſanaſti me.
3 Dn̄e ſaluam eſſe voluiſti animā
meam ab inferis, ſeruaſti me ne fie-
rem vn⁹ e numero eorū, qui præcipi-
tes eūt in puteum.
4 Cantate Dn̄m, quotquot experti
eſtis benignitatē illi⁹, celebrate me-
moriā ſacroſanctæ maieſtatis illi⁹
5 Momentanea eſt enim ira illius,
amor vero quo proſequit̄ ſuos per
oēm durat vitam: ſi forte ſub veſ-
perā accidat flebile quicq̄, illud in
ipſa aurora cōmutabit̄ in gaudiū.
6 Ego dicebam nimiū fidens præ-
ſentib⁹, quū eſſem in ipſo flore meo,
foelicitas hæc durabit, nec quicq̄ ex-
periar vnq̄ mali.
7 Tu profecto Dn̄e muniuiſti id
quod præcipuū eſt in me, et veluti
mons munitiōe firmiſſima: ſed caſ-
tigatur⁹ ſtultitiam meam auertiſti
pauliſper faciem tuam a me, et tur-
bata ſunt omnia conſilia mea.
8 Quare iterū clamabo ad te Dn̄e:
et inceſſanter Dominū orabo

9 Quæ quæſo vtilitas eſſet me
ſanguine fuſo pergere ad interitũ?
celebrare ne poterit te puluis, aut
predicare cõſtantiam et ſtabilitatẽ
tuam in promiſſis?
10 Audi Dñe, et miſereat te quæſo
mei Domine ſis auxilio mihi.
11 Conuertiſti iterum ſubito luctũ
meum in exultationẽ, rupiſti ſaccũ
quo indutus fueram, et perfudiſti
me gaudio omni ex parte.
12 Quare cantabit te ĩceſſant aĩa
mea: que decꝰ ẽ et pars optima mei,
Dñe mi Deꝰ toto tẽpore vitæ meæ
acceptam tibi referã ſalutẽ meam.

In te dñe ſperaui.

Pſalmus Dauid 31.

DOmine in te ſperaui, fac q̃ſo
ne vnquã pudefiam ſpe mea
fruſtratus, ſed tua iuſtitia
ſerua me.
2 Præbe mihi aurẽ, cito libera me:
ſis mihi pro rupe inacceſſa hoſtibꝰ
meis, et arce munita turribus mul-
tis vt ſerues me
3 Quia pro petra et pro turri tu
mihi eſſe ſoles: propter nomẽ tuum
tua ſponte deduces me, quocunq;
eundũ

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

eundū fuerit mihi,et enutries me.
4 Explicabis me a laqueo quem
abſconderunt vt capiant me: nihil
enim poſſem ego ſine te.
5 Curæ tuæ commēdabo ſpiritum
meū ſæpe liberaſti me: et liberabis
Dn̄e in promiſſis cōſtātiſſime verax
6 Odio habui eos qui amplectunt
vana,quæ illis vſui futura nō ſunt
ego certe ſpem omnem poſui in te,
7 Lætabor et exultabo expert⁹ mi
ſericordiam tuam: vidiſti enim af‑
flictionē meam, et agnouiſti in me‑
diis perſecutionib⁹ animam meam
8 Nec permiſiſti me premi tyranni
de hoſtis mei: quin potius firmaſti
in loco ſpacioſo greſſus meos
9 Miſereat te mei Dn̄e quoniam
imminet periculum mihi: corroſus
eſt præ moerore oculus meus, ani‑
ma mea et venter meus.
10 Cōſūpta em̄ eſt moeſticia bona
pars vitæ meæ, et anni mei cū ge‑
nitu: deſtituit me,ꝓpter iniquitatem
virt⁹ mea,et oſſa mea cōtabuerunt.
11 Metu hoſtiū meorū(qui nume‑
ro ſūt plurimi)factū eſt vt tanq̄ pro
Eiiij bro‑

broſũ exhorruerint me proxime vi-
cini mihi, et terrori fuerim illis, cum
quibus quondam mihi fuit arctiſſi
ma familiaritas: quotquot vide-
bant me, foras fugerunt relicto me
ſolo.
12 Obliuioni datus fui nõ aliter q̃
mortuꝰ aliquis, qui nõ ſperat̃ vnq̃
priſtinæ vitæ reſtituendꝰ, et tanq̃
vaſculũ nulli amplius vſui aptum.
13 Audiui enim obloquia multoꝝ,
et minas eorum qui erant circum
me: conſpirabant enim vnanimiter
aduerſum me, et vitam adimere mi
hi conſtituebant.
14 Ego interim te Domine cõfiſus
in ea perſtiti ſententia, vt quicquid
accideret mihi, non dubitarem quin
Deus adeſſes mihi tu
15 In poteſtate tua ſunt tempora
mea, libera me a tyrannide inimico-
rũ meorũ, et eorũ qui perſequũt̃ me
16 Hilarem exhibe vultum tuum
ſeruo tuo, ſaluũ me fac pro genuina
miſericordia tua.
17 Dñe nõ vertatur mihi pudori,
q̃ implorauerim auxiliũ tuũ: pude
fiant

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

fiant impij, et taceant ſepulti apud
inferos.
18 Muta fiant labia quæ aſſuene-
runt mendacijs, quæ contemptim
loquuntur de iuſto, et cum faſtu
19 Quā ſūt copioſæ diuitiæ tuæ,
quas repoſuiſti in vſus eorū qui co
lūt te, deſignaſti plurima in gratiā
ſperantiū in te, palam in cōſpectu et
cū admiratiōe poſterorū Adæ.
20 Abſcondes eos ⁊ collocabis eos
e regione faciei tuæ, que impijs ab-
ſcondita eſt, vt tuti ſint a minis
quantumuis potentis: abdes eos in
habitaculo tuo, vt liberi ſint a ling
uarum virulentia.
21 Maior oī laude Dn̄s, qui miro
quodam modo oſtendit miſericor-
diam ſuam mihi, et tanq̄ in muni-
tiſſima fuiſſē ciuitate, tutatꝰ eſt me.
22 Ego quidem olim in anxietate
ſumma conſtitutus, abiectū me eſſe
putabam abs te: verum tu etiam
tum diligentiſſime auſcultabas quo
tieſcūq̄ clamabam, et omnes preca-
ones meas audiebas.
23 Amate Dn̄m, quotquot benig-

 nitatem

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

nitatem illi⁹ experti eſtis: candidos
cuſtodit Dñs, et reddet pro faſtu co
pioſe qđ meretur, homini faſtuoſo,
24 Animo forti eſtote, nec dubitate
quin Dñs ipſe robur additurus ſit
animis veſtris, quotquot patienter
expectatis aduentum illius.

Pſalmus Dauid 32.

Beati quorũ remiſſæ.

FOelix cui condonatũ eſt de-
lictũ: et cuius coopertum eſt
peccatum.
2 Foelix ille homo, cui Dñs nõ im-
putabit peccatum. nec fraus in ani-
mo illius inuenta eſt,
3 Quandiu tacui cõterebant̃ vires
meæ: præ erũpente eiulatu aſſidue.
4 Quia per diẽ et noctẽ ingraueſce
bat man⁹ tua cõtra me, ſic mutatus
ſum: vt ex ſucculento factus ſim ari
dior q̃ ſunt ariſtæ in media meſſe,
Ita res habet.
5 Quare aliud inij conſiliũ, et ſta-
tui pctm̃ meum non amplius cœla
re, ſed aperire tibi iniquitatẽ, quam
admiſeram: quod q̃ primũ feciſſem
abſtuliſti cõtinuo iniquitatẽ peccati
mei. Ita factum eſt profecto.

6 Quare

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

6 Quare exēplo meo precib⁹ aget a-
pud te q̇ſquis benignitatē tuā exper-
tus eſt, vt temp⁹ remiſſionis inue-
niat: quod ſi contigerit illi, nullæ
quantūuis multæ fiant maloꝝ inū-
datiōes, ad illū poterūt pertingere.
7 Tu prouidētia tua occulta, a ma-
lo proteges me, et gaudijs, quibus
gaudere ſolent e manib⁹ hoſtium
elapſi, afficies me. Certo certius
8 Prudentem, inquit Dn̄s, faciam
te, et docebo quo pacto viuere opor-
teat te, et ſtudioſiſſime obſeruabo
te oculo proprio.
9 Tantum ne ſimiles efficiamini
equo vel mulo, qui non ſolū nihil
intelligit beneficioꝝ in ſe collatorū:
ſed capiſtro vel freno os eius con-
ſtringere oportet, ne appropinquet
et mordeat vos.
10 Mala plurima manēt impium:
eū autē qui ſpē ſuam ponit in Dn̄o,
illum ipſe benignitate ſua cumula-
tiſſimum reddet.
11 Lætamini q̄ ꝓpriū hebeatis Do-
minum, et ſerio exultate iuſti, ædite
ſigna lætitiæ quotquot animo can

dldi eſtis. Pſalmus Dauid, 33.

Exulta- te iuſti in Do- mino.

CVm exultatiõe laudate iuſti
Dñm: æquiſſimũ eſt enim et
decentiſſimũ, vt a candidis
laudetur Dominus.
2 Laudate Dñm cithara, nablo et
decachordo laudes illius decantate
3 Canite in honorẽ illius carmẽ nõ
vulgare, ſed nouum: operam date
vt q̃ optime cantetis, et cum animi
alacritate.
4 Aequa enim ſunt quæ loquitur
et mandat Dominus: et quicquid
facit, optima illud fide facit.
5 Amans eſt iuſtitiæ et æquitatis
benignitatis Dñi nihil expers eſt eo-
rum, quæ ſunt in vniuerſa terra.
6 Verbo Dñi coeli facti ſunt, et ſpũ
oris eius vniuerſus ornatus illorum
7 Colligit veluti in cumulũ aquas
maris, ⁊ concludit certo loco ſer-
uandas abyſſos, non aliter q̃ the-
ſauri ſolent.
8 Solicite colãt Dñm quotquot in
terra degũt, ⁊ offẽdere illũ metuant
quotquot ſũt habitatores orbis.
9 Ipſe enim quicquid fieri vnq̃
voluit

voluit, id factū eſt: et quicquid vnq̃
iuſſit exiſtere, id extitit continuo.
10 Dñs turbauit cōſilia gentiū, ir-
rita fecit machinamenta populorū.
11 Cōſiliū vero Domini perpetuo
inuariatū manebit quæ ipſe in ani-
mo ſuo facere proponit, ea fient quo
cunq; tempore ipſe volet,
12 Beata gens quæ Dñm habet
protectorē ſuū, et popul⁹ ille foelix
eſt, quem Dominus ſibi elegit, vt
illum peculiari modo poſſideat,
13 E coelo proſpexit Dñs, cōtēpla-
tus eſt quicquid vſquā eſt hominū
14 E tabernaculo, qđ ab oī inquie
tudine liberū ipſe inhabitat, cōſide-
rauit vniuerſos habitatores terræ.
15 Ille inquam cōſiderauit vni-
uerſos, qui finxit ſine vlla exceptiōe
corda omniū, qui et nouit ſingulo-
rum opera ſingula,
16 Ne rex quidē ſalu⁹ euadet exer-
citu quantūuis numeroſo. nec mi-
les quantumuis ſtrenuus pericula
euadet proprijs viribus.
17 Res fallax eſt equus ad præſtan
dam ſalutem, nec vllis viribus ſuis
eripere

eripere e periculis poterit ſeſſorem
18 Ecce oculus dñi obſeruat et cuſ
todit eos, qui reuerēter colūt ipſum:
et eos qui patienter expectant, vt
benignitatis illius participes fiant.
19 Vt liberet eos a morte, et victū
ſuppeditet illis tempore famis.
20 Anima noſtra expectauit Dñm
aſſidue : auxiliū enim noſtrum et
protectio noſtra ipſe eſt.
21 Ipſe pro ſua bonitate cauſam
gaudēdi præbebit cordibus noſtris
qui ipſius nos ſacroſanctæ maieſta
ti curandos tradidimus.
22 Reſpōdeat expectationi noſtræ
benignitas tua Dñe. 34

Benedi-cam dñm in oī tem pore

Ipſius Dauid quū ſimularet ſe
aliū quàm erat corā Abimelech, q̄ e
reiecit illū a ſe, atq; ita elapſus ē.

LAudabo Dñm omni tempo-
re: aſſidue laudes illius can-
tabit os meum.
2 In laudando Dño occupata erit
anima mea, vt audeant qui aduer-
ſa patiuntur, et recreentur.
3 Laudibus quantū poteſtis maxi-
mis efferte Dñm. extollamus no-
men

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

men illius vna omnes.
4 Quæſiui Dñm, et exaudiuit me
et ex omnibus anguſtijs eripuit me
5 Conuertant ſe ergo ad illum pro
pere quotquot ſapiūt: aſſequent eū
quicquid poſtulauerint ab illo.
6 Hic enim pauper clamauit, et Do
minus exaudiuit, et ex omnibus tri-
bulationibus liberauit eum,
7 Caſtrametatur angelus Domi-
ni circa cultores illius, vt ſeruet eos
9 Quare reuerenter colite Dominū
ſancti illius, nihil enim deerit vn-
quam cultoribus illius,
9 Perpendite et videbitis tam libe
aliter iudicaturi ſitis virū, qui ſpē
ſuam collocat in eo.
10 Qui potentia leonibus ſimiles
videbant, ad inopiam redacti ſunt,
et famē paſſi: quū interim quæren-
tibus Dñm, nihil defuerit vnquam
Venite quotquot diſcere cupitis,
et auſcultate mihi, quo pacto vere
coli velit Dominus docebo vos.
12 Quiſquis cupis fieri longæuus,
et multis annis viuere feliciter
13 Cohibe linguā a maledicētia, et
con

cōpeſce labia tua ne cōcinent dolos.
15 Fuge malū et fac bene, ſecurare
pacem vt aſſequaris eam.
16 Oculi Domini obſeruant iuſ-
tos, et aures habet accommodatas
ad clamores illorum.
17 Toruo vultu Dominus aſpi-
ciet ſceleratos, vt aboleat a terra
memoriam illorum.
18 Clamauerunt iuſti, et Dominꝰ
ſic exaudiuit eos, vt ex omnibus ad-
uerſis eripuerit eos.
19 Adeſt Dominus his qui fracto
ſunt animo, et eos qui afflicto ſunt
ſpiritu, ſaluos faciet
20 Multa incommoda accidunt
iuſto, ſed ex omnibus illis eripiet
eum Dominus
21 Sic cuſtodit oīa oſſa illiꝰ, vt ne
vnū quidē cōfringatut ex omnibus.
22 Occidet impium ipſa impietas,
et quotquot odio perſequuntur iuſ-
tum, peribunt
23 Seruat animas cultorum ſuo-
rū Dominꝰ, nec ſinet interire quen-
quam eorū, qui ſeſe crediderunt illi.

Dauid 32

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

PSAL. XXXV

SVpplicũ ſume de aduerſa-
rijs meis Domine, pugna ad
uerſus oppugnantes me

Iudica dñe nocẽ-
tes me.

2 Arripe clypeum et lanceam et fer
ſuppetias mihi.
3 Arma te gladio & haſta, vt occur
ras perſecutoribus meis, promitte
allaturũ te animæ meæ ſalutem.
4 Suffundant pudore et affician-
tur ignominia, quotquot ſtudent
ſubuertere me, conuertantur in fu-
gam et infames fiant, quotquot ma
chinantur malum mihi.
5 Fiant ſimiles feſtucæ, que rapta
tur flatu venti, et angelus Domini
inſequatur eos
6 Deſtituat lumine via, per quam
fugiendũ erit eis, lubrica fiat, et an-
gelus Domini perſequatur eos
7 Quia ſine vlla cauſa conati ſunt
clam laqueis ſuis mortiferis in vol-
uere me, ſine cauſa foueam foderũt
in perniciem.
8 Eueniat vnicuiq; eorum calami
tas de improuiſo, et rete illud quod
expandit in perniciẽ meam irretiat
ipſum, in eandem illam foueam
quam

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

quam mihi parauerat, incidat ipſe.
9 Anima mea gaudeat & exultet ſe
rio, propterea quod ſalutem afferre
dignatus ſis mihi
10 Omnia oſſa mea dicant nō eſſe
ſimilē tibi Dñe, in eripiendo paupe
re a violentia eorū, qui viribus illo
ſuperiores ſūt, in eripiēdo inquā af
flicto et egeno ab opprimentib⁹ illū
11 Cōſurrexerunt aduerſum me te
ſtes iniqui, quæ ignorabam ipſi in
terrogantes obiecerunt mihi
12 Reddiderūt malū mihi pro bono
ad inopiam redigere conabant᷑ me.
13 Ego interim quū ipſi infirma
rent᷑ pro veſtimēto vſus ſum ſacco,
et ieiunio maceraui me, et precibus
īpetraui a Dño, quæ volui pro eis.
14 Tanquam ſi ſummus amicus,
imo frater quiuis eorū fuiſſet mihi,
omnia humanitatis officia exhibui
eis in aduerſis, nō aliter quam qui
matrem lugent, pullatus et capite
demiſſo inceſſi.
15 Ecōtratio quoties mihi aduerſi
aliquid accidit, voluptatem ex meo
malo capiebant, et cōgregabant᷑: cō
grega

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

gregabuntur inquam aduerſũ me
homines deprauati, qui læſi a me
nulla re fuerant, proſcindebant me
conuitijs ſine intermiſſione.
16 Vna cũ ſcurris et irriſoribꝰ fru
ſto panis cõductus, non deſtiterunt
frendere cõtra me dentibus ſuis.
17 Domine quando tandẽ horũ ha
bebis rationem? libera quæſo ani-
mam meã ab ijs. qui perdere conan
tur eam a catulis leonũ ſolitariam
et oĩ humano auxilio deſtitutam.
18 Accepta referam tibi oĩa mea,
idque palam in hominũ frequẽtia
apud populum fortem laudibus
extollam te.
19 Non habeant anſam inſultan-
di, qui hoſtiliter inſequunt me ſine
ratiõe, nec illi, qui odio me habent
abſq; vlla cauſa, et ſubſannant me.
20 Non enim quibus tuto fidi poſ
ſit loquũtur: ſed aduerſus inſõtes:
qui in terra degũt, dolos cõcinnant.
21 Dilatauerunt os cõtra me, et in
ſultantes clamauerunt optime, op-
time, tandem viderunt quæ volue-
runt oculi noſtri.

 22 Vidi

22 Vidiſti hæc oĩa, ne quæſo diſ-
ſimula dñe, ne deſere me, quẽadmo-
dum ſolent, qui procul abeũtes ami
cum relinquunt in periculis.
23 Profer te, et oſtende in cauſa hac
mea ipſos ea quæ faciũt te dormiẽ
te nõ facere, ſed quamuis nõ appa-
reat te Deum Dñm meum diligen-
tiſſime curare negotia mea.
24 Judica quod iuſtũ eſſe nouiſti
Dñe mi de⁹, et fac ne habeant qua-
re ipſi compotes voti irrideant me.
25 Non habeant cur dicant in cor-
de ſuo, ex animi noſtri ſentẽtia hæc
res ſucceſſit nobis, neque iac tent ſe
ploſtrauiſſe me
26 Pudore afficiantur, et infames
fiant quotquot voluptatem capiũt
ex malo meo: induant cõfuſionẽ et
pudorem, quotquot erigunt ſeſe vt
noceant mihi.
27 Gaudeant et lætentur quibus
placet innocentia mea, et dicant iu-
giter, magnifiat Dominus, qui pa-
cem habere voluit ſeruũ ſuum.
28 Lingua mea ſedulo prædicabit
iuſtitiam

iuſtitiam tuam, et laudes tuas can-
tabit aſſidue

Ipſius ſerui Dñi Dauid 36

Dixit in iuſtꝰ vt deliquat

P Erſuaſit (quantũ animo poſ
ſum concipere) ipſa nequitia
impio exlegi, non eſſe metuen-
dum illi, ne Deus ſuppliciũ ſũmat
de ſceleribus illius.
2 Blãdis perſuaſionibꝰ egit apud
illum vt placere incipiat ipſe ſibi
flagitijs ſuis. quare ſic offẽdit De-
us, vt ipſum cum ſceleribus ſuis de
prehenſum, odio perſecuturus ſit
perpetuo
3 Sermo illius iniquitatis, et frau-
dis plenꝰ eſt, noluit reſipiſcere, neqꝫ
vitam in melius commutare
4 Cogitabit noctu iaciens in lecto
quibꝰ artibus opprimat plurimos:
ſectabitur vitæ genus peſſimũ, nul
lũ genus malitiæ prætermittet.
5 Domine quicquid ambitu coelo-
rum cõtinet, benignitatis tuæ par-
ticeps eſt, et conſtantiam propoſiti
tui ſentiũt quæcũqꝫ inter terram et
nubes media ſunt.
6 Iuſtitia tua magnitudine ſuper

 at montes

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

Et montes altiſſimos, iudicia tua
profundiora ſunt profūdiſſima ab-
yſſo, hominē et beſtiā ſaluabis Dñe
7 Quā eſt magnifacienda benigni
tas tua Deus, per quam poſteri A-
dæ, veluti latētes ſub vmbra alarū
tuarum tuti degunt,
8 Fruent̄ copia earū rerū, quib⁹ ab
undat domus tua, et veluti flumi-
ne variarū voluptatū potabis eos.
9 Apud te eñ fons eſt vitæ peren
nis vbi illuminati fuerim⁹ lumine
tuo a tenebris liberi erim⁹ perpetuo
10 Benignitatis tuæ copioſi⁹ par-
ticipes fac eos qui agnoſcūt te, et iuſ
titiæ tuæ eos qui cādido ſūt pectore
11 Non perueniat vſq; ad me pedi-
bus ſuis ſuperb⁹, nec moueat me lo
co meo impiorum ferox manus.
12 In ipſo conatu collapſi ſūt qui
perpetrare iniqua conabantur, proſ
trati ſunt nec poterunt ſurgere.

Ipſius Dauid. 37.

Noli æmulari ī malignātibus.

NIhil te moueat ſi ſceleratos
videris opulentos, nec illis
inuideas proſperitatis tan-
tillum.

2 Similes enim deprehendent foe-
no quod exortū minimo durat tem-
pore et herbæ ſimiles erunt virenti,
quæ marceſcit ſubito.
3 Fiduciam tuam colloca in Dño,
et ſectare quod bonū eſt, et terrā in-
habites longo tēpore, ꝛ paſcas ꝛ au-
geas aſſidue de Dño cōceptam fidē.
4 Si oblectaueris te Dño, dabit ti-
bi quantū aīmo cōcupiſcere poteris
5 Committe Domino ſtatū rerum
tuarū, fide illi, optima enim fide cu-
rabit et te et tua omnia.
6 Et faciet vt tam ſit cōſpicua iuſ-
titia tua, quam eſt lumen ſolis, et
æquitates tuæ (licet nunc nōnihil
obſcurētur impiorū foelicitate) tam
claræ fient, q̄ eſt ſol in ipſo meridie
7 Patienter expecta Dñm, et fer
æquo animo, ſi quid ab illo tibi im-
mittatur aduerſi, neqꝫ cōtriſteris, ſi
videris alium quempiam foelicius
augere ſua, quod ſæpenumero ſce-
leratiſſimo cuiqꝫ euenire ſolet
8 Cohibe animū tuū ab ira, et pelle
furorem, nec ſic incendaris, vt illorū
ſceleratorū exemplo, ad perpetrāda

 ſimilia

ſimilia animū inducas.
9 Scelerati enim homines ſubuer
tentur, qui vero Dominum patien-
ter expectant, velut hæreditario iu-
re terram poſſidebunt
10 Breuiſſime ſic interibit impius,
vt veteris pōpæ, quæ admirationi
fuit multis, nihil reliquū viſur⁹ ſis.
11 Interim modeſti poſſidebūt ter-
ram, et tranquilliſſime viuent nacti
pacem, quæ plurima ſecum cōmo-
da allatura ſit.
12 Conabit̄ īpi⁹ iuſtū ſubuertere, ⁊
frendet aduerſus illū dentibus ſuis
13 Dominus ridebit minas illius,
nouit enim quam ſit in propinquo
tempus, quo ipſe peribit
14 Gladiū e vagina exemerūt im-
pij et arcum ſuū tetenderunt, ſi quo
modo proſternere poſſent inſontem
humano præſidio deſtitutū: et eos
deuorare, qui inopie viuunt.
15 Gladius eorū penetrabit cor eo-
rum et arcus eorum confringetur.
16 Satius eſt paululū habere, et
partum iuſte, quam diuitias pluri
mas, quomodo habent eas īprobi

17 Poſteritas enim impiorũ diſſipa-
bitur ſeruabit vero iuſtos Domin⁹
18 Nouit Domin⁹ dies iuſtorũ, et
cure ſunt illi, et hæreditas eorum
perpetua erit.
19 Non fruſtrabunt̃ ſpe ſua, quan
do alios inuoluet temporis infelici-
tas, et alijs fame laborantibus, ipſi
ſaturabuntur.
20 Impij peribunt interĩ et inimici
Dñi nõ aliter quam adeps agno-
rũ, qui adoletur ſuper altare, finem
capient vna cum fumo deficient.
21 Mutuũ accipit impius, nec red-
det, iuſtus autẽ mĩa motus, vltro
dat ijs qui opus habent
22 Quare qui bene precant̃ ob iuſ-
titiam ei, terram poſſidebũt: qui ve
ro maledicunt, extirpabuntur
23 A Domino dirigentur greſſus
viri, et vitæ genus quodcũq; elege-
rit, gratum erit illi.
24 Si ceciderit nõ ſupplantabit̃:
dñs eñ apprehẽſa manu eriget illũ.
25 Juuenis fui, & diu viuẽdo ſenex
fact⁹ ſũ, nec tamẽ vidi iuſtũ deſertũ
nec ſemẽ illi⁹ laborare inopia vict⁹.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

26 Aſſidue in omnes miſericors eſt
iuſtus et mutuo dat: quare poſteri
illius diuitijs abundabunt
27 Fuge malũ, et ſectare quod bo-
num eſt, vt poſſis durare perpetuo.
28 Amat em̃ dñs quod æquũ eſt,
nec vnq̃ deſeret ſanctos ſuos, cuſto
dia enim abhibita illis eſt perpetua
ĩpioꝝ vero poſteritas exterminabit
29 Iuſti tanq̃ ſuam poſſidebũt ter
ram, et inhabitabũt eam diutiſſime
30 Os iuſti tractabit ſapientiam,
et lingua eius loquetur que ad rem
pertinebunt
31 Doctrina dei ſui ſtabilitum ha-
bet cor, quare ſtabilis erit, et a lap-
ſu ſecurus pes eius
32 Obſeruat impius iuſtum, et ſtu
dioſe quærit quõ occidat eum
33 Sed Domin⁹ nõ ſinet eum op-
primi tyrannide illius, nec permit-
tet eum impietatis conuinci, quan-
do cauſa eius in iudicio tractabitur.
34 Expecta ergo patienter aduen-
tum Domini: et viue ſecundũ præ
ſcripta illius, quod ſi feceris, extol-
let te, et terræ præficiet, et quando

impij ſubuertentur, tu interitum eo-
rum ſecurus aſpicies.
35 Vidi ipſũ potentẽ et virentẽ, et
ſimilem lauro quæ viret perpetuo.
36 Sed paulo poſt obiter præteri
ui locũ in quo ãtea floruiſſet ille, ve-
rũ ĩueniri nõ potuit, euanuerat enĩ
37 Sit tibi curæ integritas, et ſpec
ta ſemper id quod rectũ eſt: cũ enim
qui talis eſt, pax manet perpetua.
38 Scelerati oẽs funditꝰ ſubuerten
tur exitus impiorũ erit miſerabilis.
39 Salus proueniet iuſtis a Do-
mino, fortitudo eorum ipſe erit tem-
pore afflictionis.
40 Et auxiliabitur eis dñs, libera-
bit inq̃ eos ab impijs, et ſalutẽ ad-
feret illis, quia ſpem ſuam poſuerũt
in eo.

Pſalmus Dauid 38

Dñe ne ĩ furore tuo

NE quæſo Dñe pro graui ira,
et ſi iuſtiſſimis de cauſſis ad-
uerſũ me cõcepta ſit, caſtiges
me, neq; pro bili quã ego meis ſcele
ribꝰ moui tibi, animaduertas in me.
2 Jam nunc enim tuæ ſagittæ al-
te infixæ hærent in me, et manus
tua proſtrauiſti me

3 Nihil integrū eſt in toto corpore
meo præ metu qnem de te concepi
irato, nihil eſt in oſſibus meis quie-
tum, propterea quod peccatorū con
ſcius mihi ſum
4 Iniquitates ſuperauerunt caput
meū, et factæ ſunt grauiores, quam
quibus ferendis ſufficiam.
5 Putruerunt et recruduerūt male
obductæ cicatrices meæ, propter in
ſignem ſtultitiam meam
6 Peccati pōdere depreſſus ſupra
modū humiliat⁹ ſum, toto die ha-
bitu lugubri obambulaui triſtis.
7 Inteſtina enim mea feruēti pla-
ga plena ſunt: quæ ſic erumpit, vt
nihil in corpore integrū reliquerit.
8 Debilitat⁹ ſum, et modis tam mi
ris vulneratus, vt præ intolerabili
animi cruciatu vocē ædiderī nō hu
manam, ſed rugitū potius leoninū
9 Dñe notū tibi eſt deſideriū meū
et ſuſpiriū meum non latet te.
10 Cor meū palpitat intra me, deſ-
tituit me robur meū: et lumē oculo-
rū meorū non habeo in ptāte mea,
11 Amici olim mei, et familiares e
regione

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

regione plagæ meæ ſteterũt: et vi-
cini mei procul a me fuerũt ſemoti.
12 Retia expandunt inſidiantes vi-
tæ meæ, et ſtudẽtes incommodare
mihi loquebantur ſcelerata, et frau-
des aſſidue machinabantur.
13 Ego vero tanquã ſurd⁹ audire
diſſimulabã, et fact⁹ ſũ veluti mut⁹
nõ aperiens ad reſpõdendũ os ſuũ.
14 Et ſimilis erã viro qui nihil au-
dit, nec diluit q̃ illi obijciũt crimina.
15 Ad te enim Dñe anhelabam: tu
audies ſuſpiria mea, dñe mi Deus.
16 Valde metuebam ne nanciſce-
rentur ipſi anſam gloriandi aduer-
ſum me: qui quoties vel tantillum
accepiſſem incommodi, erigere ſolẽt
criſtas ſuas.
17 Cauſſam habebam metuendi,
quod ferendis verberib⁹ deſtinat⁹
eſſem, quod q; vulnus meũ cogeret
circunferre mecum iugiter,
18 Hoc illud eſt graue animi vuln⁹
q᷑ iniquitatẽ meam non poſſum nõ
agnoſcere, dum memet mihi oſten-
do, nec dolorem remittere ſinit reco-
datio peccati mei.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

19 Dum ego ad eũ modũ affectus
ſum, inimici mei viuunt et valent,
et nũero plurimi perſequũtur me
nihil vnq̃ vel re vel obolæſi a me
20 Quin potius malum reddide-
runt mihi a quo beneficiũ accepe-
rant, aduerſati ſũt mihi nõ alia ma-
gis cauſſa q̃ ꝙ vita mea illoꝝ diſſi-
milis erat facere eñ bene ſtudebam
21 Vides Dñe quo in loco ſint res
meæ, quare auxilio ſis mihi Dñe
mi deus, et ne relicto me in his peri
culis tu procul hĩc abſceſſeris a me.
22 Cito accurre, vt auxilio ſis mihi
domine author ſalutis meæ.

Pſalmus Dauid. 39.

Dixi cuſtodiam.

STatui ne verbo quidẽ vllo
ſine fructu anſam præbere
impijs calũniandi : frenum
abhibebo ori meo quandiu nego-
cium mihi fuerit cum impio.
2 Obmutui penit⁹, abſtinui etiam
bonis metuẽs ne ꝛ illa in calũniam
raperent: quamuis ea taciturnitas
vehementer auxerit dolorẽ mihi.
3 Concaluit intra me cor meum, et
quũ aĩo reuoluerẽ, quibus in malis
eſſem

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

ſem, non aliter æſtuabam, quam
ignis intra me arderet, qui erum
ere cogeret me in vocem hanc.
Fac ſciam Dñe finē meū, et nu-
erū dierū meorū qui reliqui ſunt
dhuc, vt cognoſcam quāto tēpore.
miſerijs viuendū mihi ſit adhuc.
Certū eſt enim, te veluti in digi-
s numeratos habere pauciſſimos
es meos, et huius vitæ tempus
ud te rem eſſe penitus nihil: reue-
enim modis oībus vaniſſimus.
t, quiſquis eſt homo, quātūuis vi
eat eſſe aliquid, Ita res habet.
Et enim in tenebris tota ſua vi-
verſabit quiſquis fuerit, et ſine
uctu tumultuabitur: colliget mag
ſtudio multa, neſcius interim in
ius vſus congeret ea.
Et ego hoc rerū ſtatu, qd aliud
to dñe, ꝗ̄ vt ſuccurras mihi? a ne-
ine em̄ ſubſidiū expecto niſi a te,
Et vt ab oībus peccatis meis li-
eres me, nec ſinas me fieri ludi-
rio ſtolidis et impijs hominibus.
Obmutui nō aperturus os meū
uod ſcirem ad exercendam patien-
tiam

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

tiam abs te immitti hæc mihi
10 Aufer pauliſper a me flagellum
tuum præ metu enim manus tuæ
prope modum exanimatus ſum
11 Caſtigationibꝰ, ob iniquitatẽ:
immiſſis, erudire ſoles hominem: et
abſumere, donec reſipiſcat, quicq̄d
in eo eximiũ fuerat, quemadmodũ
tinea veſtimentũ conſueuit: quare
nihil niſi mera vanitas eſt quiſquis
fuerit homo. Ita res habet.
12 Audi precationẽ meam dñe, et
clamorẽ meũ auribꝰ hauri: ad fletũ
meũ ne obſurdeſcas, peregrinꝰ enim
ſum apud te et aliengena quales fu/
erunt oẽs progenitores mei.
13 Abſtine paululũ a flagellando
me vt vires priſtinas recipiam, pri/
uſq̄ migrare cogar nunq̄ reditur⁹
huc.

Ipſius Dauid Pſal. 40

Expectãs expectaui

SOlicite expectans expectaui,
donec preberet ſe mihi dñs: et
exaudiret clamorẽ meum
2 Et extraheret me e puteo illo cala
mitoſo et luto ſordidiſſimo, et con/
ſtitueret me in rupe erectũ in pedes
meos, viam mihi præparans, per

quam

PSALMVS XL

uam ambulatem inoffenſe.
Et immitteret in os meū carmen
quo noua decantentur et inaudita
eneficia dei noſtri
Videbunt hæc plurimi et reuere
untur dñm, et credent ſe illi
Beatus ille vir, qui ponit in dño
duciam ſuam, nec admiratur eos
ui iactant vires ſuas et ſectantur
uxa hæc quæ vident eſſe aliquid
uum nihil ſint
Plurima deſignaſti tu dñe ad
niratione digniſſima, et cogitatio
es quibus ſedulo curas nos, tam
ant multæ et mirabiles, vt nemo
ominum intelligere queat, quan
ā tibi debeat pro illis, ſi enim aliĳs
narrare coner eas, et verbis prolo
qui, inueniā plures eſſe, q̄ vt nūera
e ſufficiam, nedū verbis explicare.
Sacrificiū et oblationē nō deſi
eraſti, ſed aures purgatas dediſti
mihi: holocauſtū & hoſtia, q̄ pro pec
ato ſolet offerri, nō ā pli⁹ placēt tibi
Tum dixi, ecce ego ipſe aduenio,
n volumine libri ſcriptū eſt de me.
Facere quod placeat tibi deus
vehemen

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

vehementer cupio, et doctrinam tu-
am in penetrabilus pectoris mei de
ſcriptam habeo.

10 Prædicaui iuſtitiam tuã in fre-
quẽtia populi maxima, certe labijs
meis non peperci, quod et tu Domi
ne optime noſti.

11 Juſtificationẽ tuam nõ inuide-
bam alijs, abſcondẽs eam intra an
guſtias cordis mei, cõſtantiam tu-
am in promiſſis, & quam promiſiſti
te allaturum miſeris ſalutẽ, palam
annunciaui, nec deſtiti cõmemorare
plurimis, quã ſis benignus, et quam
tuto fidi per omnia poſſit tibi

12 Ne nega q̃ſo tu Dñe omnimo-
dam illam miſericordiam tuam mi
hi, ſed benignitas tua: et cõſtantia,
in ſeruandis promiſſis, tuentur me
perpetuo

13 Circũderũt enĩ me mala innũe-
rabilia, apprehenderunt me iniqui-
tates plures quam vt eas viſu aſſe
qui potuerim ſuperauerunt nũero
capillos capitis mei, quare et ani-
mus meus deſtituit me.

14 Dignare quæſo liberare me deũ

domine

dñe ad ferendum auxilium mihi ac-
curre,
15 Suffundant pudore et ignomi-
nia afficiant ad vnũ oẽs, qui perſe-
quunt aĩam meam vt perdant eam
cõuertantur in fugam ſpe ſua fruſ-
trati notẽtur infamia, qui volupta-
tem capiunt ex malo meo,
16 Pereant mercede accepta pro ig-
nominia qua me afficere conati ſũt
et quotquot inſultantes dicunt in
aduerſis meis, euge, euge
17 Gaudeant et letent freti fiducia
tua quotquot ſtudent placere tibi,
et dicant iugiter magnificat domin⁹.
quotquot cupidi ſunt aſſequendæ
ſalutis tuæ.
18 Quanq̃ aũt pauper ego ſum, et
omni auxilio humano deſtitutus,
dominus tamẽ curam ſuſcepit mei,
quare quũ auxiliũ meum et ſerua-
tor meus ſis tu oro te mi de⁹, ne pro-
craſtineris diutius.

Pſalmus Dauid 41

Felix ille qui nõ aſpernatur
afflictũ, quin potius pruden-
ter rem apud ſe perpendens

Btũs qui intelligit ſuper egenum.

ſte cogitat: cui nunc ab amico Deo
ímittunt mala hæc, illũ eripiet Dñs
e malis grauiorib⁹ que alios manẽt
2 Domin⁹ curam geret illius, et vi
tæ priſtinæ reſtituet, et diuitem in
terra faciet, nec ſinet eum premi ty-
rannide hoſtium ſuorum.
3 Dñs auxiliabitur illi etiam in cu
bili ob dolorem decumbenti, quin
et lectum illius totum, angulis vn-
diq; ventilatis, in ipſo morbo verſa
bis domine, vt mollius cubet
4 Ego in morbo cõuerti me ad te,
et dixi: dñe miſereat te mei, ſana ani
mam meam, languet enim propte-
rea, quod peccauerim ego in te.
5 Inimici male precabant mihi di
centes: quando tandem morietur et
abolebitur nomen illius.
6 Si forte fortuna venit quiſpiam
illorũ vt viſeret me, loquebat fuca
te, addebat ſceleri ſcelus, longe aliud
habens in animo q̃ in ore: egreſſus
enim a me foras, linguam aduer-
ſum me ſuo more exacuebat
7 Vnanimiter aduerſum me cõſpi
rabant quotquot erant oſores mei,

aduer

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

uerſum inq̃ me, a quo læſi nũq̃
erant, ſtudioſe cogitabant, quo
odo nocere poſſent mihi.
Morbus inquiũt, grauiſſim⁹ cor
uit illum, et decumbere tam gra
er coepit, vt nunq̃ valetudinem
ſtinam recepturus ſit.
Quin et vir cum quo mihi arctiſ
a fuit familiaritas: cui fidebam
i et meo victitabat cibo, ſublato
e velut calce petebat me.
Quare tu dñe horũ habita rati-
e, miſerere mei, ⁊ erige me, vt illis
od meriti ſunt retribuam.
Per hoc cognoui me amari abs
quod inimicus meus cauſſam nõ
beat gloriandi aduerſum me.
Ego cũ in ſimplicitate mea, por
ẽte te mihi manũ tuam, perſtiti,
are et conſtituiſti me eo loco, vt
nper e regiõe tibi proxime adfu-
us ſim.
Omni laude maior dñs Deus
raelis: ab æterno fuit, et vſq; in
ernum erit, Amen Amen.

Libri primi finis.

Filiorum Corach 42

PSAL. XLII

Quemad modũ de ſiderat

QVomodo ceruus anhela
ſolet ad riuulos aquã ple
nos, ita anhelat aĩa mea, v
perueniat ad te.
2 Sitiuit anima mea deũ, deũ, in
quam, fortẽ et valentẽ, quando mi
hi continget, vt intromiſſus ad t
aſpiciã placido vultu tuo.
3 Fuit mihi fletꝰ pro cibo die et no
te quum dicerent, qui inſultaba
mihi, vbi nunc eſt deus ille tuus?
4 In memoriã reuocabam quæ
patribus præſtitiſti, et effũdeba
intra me animam meam, memet
ſum conſolans, et futurũ ſperans
vt liberer aliquando a malis præſ
tibus, et hinc tranſeam cum multis
et proficiſcar cũ illis vſqʒ in dom
dei tali cum gaudio, quali feſtus di
es celebrari ſolet.
5 Quorſum affligis te o aĩa me
et tumultuaris intra me? ſpera be
ne de deo veniet enim tẽpus, vt ip
pro ſua benignitate eripiat me
malis meis, et ego occaſionẽ hab
am laudandi, et pro acceptis ab e
beneficijs gratias agendi.

Mi deu

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

PSALMVS XLII

Mi deus, aīa mea cruciat ſeſe in-
me, nec habeo quo me cōſoler, ni
recordatiōe beneficiorum pribus
ſtris exhibitoꝝ iuxta Jordanē et a
itzar vſq; ad montem Hermon.
Abyſſ⁹ vna aliā īuitat ſono, qua-
dere ſolēt caracte tue maximū
ctus tui et malorum vndæ per
s tranſierunt.
ulſis maloꝝ tenebris in die, do-
ius decreuit miſericorditer agere
iſcū, quare ne hac quidem tribu
ionibus plena nocte a laudando
ceſſabimus, carmen enim in lau
n illi⁹ ſcriptū, et precatio ad deū
nipotentē, et vitæ authorē ſem-
erunt in ore mihi.
Perſuadet ſibi de te, o de⁹, anima
a qđ inſtar rupis firmiſſimæ ſis
hi tu, quouſq; ergo obliuiſceris
i? et quouſq; ego triſtis incedere
ar ꝓter afflictionem inimici?
Tolerabilius foret mihi, ſi gladi
adigerent in viſcera mea, q̄ im-
s cōtumelias audire ab inimicis
is dicentibus aſſidue cum riſu
i nunc eſt deus ille tuus?

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

11 Quorſum affligis te o aīa mea?
et quorſū tumultuaberis intra me?
bñ ſpera de deo, fiet enim adhuc, vt
gratias agam illi pro ſalute coram
ante cōſpectum meū allata ab ipſo
qui nō dedignabit ſe gerere pro deo
mihi.

Pſalmus 43

Iudica me de⁹ & diſcerne.

IVdex meus eſto deus, et litiga pro me contra gentē nihil minus q̄ ſanctam, a viro doloſo, et iniquo libera me
2 Tu eñ deus author eſſe ſoles omodæ fortitudinis mihi, quare ergo deſeruiſti me nūc? et virib⁹ deſtituiſti me, quouſqȝ lugens aſſiduo obābulo oppreſſ⁹ tyrānide hoſtis?
3 Immitte lucē tuam et veritatē tuam, vt ipſa deducant me, et perueni re faciant vſqȝ ad montem quem tua ſanctitas inhabitat: imo vſqȝ in ipſa penetralia cubiculi tui
4 Vt perueniā vſqȝ ad altare dei, imo vſqȝ ad ipſū deū authorē inenarrabilis mihi letitie, quā et referā īgenue acceptam tibi citharæ modulatiōe de⁹, aīo meo chariſſime deus.
5 Quorſū maceras te o aīa mea, et
quorſum

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

quorſũ tumultuaris ĩtra me? expecta
patient quoad venerit deꝰ: futurũ
eñ certo ſcio, vt adhuc laudẽ illũ,
qđ author fuerit mihi oĩmodæ et
ante cõſpectũ meũ expoſitæ ſalutis,
quodq̃ nõ fuerit dedignatꝰ gerere ſe
pro deo mihi   Filiorũ Corach 44 Deus au

DEus auribꝰ noſtris audiui- ribus noſ
mus patres eñ noſtri cõme- tris
morauerũt nobis inſignia il-
la et digna admiratiõe opera, quæ
tẽporibꝰ illorũ operatꝰ es, et tẽpori-
bꝰ que illos preceſſerant, quẽadmo-
dũ ipſi illa a patribus ſuis accepe-
rant, bona fide narrauerunt nobis.
2 Tu oĩpotentia tua gentes extir-
paſti, et patres noſtros in loca illa-
rũ inſeruiſti, plurima mala tu intu
liſti populis illis, vt patres noſtros
in terras illorum introduceres.
3 Palam eſt eñ eos nõ ſuo gladio
cõquiſiuiſſe terras illas, nec brachio
ſuo victores euaſiſſe, ſed dextera tua
et brachiũ tuũ, et fauor relucens in
vultu tuo, hæc illis preſtiterũt, non
ob aliud, q̃ quia libuit tibi bñfacere
illis.

 4 Tu

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

4 Tu es ille quē merito amo, meus
ille rex deus, qui dignatꝰ es tā mul-
tis modis bñfacere Iacob.
5 Quare freti tuo auxilio aduerſari-
os veluti cornu petebamꝰ, freti potē-
tia numinis tui, proſternebamus
quotquot inſurgere audebāt in nos
6 Non enim in meo arcu ſpem po-
nebam, nec enim meus gladius ſer-
uare me potuiſſet.
7 Sed tu victoriam tribuiſti no-
bis de aduerſarijs noſtris, et eos
qui odio nos proſequebant, dede-
core affeciſti ſpe ſua fruſtratos.
8 Quod deū ꝓpitiū habuerimꝰ, ſe-
rio exultare cōſueuimꝰ: quare maieſ-
tatē nominis tui domine perpetuo
celebrabimus. Ita fiet.
9 Sed qui fieri poteſt, vt nunc de-
ſerueris nos, et ignominia affeceris
nos, nec egrediaris nobiſcum ſicut
ſoles, in prælium.
10 Coegiſti nos terga præbere ho-
ſtibus, et præda facti ſumus illis,
qui odio habebant nos.
11 Similes nos feciſti ouibꝰ mac-
tationi deſtinatis, diſperſiſti nos
per

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

per exteras & a cultu diuino alienas
nationes
12 Vendidiſti populũ tuũ nulla pe
cunia, nec obulo vno fact⁹ es ditior
ex venditione illorum
13 Expoſuiſti nos probro vicinis
noſtris, ſubſannatiõi et ludibrio fu
imus ijs, qui habitant circum nos.
14 Feciſti nos fabulam ethnicis,
moto capite irrident nos populi.
15 Aſſidue nobis verſat̃ ob oculos
cõtumelia, pudor faciẽ occupat totã
16 Propter cõtumelioſam inſultan
tis nobis vocẽ, et probris nos afficiẽ
tis: et propter inimicũ, qui ſe gloria
tur facultatem nactũ, vt nos tanq̃
dignos malo affligat
17 Hæc omnia ferre cogimur, quod
non obliti fuerimus tui, vel fœdus
initum tecum ruperimus.
18 Nõ enim alio abs te deflexit cor
noſtrũ, nec declinauit greſſus no-
ſter a vijs, quas tu oſtẽderas nobis
19 Cõtriuiſti iterim nos locis, qui-
bus nõ hoĩes, ſed dracones habita-
re videntur: contexiſti nos caligine
tribulationis vſq; ad mortem.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

20 Si obliti fuiſſemꝰ nois dei noſ-
tri, aut expãdiſſemus manꝰ noſtras
ĩplorãtes opẽ ab alio q̃ te Deo vero
21 Si quidpiam tale factũ a nobis
fuiſſet, merito deus pro eiuſmõi ĩpie
tate nobis hæc mala ĩmiteret: nunc
qui nouit etiam ea, que latẽt in pene
tralibus cordis, ſcit nihil in nobis eſ
ſe tale, et tamen patimur hæc
22 Propter te enim occidimur aſſi-
due æſtimamur non pluris ab ijs,
qui nos occidunt, quam oues a la-
nio dum mactat eas.
23 Euigila, quouſq; ſtertere vi-
deberis? expergiſcere, ne perpetuo
neglecturus videaris nos.
24 Quouſq; faciẽ tuam abſcondes
tanquam nullam habeas afflictiõis
noſtræ et oppreſſionis rationem?
25 Proſtrati enim ſumꝰ vſq; in ter
ram ꝛ venter noſter terræ abhæret
26 Exurge tandem vt auxilieris
nobis, et libera nos pro immenſa
benignitate tua.

Filiorum Corach carmen
amoris pleniſſimum 45

Erũpit

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

PSAL. XLV

ERumpit ex corde meo ſermo
optimus, quem vna cum reli
quis operibus meis dedico
regi, et lingua mea non minus prõ-
te, excipit quæ illi ſuggerit animus,
q̃ ſcribit calamo is, qui ſcribendi
eſt peritiſſimus.

Eructa-
uit cor
meum.

2 Supra modum formoſus es, nec
quiſq̃ ex poſteris Adæ cõferri tecũ
vlla ratione poterit: copioſiſſima ef
fuſa ẽ gratioſitas in labia tua, vt ſit
ſermo tuꝰ gratia ſũma cõditꝰ: quare
et deꝰ te diuinis mũeribꝰ ornatiſſi-
mũ reddidit, que nũq̃ auferent a te
3 Accinge gladiũ tuum femori tuo
o potentiſſime, laudem enim et ho-
norem magnifice aſſequeris,
4 Et honorẽ virtutibꝰ tuis debitũ
aſſecutꝰ, tẽta quicq̃d volueris, proſ-
perrime enĩ cedet tibi, veheris predi
catiõe fidei ⁊ manſuetæ iuſtitiæ de
ſignabit ſtupẽda dextera diuinita-
tis tuæ, quæ ſũmo tibi cedẽt honori
5 Vbi ſagittæ tuæ vehemẽter acu-
tæ penetrauerint corda olim hoſti-
um tuorũ o rex, tũ natiões variæ
ſupplices fient tibi.

6 Solium

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

6 Soliū tuū regiū (o Chriſte) De-
us hoc ſæculo ſtabile erit, et futuro
vſque in perpetuū, ſceptrum iuſti-
tiæ erit ſceptrum regni tui.
7 Amantiſſim⁹ es iuſtitiæ, et odio
proſequeris quicquid eſt ab æquita
te diuerſū, quare vnxit te Chriſte de
us, Deus tuus oleo fragrantiore ꝙ̄
vllū vnquam ſociorum tuorum.
8 Nihil ꝙ̄ myrrham, aloen, et caſi-
am ſpirant oīa veſtimenta tua, ex
repoſitorijs veſtiū eburneis deprō-
pta in hoc, vt te exhilarent illis,
9 Filiæ regū aderunt īter reliquas
puellas nobiles, ſtatuet tibi ad dex
tram coniunx ornata auro Ophir
optimo
10 Audi filia, et rem perpēde, aurē
tuā prebe mihi, vt populi tui obliuiſ
caris ⁊ cognatiōis paternæ hortāti
11 Capt⁹ eſt enim amore inſignis il
le rex formæ tuæ, eſt aūt (vt ſcias)
hic Rex Dn̄s tuus, dignus cui tu in
genua prouoluta ſupplex fias.
12 Et ſi nuptiæ proceſſerint, filia
Tyri mūeribus amicitiam inire te-
cum ſtudebit, venerabuntur te di-
tiſſimi

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

tiſſimi quiq; in toto populo
13 Varius erit ornatꝰ reginæ regis
illius, ſed non oĩm oculis expoſitus
animi enim magis erit quam cor-
poris: veſtis illius auro intertexta
erit artificioſiſſime
14 Veſtibꝰ elegantiſſime variega-
tis perducet ad regem illũ, ꝟgines
comitabũt illam: adducit iam nũc
cũ ſuis virginibꝰ regina tibi o rex.
15 Perducet cũ gaudio et ſumma
lætitia penetrabunt vſq; in intimũ
palatium regis.
16 In locũ patrũ tuorũ ſuccedẽt fi-
lij tibi, lõge præſtantiores patribꝰ
illis quos præficere poteris vniuer-
ſæ terræ
17 Faciam memorabile nomẽ tuũ
apud poſteros oẽs, vt celebraturi
ſint te vſq; ad cõſummationẽ ſæcu-
li et in perpetuum

Filiorum Corach 46

DEus fiduciam nobis ſuppe-
ditat et robur, vt ẽ illiꝰ mos
ſæpiſſime enim auxilio fuiſſe
ijs, qui in periculis conſtituti fuerãt
deprehenſum eſt manifeſtiſſime

Deus noſter refugiũ et virtus.

2 Quare

2 Quare nõ timebimꝰ etiam ſi ſub
uertatur tota terra et præcipitẽtur
montes in medium mare.
3 Tumultuent licet et ſtrepitũ æ-
dant aquæ maris, cõtremiſcant mõ
tes metu maieſtatis illiꝰ. Ita fiat
4 Exterritis aliĳs fluuius amoeniſ-
ſimꝰ in varios diductus riuulos ex-
hilarabit ciuitatẽ noſtram: quam
Deus inhabitat protector noſter, et
gratiſſime humectabit loca ſancta,
quæ incolit ſanctiſſimus ipſe.
5 Ipſe Deus in medio illius noſ-
træ ciuitatis adeſt aſſidue, et curat
ne vel tantillũ cõcutiatur, auxilio ve
niet quoties opus erit, etiam ante
ipſam auroram ſummo mane.
6 Trepidauerũt gentes, et cõmo-
ta ſunt regna, vocem ſuam diuinæ
maieſtatis tam plenam ædidit De-
us, vt viribus ſuis deſtituta fuerit
vniuerſa terra.
7 Dominꝰ, in cuius poteſtate ſunt
omnes exercitus, adeſt nobis, inſtar
firmiſſimæ baſis eſt nobis Deus
Jacob. Ita res habet
8 Eia cõtemplamini quæſo opera
domini,

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

vt videatis, quam admiratione dig
na deſignauerit in terra.
9 Ceſſare fecit bella per totū orbem
et omnes angulos illus, arcum cō-
fregit, ſagittas et lanceas perdidit
currus bellicos igne exuſſit.
10 Hæc ſi diligenter perpēderitis,
agnoſcetis facile me eſſe Deū: qui
poteſtatem habeam in gentes, et in
vniuerſam terram.
11 Dominus imperator omnium
exercituum partium eſt noſtrarum,
inſtar firmiſſimæ baſis, cui tuto in
niti poſſimus ipſe nobis eſt Deus
Jacob. Jta res habet.

Filiorum Corach, 47

QVotquot vſq̃ eſtis populi
plaudite manibus, ſigna læ
titiæ in honorem Dei ædite
voce q̃tū poteſtis maxime hilari.
2 Dominus enim factus eſt ſubli-
mis et ſuſpiciēdꝰ, cōſtitutus eſt rex
oīa potēs ſuper vniuerſam terram
3 Sola prædicatione Euangeliȷ̃
ſubiecit populos nobis, a cultu di-
uino antea alienos, populos in
quam ſubiectos fecit et ſupplices ad
pedes

Oēs gen-
tes plau-
dite.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

pedes noſtros prouolutos.
4 Elegit in hæreditatem nobis flo
rem præcipuum ipſius Jacob quē
amauit. Ita res habet
5 Aſcēdit in altū Deꝰ, exceptꝰ eſt cū
iubilo, Dn̄s ipſe cū clangore tubæ.
6 Quare Pſalmis celebrate deū, ite
rū dico celebrate regē hunc noſtrū,
atqꝫ iterū abſqꝫ ceſſatiōe celebrate.
7 Cōſtitutꝰ em̄ eſt rex oīm, q̄ terrā
incolūt, deꝰ, quare pſalmos in vene
rationē illiꝰ canite, quotquot ſapitis
8 Deus ſuſcepit imperiū in gētes.
deus ſedet pro tribunali, ſanctitatis
ſuæ ſpecimen æditurus
9 Principes populorum vltro ſub
diderunt ſeſe Deo Abraham, habet
enim poteſtatē Deꝰ in fortiſſimos
quoſqꝫ totius terræ, et infinitis mo
dis ſuperior factus eſt oībus illis.

Magnus dominus et lauda-bilis.

Filiorū Corach pſalmus 48

Agnifit Dn̄s, et laudat me
rito ab ijs qui ciuitatē Dei
noſtri incolūt quæ ſita eſt
in mōte, quē ſanctitas illiꝰ ihabitat
2 Elegans regio, gaudiū vniuerſæ
terræ mons Sion, lateribꝰ expoſitꝰ
Aquilōis

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

PSAL. XLVIII

Aquilōis ciuitas regis potētiſſimi.
3 Deus in palatijs ciuitatis illiꝰ ſic
notꝰ eſt, vt ignorari nō poſſit, quin
hoc ab ipſo habeāt qđ ſtabilia ſint.
4 Reges ipſi (res mira) conſilio
inito congregati, et vna ad ciuitat-
em illam profecti ſunt.
5 Quam quū vidiſſent, animo cō-
urbati ſunt, et metu perculſi.
6 Terror inuaſit eos ipſo in loco,
t dolor qualis mulierem ſolet par-
urientem.
7 Fracti ſunt animo, quomodo tē-
peſtate ab Orientali plaga exorta
onfringi ſolent naues Tharſis.
8 Quemadmodū audiuimus, in-
quiebant, ſic rem ſe habere coram
pſi vidimus in ciuitate Dñi in oīa
periū habentis, in ciuitate inquam
Dei oīm noſtrū, deus ipſe ciuitatē
llam ſtabiliet in æternū. Ita fiet.
9 Cū fiducia expectauimus Deus
benignitatem tuam, qui verſamur
in medio domus regiæ tuæ.
10 Sicut fama nominis tui ad ex-
tremos fines terræ peruenit, ita et
maieſtatis tuæ laus, iuſtitia plena

eſt dextera tua: quæcunq; enim fa-
cis iuſtiſſime facis,
11 Gaudebit mõs Sion, & exulta-
bũt filiæ Iudæ, ꝓpter iudicia tua.
12 Circuite Sion, et diligenter con-
tẽplamini eã, numerate turres illi⁹.
13 Adhibete animũ ad murũ eius,
vt diligenter cognoſcatis, conſidera-
te diligent̃, vt quam ſint admiratio-
ne digna palatia eius deſcribere poſ-
ſitis, et relinquere poſteris.
14 Profecto hic Deus noſter erit de-
us perpetuo et vltra, ipſe deducet
nos quocunque profecti fuerimus,
vſq; ad finem vitæ.

Filiorũ Chorach Pſalmus 49.

Audite hæc gẽtes auribus

AVdite quod dicturus ſũ po-
puli oẽs, auribus percipite
quotquot inhabitatis orbẽ.
2 Et plebeij, et principes vna diues
cum paupere.
3 Os meum loquetur multa ſapiẽ-
ter, et cogitatio cordis mei erũpet in
verba prudentiæ.
4 Adhibebo ad expendendam pa-
rabolam aurem meam.
5 Cur ſolicitus ero de huius vitæ
bo

bonis tēpore quo viuit cū miſeriis
in terra, nū vt finis operum meorū
iniquitatis me condemnet?
6 Quorſum multi ſpem ponūt in
diuitijs, et propter multitudinem di
uitiarum ſuperbiunt:
7 Nemo enim poteſt vel fratrē ſuū
ſi velit liberare vllis opibus a mor-
te, nec offerre Deo, quicq̄, quod pro
eius redemptione velit ſuſcipere.
8 Profecto rariſſime ſeruant, qui di
uitijs inhiant, et qui perit ex eis, pe-
ribit perpetuo.
9 Viuet quidē inæternū, ſed ſic, vt
ne optatꝰ quidē interitꝰ illi cōtigat.
10 Quia videbūt quidā mori ſapiē
tes, nihil intereſſe putabūt īter mor
tē ſapientū et ſtultorun, quum ſtul
ti et bruti homines non moriantur
ſolum ſicut ſapientes, ſed poſt mor-
tē perpetuo intereant, deſtituti om-
nibus illis, quæ hic magno ſtudio et
animæ detrimento cōgeſſerant: re
linquere enim ea alijs coguntur.
11 Sepulchra eorū domꝰ ipſis erūt
perpettuo, et cubilia ipſis in gñatio
nē et generationem: quum viuerent

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

famæ magis, quæ ad poſteros per
ueniret, ſtudioſi q̃ ſalutis æternæ,
nomina ſua indiderunt terris,
12 Verũ fieri non põt, vt eiuſmodi
homo diu in precio ſit, ſtoliditas
eiñ illius deprehẽdet, et nõ fiet plu
ris q̃ beſtiæ quib⁹ ſe ſimilẽ fecit,
13 Hic eſt ſucceſſus ſtultitia illorũ
dign⁹, ſed et poſteri illorũ: quod ab
illis didicerũt ſequent. Ita fiet.
14 Sicut oues adducent ad infe-
ros, vbi pabulũ erũt morti perpe-
tuæ, et triumphabunt de eis iuſti
tẽpore matutino cũ ſũma gloria, ro-
bur enim impiorũ peribit, vbi ad
inferos a magnificis ædibus, quas
hic extruxerant, tranſlati fuerint.
15 Interim de⁹ liberabit aĩam me-
am ab eo cruciatu, qui ĩpios manet
ipſe em̃ me recipiet ad ſe. Ita fiet.
16 Ne admireris, et metuas ſi di-
ues quis factus fuerit, et ſi ingens
facta fuerit gloria domus eius.
17 Quando enim morieẽ, nihil eo-
rum auferet hinc ſecum, nec gloria
illa comitabitur eum.
18 Quia in hac vita beat⁹ ſibi vi-
ſus

ſus eſt,et alios ad idem vitæ genus
hortat⁹ eſt,vt videlicet genio indul-
geas,et exẽplo eius bene cures te.
19 Ipſe perueniet cum pernicie ani
mæ ſuæ vſq; ad patres ſuos,quo-
rũ impietatẽ imitatus eſt,quos in-
uẽturus eſt in denſiſſimis tenebris
nulla vnquam luce illuſtrandis.
20 Miſerabilis homũcio quum in
honore propter diuitias eſſet,nihil
intellexit,ſed pecudum vitam imita
tus ſeſe ſimilem fecit illis.

Pſalmus Aſaph 50

Deus de orũ Dñs locutus

DEus iudicũ Dñs locut⁹ eſt
et cõuocauit oẽs qui terram
inhabitant, ab ortu ſolis vſ
q; ad occaſum.
2 Ex Sion veluti oẽs elegantiæ
quadam ſũma,illuſtris apparuit.
3 Veniet De⁹ noſter, nec perpetuo
ſilebit: ignis eñi vaſtans præcedet
ipſũ et circa ipſũ vẽto ignis ille exci-
tabitur, vt ardeat vehementius,
4 Aduocabit coelos deſuper et ter-
ram,iudicaturus populũ ſuum.
5 Cõgregate ad me ſãctulos meos
inquit Dñs,de quib⁹ tam ſum meri
tus

ſus bene, ꝛ qui mecũ inierũt pactum
de ſacrificandi ratione.
6 Quod vbi factũ fuerit, coeli palã
iuſtũ eſſe dñm prædicabũt: eſt enim
iudex ipſe iuſtiſſimꝰ. Ita res habet
7 Audi itaq; popule mi et loquar o
Iſrael, teipſũ enĩ teſtẽ adhibebo, ne
gare enĩ nõ poteris, quin deus præ
cipue aũt in te benignꝰ deꝰ ego ſim.
8 Non te reprehẽdam, quod ſacrifi
ciorum mihi non obtuleris ſatis, ho
locauſtomata enim tua aſſidue co-
ram me præſto ſunt.
9 Putas ne opus mihi fore vt impe
trem a domo tua iuuencũ aliquẽ,
aut ex caulis tuis hircos?
10 Falleris ſi hoc putas, meæ enĩ
innumeræ ſunt illæ feræ, quæ in-
ſyluis degunt, pecudes præterea
que errant in mille montibus.
11 Exacte noui genus omne auium,
quamuis æditiſſimis mõtibꝰ nidos
ſuos collocent, et quicquid animan-
tium vſquam in vllis campis viuit
in mea eſt poteſtate.
12 His omnibus ego in primis opꝰ
nõ habeo, et ſi opus haberẽ, et eſuri
rem

rem te non orarem vt mihi ſuppedi-
tares hæc, orbis enim totus eſt me-
us, ꝛ quicquid toto orbe (quantum-
uis variũ ſit) cõtinetur, meum eſt
13 An quiſq̃ veſtrũ eſt tam ſtult⁹,
vt putet me taurorũ carnibus victa-
re, aut ſanguinẽ hircorũ potitare?
14 Offer Deo quiſquis illi placere
ſtudes, animi gratitudinẽ, et facile
altiſſimo grata erunt qualiacunq;
fuerint ſacrificia tua reliqua, quæ te
oblaturum vouiſti.
5 Et ſi tum imploraueris auxiliũ
meũ tempore afflictiõis, ſic eripiam
te e malis, vt gratias mihi magnifi-
ce habiturus ſis.
6 Ad ĩpiũ aũt dixit Deus, qua frõ-
te tu verbis enumeras cõſtitutiões
meas, et pactũ meũ qđ pepigi cum
ſanctis vel nominare audebis tu?
7 Quũ odio habeas oẽm rectam
admonitionẽ, et abieceris ỽba mea
poſt tergũ tuũ, et ex aĩo deleueris li-
et extremis labris ea crepes,
8 Si enim furẽ vſq̃ vidiſti, illi te
adiũxiſti: et fieri furti particeps cu-
piebas ꝛ ſocius factus es illorũ, qui

alienas ſtuprare ſolent vxores.
19 Os tuū aſſuefeciſti ad maledi-
centiā et lingua tua cōcīnabit dolū,
20 Conaberis fratrem tuū maledi
centia perdere, & filium matris tuæ
facere infamem nitebaris,
21 Hæc feciſti: et quia ego ad tem-
pus diſſimulaui, putabas me ſimi-
lem tibi hominem ſtolidum, ſed caſ
tigabo te, et diſponam ante oculos
tuos ordine flagitia tua.
22 Intellige hoc tandem qd dico,
apd quos in obliuionē venit De9,
ne forte rapiam et nō ſit qui eripiat
13 Quicūq mihi animi offert grati
tudinē, is me vere honorat, et recta
it ad me, cui ego oſtendam foelici-
tatē plane diuinam, qua illū faciam
perpetuo beatum

Pſalm9 Dauid quū veniſſet ad
eū Nathā ꝓpheta, propterea qd
rem habuiſſet cum Barſabea.

Pſalmus. 51

Miſerere mei De9 ſecundū.

MIſereat te mei o Deus, pro
genuina benignitate tua,
pro immenſa clemētia tua
dele flagitia mea

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

PSALMVS LI

2 Iterũ atq; iterum lauando elue
iniquitatẽ meam: et a peccato meo
purum redde me,
3 Scelera enim mea agnoui reuer-
ſus ad me: et peccatũ meũ aſſidue
ob oculos verſatur mihi.
4 In te, in ſolũ te peccaui, et abomi
nabile ſcelus hoc admiſi, nõ reueri
tus cõſpectũ tuũ: quare ſi hanc ini-
quitatẽ mihi condonaueris, et pro-
miſſa ſeruaueris perfido mihi, meri
to æquiſſimus iudicaberis, et in ſer
uandis promiſſis conſtantiſſimus,
et in dãnandis illis qui reſipiſcere
nolunt iuſtiſſimus.
5 Profecto nõ ignoras, quantũ ad
me attinet, iniquitatẽ mihi eſſe ve-
luti genuinam, et matrẽ meam pec
cato obnoxiam fuiſſe in ipſo calore
conceptionis meæ,
6 Quanq̃ ergo vitiatæ carnis im-
pulſu foediſſime lapſus ſum, tu fi-
dẽ tamẽ et candorẽ, qui in penetra-
libꝰ pectoris ſitus eſt, maxime ama-
re ſoles, a quo nõ omnino ſum alie
nus: non enim tam malitia hoc ſce-
lus admiſi, q̃ concupiſcentia victꝰ

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

quare iterum occultis inſpirationi
bus docere me ſolidam ſapientiam
(ſicut ſoles) non dedignaberis.
7 Si ergo expiaueris ſcelus hoc
meum hyſſopo, veluti conſummata
expiatione purus ero: et ſi elueris
maculam hanc meam ipſa iterum
niue albior fiam.
8 Vbi exhilaraueris me gaudio et
ſolita lætitia, tum exultabunt oſſa
mea, quæ vulneraueras tu.
9 Auerte q̄ſo faciē tuā a pct̄is meis
et vniuerſas iniq̄tates meas dele,
10 Fac purū ſit cor meū intra me o
Deus, et ſpiritū illū ſtabilē renoua
in corde meo.
11 Ne deſtituas me ſolito fauore
tuo nec ſpiritū illum inſigniter ſanc
tum auferas a me.
12 Quī potiꝰ reſtitue mihi gaudiū
qđ de ſalute mihi per te preſtādā cō
cepi, et principe illo ſpū muni me.
13 Hoc vbi præſtiteris mihi, ego
docebo peccatores, quibus vijs per-
ueniatur ad te, et peccatis grauati
meo exemplo reuertentur ad te.
14 Libera me ab homicidio quod

commiſi

PSAL. LII

ommiſi Deus, o Deus author ſa-
atis meæ, vt cū gaudio cantet ling
a mea inſignē illam iuſtitiā tuam.
Aperi Domine labia mea, vt os
eum prædicet laudes tuas.
5 Extēnis ſacrificiis, etiā ſi plurima
ferre coner, non placaberis, neq;
oſtia q̃ altari īponit̃, delectaberis
Sed ſacrificia quibꝰ placat̃ De
; ea ſūt, animꝰ poenitētia fractꝰ, et
ꝛ dolore cōcuſſum et vulneratum,
ec a quocunq; offerētur tibi o De
, deſpicere nunq̃ poteris.
Vtere q̃ſo ſolita benignitate tua
ga Siō, vt extruas muros Hierl̃m
Tum grata tibi erūt ſacrificia,
e ſigna ſunt iuſtitiæ internæ, ob
tio videlicet quæuis, et holocauſ
m tūc rite ſacrificaturi imponent
per altare tuum vitulos.
Ipſius Dauid, qñ venit Doeg
Idumæus, et cōmonefecit Saul
dicens, peruenit Dauid in domū
Abimelech 52

Quid gloriaris in mal.

QVid gloriaris, et multa poſ-
ſe te putas per malitiam: an
ignoras ſua clementia omni
potentē

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

potentē Deū adeſſe bonis oī tēpore
2 Sermonē peſtilentē ſuppeditat
ſceleratꝰ animus linguæ tuæ, quæ
ſimillima eſt nouaculæ acutæ: quæ
ad reſecandam barbam adhibita,
aberrat et iugulum petit.
3 Amaſti malitiam magis ꝙ probi
tatē et mendaciū magis ꝙ loqui id
quod verū eſt. Ita res habet.
4 Amaſti oīs generis īpoſturas,
vt illis ſubuertas īnoxias, et linguā
habes nil niſi fraudes edoctam.
5 Quare oīpotēs Deus ſubuertet
te, perdet te, extrahet te e tabernacu
lo, et radicitus euellet te de terra vi
uentium Ita fiet.
6 Videbunt iuſti et venerabuntur
Deum: te autem cum ſtultis cona
tibus tuis ridebunt
7 Dicēt enī, ecce hic ille eſt vir, qui
nō beneficio Dei fortis eſſe cupiuit:
ſed fiduciam habuit in diuitijs, et
ſceleribus potentiam affectauit,
8 Ego interim ſimilis ero oleæ vi
renti, idqꝫ in domo Dei, ſpem enim
meam poſui in miſericordia Dei,
quam nullo vnꝙ tēpore deponam

9 Laud

Laudib⁹ efferam te. quia feciſte
)c et patienter expectabo clemẽtiã,
ıe reſpõdet ipſi nomini tuo, apud
nctos tuos gratioſiſſimo,

Ipſius Dauid 53

Dixit inſi piẽs ĩ coꝛ de ſuo

PErſuaſũ habet animo ſuo
ſtolidus, nullum eſſe Deum
coꝛruperũt et abominabiles
erunt ſeſe, nec quiſq̃ eſt ex omni-
s qui faciat bene.
Deus e coelo pſpexit, et contem-
atus eſt poſteros Adæ, vt videat
m ſit pꝛudens quiſpiam, qui ſtu-
at placere Deo.
Singuli defecerunt, vna oẽs abo
inabiles facti ſunt, nec eſt qui fa-
t bene, ne vnus quidem.
Ignorare ne potuerunt ſcelerati
i qui deuoꝛant plebeculam meam
aliter q̃ deuoꝛari ſolet fruſtũ pa
s, nõ hoc licere illis, nihil ne vnq̃
Deo legerunt?
Quare pauebũt etiam vbi pauo
nõ erit opus, Deus enim diſper-
it oſſa illoꝛũ, qui exercitũ educere
nabũtur (o Chꝛiſte) aduerſũ te:
udoꝛe afficies eos, et infamia, De-
us enim

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

us enim ſpreuit eos.
6 Vtinam Dominꝰ proferat e Si-
on omnimodam illam ſalutē Iſra-
eli promiſſam quod fiet quando
Dñs populum ſuū liberabit e cap-
tiuitate, tunc exultabit ſerio Jacob
et lætabitur Jſrael.

Quū veniſſent Ziphei, et dixiſſēt Saul, nōne Dauid occultat ſeſe, et latibula habet apud nos?

Dauid 54

Deus in nōine tuo ſaluū me fac

DEus p maieſtate nominis
tui ſerua me, et quum pote-
ſtatem abunde habeas, vl-
ciſcere iniuriam illatam mihi.
2 Deus audi precationem meam,
aures præbe verbis oris meis.
3 Quia etiam alienigenæ inſur-
rexerunt aduerſum me, et homines
ſæui magno ſtudio conati ſunt per-
dere me: non habita vlla ratiōe tui
o Deus. Jta res habet,
4 Verū quia Deus auxilio eſt mi-
hi, et Dominus e numero eſt eorū,
qui tutantur animam meam
5 Jpſe retorq̄bit malū qđ mihi pa-
rāt, in eos ipſos, qui iniuria afficiūt

mea

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

ne:ergo pro bona queſo fide tua in
ſeruandis promiſſis, ſubuerte illos
5 Liberaliter ſacrificia offeram ti-
bi, laudib⁹ efferam nomē tuū Dn̄e,
bonum eſt enim et gratioſum
Eripuit eīn̄ me ex omni anguſtia
: eius beneficio vidit oculus meus,
qualia quiſq; vellet in capitalibus
inimicis ſuis. Ipſius Dauid, 55

Aures præbe o Deus præca- Exaudi
tiōi meæ, et ne auerſeris quæ Deus o
ſo preces meas. rationē meam.

Accōmoda te mihi, et exaudi me,
turbatus ſum enim: et præ dolore
moueo me nunc huc, nunc illuc, et
inter orandum conturbor,

Propter minas inimci, et ſæui-
tiam impij qui īpingere mihi cona-
bantur iniquitatem, et irati inſur-
gere aduerſum me.

4 Cor meū trepidauit ītra me, & ter-
riculamēta mortis corripuerūt me.
Timor et tremor inuaſerunt me,
et circundedit me vndiq; pauor.
5 Quare dixi apud me, vtinā denē
mihi alæ ſicut datæ ſunt colū bæ:
vt auolare mihi liceat, et aliū in lo-
cum

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

cum commigrare tutiorem.
7 Certe procul hinc aufugerē, et in
locis penitꝰ deſertis habitarē potiꝰ
ꝙ̄ inter hos ĩpios. Ita res habet.
8 Feſtinarē fuga ſaluti meæ cõſu-
lere, et ſubducere me a periculo ven-
ti vehementis, et tempeſtatis.
9 Perde Dñe et ſinde linguas eorũ
ſcelere enim et ſeditione plenam oſ-
fendi ciuitatem illam
10 Die ac nocte cingent hæc ciuita-
tem illam, nõ aliter ꝙ̄ moenia ipſa
ciuitatem ſolent: iniquitas et op-
preſſio regnant in illa.
11 Nullũ ſceleris genus nõ regnat
in medio ciuitatis illiꝰ, nec vlla pla-
tea ab ĩpoſtura et dolo ĩmunis eſt.
12 Nõ eñ ex profeſſo inimicꝰ ꝓbro
affecit me, tolerabile eſſet illud: neqꝫ
palam hoſtis erexit ſeſe aduerſum
me, cuiꝰ vitare potuiſſem cõſortiũ.
13 Sed tu homo quē præfeci rebꝰ
meis, qui et veluti dux fuiſti mihi, ⁊
arctiſſima familiaritate cõiunctus.
14 Mutuo enim et ſuauiter ſecreta
noſtra cõmunicauimꝰ, et in domo
Dei verſati ſumus concorditer.

15 Infer

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

15 Inferet Deus mortẽ de improui
ſo illis, deſcendẽt ad inferos viui, re
gnant enim nequitiæ in tabernacu
lis illorũ, imo in ipſis penetralibus
ordium illorum.
6 Ego vero cõtra horum inſidias
Dei auxiliũ implorabo, nec Dñs de
dignabitur ſuccurrere mihi.
7 Veſpere, mane, et ipſo meridie
recabor, et ſolicitus ero quoad vo
em meam audierit.
8 Reſtituet pacẽ animæ meæ, & li
erabit eam a preliantibus contra
ne, quamuis plurimi ſint, qui vndi
ꝫ oppugnant me.
Audiet Deꝰ, et ſuppliciũ de illis
umet is, qui minis illorũ nihil cõmo
etur, ſed ſedet tranquillus et immu
tus perpetuo. Ita res habet,
i interim digniſſimi ſunt, qui pere
nt, nuncq̃ enĩ ſceleratũ vitæ genꝰ
utabũt, nec Deũ reuerebũt vnq̃.
Iniecit manũ violẽtam in eũ, cũ
io pacẽ ſimulauerat, amicitiæ vin
lo turpiter rupto.
Blandiꝰ fecit quiſqꝫ eoꝝ os ſuũ
cte, quum tamẽ prœliũ inſtitue

rent in animo: gratioſiores viſi ſũt
ſermones eorum quouis vnguẽto,
quum re ipſa eſſent gladij.
22 Reijce in Dñm ſarcinam tuam
nec dubita quin ipſe perfecturꝰ tibi
ſit oĩa: qui nunq̃ ſinet obrui iuſtũ
23 Tu interim dñe præcipitabis il-
los in puteũ interitꝰ: viri enim ſang
uinarij et fraudulẽti nõ perueniẽt ad
dimidiũ vitæ: quare ego ſpem me-
am omnem collocabo in te.
24 Præfecto muſices, de columba
muta, quæ procul auolauerat, Ipſi
us David Michtan, quo tempore
cõprehenderunt ipſum Philiſtæi in
Gath. Pſalmus. 56.

Miſerere mei Deꝰ, quoniam

MIſerere mei Deꝰ. cõculcare
enim conatꝰ eſt me homo,
qui aſſidue oppugnans ve-
hementer affligit me.
2 Conculcare conantur me hoſtes
mei omni tempore, qui et plurimi
ſunt, et animo hoſtili perſequuntur
me o altiſſime.
3 Quocunqꝫ tẽpore timor inuaſerit
me ego ad te cõfugiam, nihil dubi-
tans quĩ liberaturꝰ ſis me a malis,
4 Fretus

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

Fretus benignitate Dei, bōni cō-
lam quicqnid ab illo immittit̃ mi
, in Deo poſui fiduciam meam:
are non timebo quicquid moliat̃
uerſum me caro.
Ipſi aſſidue quicquid vel dicerent
l facerẽ, calũniabantur, ſtudebant
dis omnibus nocere mihi,
Cōſpirabant et inſidiabant̃ ipſi:
eſtigia mea obſeruabãt, ſtudio-
oc agẽtes, vt capiãt aĩam meam.
Erit ne hæc iniquitas impunita
? nequaꝗ̃ Sed veluti iratus
amuis tam ſunt multi, vt po-
los æquare numero poſſent, ꝓ-
ecipitabit eos Deus.
Quare ſæpe fugere cōpulſ⁹ fueri,
diligẽter numeraſti, colige quæ
lachrymas meas, et infunde in
ẽ tuũ, vt videas ꝗ̃ ſunt multæ
in libro rationũ tuaꝝ ſcribe eas
Tandem in fugam conuertentur
nici mei: quocunqꝫ tẽpore implo
ero auxillium, futuꝝ ſcio vt De⁹
it mihi.
Quare fret⁹ benignitate Dei, bo
onſulam quicquid accidat mihi:

fretꝰ inquā benignitate Dñi, æquo
aīo feram quicquid eueniat mihi,
11 Deo totū me cōcredidi, quare nō
metuam quicquid moliatur aduer-
ſum me homo.
12 Cōſtitui apud me o Deꝰ ſacrifi-
cia q̄ vouerā offere tibi, q̄ ſic perſol-
uā vt accepta referā mea oīa tibi.
13 Eripuiſti enim me e faucibus
mortis certo certiꝰ, pedes meos tu cō-
tinuiſti, ne laberent, et vires ſuppe-
ditaſti vt poſſim ambulare coram
te mi Deus, illuſtratus lumine quo
ſolent qui viuūt perpetuo.

Præfecto muſices ne perdas,
Dauid Michtam, quo tēpore fu-
giebat metu Saulis in ſpelun-
cam Pſalmns. 57

Miſerere mei deus, miſer ere mei.

MIſerere mei Deus, miſere-
re mei, de te enim pēdet ani-
ma mea, ꝓtegar queſo ſub
vmbra alarū tuarū, quoad præte-
rierit ſcelerum colluuies.
2 Implorabo auxilium Dei altiſſi-
mi Dei illius qui perficiet quæ cœ-
pit in me.
3 Demiſit e ſūmo coelo, qui eripiat
me

e: et infamem faciat eum, qui con
lcare conatꝫ me. Ita fiet, de
itet inquam Deus pro benignita
et fide ſua aliquem ex alto, qui
eret me.
Verſari cogor inter leones potiꝰ
homines, et dormire inter furio
s, et homines quorū dentes ſimi
ſunt lanceis et ſagittis, et lingua
adio acuto.
Conſpicuus appare e coelo Deꝰ.
per vniuerſam terram appareat
anta ſit maieſtas tua.
Rete expanderūt pedibus meis,
tū nō irretitꝰ fui illo, foderūt foue
n in via per quam iturus eram,
d ipſi corruerunt in eandē illam,
am foderant in perniciē meam,
Ita factum eſt.
Optime animatus ſum Deꝰ, op
ne inquam animatus ſum, quare
voce cantabo, et muſicis inſtru
entis pſalmos modulabor.
Expergiſcere o anima mea, exper
ſcere, et profer te nablum et cytha
, vt modulatiōe ſuaui vel ipſam
citem auroram.

9 Palam gratias agā tibi in frequē
tia populi Dñe. cantabo laudes
tuas, etiam apud hominū variarū
nationū multitudine maximam.
10 Tam enī grandis mīa tua, vt
ad coelos vſq; pertingat, et maior
ſit q̄ diſtantia hinc ad nubes tua in
ſeruandis promiſſis conſtantia.
11 Cōſpicuus appare e coelo Deꝰ, ⁊
per vniuerſam terram fac appareat
quanta ſit maieſtas tua,

Ipſius Dauid, 58.

Si vere vtiq; iuſtitiam.

ITa ne res habet, vt vos qui
bꝰ prouincia iudicandi recte
mandata eſt, iuſticiam lo
quamini, et quæ iuſta ſunt iudice
tis vos poſteri Adæ?
2 Nihil ꝑfecto facitis minꝰ, quū ſce
lera aīo ſtruatis poteſtatē nacti in
terra, quamuis iniquitatē manus
veſtræ pro æquitate venditēt, tanq̄
iuſta ſtatera vos omnia expēdatis.
3 Aberrauerūt, ab eo qđ rectū eſt,
impij a tēpore quo primū æditi fue
runt in lucē, errare coeperunt, ab vte
ro matris loquentes fucata,
4 Venenum eorū ſimile eſt veneno
ſer

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

ſerpētis, et callidiſſimæ aſpidis vl-
tro obſurdeſcētis et obturantis au-
rē ſuam.

Vt non cogatur audire vocē eorū
qui murmure ſuaui fallere illam co-
antur, etiam ſi incantandi artibus
int inſtructiſſimi.

Deus cōminue dentes eorū intra
s eorum, dētes molares eorum qui
us leonum catulis ſimiles ſunt, con
inge Domine.

Diffluant ſicut aquæ natura la-
iles, ſagittæ quas iaculantur inter
olandum confringantur.

Similes fiant limaci, qui inter re
endū colliqueſcit, et abortiuo, vel
lpæ, quæ non videt ſolem.

Prius q̃ creſcēt ſpinæ veſtræ o
npij in rhānū, in flore ætatis velu-
iratus Dn̄s ſubuertet eū, qui dux
t veſter vna vobiſcum.

Gaudebit iuſt⁹ vbi viderit vin-
ctam, pedes ſuos madefaciet ſang
ne impij.

Et dicet quiſq̃s viderit, vtiq; fruc
m afferet iuſto iuſtitia ſua, vtiq;
De⁹ iudex eorū, quæ fiūt in terra

   Præfecto

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

Præfecto muſices, ne perdas, da
uid Michtã, quũ miſiſſet Saul,
qui obſeruaret domũ ei⁹, vt oc
ciderent eum, 59,

Eripe me de inimi-cis meis.

LIbera me ab inimicis meis
mi Deus et cõtra illos, qui in
ſurgunt aduerſum me, defen
de quæſo me,
2 Libera me ab hoĩnibus ſcelera-
tis, et cõtra ſanguinarios tutare me
3 Ea enim eſt illorũ hominũ impro
bitas, vt mihi inſonti inſidias ſtruxe
rint, et cõſpirauerint aduerſũ me fe-
roces, quos ego nũq̃ vlla affeci iniu
ria, nec peccati quicq̃ in eos admiſi,
4 Quãuis nulla re læſi ſint a me,
tamen currũt vt noceant mihi, et ſũ
mo ſtudio conantur perdere me, ex-
urge Dñe in occurſum mihi, et vide
horum inſaniam.
5 Tu ergo Dñe quũ Deus ſis, ꝛ im
periũ habeas in omnes exercitus, et
Deus ſis populi Iſraelitici, exurge
vt viſites vniuerſas gentes, nec mi-
ſereat te eorum, qui ſunt in malitia
obdurati, Ita fiat,
6 Reuertent ad veſperam, oblatra

huic

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

ũt tãꝗ̃ canes, et ciuitatẽ circuibũt,
7 Res mira profecto, ore et labijs
uis gladios loquuntur, nec tamen
uẽquam eſſe putant qui audiat,
Sed tu Dñe ridebis conatus eo-
ũ, et ſubſanabis cõſilia gẽtiũ oĩm.
Viribꝰ illiꝰ aduerſarij mei ego te
pponã, qui protector meꝰ es Deꝰ.
o Deus pro ſua benignitate muni
t me, priuſquam illi inſultũ facere
oſſint in me: et oſtendet mihi in
oſtibus meis, qualia videre vellet
uiſquam in ſuis.
1 Ne occideris ſubito eos Dñe, ne
enitus in obliuionen veniat hæc
ltio tua populo meo: ſed vagari
oge illos de loco ad locũ, fortitudi-
e tua proſterne illos tu, qui fortitu
o es noſtra Domine,
12 Peccatũ oris illorũ, & ſermo labio
rum illorũ merẽtur. vt ipſi illis eiſ-
dem faſtuoſis verbis capiant, ab-
ominationes enim et mendacia cre
pabunt aſſidue.
13 Finẽ impone iratꝰ execrationibꝰ
illorũ, ſic finẽ impone: vt nullæ ſint
amplius reliquiæ, et ſciant tandẽ de

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

um eſſe, qui imperiũ habeat in Ja-
cob, cuius poſteri nõ anguſtis (quē-
admodũ ſolēt) limitib⁹ cõtinēt, ſed
omnes angulos terræ compleuerũt
Ita res habet.
14 Cõuertēt ſub veſperã, latrabũt
tanꝙ canes, et circuibũt ciuitatem.
15 Ipſi diſcurrent de loco ad locũ
vt cõparēt victũ ſibi: ⁊ quia nõ fame
lici inueniēt quo ſaturētur, cubabũt
16 Ego vero cantabo fortitudinem
tuam cũ exultatione, ſũmo mane cã-
tabo benignitatē tuã: fuiſti enĩ ꝓtec
tio mihi, et refugiũ quo tēpore peri-
clitabar inter hoſtes meos
17 Quicquid in me eſt roboris, tibi
cantando acceptũ ferã: tu enĩ o De⁹
ꝓtectio mea es: et tu De⁹ autor mi-
hi es eius boni, quod in me eſt.
Quũ bellũ gereret cũ Meſopo
tamiã incolētib⁹ Syrĳs, et cũ
ĳs ꝗ Zabã inhabitant, quo tē-
pore reuerſ⁹ Joab percuſſerat
ex Idumæoꝝ exercitu in valle
Melech. duodecim millia. 60.
De⁹ repu
liſti nos
DEus qui auxilio tuo deſtitue-
ras nos, et diſperſeras nos
propter

pꝛoptera ꝙ iratus fueras nobis nūc
tandem ira depoſita redi ad nos.
2 Cōmouiſti grauiter terram,et ve
luti hiare feciſti eam:refice nūc tan-
dem fiſſuras illius,vacillat enim.
3 Exhibuiſti populotuo ſpectacula
duriſſima, potaſti nos vino, non
quod bibentes exhilaret,ſed moeſtiſ
ſimos faciat.
4 Dabis ijs qui reuerent̃ te vexil-
lum vt erigant illud contra hoſtes
ſuos : et viſo eo in fugam cōuertant̃
hoc enim facturum te pollicitus es.

Jta res habet.

5 Vt eripiant̃ e periculis amici tui
tu dextera tua victoriam adfer,et re
ſponde votis noſtris.
6 Deus promiſit per ſpūm ſanctū
ſuū hæc ſe facturū,quare ego ſerio
exultabo diuiſurus enim ſum pꝛo
meo arbitatu Seechem.et vallem
Succoth tanq̃ meam dimetiar.
7 Ad me pertinebit Galaad,meꝰ &
Manaſſes, Ephꝛaī fortitudo capi-
tis mei,Juda a cōſilijs et dux meꝰ.
8 Moab olla ablutiōis mihi, vſqꝫ
in Jdumæam ꝑferam calceū meum
et ſero

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

et ſeruituti ſubijciam, Philiſtæa ſi
ſapis ambi amicitiam meam.
9 Quis perducet me vſqꝫ in ciuita-
tem munitam? quis me perducet vſ
que in Idumæam?
10 Nonne tu deus qui auxilio tuo
lõgo nos tẽpore deſtitueras? nõne
tu deus nunc egredieris in prælium
nobiſcũ, et dux eris exercituũ noſtroꝝ
11 Tu robur tribue nobis ad pellẽ-
da pericula: vana eſt enim ſalus,
quæ expectatur ab homine.
12 Auxilio dei deſignabimꝰ fortia,
et ipſe conculcabit vniuerſos, qui
opprimere conabuntur nos,

Ipſius Dauid. 61,

Exaudi Deꝰ deprecationem.

AVdi, deus clamorem meum,
præbe aurem tuam precatio-
ni meæ.
2 E terra quæ longiſſimo tractu a
cælo diſſidet, ad te clamabo: et in an-
xietate animi conſtitutus orabo, vt
veluti in rupem, ad quam viribus
meis pertingere non potero, perdu-
cas me.
3 Tu enĩ ſẽper ſpes mea fuiſti, et in-
ſtar turris munitiſſime, cõtra hoſtẽ

4 Quaſ

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

4 Quare et habitabo in taberna-
culo tuo ſæculis infinitis, et tut⁹ ero
ſub vmbra alarũ tuarum, Ita fiet.
5 Tu enim de⁹ exaudiſti vota mea
et dediſti oĩa, quibus opus habent
ĥ qui colunt nomen tuum.
6 Annos addes annis regis, qua-
re anni vitæ illius erunt, non qua-
les eſſẽ ſolent reliquorum hominũ,
ſed generationum infinitarum.
7 Vt ſecurus ſedeat rex ille perpe-
tuo in cõſpectu dei, benignitatem et
ſtabilitatẽ para illi, vt ea ſeruẽt illũ
8 Sic fiet vt cantẽ nomen tuũ per-
petuo, et quæ voueram vota perſol
uã aſſidue. Pſalmus Dauid. 62.

MErito deũ patienter expec-
tat anima mea, ab ipſo enĩ
prouenient ſalus mihi. Nõne deo subiecta.
2 Ipſe enim eſt inſtar rupis mihi,
ſalus mea, firmamentum meum:
quare nunq̃ inquietabor multum,
3 Quouſq; hoĩes inſani perdere co
nabimini eum, qui charus eſt deo?
[i]nari q ipſi mox ſubuertemini, qui
iam nũc ſimiles eſtis parieti ruinã
minãti, et ſepi tantũ nõ colapſæ,

4 Cauſſa

4 Cauſſa certe odij in virū illū ea
fuit precipua, q̄ videbant illū auxi-
lio dei creſcere, hoc vt impedirēt ſtul
ti, inito conſilio ſane ridiculo, ſub-
uertere illum conabantur, et quaſi
falli poſſet Deus, ore ſuo blandiebā
tur illi, quum animo vellēt peſſime.
5 Verū tu deum patient̄ expecta o
aīa mea, ipſe enim tutabit̄ te cōtra
hoꝝ inſidias, et ſalutem quā expec-
tas, adferet tibi.
6 Certo enim certius ipſe eſt mihi
inſtar rupis inacceſſe hoſtibus me-
is, ſalus mea, firmamētū meū, qua-
re nuquam loco meo mouebor.
7 In deo eſt ſalus mea, gloria mea
rupes fortiſſima ipſe ē mihi, et ſpes
mea ſita eſt in eo.
8 Fidite illi oī tēpore quicquid acci-
derit vobis, et quotquot vſquam eſ
tis populi effūdite corda veſtra, et
omnia cōſilia veluti in ſinū illius:
q̄d ſi feceritis, ſentietis deū nobis oī
bꝰ adfuturū, et tutaturū nos cōtra
oīm inſidias. Ita res habet.
9 videte ne ſpē veſtrā in vllo hoīe
ponatis: ſunt enim ipſiſſima vani-
tate

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

tate vaniores tam plebei q̃ pricipes
qd palam fieret, ſi apprehēderet in
bilance cū ipſa vanitate: plus enim
ponderis ineſſe deprehenderetur va
nitati ipſi, q̃ omnibus illis in altum
tanq̃ re leuiſſima ſublatis
10 Quare fidere nolite opibus rapi
na partis, neq; ob vires, quibus nūc
alijs fortiores videmini, ad ſtultiti-
am vſq; vobis placueritis: quin po
tius diuitiæ abſq; iniuſtitia partæ
ſi copioſe adfuerint, nolite vos aīo
illis affigere.
11 Vnum quiddam locutꝰ eſt Deus
ſed ſæpenūero illud audiui ſolū deū
eſſe qui poſſit oīa, et te dn̄m naturæ
eſſe clemētiſſimū: quare et malos ma
le perdere potes, et tuos p tua clemē
tia perpetuo facere felices.

Pſalmus Dauid quū eſſet ipſe
in deſerto Iudææ. 63.

DEus, potentiſſimuꝰ mihi de Deꝰ Deꝰ
us es tu, quare ſummo ſtu- meꝰ ad te.
dio mane quæram te: ſitiuit
enim anima mea, deſiderauit te ca-
ro mea in terra hac deſerta et
propter inopiam aquæ, perpe
tuæ

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

tuæ ſiccitatis damnata.
2 Non aliter q̃ terra hæc aquã de-
ſyderat, ego te in loco ſanctitati tuæ
deſtinato videre cupiui, et contem-
plari potẽtiam et maieſtatem tuam
3 Melior eſt enim benignitas, qua
tuos proſequeris, ipſa hac corporis
vita, quare labia mea nunquam de-
ſinent laudare te.
4 Sic mihi erit mos agendi gratias
tibi, vt cum veneratione nominis
tui ad omnia, quæ facturus sũ ma-
nus admoueam.
5 Non aliter q̃ ſi adipe et pingue-
dine veluti delicatiſſimis cibis, tum
ſaginabitur anima mea, quum labi
is exultatione pleniſſimis laudes tu
as decantabit os meum.
6 Quotieſcũq; memor factus fuero
tui, etiam in lecto, quacunq; noctis
vigilia, animo cum gratiarũ actione
te voluam et reuoluam.
7 Fuiſti enĩ auxilio ſæpiſſime mi-
hi quare veluti vmbra alarũ tuarũ
cõtectus, ſecurus poſthac exultabo.
8 Quũ cuperet adhærere, et non di-
uelli abs te anima mea, tu apprehẽ-
diſti

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

diſti me manu tua, et iūxiſti me tibi
9 Illi aūt aduerſarij mei perdere
tudent me, verū ipſi citius in infi-
na terræ loca retrudentur.
o Vbi enim qui dux fuit illorū pro
cindent acie gladij, dabūtur in pre
am ſanguinarijs feris.
1 Ipſe autem rex ſerio gaudebit ſe
deū habere propitium, gloriabitur
uiſquis iurauerit in verba illius:
bturabitur vero os illorum, qui
ctant inania.

Pſalmus Dauid, 64.

AVdi deus vocem commemo
rationis calamitatū mearū,
vt contra minas, quibꝰ hoſ
is terret me, tuearis vitam meam.
: Abſconde me a multitudine pra-
uoꝝ, ſecreto conſultantiū aduerſum
ne, et a cōſpiratione ſceleratorum.
Qui exacuerūt nō alit, quā exacui
olēt gladij linguas ſuas: ſagittis, q
ous hoſtes capitales peti ſolent, ſi-
milis factꝰ eſt virulētꝰ ſermo illoꝝ.
4 Vt eo petant ex inſidijs inſontē
de improuiſo iaculis ſuis peterēt eum
nec metuent futurum, vt quiſquam

Exaudi deꝰ orationem meam.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

reſciſcat hæc et vindicet.
5 Aĩo obfirmato conſtituerũt inter
ſe rem perpetrare execrabilem, poſt
multa vltro citroq; habita verba,
abſcondere decreuerunt laqueos ea
arte, vt neminẽ fraudẽ illam depre
henſurum ſibi perſuaſerint.
6 Excogitauerunt varios nocẽdi
modos: abſoluerũt cõſilia ſua, et in
vnũ cõtulerũt q̃cquid vlla diligẽtia
excogitari potuit ab aĩo hũano eti
am ſumma prudentia prædito.
7 Verũ hæc oĩa aduerſus deũ nihil
faciũt: quin potius ille iaculabit̃ in
eos ſagittas de improuiſo: varijs
vulneribus conficiet eos.
8 Et exprobrauerũt hæc videntes
eandẽ eis illam lingua virulẽtam q̃
ipſi in alios exacuerũt: attoniti facti
ſunt, propter ſubitũ illorũ caſum,
quotquot aderant ſpectatores.
9 Admirabũt̃ quicũq; videbũt, et
cõmemorabũt opus hoc Dei alijs,
qui et alia eius opera hoc exẽplo doc
ti maiore prudentia expendent.
10 Gaudebit iuſtus q' propitium
habeat dñm, ſecurus eni erit protec
tione

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

tione illius, et gloriabuntur quot-
quot candido ſunt peetore.

Pſalmus Dauid. 65.

E manet laus, qui De⁹ es in Te de-
Sion, et tibi perſoluet votũ cet hym-
2 Propterea q̄ tu audis pre nus deus
es ſupplicũ: ad te oĩs generis hoĩes
ꝯtumuis carnales, confluent.
Grauiſſimæ iniquitates noſtræ
uperauerũt vires cuiuſq; noſtrũ:
uare pro peccatis noſtris vt ipſe
u ſatiſfacias neceſſe eſt.
4 Felix modisoĩbus ille, quē tu ele
ſeris, et tibi propinquũ feceris: ha-
itabit enĩ ille in atrĳs tuis, et nos
na perfruemur elegantia domus
uæ et ſanctimonia regĳ palatĳ tui
Dictu mirabile, cũ ſimus peccato
es, tan̄ ꝙ iuſtos exaudies nos de⁹,
uthor ſalutis noſtræ, qui ſpes om
ium finium es terræ, et maris ex-
remas oras incolētium.
6 De⁹ eſt, qui ſua propria potētia
tabiles facit montes, qui omni ex
arte cinctus eſt robore, et modis
mnibus omnipotens.
7 Qui quoties vult compeſcit tem-

Kĳ peſtatem

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

peſtatē,qua exagitāt maria,et qua
ſeſe attollūt vaſti fluctꝰ illoꝝ et tu
multū quantūuis multorū populo
rum ipſe ſedat quum vult.
8 Cū veneratione timebunt, quot-
quot habitant vllis in angulis ter-
ræ a ſignis tuis cæleſtibꝰ,et illorum
matutino exortu,et veſpertino occa-
ſu exhilarabis eos.
9 Inuiſiſti ipſam terram,ꝛ irrigaſ-
ti eam,et varijs modis ditaſti eam,
diuerſa enim illa flumina benigni
tate tua o Deus plena erunt aquis,
et curabis vt copioſe proueniat e ter
ra pabulum illis, qui degunt in ea,
vber enim terræ prouentus propriꝰ
eſt ornatus eius.
10 Quare ſulcos eiꝰ hūecta,et gle-
bas eiꝰ occa,ībribꝰ mollē redde eam
11 Tanquam corona exornaſti an-
nuum pro benignitate tua,quacunqꝫ
iueris, apparebunt in veſtigijs tuis
ſigna fertillitatis maximæ: quin et
habitacula deſerti vbertate perfru-
entur,et colles lætiſſimo gramine ex
ornabis,.
12 Veſtient gramine paſcua gregē
et valles

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

valles abundantes frumēto exhi-
rabunt ſeſe, et cantillabunt,

Pſalmus. 66.

Jubilate Deo omnis terra.

Lætitie ſigna ædite in honorē
dei, quoquot terrā incolittis.
Cantate maieſtatē nominis
us, palam facite ꝙ ſit magnifica
ignus laude.

Dicite de deo, qui ſuſpiciendus es
pter opera tua: magnitudine potē
æ tuæ mendaces palam deprehē-
ent fuiſſe in te hoſtes, qui diuinita
m non tribuebant tibi.

Vniuerſa terra adorabit te, et
ſalmos cantabit in laudē tuam,
rminibꝰ celebre faciet nomē tuum
Ita fiet.

Venite conſyderate opera dei, et
erpendite, quam admirando conſi
o genus humanum gubernet.

Fecit enī vbi paulo ante fuerat
gēs mare, ibi terram nunc extare
ridam, et vbi ingens antea fluuius
ıerat, vt ibi continuo poſt ſiccis
cuerit tranſire pedibus, quæ res in
redibili nobis, iu quorum gratiam
o fecerat, gaudio fuit, et in amorem

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

illius nos accendit.
7 imperiū habet non ab alio, ſed a
ſe, in totū orbē: oculi eius diligēter
obſeruant, quæ fiūt in ſingulis na-
tionibus, deſertores dei non exalta-
būtur, quamuis diuerſum ipſi ſibi
perſuaſerint. Ita res habet.
8 Extollite laudib⁹ quotquot eſtis
populi Deum hunc noſtrum, et faci
te vt ad quamplurimos perueniant
preconia laudum eius.
9 Qui conſeruauit nos in vita, nec
permiſit vacillare pedes noſtros.
10 Quamuis probaueris nos de⁹,
et examianaueris nos, quomodo ar
gentū igne examinari ſolet.
11 Et induxeris nos in laqueum, im
miſeris afflictionē, et moleſtiam in
lumbos noſtros.
12 Et inuexeris nihili hominem in
caput noſtrū, et peruenerimus vſq;
in ignē, ⁊ in aquam: tandē tamē ex
omnib⁹ his eripuiſti nos, et perdux
iſti nos in locū, vbi omniū rerū co-
pia eſt ſumma.
13 Quare ingrediar domū tuam, cū
holocauſtomatis, perſoluā tibi quæ
voue-

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

voueram, quum in malis verſarer.
14 Quæ diſtincte promiſi labijs
meis et quæ locutus ſum ore meo,
quo tempore male erat mihi.
15 Holocauſta pinguiū offeram ti-
bi: et cū ſuffitu arietes, boues mac-
tabo cum hircis.
16 Venite et audite, vt narrē cunc-
tis qui timent Deū, quanta fecerit
animæ meæ.
17 Ad ipſum ore meo clamaui, et cō
tinuo animus meus eius benficio re
ſpondens, laudibus extulit illum.
18 Iniquitatis ſi ſibi animus meus
cōſciꝰ fuerit, nō audiet me Dominꝰ.
19 Certe audiuit me Deus: et au-
res præbuit precationi meæ.
20 Omni laude maior eſt Deꝰ, qui
non reiecit precationem meam, nec
benignitate ſua deſtituit me,

Pſalmus. 67,

DEus miſerebitur noſtri, et benefaciet nobis: palam lu-cere faciet fauorē vultis ſui erga nos. Ita fiet.

Deus miſereatur noſtri et benedi-cat nobis

2 Vt cognoſcamus viam, qua itur
ad te Deus: beneficiū videlicet illud

redemptiõis, quod impendiſti vni-
uerſis gentibus.
3 Accepta tibi referẽt omnia ſua po
puli Deus: accepta referent tibi ſua
populi vniuerſi.
4 Gaudebũt et lætabũtur populi
propterea q̄ tu iudex eris eorum
æquiſſim⁹, et oĩm qui in terra degũt
tu te ducem præbebis. Ita fiet.
5 Accepta tibi referẽt omnia ſua
populi Deus: accepta referent tibi
ſua populi vniuerſi.
6 Terra protulit frumẽtũ ſuum, et
bñdicet nobis amplius adhuc De⁹
Deus ille omnium noſtrum.
7 Sic benedicet nobis Deus, vt exẽ
plo noſtro inuitati, religioſe illũ cul-
turi ſint vniuerſi anguli terræ.

Pſalmus Dauid. 68.

Exurgat Deus, et diſſipentur inimici eius.

VBi exurrexerit Deus, ſubito
diſſipabuntur hoſtes illius,
et in fugam conuertentur,
qui odio habuerunt illum, ad ſolum
conſpectum illius
2 Sicut ſine negocio diſpergitur a
vento fum⁹, ita diſperges illos tu, et
ſicut liqueſit cæra igni adhibita, ſic
peri-

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

eribunt impij aduentante Deo.
3 Econtrario gaudebunt iuſti, et ſe
io exultabunt.
4 Cantate deũ, et pſallite in hono
em nominis illiꝰ, extollite illũ, qui
ro vehicullo vtitur nubibus, cui
roprium nomen ſeruator Deus,
uare exultate recepti in gratiã illiꝰ.
Pater enim eſt pupillorũ, et iudex
iduarum, etiam ſi ſit in coelo ha
itaculo ſanctitatis ſuæ, et longe vi
eatur diſſitus a nobis.
Deus facit, vt qui paulo antefue
ant ſoli ſine liberis, nunc habeant
omũ familia pleniſſimam, in liber
atem aſſerit, qui vincti fuerant com
edibus ferreis, deſertores interim
ei in locis aridis habitabunt rerũ
mnium inopia laborantes.
Deꝰ quũ tu præires populo tuo
graderis per ſolitudinem.
Quod certo certius factum eſt,
Terra cõmota eſt, coeli ſudauerũt
ropter præſẽtiam maieſtatis tuæ
Deus, quin et hic Synai cõtremu
propter præſentẽ maieſtatem tu
m o Deus, Deꝰ inquam Iſraelis.

9 Pluuiam copioſiſſimã effundes
o deus, et hæreditatem tuam licet
afflictam, tu ſtabilies.
10 Multitudo tuorũ requieſcet in
loco, quem tu deſignabis ei, ſuppe-
tias feres pro benignitate tua pau-
peri Deus.
11 Dñs ſuppeditabit efficacem ſer-
monem annunciatricibus potentiæ
illius admirabilis et maximæ,
12 Reges potentiſſimi fugient, fu-
giẽt inquam, et fideles domeſtici di-
uidẽt ſpolium.
13 Si huc vſq; inter fuligine obdu-
tas ollas iacuiſtis, et tam atri ꝗ car-
bo facti eſtis: eritis poſt hac tam cã-
didi, quam alæ alicuius colũbæ,
etiam ſi argento exornata fuerit, et
pẽnæ illius eleganter admixtũ habe-
ant auri pallorem.
14 Quũ diſtribueris o omnipotẽs
per varias prouincias, qui regant
eam, tum candidiorẽ reddes eam ni-
ue, quæ hucuſq; ꝯſata eſt i obſcuro.
15 Mõs Dei, mõs Baſan, mõs eſt
in varia aſſurgẽs iuga mõs Baſan.
16 Quare inuidetis reliqui quantũ
uis

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

uis diuoſi mõtes mõti huic, quē ele-
git Deus, vt inhabitet eũ: profecto
Dominus hunc montem inhabita-
bit perpetuo.
17 Equitatꝰ Dei cẽtenorũ eſt miliũ
habet ⁊ angelorũ milia, quibus co-
nitatꝰ nunc huic monti adeſt Dñs,
ſicut olim Synai cũ ſanctimonia.
8 Aſcendiſti in altũ, aſſeruiſti eos
ibi, qui olim a diabolo captiui deti
nebantur, acquiſiuiſti varia dona
poſteris Adæ: quin et rebelles plu-
ſimos, et Dei penitus ignaros in
gratiam recepiſti, vt vere dici nunc
poſſit, habitare inter homines te ſer
uatorem Deum.
9 Quare dignꝰ eſt qui laudibꝰ ex-
tollatᷓ dñs abſq; vlla intermiſſiõe, q̃
tam eſt in nos beneficꝰ, vt onerare
nos videri merito poſſit, oĩpotens il
le deꝰ, bñficijs ſuis, Ita res habet.
0 Oĩpotens ille deus nobis quos
elegit, deus eſt oĩmodæ ſalutis au-
thor in poteſtate enim Dñi eſt, quē-
unq; voluerit a morte eripere.
1 Proculdubio deꝰ vulnerabit ca-
put inimicoꝝ ſuorum, findet caput
eiꝰ

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

eiꝰ qui perdurat in peccatis ſuis ob
ſtinatus.
22 Dixit deꝰ ⁊ expellã ex Baſan hoſ-
tes meos, extrahã eos ex ĩſulis quas
occupant in ꝓfundiſſ: maris ſitas.
23 Sic pellam eos illinc, vt pes tuꝰ
cõſpergat ſanguine illorum, et lingua
canũ tuorum ſanguinẽ inimicorũ lam-
bat ab ipſo Domino interfectorũ.
24 Viderũt pij hos ſucceſſꝰ, et agno
uerunt eos eſſe abs te: ſucceſſus in-
quam illos eſſe angnouerũt abs te,
qui Deus meus es, ⁊ rex meꝰ inſigni
ſanctimonia præditus.
25 Præceſſerũt quũ gratiæ tibi pro
victoria agerent, hi qui voce canũt:
hos cõtinuo ſequebant, qui inſtru-
mẽtis ludebant muſicis, cingebant
aũt eos vndiq; puellæ timpana pul
26 In frequẽtia hominũ (ſãtes.
laudibus extulerunt Deum, Dñm
laudauerũt poſteri Jacob, qui ema-
nauerunt veluti e fonte Jſraelis.
27 Jbi beniamin paruulus ſopore
corripit, principes Juda ornamentũ
illorũ, principes Zabulõ, et prĩcipes
Naphthalim.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

28 Cõſtituit deus tuus robur addẽ
re tibi quare perge quæſumꝰ cõfir-
mare hoc deꝰ, quod coepiſti ĩ nobis
29 Aliter longe et mangnificẽtiꝰ ꝙ̃
olim in tẽplo Hieroſolymitano, offẽ
rent tibi munera reges.
30 Vaſta multitudinẽ lãcea arma-
tam, et turbam eorũ, qui robuſtio-
res habent̃ inter potentũ filios qui
ut vitulorũ more laſciuiunt donec
acti ſuplices tributa tibi pendere cu
piant, funditꝰ autẽ perde populos.
qui bella deſiderant,
31 Venient vltro optimates ex Aegi
pto, Aethiopia feſtinabit porrigere
manus ſuas Deo, et foedus inire cu
pient cum eo.
32 Regna vniuerſa terræ cantate
deũ, et ꝙ̃ ſit Dñs omni laude dignꝰ,
carminibus teſtamini. Ita fiat.
33 Dñs qui coelis coeloꝝ a tẽpore,
quo cõdite ſũt, veluti pro vehiculo
vtiť: ille tribuet voci ſuæ vocẽ forti
tudinis, et verbis ſuis addet põdus
34 Tribuite fortitudinem Deo: in
Iſrael enim apparet: quanti facien
dus ſit, & potẽtiã illiꝰ teſtant̃ nubes

35 Admi-

35 Admiratione dignus es o deus,
ꝓpter hanc habitationū tuarū mu
tationē: deus Iſraelis ille retribuet
robur, et vires populo, quare nunꝗ̄
laudari ſatis poterit Deus.

David. 69.

Saluum me fac Domine,

SEruā me Deus quia peruene
runt vndæ malorum vſqꝫ ad
animam meam.
2 Demerſus ſum in lutum quod fū
do penitus caret, et decidi in profun
diſſimas aquas, tempeſtas enī ſubi
to exorta fluctibꝰ ſuis inuoluit me.
3 Defatigatꝰ ſū clamando, exaruit
guttꝛ meū, deſtituerunt me oculi mei
dum expecto aduētū illius Dei: cuiꝰ
auxilium expertus ſum toties.
4 Plures ſunt, quā capilli capitis
mei qui odio perſequuntur me ſine
cauſſa, ⁊ totis viribus conantur ſub
uertere me, qui hoſtes facti ſunt
ſine cauſſa mihi, quorum furorē niſi
cōpeſcueris tanꝗ̄ rapuerim que illo
rū ſunt, quum nihil fecerim minus,
reſtituere tamen cogar ea.
5 Deꝰ tu noſti ſtultitiam meam et
peccata mea non latent te,

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

s Non pudefiant quæſo propter
neũ infortuniũ qui expectant patiẽ-
er te dñe, de⁹ imperiũ habẽs in oẽs
xercitus, nõ ſuffundantur pudore
ropẽ perſecutionẽ quam patior, il-
qui ſtudioſe ambiunt amicitiam
uam Deus Iſraelis,
Tuo enim iuſſu hanc talẽ pertuli
nominiam, vt texerit totam faciẽ
eam infamis pudor.
Homo ſceleratus, et in extremas
portandus terras, viſus ſum fra-
ibus meis: et veluti indignus qui
m bonis conſuetudinem habeam
iſus ſum filijs matris meæ.
Zelus enim domus tuæ comedit
e quia ſummo ſtudio conatus ſũ
eri maieſtatẽ tuam, idcirco pbra
ibus probroſe affecerunt te, tam
e habebant male, q̃ ſi ipſe ego pro
is affectus eſſem.
Si quando fletu et ieiunio affli-
bã me, ipſi probro vterũt id mihi
Vtebar pro veſte ſacco, et factus
m etiam ob hoc fabula illis.
Peſſime loquebantur de me ſedẽ
s in porta primores ciuitatis: car
mina

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

mina componebant de me, qui po-
tabant vinum in tabernis.
13 Ego cōtra hæc oīa nihil aliud
q̄ꝫ precatiōe mea hoc apud te egi, vt
cito adueniat tēpus, quo tibi libeat
ſuccurrere mihi, mi Deus pro infi-
nita miſericordia tua exaudi me, et
pro fide tua, qua ſalutem te allatu-
rum pollicitus es, ſuccurre mihi-
14 Eripe me e luto priuſq̄ꝫ penitus
demergar: liberer q̄ſo ab his, qui
odio perſequūt me : nec malis velu
ti pfūdiſſimo mari, obrui ſinas me
15 Ne inuoluant me amplius fluct⁹
aquaꝝ, neqꝫ abſorbeat me pfūdū: ne
qꝫ cōcludat me puteus operculo ſuo
16 Exaudi me Dn̄e, copioſiſſima ē
enī benignitas tua, quare pro multi
tudine miſerationū tuaꝝ reſpice me
17 Nec auertas faciē tuam a ſeruo
tuo ſed quia grauiſſime affligor: feſ
tina reſpondere voto meo.
18 Appropinqua ad animam meā,
redime eam, & vt ſuccurras mihi, ini
micorū meorū te moueant blaſphe-
miæ.
19 Tu noſti vtiqꝫ quibus probris,
quo

quo pudore quaqꝫ ignominia affici
ant me, hi tanto nũero perſecutores
nei.
o Aſſidua contumelia fregit ani-
num mihi et ægrum fecit totũ me:
xpectabam qui miſericordia motus
onſolaretur: ſed nullꝰ aduenit, aut
ui ægrũ animum nonnihil recrea-
et, ſed nullum inueni.
1 Porrexerũt ꝑ cibo mihi fel, ⁊ quũ
tirẽ ꝑ potu mihi obtulerũt acetũ.
2 Apponat hmõi prandiũ ipſis, ⁊
lligẽtur illi prandió ne poſſint effu-
ere, hoſtiæ quibus placari ſolet de
s, magis inuiſos reddant illos.
3 Obſcurentur oculi eorum ne vi-
eant, et lũbos eorũ magis et ma-
is viribus deſtitue.
4 Effũde in eos indignationẽ tu-
m, ⁊ vehemẽti cũ ira apprehẽde il-
5 Palatia eorũ fiant deſerta, (los.
: in tabernaculis eorum: nõ ſit quiſ
uam qui inhabitet.
6 Quia quem tu percuſſeras, ipſi
erſequebant, et grauitatẽ vulne-
um quibus tu vulneraueras me,
liĩs cum voluptate narrabant.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

27 Labi ſine eos ab iniquitate in
iniquitatẽ,nec eo vnquam perueni-
ant,vt participes fiant iuſtitiæ tuæ
28 Deleãtur de libro viuẽtiũ,ꝛ nu-
mero ſanctorũ non adſcribantur
29 Interim ego pauper ſũ,et moe-
rore affectus, ſalus tua Deus ſuſtẽ
tet queſo me.
30 Laudabo nomẽ dei carmine,et
extollam illud cũ gratiarũ actione.
31 Gratius enim id erit deo,quam
ſi bouem offeram,aut vitulum cor-
nua producentem,et vngulas.
31 Viderunt pauperes et letati ſũt,
quotquot eſtis ſectatores dei, viuet
certo certius anima veſtra.
33 Audit enĩ pauperes Dñs,et eos
qui cauſſa illi⁹ vincti ſũt nõ deſpexit
34 Laudabunt eum coeli et terra,
maria et quecunqꝫ natant in eis
35 Deus enim ſaluam faciet Siõ,
et reædificabit ciuitates Iude,et ha
bitabunt illic et hæreditario iure
poſſidebunt eas.
36 Et ſemẽ ſeruorũ illius poſſide-
bit eas, et qui amatores ſũt nomi-
nis illi⁹,pacifice habitabunt in eis.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

PSAL. LXX.

Dauid, 70,

DEus vt e malis eripias me,
dñe vt auxilieris mihi feſtĩa
2 Pudefiant et ĩfamia notẽ
tur qui perdere cupiũt animã meã,
cõuertantur in fugã, et pudore ſuffun
dantur, quotquot optant malũ mihi
3 Conuertantur in fugam, et quan-
tũ merẽtur pudefiant, quotquot ma-
lo meo gaudẽtes dicũt, euge, euge.
4 Gaudeant vero et lætentur, quod
te proprium habeant quotquot ſec
tatores ſũt tui & dicãt aſſidue mag-
nificat Deus, quotquot deſiderant
ſalutis tuæ fieri participes.
5 Ego vero pauper ſũ et egenus.
ini de⁹ feſtina ſuccurrere mihi, auxi
liũ enim meũ et ſeruator me⁹ es tu,
quare ne differas queſo Dñe diuti
us.

Deus in adiutorium meũ intende.

71.

IN te Dñe ſita eſt oĩs ſpes
mea, quare ne ſinas queſo,
vt ea ſpe fruſtrer vnquam.
2 Tua iuſtitia eripe me e malis: et
libera me, præbe aurẽ tuam mihi,
et ſalutis tuæ partcipem fac me.
3 Sis mihi inſtar rupis munitiſſi

In te dñe ſperaui.

mæ vt iugiter tuto obābulare poſ-
ſim, decreuiſti enim ſeruare me, quū
petra mea ſis et munitio mea.
4 Mi deꝰ eripe me a tyrannide im
pīj e manu iniqua agētis et violēti,
5 Quia tu fuiſti ſemper ſpes mea
Dn̄e Deus, et fiducia mea ab ipſa
infantia vſqꝫ in ætatem hanc.
6 Tuo præſidio ſuſtentatus ſum
a tempore quo in vtero concipiebar,
ab ipſis viſceribus matris tu auul-
ſiſti me, quare in laudando te meri
to ſum occupatus aſſidue,
7 Tanquam rē prodigioſam fuge
runt me plurimi, ſed tu mihi fiduci-
am tribuiſti firmiſſimam.
8 Quare pleno ore laudabo te, et
ōni tēpore maieſtatē tuam cantabo
9 Ne abieceris me tēpore ſenectu-
tis et quum deſtituere me coeperint
vires, ne deſerueris me.
10 Jam nunc enim coeperūt de me
loqui hoſtes mei, et vt inſidias ſtru
ant mihi conſpirauerūt inter ſe.
11 Dicunt enim, Deus deſeruit eū, ſi
perſequamini comprehendetis eū.
nec quenꝗ̄ habet, qui conabitur eū

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

e manibus veſtris eripere.
12 Deus ne procul diſceſſeris a me,
mi Deus feſtina ſuccurrere mihi.
13 Pudefiant et abſumantur, qui
aduerſantur mihi, contegantur vn-
diqꝫ pudore, et infamia quotquot
ſtudent afficere malo me.
14 Ego interī aſſidue et patiēter ex
pectabo, et maiore ſtudio q̃ añhac
vnq̃ cantandis laudibꝰ tuis incūbā
15 Os meū commemorabit integri
tatē tuam, et ſalutē mihi abs te alla
tam quamuis tot extent in me et tan
ta bñficia vt numerum ingnorem.
16 Quicquid vnquam aggrediar,
fretꝰ omnipotētia Dñi Dei aggredi
ar, in memoriam reuocabo omni-
bus, et celebrem faciam integritatem
tuam, tuam inquam ſolius.
17 Deus docuit me ab ineūte ætate
vſqꝫ nunc, quare nunquam deſinā
palam facere, quæ deſignaſti tu plu
rima et admiratione digniſſima,
18 Neqꝫ ergo in ſenio, neqꝫ ætate
decrepita deſeras me quin adſis
potiꝰ ſicut hucuſqꝫ: quoad indicaue
ro brachium tuum meæ ætatis hoī

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

b⁹ et vniuerſe poſteritati oīpotētiā
19 Et iuſtitiā tuā De⁹ landi (tuā.
b⁹ in altū extulero: qui deſignaſti
maxima de⁹ quis conferēdus tecū?
20 Qui afflixiſti me afflictionibus
multis ⁊ moleſtijs, ſed reuerſus ad
me ira depoſita aīmū reſtituiſti mi
hi, et veluti e barathro terræ, pla-
catior factus, extraxiſti me.
21 Auxiſti potētiā meā, et reuerſus
ad me clementiſſime tractaſti me.
22 Quare ego te laudib⁹ efferam, ⁊
nablo muſico inſtrumēto conſtan-
tiam tuam in pmiſſis mi Deus, et
Pſallam inhonorē tuū cithara, qui
ſanctificator es Iſraelis.
23 Exultabūt labia mea vbi pſal-
lere coepero tibi, et aīa mea multo
magis, quam liberaſti a malis oib⁹
24 Quin et lingua mea exercebit ſe
ſedulo in cantanda iuſtitia tua, eru
buerunt enim et infames facti ſūt,
quotquot ſtuduerunt incōmodare
mihi. Pro Salomone. 72.

Deus iu-
diciū tuū
regi da.

DEus iudicandi ſecundum te
formulas regi da, et æquita
tis ſtudium filio regis.

2 Vt

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

2 Vt poſſit iudicare populũ tuũ ſe
cundum æquitatem, et pauperes
tuæ curæ relictos cum iudicio
3 Adferam primores, qui montib⁹
ſimiles videntur, pacem populo, et
colles comitetur iuſtitia.
4 Patrocinetur pauperibus, qui
ſũt plurimi in poplo, liberet a calũ-
nia egenos, ⁊ perdat calumniatorẽ
5 Reuereant te (o rex) quod ſol lu
men ſuum præbuerit mortalibus.
et luna ſæculis cunctis.
6 Sit aduentus eius tam gratus,
q̃ eſt pluuia decidẽs de coelo ſuper
frumentum recens demeſſum, et im
bres irrigantes ſitientem terram.
7 Floreat tẽporib⁹ illi⁹ iuſt⁹, et ſũ-
ma ſit pax quæ duret vltra lunam
8 Et dominet a mari vſq; ad ma
re, imo ab Oceano oriẽtali vſq; ad
extremos Occidentis fines.
9 Prouoluant ſe ante ipſũ Aethio-
pes, hoſtes vero illius ꝓſtrati mor
dicus terram corripiant.
10 Reges Tharſis, ⁊ qui inſulas in
habitãt, mũera offerãt illi, reges A-
rabũ et Sabæorũ tributa pẽdant.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

11 Et adorent illum quotquot vſq;
ſunt reges, orbis totus ſeruiat illi.
12 Futurus enim eſt æquiſſimus, &
liberabit e malis egenum auxilium
illius implorantem, et pauperē hu-
mano præſidio deſtitutum.
13 Pius erit in pauperem et egenū,
et animas egenorum beabit.
14 Ab vſuris et iniquitate redimet
animas eorum, nec temere fundi ſi-
net ſanguinem illorum.
15 Viuet cū rege illo pauper, et par
ticipem faciet eum auri Arabici, et
orabit pro eo aſſidue, nullo non tem
pore beneficus erit in eum.
16 Ex paucis granis in terram pro
iectis etiam ſi in cacumine mōtiū ſa
tio fiat, maxima ꝓueniet meſſis: et
excreſcet frumentum illud in eam al
titudinē, vt ſi vento agitetur ſtrepi
tū excitēt ariſtæ plenæ, qualē altiſſi
mæ cedri in monte libano ſolent: flo
rebunt inſuper ciues, et multiplica-
buntur in ciuitate, quemadmodum
herba ſolet in agris.
18 Erit nomē illiꝰ celebre perpetuo,
priuſq̄ enī eſſet ſol, ab æterno filius
erat

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

erat nomē illi, foelices ſe fatebūtur
bñficio illius vniuerſæ nationes, et
beatū illū præ omnib⁹ prædicabūt
18 Dign⁹ omni laude Dñs Deus,
Deus īquam Iſraelis, qui facit in-
cōprehenſibilia ſuis viribus, non
adiutus alienis.
19 Et dignum omni laude nomē il
lud magnificū filij ipſius perpetuo,
quare replebitur maieſtate noīs il-
li⁹ vniuerſa terra. Ita fiet Ita fiet
20 Hæc vt euenirent ſūma fuit vo-
torum ipſius Dauid filij Ieſſe.

Finis libri ſecundi,

Pſalmus Aſaph. 73.

Quam bonus Iſrael Deus.

QVanuis certiſſimū ſit, nunq̄
non eſſe beneficum deum in
Iſraelem, hoc eſt illos, qui
candido ſunt pectore
2 Mihi tamen hoc accidit abſurdi
vt quū mei pene oblitus eſſem, tan
tum non labi coeperint pedes mei
ꝛ quemadmodum accidere ſolet his
qui per lubrica ambulant, effuſo
greſſu collapſus fuerim
3 In cauſſa vero fuit, ꝙ excandeſ-
cere coeperim in eos, qui ebrietate

ſortunæ ad inſaniam vſqꝫ ſibi pla-
cent,et quod viderem pacata eſſe im
piorum omnia.
4 Tota enī vita nō ſolū fortunata
illis oīa fuerūt, ſed et in morte illis
accidere ſolet, vt ætate defecti ſine
longo crutiatu extinguant, et pala
tia relinquant regia hæredibꝰ ſuis.
5 A moleſtijs,quibus ex ipſa cōdi-
tiōe homo fragilis obnoxius eſt, li-
beri eſſe videntur,nec ſicut reliqui
homines flagellis a malo deterrent
6 Hic fit,vt ſuperbia poſſideat eos
totos,et quemadmodū veſtis totū
hominem tegere ſolet,ita iniquitas
habeat totos inuolutos illos.
7 Vix apparent præ pinguedine
oculi eorum, ſupra q̃ ſperauerant
omnia illis proſpere eueniunt.
8 Terrori ſūt obuijs oībus ,ꝑt po-
tētiam illorū,quæ eo excreuit, vt ſce
lera ſua et vim,qua opprimūt miſe
ros,latere nō cupiant,ſed palam lo
quant: et ſeſe ob hmōi iactēt, neqꝫ
pudeat illos ipſū Deū (q̃uis ſupra
oīa ſit)virulenta lingua laceſſere.
9 Eū qui coelos habitat ore blaſ-
phema

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

phemo irritare audent, et lingua il
lorum virulenta, per eos qui ter-
ram incolunt, obambulant.
10 Propter huiuſmodi fluctuabit
popul⁹ Dei, nunc hoc nunc illud in
animo verſans, et hæc veluti aquæ
amariſſimæ pleno calice obtruden-
tur illis vt bibant.
11 Illi iterũ ridẽtes dicere audebũt
nouit ne hæc de⁹ et patit? credẽdũ
ne eſt ꝓuidẽtiam eſſe in altiſſimo?
12 Ecce e⁹modi ipĩ, et in hoc mũdo
felices, aſſecuti ſũt robur et diuitias
13 Profecto ego fruſtra operam de
diſſe videor, vt candido eſſem pecto
re, et abluerem aqua mũda ſordes
a manibus meis.
14 Flagellabar enĩ aſſidue ab ipĩs
& increpatio mei ſũmo mane coepit
15 Si tentaui recenſere quomodo
fieri videbam hæc ab impĳs, non
potui non iudicare miſeros, quos
tu tamen pro filĳs habes
16 Et ſi rõnẽ honoꝝ ĩuenire cona-
bar ipſa rei difficultas deſiſtere coe
git me.
17 Deprehẽdi enĩ me nõ inuẽturũ,
quod

quod quærebam, priuſq̃ ingreſſ⁹ eſ
ſem ſanctuaria, quæ tu Deus inha
bitas, tunc enī intelligam rē ipſam
quū videro, quem finē habituri ſint
impij qui hic videbantur foelices et
pij, quos hic opprimebant illi
18 Profecto ſūt lubrica et fluxa, quæ
dediſti illis, quibus tantopere pla-
cent ſibi, præcipites dabis illos, et
corruent in extremas miſerias.
19 Quam ſubita calamitate opreſſi
ſunt, perierunt, ſubitiſq; terroribus
exterriti in nihilum redacti ſunt.
20 Quēadmodū ſomni (quantum-
uis dormiēti gratus fuerit) reliquū
nihil eſt vbi quis vigil factus fuerit
ita eorꝫ, q̄b⁹ hic ſe foelices putabant
reliquū illis nihil erit quin poti⁹ tu
dn̄e in ciuitate etiam imagīes illorū
contemptibiles omnibus reddes.
21 Interim veluti acore quodam
macerabit ſe cor meū, et torquebo
me cogitationibus meis,
22 Propterea quod veluti oīm re-
rū ignarus, hæc nō ſatis intelligere
potuerim, et veluti brutis ſimilis in
expendendis conſilijs tuis fuerim.

23 Ego

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

23 Ego tñ(q̃uis id non appareret)
ſẽper cure fuit tibi,et apprehẽſam ſẽ
per habuiſti manũ dexteram meam
24 Et tuo conſilio quacunq; eun-
dũ mihi eſſet veluti comes itineris
fuiſti et me tandem maieſtatis tuæ
participem ad te recipies.
25 Deficere videbatur caro mea,&
cor meũ,ſed tu quũ maxime infirm9
viderer plurimũ roboris addebas
animo meo, quare te partiũ marũ
confido futurum Deus perpetuo,
26 Ecõtrario certo certius,qui a te
ꝓcul recedũt interibũt,perdes omnẽ
illũ qui te deſerto aliud præfert tibi.
27 Quare ego quũ mihi perſuaſiſſẽ
vtiliſſimũ fore,amicitiam cũ deo ve
ro inire, collocaui in Domino deo
oẽm fiduciam meam, futurum ſpe-
rans,vt ille mihi facultatem det con
ſcribendi varia illa et ſummo artifi
cio abſoluta opera,que facit aſſidue

Pſalmus Aſaph. 74.

QVid quæſo Deus ſibi vult
hæc tam diuturna calami-
tas deſeres ne nos perpetuo?
nec finẽ facies excandeſcẽdi in gregẽ

Vt quid
Deus re-
puliſti in
finem.

qui

qui tuæ ſolius curæ vt illum paſcas commiſſus eſt?

2 Recordare multitudinis, quam olim vt ꝓprie tua eſſet, cõquiſiuiſti tibi, quã et redemiſti e ſeruitute duriſſima, vt imperium in eam acciperes, veluti hæridtario iure tuum et induxiſti in montẽ hũc Siõ, quẽ ipſe ad inhabitandũ elegiſti tibi.

3 Erige te in pedes, vt obuiã hoſtibus profectus, malis illos afficias nunꝙ̃ finiendis: nihil enim non auſi ſunt in templum ſanctitati tuæ conſecratum.

4 Sublata enĩ voce clamauerunt aduerſarij tui victores ipſis feſtis tuis ſolẽnibꝰ, non aliter ꝙ̃ pij ſolẽt præ gaudio cantare in honorẽ tuũ erexerũt vexilla ſua in trophæum.

5 Palam videntibus cunctis aſcenderũt vaſtaturi tẽplũ tuũ, non aliter quam ſyluam lignorũ ingreſſi arbores truncare ſolent.

6 Jam nunc hoc agũt, vt ianuas et omnẽ penitus ornatum illius ſecuri et malleis perdant.

7 Jmmiſerũt ignem in omnia lo-

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

ca tuæ maieſtati conſecrata, in ter-
ram vſq; ſacrilegi proſtrauerunt
habitaculum nominis tui
8 Statuerũt apud ſe ſubuertere pe
nitus oĩa qd et factũ eſt: exuſſerunt
eni tẽplũ tuũ De9, ad qd ſtatis an-
ni tẽporib9 cõcurrere ſolent diẽ tibi
feſtũ celebraturi, qui degũt in terra.
9 Signa liberationis ab his ma-
is adhuc nulla apparẽt, nec vllus
ſt propheta, nec quemq̃ dediſti
tobis, qui ſcire poſſit, quando horũ
perare liceat finem.
10 Quouſq; feres o Deus, cõtume
ioſum in te aduerſarium, et inimi-
um blaſphemũ in maieſtatem no-
ninis tui, perpetuo ne?
11 Quare contrahis vtranq; manũ
ĩniſtram et dexteram tuam inſtar
)ominis ocioſi? profer quæſo tan-
)em eam e ſinu tuo, et perde hos
mpios in te homines funditus.
12 Certe ille Deus rex mihi fuit a
ſæculis plurimis, qui innumeris ar
gumentis palam oſtẽdit in medio
)uius terræ vires ſibi non deeſſe,
quibus ſeruet quoſcunq; voluerit.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

13 Tu enī oīpotētia tua olim ſecuiſ
ti mare, vt loc⁹ eſſet tranſeūdi tuis,
cōfregiſti capita illorū, qui draconi-
b⁹ īmanitate ſiles erāt, eiſdē in aqs
per quas tuos perduxeras ſaluos.
14 Fregiſti vires illius, qui ſimilis
videbatur draconi maximo, et capi
ta habēti plurima: obieciſti eum de-
uorandum feris et coruis, qui in de-
ſertis locis verſari ſolēt, et victitare
cadaueribus.
15 Tu aperuiſti aridam petram, et
eduxiſti ex ea aquā tanq̄ ex fonte, tā
copioſſam vt in iuſtū flumē excreue
rit: ecōtrario rapidiſſimos fluuios
exiccaſti, quoties ita tibi viſum fuit.
16 A te eſt viciſſitudo hæc dierū et
noctium, quib⁹ tu eleganter, vt præ-
ſint, diſtribuiſti ꝓ natura vtriuſq;
lunam videlicet et reliquarū ſtellarꝫ
lumen nocti, et ſolem diei,
17 Per te ſtabiles ſunt varij illi an-
guli terræ, æſtatē ab hieme tu diſ-
18 Habe rationē huius tā (creuiſti.
inſignis cōtumiliæ: hoſtis enī ille
nō ſolū affligit nos: ſed et dn̄m te,
aſſidue afficit cōtumelia, et popul⁹
ſtolidus

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

ſtolidus execratur nomen tuum.
19 Ne obieceris multitudini hoſti
um turturē tuam, et multitudinis
pauperum tuæ ſolius curæ relicto
rum ne obliuiſcaris perpetuo.
20 Reſpice ad fœdꝰ, quod cū patri
bꝰ pepegiſti: eo enī malorū perue-
nimꝰ, vt in teterrimis locis, et velu-
ti ſubterraneis, et obſcuritatibꝰ ple
niſſimis degere moeſti cogamur:
nec hæ tamen domꝰ ab iniuria et
inſultibꝰ hoſtiū immunes ſunt.
21 Ne abire q̄ſo cogat pauper ſuffu
ſus pudore: pauper hūano auxilio
deſtitutꝰ nō diuites iſti: ad te cōfugi
et ⁊ nomē tuū laudibꝰ celebre faciet
22 Exurge Dn̄e et tracta tuam ipſi
us cauſam: in memoriam reuoca,
qua ſis cōtumelia affectus a popu
lo ad impietatem vſq; ſtolido, non
ſemel atq; iterū ſed aſſidue.
23 Ne obliuioni dederis impias
voces aduerſariorū, non tam noſ-
trorū q̄ tuorum: cōtumelioſa enim
vociferatio eorū, qui ſe opponunt
tibi, aſſidue fit maior et maior.

Pſalmus Aſaph. 75.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

Cōfitebimur tibi Deus.

LAudibus extollere coepimus
te Deus, laudib⁹ inq̃ extolle
re te coepimus, et pro benefi
cijs acceptis gratias agere: et conti
nuo ſenſimus præſentiam nominis
tui: quare cōmemorabũt quotquot
viderunt, q̃ miris modis nobis af
fueris contra hoſtes noſtros.
2 Vbi ego inquit Dñs, tẽp⁹ ſtatue
ro mihi, quo quę iuſta ſũt exequar.
3 Terra ſentiẽt iram meam, ⁊ præ
metu exanimabũt, quotquot habi
tabũt in ea, cui⁹ ego fundamẽta ieci
et veluti columnis ſtabiliui: quare
et concutere eam difficile mihi non
erit. Ita res habet.
4 Sæpe admoui ſtultos, ne ad
inſaniam vſq; ineptirent, et impios
ne nimium erigerent criſtas ſuas.
5 Dicebam enĩ ad illos, nolite erige
re cōtra Deum, qui in coelo habitat
cornu veſtrum, neq; loquamini cer
uice erecta cōtumilioſe de illo.
6 Quia neq; ab Oriẽte, neq; ab
Occidente, neq; ab Auſtro cuiq̃ cō
tinget, quod ſolide magnum facere
poterit illum.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

7 Sed Deus.iuſtus iudex,ille ſo-
lus deponit,et ad nihilum redigit,
et econtrario eriget in altũ quęcũq;
voluerit,
8 Habet enim Dñs in manu pocu-
lum in quo pulchre rubet vinũ: ſed
cui plurimũ eſt fecis admixtum : ex
hoc porriget mercatum pijs, fecem
vero noxiam exurgere,imo epotare
coget impios omnes, quantumuis
degant in terra multi.
9 Interi ego operã dabo,vt hæc
diuina æquitas nota fiat ſubſequẽ-
tiũ ſeclorũ hoĩb⁹: pſalmos cõſcribã
et cantabo in honorẽ Dei Jacob.
10 Et ego,inquit Domin⁹, cornua
impiorum cõfringam, et efficiam,
vt exaltentur cornua iuſti.

Pſalmus Aſaph. 76. Notus in
Judæa

NOtus inter Judeos Deus,
et apud Iſraelitas magni-
fit nomen illius.
2 Erat enim in Hieruſalem taber-
naculũ ipſius,et dom⁹ eius in Siõ
3 Illic ſæpe cõfregit emiſſas ab ar-
cu ſagittas ſcutũ et gladiũ rupit,et
bella confecit. Ita factum eſt.

4 Conſpicuus apparauiſti tu, et
ferox in hoſtes magis q̃ vllus leo
vel vrſus egreſſus ad prædandũ e
mõtibus, qui receptacula eſſe ſolẽt
rapacium animalium
5 In prædam dati ſunt animo fe
roces, oppetierunt veluti mortifero
ſõno grauati, nec vſui illis eſſe po
tuerunt, quantumuis viri eſſent
alioqui fortes, manus illorum.
6 Increpatione tua factũ eſt, o de⁹
Iacob, vt mortẽ oppetierit rex ipſe
cũ ſuis et multitudo curruũ et equo
rum velut ſomnium euanuerit.
7 Vehemẽtiſſime metuendus es tu
et quis ſubſiſtere poterit coram te
vbi iratus fueris?
8 Efficies vt e coelo audiant æqui
tatẽ iudicij: quod vbi factũ fuerit,
metuent ſibi quicunq; terram inha
bitant, nec mutire contra audebũt
9 Fiet autem quũ apparauerit ſe
De⁹ ad ferẽdã ſentẽtiã cõtra malos
vt liberos reddat a tyrãnide illo
rũ pios qui degũt in terra. Ita fiet
10 Honori profecto tibi erunt, qui
ira cõciti temere cõtra te in prelium
prodie

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

prodierũt: peribũt enim, et ſi quid
minarum hoſtilium reliquum fue-
rit, id tu vendicabis tibi, et te illi op
pones ne terreantur tui.
11 Vouete, et perſoluite quæ vouiſ
tis Dño Deo veſtro: quotquot ha-
bitatis circa illũ, offerte ei munus,
qui merito colendus eſt ſolicite.
12 Ipſe eſt enĩ, qui adimere poteſt
vitam principib⁹, et terrere ipſos
reges etiã ſi Dñi eſſe videant ipſi⁹
terræ

Pſalmus Aſaph. 77.

VOce mea ad Deũ clamabo, voce inquam mea aſſidue clamabo, donec aurẽ præ-
beat mihi,

Voce mea ad Dñm clamaui.

2 Quotieſcunq; aduerſi aliquid
accidebat mihi, ad Dñm recurrebã
et ſi vulnus meũ per noctẽ recrude
ſcebat, nec remittebat ſe dolor, recu
ſauit admittere vllam cõſolationẽ
anima mea aliam ab ea, quam ex-
pectabam a Domino,
3 In memoria ergo habebo Deũ,
et eiulabo ad illum, loquar, et ſolici
tudine cõficiet ſe ſpũs me⁹. Ita fiet
4 Apprehẽdiſti palpebras oculo-

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

rum meorum,ne poſſim dormire:
quæ res me ſic conturbauit,vt ne
loqui quidem amplius libuerit.
5 Quare aĩo reuolui dies ab initio
ſæculi,et annos ſæculorũ ſuperiorũ
6 In memoriã reuocabo,et carmẽ
meũ quo alios cõſolari ſoleo: ⁊ per
noctẽ cũ corde meo colloquar,⁊ erit
anim⁹ me⁹ in cogitationibus totus
7 Num perpetuo deſeret nos Dñs
et futurum ne eſt vt placatior fiat
vnquam poſthac?
8 Perijt ne in perpetuũ mĩa ipſi⁹?
irrit⁹ ne fact⁹ eſt ſermo quo pollici
tus eſt ſe cõſolaturũ moeſtos, non
vna tm̃ generatione,ſed omnib⁹?
9 Oblitus ne eſt miſereri Deus?
aut pre ira vim facit ſibi,ne vnq̃ ſẽ
tiamus varia gña benignitatis illi
us? ita ne fiet.
10 Profecto dicebam,ad mortẽ vſ
qꝫ cruciat me hæc recordatio ſuperi
orum annorũ, quib⁹ toties et tam
manifeſte adfuit omnipotenti dex
tera ſua,is qui ſupra oĩa eſt Dñs.
11 Nõ tamen ſperare deſinam, ſed
memoria repetam cõſilia ſeruato
ris

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

ris dei quibus ſe ailiquando placa
tum oſtendere ſolet: memoria inq̃
repetam, q̃ miraculoſe olim ipſe ad
fueris tuis Deus.
12 Animo voluebam et reuolue-
bam oı̃s generis opera tua, et in re-
cēſendis cõſiliĳs tuis occupat⁹ eram
13 Quare deprehendi o Deus ſanc
timoniæ plena eſſe oı̃a opera tua,
nec eſſe potētia et magnitudıne cõfe
rendum cum te Deo vero quicq̃.
14 Tu ille es Deus qui ſtupenda
deſignas, notam feciſti in varĳs po
pulis omnipotentiam tuam.
15 Redemiſti brachio potenti po-
pulũ tuũ poſteros Jacob ⁊ Joſeph
Jta res habet.
16 Vbi te vidiſſent aquæ Deus vi
diſſent inq̃ te aquæ, virib⁹ deſtitu
tæ ſunt, et conterritæ ſunt abyſſi.
17 Effundunt nubes aquas, quo-
ties tu vis, et ſonum ædunt, quin et
grando copioſe te iubente decidit,
ſagittis ſimilis.
18 Auditur e coelo tonitru vehmē
ter ſonorum: illuminat et veluti
lucere faciunt orbem fulgura, vt

 ſæpe

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

ſæpe timore capiantur, et tremore
hi, qui terram inhabitant.
19 Per mediũ mare obambulas,
ꝛ per aquas plurimas, non aliter
quam per tritiſſimas vias, nec ap-
parent vlla veſtigia tui.
20 Duxiſti olim nõ alit̃ q̃ paſtor
gregẽ ſibi cõmiſſum ſolet, populũ
tuum miniſterio Moſæ et Aaron.

Pſalmus Aſaph. 78.

Attendite popule meus.

AVſculta popule mi doctri-
nam meã, prebete aures veſ-
tras oẽs uos ſermõib⁹ meis.
2 Commemorabo que fabulæ vi-
deri, et ſupra fidem eſſe poſſint, ni
ſi vere conſtaret ſuperioribus ſæcu
lis contigiſſe ea.
3 Ab aliĳs enĩ audiuim⁹, ꝛ vera eſſe
certo ſcim⁹ patres enĩ noſtri cõſcrip
ſerũt diligẽt, ne nos ignorarem⁹ ea
4 Neq; nos ergo inuidebimus po
ſteris illis vſq; in nouiſſimam gene
rationem, ſed diligenter conſcribe-
mus laudes Domini, et omnipotẽ-
tiam eius, ſtupẽda quoque opera,
que ille deſignauit plurima.
5 Imprimis hoc honore dignat⁹
eſt

eſt Jacob, q͏̄ preſcripta recte viuēdi
tradiderit poſteris ipſius Iſraelis
et mandauerit progenitoribus noſ
tris, vt ea docerent liberos ſuos.
6 Vt ſciant etiam nepotes illorū,
qui poſt ipſos naſcentur, et illi ite-
rum ſuperiorū nepotes ſuis liberis
eadem diligenter inculcent.
7 Vt diſcant oēm fiduciam ſuam
ponere in deo, et nō excidant memo
riæ illorum, que ſūmo cōſilio facta ſūt
a Deo, quibus recenſendis excitati
diſcant mandatis illius parere.
8 Ne fiant ſimiles progenitoribus
ſuis, hoīb⁹ qui pertinacit rebelles
fuerunt deo et cōtumaces: quib⁹ nū
q̄ id, qđ rectū eſt, cordi fuit, nec vn-
quam ex animo crediderūt deo.
9 Filij Ephraim armati proficiſce
bantur contra voluntatem domini
vt iaculis peterent vicinos, et bona
illorū diriperent: quare inferiores
hoſtibus facti, in prælio terga ver
terunt et occiſi ſunt.
10 Non enim perſtiterūt in pacto
recens inito cum deo, et ſecundum
viuendi normam illis a deo præ-
M v ſcrip

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

ſcriptam viuere noluerunt.
11 Exciderant enī iam tū memoriæ
illorū egregia illa ipſiꝰ dei ſtratage
mata, ⁊ ſtupēda opera illius, que
ſpectātibꝰ ipſiſſimis illis ædiderat.
12 Coram patribus illorū deſigna-
uit mira in terra Aegypti, in ipſa
inq̄ agrorū ditiſſima Aegypto.
13 Diuiſit mare, et tranſmiſit illos
ſtare iuſſit aquas, natura ſua flui-
das, tanq̄ molem marmoream,
14 Duxit eos nube contectos con-
tra ardorē ſolis per diem, per totas
noctes lumen præbuit illis, quale
luculentus præbere ſolet ignis.
15 Fidit ī gratiā ipſorū arētes pe-
tras, in ipſo deſerto, et potū ex illis
ſuppeditauit tā copioſe eis, vt ex
nullis aquis quiſq̄ poſſit copioſiꝰ,
16 Eduxit riuos e petra aquis tam
copioſos, vt æquare potuerint flu-
uios profundiſſimos.
17 Nihil his oībꝰ facti ſūt meliores
ſed peccatis peccata addiderunt: ex
acerbauerūt altiſſimū in ipſa vaſ-
tiſſima ſolitudine, ī qua niſi bnficio
illiꝰ, nulla ratiōe viuere potuiſſent
18 Sta-

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

18 Statuerũt in animo periculũ fa
cere q̃tum poſſet deꝰ, idq; cibũ petẽ
do qui gulæ ipſorum faceret ſatis.
19 Loquebant̃ enim inter ſe de deo
dicentes: poterit ne hic, qui tam pu-
tatur potens Deus, inſtruere cõui-
uiũ in hac vaſta ſolitudine, in qua
omnium rerũ eſt ſumma inopia?
20 Miranda profecto cæcitas illo-
rũ: qui enĩ elicere potuit illis vidẽti-
bꝰ ex petra aquas, tanta copia, vt
iuſtos fluuios æquauerint, de illo
dubitant poſſet ne panem preſtare,
poſſet ne carnem præbere populo,
quem ſibi tam miraculoſe aſſeruit.
21 Quare hæc audiẽs dñs merito
iratus eſt grauiſſime, et cõtinuo ex-
arſit ignis ĩ poſteros Iacob, et per-
uaſit incẽdio vaſtãs ipſos Iſraeli-
22 Nõ enĩ ex aĩo crediderãt (tas.
deo nec perſuaſerant ſibi illũ eſſe,
qui poſſit neceſſaria ſuppeditare.
23 Mãdauit ergo nubibꝰ, quæ ſu
pra eos ĩ aere pẽdebant, et tanq̃ ia
nuas celi aperuiſſet, nubes ipſas ru
24 Et in modũ pluuiæ deci (pit.
dere fecit int̃ eos Mã, frumẽti genꝰ
nunq̃

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

nunꝗ̃ viſum hominibus, vt habe-
rẽt q̃d comederent frumentũ quod
in aere prouenerat dedit illis.
25 Panẽ, res mira, qui e nubib⁹ de-
ciderat, quæ natura frumẽti fera-
ces nõ ſũt, comedit hõ prognat⁹ e
terra: et cibũ, quacũꝗ; ꝓficiſceban-
tur, ſuppeditauit eis ad ſaturitatẽ.
26 Flare iuſſit Eurũ per mediũ coe-
lũ, et ſua potẽtia induxit Africum.
27 Et tanta copia quanta puluis
vẽto in altũ ſublat⁹ ĩ terram decide-
re ſolet, cecidit inter illos caro, et oĩs
generis auium tanta multitudo, vt
numero æquare poſſent arenam, q̃
in nũerabilis iacet in littorre maris
28 Et proiecit oĩa illa in media caſ-
tra ipſorum circa tentoria ipſorum
29 Quare coẽderũt et ſaturi vſq;
ad nauſeam facti ſũt, ad hũc modũ
ſatis fecit gulæ illorũ, vt viderent
priuſꝗ̃ perirent, potuiſſe deũ quæ il-
li poſſe ipſum non crediderant.
30 Nõ ſunt fraudati deſiderio ſuo
adhuc erat cibus in ore illorum.
31 Et ira dei deſæuire cæpit in eos
occidit enim robuſtiſſimos quoſq;
et florem

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

et florem iuuentutis, qui erat inter
Iſraelitas proſtrauit.
32 His omnibus nihil adhuc facti
ſūt meliores: relabebant enim con-
tinuo in propria peccata, nec credi-
derunt ex animo ſe Deo, quantūuis
deſignaret ille quæ merito eſſent
omni admiratione digniſſima.
33 Quare abſumpſit cū vanitate
ſine honore dies vitæ illoꝝ, et an-
nos ipſorum non ſine terrore.
34 Quamdiu percutiebat illos re-
currebant ad ipſum, et peccatorum
pœnitebat illos, ꝛ mane ſurgentes,
ſupplices fiebant deo.
35 Et recordabant ꝙ deꝰ ſæpe pro
pugnaculum fuiſſet illoꝝ, et Deꝰ ex
celſiſſimus redemptor illorum.
36 Verum hæc ab aīo eoꝝ nō ꝓfi
ciſcebant, ſed ore tantum blandie-
bant et lingua ſua mentiebant illi.
37 Cor enim eorū nō erat candidū
erga illū, nec perſtiterūt bona fide
in pacto quod pepigerant cum illo.
38 Et q̄uis eſſent quales pauloan̄
depinxi eos, ipſe tamē ſe potiꝰ q̄ il-
los reſpiciēs, mīa motus, remiſit in
iquita-

iqↄitatē quamuis grauiſſimam: nō
enim fūdit⁹ perdidit illos, quēad-
modū meriti fuerant, ſed maxio ſtu
dio, quaſi vim faciens ſibi, cōtinuit
iram ſuam: nec re ipſa oſtēdit, quā
merito etiam furere poſſet in eos.
39 In memoria enī habebat, quod
caro eſſent ipſi, varijs et ſtultis con
cupiſcentijs obnoxij, et ſpūs abiens
ſuapte natura non reuerſus.
40 Quoties irritauerunt eum in
deſerto, exacerbauerūt eum in vaſ-
ta illa ſolitudine.
41 Reuerſi enī ad ingeniū, iterū tē
tare conati ſūt ꝙ ipſe potēs eſſet de
us, et metiri potentiam eius, qui
ſanctificat Iſraelē: quædam enim
poſſe illū credebant, ſed non omnia
42 Neq; enim intellexerant quan
tæ potētiæ fuerit opus illud, quod
fecerat in gratiam illorum, quo tem
pore liberauit illos ex calamitate il-
la inſigni.
43 Qualia videlicet inter Aegyp-
tios oſtēderat diuinitatis ſuæ ma-
nifeſtiſſima ſigna et prodigia per
totam regionem Aegypti.

44 Multa

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

44 Mutauit enim in ſanguinem
fluuios eorum, et effecit ne riui eorũ
vllo modo eſſent potabiles.
45 Immiſit in eos omnis generis
muſcas, quæ arroderent eos, et ra-
nas, quæ vexarent eos.
46 Qui tradidit bruchø germen il-
lorũ et laborem eorum locuſtæ.
47 Vaſtauit grandine vineas eo-
rum, et ſycomoros pruina.
48 Perdidit grandine iumenta eo-
rũ, et quicquid poſſidebant, carboni
bus ignitis, qui cum grandine per-
mixti contra naturam fuerant.
49 Ex calamitatibus, quibꝰ affecit
eos, colligi poteſt, ꝙ̄ ſerio illis iratꝰ
fuerit, manifeſta enim erant irati
Dei, imo vehemẽt irati, ſigna. vex-
atio illa, et plagæ, quales nõ ſolent
ab hoĩbꝰ quantũuis inimicis ĩfer-
ri, ſed quales per angelos ab irato
deo immiſſos ad flagellandos illos
qui vehementer ſunt ſcelerati.
50 Perrexit quõ cœperat iraſci,
donec et ipſos occideret, et pecora
eorũ peſtilentia corriperentur.
51 Occidit enĩ omnia primogeni-
ta per

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

ta per totam Aegyptum, præcipue
illa pro quibus laborauerant maxi
me, ea inuenerunt ſinguli in taber
naculis ſuis ſubito mortua per vni
uerſam terram Aegypti
52 Eduxit autem illinc tanquam
oues populum ſuum, ⁊ deduxit eos
tanquam gregem per loca deſerta.
53 Perduxit eos ſecurus, inimicos
autem illorum cooperuit mare.
54 Perduxit eos in regionem ſanc
tiſſimæ maieſtati ſuæ gratam, in
hūc vſqꝫ montem, quem omnipotē
ti dextera ſua aſſeruit ſibi.
55 Expulit enī illinc īpios, qui cū
locū lōgo tēpore poſſederant, et im
miſit ſuos, vt veluti hæreditario iu
re poſſiderēt, et ædes inhabitarēt il
loꝝ qui pulſi fuerant, tribus Iſrael
56 Tanq̄ nihil commoti omnibꝰ
his, iterū tentauerunt et irritauerūt
Deū, qui eſt ſupra oīa: admonitio
nibꝰ enim illius parere noluerunt
57 Auerſi ſunt a deo et rebelles
facti ſicut patres illoꝝ, qui preceſſe
runt illos, auerſi ſunt quemadmo
dū arcus, qui ſcopum non petit, ſed
fractus

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

fractus percutit eum qui tetendit.
58 Ad iracūdiam concitauerunt eū
lucis ſuis, quos frequentabant in
æditis locis ſitos: et ſtatuis, quas
fecerant ſibi deos, vehementer irri-
tauerunt eum.
59 Audiuit deꝰ et exaudiuit, et exe-
cratus eſt valde ſcelera Iſraelitarū.
60 Repudiauit iratus tabernacu-
lum in quo principio colebatur in
Silo, tabernaculum, inq̄, in quo vi
ſus ipſe eſt habitare, et familiariter
verſari inter poſteros Adæ.
61 Et capi permiſit arcam fœderis
quæ erat veluti receptaculū oīpotē
tiæ illius: et ornamentū illud vnde
ornare ſolitus fuerat poplm ſuū, in
poteſtatē hoſtium venire permiſit.
62 Et īplicuit bello cruento popu-
lū, et in hæreditatē ſuam excanduit
63 Adoleſcentes illius abſumpſit
gladius, et virgines ſine honore pe-
rierunt innuptæ
64 Sacerdotes illius gladio cor-
ruerūt nec, viduæ ſuperſtites erant,
quæ caſum illum deflerent.
65 Et expergefactus eſt tandē Do-

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

minus quomodo ſolet, qui vino
obrutus poſt longum ſonum redit
ad ſe, ⁊ iterum vino exhilarans ſeſe,
fortiter pericula aggreditur.
66 Quare vulnerauit hoſtiū ſuorū
podices: infami ignominia affecit il-
los, quā nunquam eluere poterunt.
67 In eligendo autē ſibi rege ſpre
uit familiam Joſeph, ⁊ tribū Ephra
im non elegit.
68 Sed elegit tribum Juda, et mō
tem Sion quem amat.
69 Et extruxit ſimilem altiſſimis
Regum palatijs ædem maieſtati
ſuæ dicatam, quam ſtabilē eſſe vo-
luit ſicut terram perpetuo.
70 Elegit autem Dauid ſeruū ſu-
um, et excepit eum e caulis ouium
71 A foetis vaccis quas ſectaba-
tur paſtor, auocauit eū, et fecit eum
paſtorem populi, quem habebat in
ter poſteros Jacob, et hæreditatis
ſuæ inter poſteros Iſraelis.
72 Et pauit eos qui curæ illius cō-
miſſi fuerāt pro candore animi ſui,
et pro ſumma prudētia qua vſus
eſt in omnibus operibus ſuis, guber
nauit

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

Deus ve-
nerunt gē
tes in hæ-

nauit eos. Pſalmus Aſaph. 79.
DEus venerunt ethnici vſq;
in hæreditatē tuā, phana-
uerūt tēplū ſanctiſſimæ ma-
ieſtati tuæ dicatum, redegerunt Hie
ruſalem in aceruos lapidum.
2 Obiecerunt cadauera ſeruorum
tuorū deuoranda auibus, quæ voli-
tant per aerem, et corpora ſacris tu-
is initiatorum, beſtijs terræ.
3 Fuderunt ſanguinē hūanū tanq̄
aquā per totū ambitū Hieruſalē. nec
q̇ſquā inuētus ē qui occiſos ſepeliret
4 Ludibrio fuim⁹ vicinis noſtris,
irriſui et ſubſanationi ijs, qui habi
tant circum nos.
5 Quouſq; iraſceris Dñe, pertuo-
ne? exardeſcet ne ſicut ignis ira tua?
6 Euome poti⁹ irā tuam in īpios,
qui nō agnouerunt te, et in regna q̄
diuinū auxiliū tuū nūq̄ implorauer-
runt, ſed vires proprias iactant.
7 Vaſtauerunt enim poſteros Ia-
cob, et quicquid apud eos elegantiæ
fuit, redegerunt in nihilum.
8 Ne ſcelerū memor eſſe velis ī ma-
lum noſtrū, quæ antehac commiſi-

mus, ſed omiſſis illis cito amplecte-
re nos tua inexhauſta clementia, at-
tenuati enĩ ſumus vehementiſſimæ
9 Auxiliare nobis deus ſalutis noſ
træ author, nõ tam habita ratione
noſtri, quã magnifici et maieſtatis
pleniſſimi nominis tui, libera nos a
malis in quib⁹ verſamur: et remitte
peccata noſtra pro ĩmenſa liberali-
tate, quæ nomini tuo reſpondet.
10 Quomodo ferre diutius poteris
dñe petulantiam impiorũ, qui no-
bis inſultant dicentes: vbi nunc eſt
veſter ille deus? palam quæſo fiat
ob hæc videntib⁹ nobis vltio ſang-
uinis ſeruorũ tuorũ, qui effuſus eſt
11 Penetret vſq; in cõſpectũ tuũ ge-
mit⁹ eorũ, qui in carcere tenent cap-
tiui, magnitudine potentiæ brachĩ
tui in vita conſerua eos, qui morti
deſtinantur ab hoſtibus.
12 Et retribue vicinis noſtris ſep-
tuplũ in ſinum illorũ, pro contume-
lia qua affecerunt te domine.
13 Nos interim popul⁹ tu⁹, et grex
cuius tu pꝛuinciam paſcẽdi ſumere
dignatus es, referemus tibi accepta
oĩa

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

oīa noſtra perpetuo generationib⁹
cunctis, et literis mandabimus q̄ꝫ
vere dignus ſis, qui lauderis ab oī-
bus Ipſius Aſaph 80

O Paſtor Iſraelis auſculta,
qui educere ſoles tan̄q̄ gre-
gem poſteros Ioſeph, habi-
tator Cherubin conſpicuus appare.

Qui regis Iſrael intende

2 In gratiam Ephraim, et Beni-
amin, et Manaſſe, fac appareat om-
nipotētia tua, et veni ſuccurre nobis
3 Deus recipe in gratiam nos, et
placato vultu aſpice nos, hoc enim
ſi feceris ſalui erimus.
4 Domine deus qui poteſtatē ha-
bes in omnes exercitus, quouſq; tan
dem excandeſces, nec admittes pre-
cationem populi tui?
5 Coegiſti illos comedere cibū fle-
bilem, et pro potu porrexiſti illis
mœras lachrymas maxima mēſura
6 Expoſuiſti nos maledicentiæ vi-
cinorum noſtrorū, et oſores noſtri
rident inter ſeſe.
7 De⁹ qui poteſtatē habes in oēs
exercitus, in gratiam recipe nos, et
placido vultu aſpice vt ſalui ſimus.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

8 Vineam ex Aegypto tranſtuliſti,
expuliſti gẽtes impias e ſedibus ſu-
is, et inſeruiſti eam,
9 Repurgaſti diligenter ruderibꝰ
eiectis ſuperficiem eius, et tam late
radices extendit, vt terram ĩpleuerit
10 Cooperti ſunt mõtes vmbra illi
us, et rami illius ſimiles facti ſunt,
ramis cedrorum maximarum.
11 Extẽdiſti ramos illiꝰ vſqꝫ ad ma
re, et vſqꝫ ad flumen ſurculos eius.
12 Quare ergo nũc deſtruxiſti ſepes
illius, vt vaſtent quotquot iter faci-
ant iuxta illam?
15 Euertet eam aper egreſſꝰ e ſylua
⁊ feræ omnis generis, quæ in agris
degunt, depaſcent eam.
14 Deꝰ exercituũ recede q̃ſo ab ira,
et recipe in gratiã nos, aſpice e coelo
et vide, quin potiꝰ ipſe vineã hãc in
15 Et ĩtegritati priſtinæ reſ (uiſe,
titue, q̃ eo es honore dignatꝰ, vt tu
a dextera plãtaueris eã: et ſi ipſa nõ
meret̃, propt̃ filiũ tamẽ, per quẽ for-
tia deſignare conſtituiſti fac qđ in
rem huius vinææ eſſe putabis.
16 Quod exuſta ſit hæc vinea ig-

tui,et vaſtata: auſteritas vult⁹ tui i
cauſſa eſt: q̄ ſi durauerit, fundit⁹ pe
ribũt,qui hac vinea ſignificant oẽs.
17 Adſit omnipotẽtia manus tuæ
viro dexteræ tuæ,adſit inquam ma
nus tua filio hominis,quẽ ſummis
viribus inſtructum, opponere cõſti
tuiſti hoſtibus tuis.
18 Ille vbi hanc vineam inuiſerit,
et a ſentibus repurgauerit, nõ am-
plius deſeremus te,vita enim dona
bis nos,et perſiſtemus in cultu et in
uocationem nominis tui.
19 Dñe de⁹ coeleſtiũ exercituũ ſum
me Imperator, reuoca nos ab erro
re,et malis,in quibus verſamur,fac
clare appareat fauor vultus tui er-
ga nos, hoc enim ſi feceris, ſalui eri-
mus.

Ipſius Aſaph. 81.

Exultate deo adiu.

CVm exultatione laudate deũ
cuius viribus ſeruati ſumus
nos,oĩs generis lætitiæ ſigna
edite in honorem Dei Iacob.
2 Sublata voce canite et pulſate
tympanum, et cytharam pulchre
ſonoram vna cum nablo.

3 Clangite in nouilunio tuba, die
ſolenniter nobis feſto.
4 Præceptũ enim eſt Iſraeli illud,
et æquiſſime ſtatutũ a deo Jacob.
5 Ritũ illũ ſeruari voluit a poſte-
ris Joſeph, in memoriam ei⁹, quod
felicit͛ verſat⁹ fuerit ipſe in terra Ae-
gypti, quo quũ veniſſem⁹, linguam
quam nõ didiceramus, audiebam⁹.
6 Liberaui enim (inquit deus) tũ
a geſtandis oneribus humeros illo-
rũ, meo auxilio manus illorũ libe-
ratæ ſunt a coquendis fictilibus ol-
lis et lapidibus.
7 In malis cõſtitut⁹ iplorasti aux-
iliũ meũ inquit dñs, ſuccurri tibi, et
ad ea quæ in occulto poſtulaſti, ego
tibi reſpõdi tonitru, quo hoſtes tu-
os exterrui: feci et periculũ tui iuxta
aquas cõtentionis. Ita res habet
8 Audi popule mi, ſanctiſſime enim
pollicebor tibi Iſrael, ſi mihi auſcul-
taueris.
9 Et ſi non fuerit apud te in precio
Deus alienus. et nõ veneratus fue-
ris vllũ deoꝝ, quales plurios extera-
rũ nationũ impñ hoĩs venerantur.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

10 Si crediderís me, qui te eduxi e
terra Aegypti, vere dominũ Deum
tuum eſſe, aperi quantum velis os
tuũ, et poſtula a me quicquid charũ
fuerit animo tuo, ego copioſiſſime
voti compotem faciam te.
11 Verum nunq̃ acquieuit conſili-
is meis populus meus, nec Iſrael
unquam ſyncere amauit me.
12 Quare permiſi eos aĩo obdura-
to inſanire quantum vellent, et ſua
ſequi conſilia, qui nollent mea.
13 Vtinam popule mi audiſſes me,
Iſrael ſi in vijs meis ſecundum tibi
præſcripta a me ambulaſſes.
14 Nullo negocio vniuerſos inimi-
cos tuos perdidiſſẽ, et extẽdiſſe tũ
manũ meã ĩ hoſtes tuos, ꝛ perijſſẽt.
15 Oſores Dñi exterriti mendacijs
ſe in periculis excuſare voluiſſent:
populus autem meus felicia vidiſſet
tempora perpetuo.
16 Iſrael ſi audiſſes me, pauiſſem
te medulla tritici, et melle: in rupe
munitiſſima conſtitutum, ad ſaturi-
tatem vſqꝫ pauiſſem te.

Psalmus Asaph. 82

De⁹ ſtetit in ſynagoga

PSAL. LXXXII.

DEus aſtitit coetui illorū, qui
præ cæteris poteſtatē in ali
os nacti ſunt: in medio ipſo
rum iudicium quæ officij illorum
ſunt, admonuit illos.
2 Quouſqȝ tandē pronunciatis ſen
tētiam iniquam: et ī gratiam īpiorū
iuſtos opprimitis? Ita facitis enī.
3 Quin potius pauperem et pupil
lum, et eum qui ſine auxilio veſtro
impar eſt aduerſario ſuo, et egenum
a calumnia defendite, poteſtate hac
vobis comiſſa, et iuſtitiæ illorū pa
trocinium ſuſcipite.
4 Si ſapitis ſuccurrite pauperi et
mēdico, et e violentis impiorū ma
nibus eripite eum.
5 Nihil facti ſunt admonitionibus
his ſapiētiores, ſed in tenebris aſſi
due verſant, que res tam habet ma
le Deū, vt propterea aliquoties ſic
totum orbem turbauerit, vt baſes
terræ tantum non viſæ fuerint.
6 Ego vos habui ꝑ dijs, et ſikes iu
dicaui oēs vos āgelis: qui tam cha
ri ſūt deo, vt videri poſſint filij altiſ
7 Verū lōge vobis aliē q̄ ſi (ſimi.
lijs

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

q̃s eueniet: moriemini enim ſicut
abiectiſſimus quiſq; in plebe: et quē
admodum tyrannus quiſpiam præ
ipitabimini ad inferos.
Surge quæſo tu ipſe deus, vt iu
ices terram, tu enim velut hæredi
ario iure, et tanq̃ patrimonium
oſſidebis vniuerſas gentes.

Pſalmus Aſaph. 83.

DEus ne taceas quæſo diuti⁹ De⁹ quis
neq; ſileas, neq; feras ampli ſimilis
us omnipotens Deus. erit tibi.
Ecce enim rē intolerabilem, hoſt
es tui tumultuantur, et inimici tui
fferunt caput.
Aduerſus populum tuū conſpira
erunt ſecreto, et conſultauerunt ad
erſus eos, qui occultæ protectioni
uæ concrediti ſunt.
4 Statuerūt inter ſe proficiſci ī bel
ū, et extirpare penit⁹ illos, qui tuæ
uræ relicti ſūt, et delere ſic eos e nūe
o hominū vt nunq̃ ampli⁹ mentio
iat nominis Iſraelitici populi.
5 Conſilio vnanimiter inito aduer
us te pepigerunt foedus.
6 Habitatores Idumææ et Iſmae
litæ

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

litæ, Moabitæ, et Agareni.
7 Gebal, Ammon, et Amelech: Pa-
leſtini vna cum habitoribus Tyri.
8 Inſuper et Aſſyrij iuncti ſunt, il-
lis auxillio venerunt filijs Loth,
Ita res habet.
9 Fac illis quod olī feciſti Madeā et
Siſare, ⁊ Jabī iuxta torrētē Ciſſon
10 Qui perierunt in Endor, relicti
ad ſtercorandos agros inſepulti
11 Fac principes illorū quod olim fe-
ciſti Oreb, quod Zeb, quod Zebech ⁊
Salmane, eadem experiantur nunc
horum duces vniuerſi.
12 Qui dixerūt, occupemus veluti
iure nobis debita elegantia illa ta-
bernacula dei.
13 Deus fac ſint quæſo tam inſta-
biles, quam eſt vlla rota, et ſimi-
les feſtucæ quæ nō poteſt reſiſtere
14 Sicut ignis ī ſiluam im (vēto.
miſſus, ⁊ flamma in cacumē mōtiū:
quæ per obuia dumeta volitās vaſ-
tat cuncta abſq; vllo impedimento
15 Sic tu perſequere eos tempeſta-
te immiſſa abs te, et excitato turbine
perturba eos,

16 Im-

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

6 Imple ignominia vultus illorũ,
vt quærere cogantur placationem
læſi nominis tui Domine.
7 Pudefiãt & cõturbẽt aſſidue ma-
gis ac magis, ĩfames fiãt & pereant.
8 Vt ſciant te eſſe illũ, cui ſoli nomẽ
ſt rei reſpondens, altiſſimo Domi-
no in omnia poteſtatem habenti per
vniuerſam terram.

Filiorum Corach Pſalmus, 84.

Quam amabilia ſunt taber-
nacula tua Dñe exercituum.
2 Sic amore capiebatur, vt
vix eſſet apud ſe anima mea, quoti-
es mentio fiebat atriorum Domini,
cor meum et caro mea præ gaudio
exiliebant ad nomen Dei viui.

Quam dilecta tabernacula.

3 Interim paſſer inuenit foramen,
et hirundo nidũ: vbi collocet pullos
ſuos iuxta altaria tua Dñe exercitu-
um, qui mihi et rex es et Deus.
4 Fœlices qui habitant iuxta do-
mũ tuam, nunq̃ deerit occaſio illis
laudandi te. Ita res habet.
5 Fœlix ille homo, qui tuo benefi-
cio fortis eſt, ſemitæ enim ſunt ele-
gãter ſtratæ in corde illiꝰ, per quas
eunt

eunt ad ipſum vſq; animum diuini-
tus inſpiratæ vires.
6 Obābulant q̇ tales ſūt aſſidue ve
luti in valle lipidiſſimis plena fonti
b⁹, e q̇b⁹ quātū libebit, bibēt ipſe ve
ro qui diuinam hāc philoſophiam
aliis impartit doctor: omni ex parte
diuinis munerib⁹ exornabitur.
7 Incremēta virtutū, quicunq; ſūt
tales, aſſidue magis ac magis accipi
ent, quoad peruenerīt ad ipſū deū,
et illi aſſiſtere videant palā in Siō.
8 Dn̄e Deus omnipotēs audi quæ
ſo præcationē meam, præbe aurem
Deus ſeruator Jacob. Jta fiat,
9 Qui diligētius protegere nos ſo-
les quam vllum poſſit ſcutum, aſpi
ce Deus et clementer reſpice faciem
ſupplicis Chriſti tui.
10 Melior eſt enim vna dies ī atri-
is tuis quam mille quocunq; alio lo
co: optarem magis accubare ad li-
men domus dei, quam habitare in
ſplendidis impietatis ædibus.
11 Eſt enim tanquam ſol et clype-
us dominus De⁹, gratiam ⁊ gloriā
dabit Dominus, non poterit non fa
cere

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

cere benignitatis ſuæ participes:
eos qui ambulant ſimpliciter.
12 Domine exercituũ oĩm impera-
tor ſumme, foelix modis omnibus
ille eſt homo, qui fidit per oĩa tibi.

Filiorum Corach Pſalmus. 85.

REcõciliat⁹ es Domine terræ
tuæ, reduxiſti enim e captiui
tate Jacob.

Benedi-
xiſti Dñe
terram.

2 Abſtuliſti omnem iniquitatem a
populo tuo: texiſti omnia peccata il
lius. Ita factum eſt.
3 Collegiſti omnẽ iram tuam: quæ
ſparſa fuerat in nos, continuiſti: ne
in furorem erumperet, iram tuam.
4 Recipe in gratiam nos Deus au
thor ſalutis noſtræ: et tolle inimici
tias quæ fuerunt inter te et nos.
5 Num perpetuo iraſceris nobis?
proferes ne iram tuam in generati
onem et generationem?
6 Tu ne es ille, qui nos a captiuita
te liberare ſolus potes, et vita dona-
re, vt populus tuus ſeſe te oblectet,
pacem conſecutus?
7 Fac ſẽtiam⁹ dñe benignitatẽ tuã,
et ſalutis tuæ participes effice nos

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

8 Auſcultabo quid locuturus ſit
Deus, certo enĩ ſcio locuturũ: quæ
ad pacem pertinebũt populi ſui, et
ſanctorũ ſuorũ, nec ſinet eos relabi
in amentẽ illam impietatem prop-
ter quam abducti fuerant captiui.
9 Propinqua certe colentibus ipſũ
ſalus ipſius, qua fiet vt nõ perfunc-
torie perambulet, ſed inhabitet ma-
ieſtas illius terram noſtram.
10 Miſericordia et fides obuiam
mutuo factæ ſunt, iuſtitia ⁊ pax mu
tuo exoſculatæ ſunt ſeſe.
11 Veritas e terra pullulabit, et iuſ-
titiam e coelo proſpicientẽ euocabit.
12 Profecto dñs erit author huiꝰ bo
ni, vt t̃ra noſtra ꝓferat fructũ ſuũ
13 Juſtitia præcedet illum, qui dño
charus eſt, ⁊ figet greſſus viri illius
in via per quam gradietur.

Precatio ipſius David. 86.

Inclina Dñe aurẽ tuam et exau.

PRæbe aurẽ tuã, ⁊ reſpõde vo
tis meis, quia pauper ⁊ oĩ hu
mano præſidio deſtitutus ſum ego.
2 Sit tibi curæ anima mea, quia
candido ſum erga te pectore, ſaluũ
fac tu ſeruum tuũ, mi Deus, ſeruũ
inquam

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

ſnquam tuū, qui totus pēdet de te.
3 Miſereat te mei dñe, īploro enim
aſſidue, et implorabo auxiliū tuum.
4 Exhilara animū ſerui tui, ad te
enim vſq; Dñe aīo meo, quantūuis
ī ſublimi habites, pertigere conabor
5 Tu enī dñe benign⁹ es et clemēs,
et ſupra q̄ dici poteſt miſericors in
oēs, qui tuū auxiliū implorant.
6 Aures præbe Domine precatio-
ni meæ, non ſit moleſtum tibi au-
dire clamoſas preces meas.
7 Quotieſcūq; aduerſi aliquid acci
derit mihi, opē tuam īplorabo: fu-
turum confidens vt præſtes, quod
ex re mea eſſe putabis.
8 Non eſt cōferendus tecum quiſ-
quam eorum, quos impij homines
pro Dijs habent Domine, neq; po-
teſt imitari quiſquam opera tua.
9 Quare futurū eſt, vt exteræ na-
tiōes, quarū oīm tu author es, veni-
ant et ſupplices fiant tibi, et ſerio re
uereantur maieſtatē nominis tui.
10 Magnus enim es tu, et ſtupēda
deſignas, tu Deus es ſolus.
11 Doce me Dñe viam qua itur ad

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

le vt ambulē cōſidēter per eā, nihil
dubitās qn bona fide mihi comes iti
neris futurꝰ ſis, excita cor meū, vt
vnice revereatur maieſtatē noīs tui
12 Celebrabo te Dn̄e mi Deus toto
pectore meo, et laudibus efferam no
men tuum perpetuo duraturis.
13 Benignitatis enī tuæ erga me
īmēſæ, extant argumēta plurima,
quoties enī verſabar ī periculis etiā
ſūmis, tu me eripuiſti, et aīam meā
veluti ab īferis ad ſuperos revocaſti
14 Deꝰ ſuperbi inſurrexerūt adver
ſū me, et ingēs robuſtoꝝ turba hoc
egit ſtudioſe: vt vitam adimeret in
ſōti mihi, non habita vlla rōne tui.
15 Verum tu Domine Deus es mi-
ſericors et pius: tardus ad iram, ad
bn̄ficentiam autem, et fidem ſervan-
dam propenſiſſimus.
16 Reſpice me, et miſerere mei, tri-
bue vires ſervo tuo, et ſerva filium
ancillæ tuæ.
17 Ede ſignū aliquod favoris er-
ga me tui, vt hoſtes mei videant et
pudeſiant, videant inquam te fuiſſe
illū, qui auxiliatus ſit mihi, et vltus
ſit

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

ſit iniuriam illatam mihi ab illis.

Filiorum Corrach. 87.

FVndamenta ciuitatis huius
iacta ſunt in montibus ſanc-
timonia maximis.

Fūdamē-
ta eius in
mōtibus
ſanctis.

2 Amat Dn̄s portas Sion, magis
q̄ vlla taberuacula Jacob.
3 Magnifica dicta ſunt de te: ô ciui-
tas Dei. Ita res habet.
4 Memor ero Aegÿptiorū, & Baby-
loniorum agnoſcentium me. ecce rē
nouam, Philiſtæa et Tyrus vna
cum Aethiopia accurrēt propterea
quod inſignis ille natus ſit ibi,
5 De Sion quidē dicet, quod plu-
rimi nati ſint in ea, ſed inſignis ille
cōfirmabit eam quum ſit altiſſim9.
6 Domin9 cōmemorabit in deſcrip-
tione populorum, quod inſignis il-
le, natus ſit ibi. Ita fiat.
7 Interim principes ludēt inſtru-
mētis muſicis præ gaudio, et mea
oīa ſtudia occupata erūt in laudan-
do te ꝑpter hæc tam mira quæ fiēt
in te. Pſalmus Filiorū Corach. 88.

Dn̄e De9 ſalutis meæ.

DOmine Deus a quo pēdet ſa-
lus mea, per diem clamabo,

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

neq; nocte latebit te vociferatio mea
2 Quare admittat quæſo precatio
mea in conſpectum tuum, præbe au
rem tuam clamori meo.
3 Ad ſaturitatem enim et nauſeam
vſq; plena eſt moleſtiſſimorum cru
ciatuum anima mea, vita mea ſepul
chro videtur eſſe proxima.
4 Habitus ſum vnus e numero eo
rū qui iamiam corruituri ſūt ī bara
thrū, æſtimat⁹ nō pluris ſū, q̄ vir
omnibus ſuis viribus deſtitutus.
5 Præſtaret mortuum eſſe, et libe-
rum ab his malis, quales ſunt, qui
vel vulnerati, vel morbo extincti ia-
cent in ſepulchris, quorū nō recorda
beris ampli⁹, vt vitæ huic qua vixe
runt eos reſtituas, verū liberi ſunt a
plagis his tuis, q̄bus ego affligor.
6 Affecerunt me malis tam multis
aduerſarij mei, vt viſus ſim ipſe mi
hi præcipitatus in puteum, aut in
carcerem obſcuriſſimum et profun-
diſſimum retruſus.
7 Omni ex parte premit me furor
tu⁹, nullū ſupereſt mali genus quo
non afflixeris me, Ita res habet.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

8 Alienaſti a me familiariſſime no
tos mihi, et abominabilē feciſti me
illis, concluſus ſum, nec video quo
pacto explicem me.
9 Oculus meus languit præ dolo-
re, imploraui auxilium tuū, Dn̄e to-
to die expandi manus meas ad te.
10 Aedes ne diuinitatis tuæ ſpeci-
mē in mortuis, aut reſurgēt ne mor
tui laudes tuas cātaturi? Ita ne fiet
11 Mentio ne fiet in ſepulchro cle-
mentiæ tuæ, aut integritatis tuæ
apud eos qui perierunt?
12 Quo pacto in tenebris nota fiet
tua illa ptās, qua miranda deſig-
nas, aut iuſtitia tua īter eos, qui ex
hoc orbe migrarūt in terram deſer-
13 Pergam tamen ad te cla (tam?
mare Dn̄e nondū ſpem omnē depo
nens, et mane ante omnia precatiōe
mea occupabo te.
14 Quorſū Dn̄e neglexiſti animam
meam? occultaſti vultū tuū ne ſen-
tiam ſolitū erga me fauorē tuum.
15 Pauper ſū ego et erūnoſꝰ ab ado
leſcētia, pertuli tales abs te mihi im
miſſos terrores, vt ꝗ̄modū ſuceu-

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

buerim,et deſperare de ſalute tantū
non coeperim.
16 In me apparuerunt manifeſta
ſigna tui furoris,terrores tui oppreſ
17 Circūdederūt queād (ſerūt me.
modū aquæ ſolēt collapſū ī eas,idq;
aſſidue cinxerunt me: nō ali⁹ terror
poſt alium, ſed ſimul vniuerſi.
18 Procul a me abire feciſti,ſi quis
forte reliqu⁹ fuit amans mei,aut vi-
cin⁹ bñuol⁹, quin et familiariter no
tos abſcōdiſti,& veluti in tenebris ne
videri poſſint a me collocaſti,

Pſal,ipſi⁹ Etham Eſrachitæ. 89.

Miſeri-
cordias
Domini

DOminum nūq̄ te nō miſeri-
cordē miris modis eſſe car-
minib⁹ teſtabor,et meæ æta-
tis hominibus et poſteris oībus,et
docebo ore meo non eſſe dubitandū
cuiq̄ de fide tua,quin præſtaturus
ſis quicquid promiſeris vnquam.
2 Perſuaſi enī mihi futurū, vt per
petuo duret miſericordia tua:et coe
li prius ruant quos artificio ſum-
mo condidiſti,et cōſtanter cōſeruas
quam te non ſtare promiſſis.
3 Percuſſi foedus inquit Dñs ,cum

eo,quem elegi ipſe mihi,et iuramen-
to cõfirmaui illud, ne vllam habeat
dubitandi cauſam ſeru⁹ me⁹ Dauid
4 Perpetuo,inquit Dñs ſtabiliam
poſteros tuos, extruã ſoliũ regale ti
bi,quod non cõuellet vlla generatio
nũ vnq̃ ſubſequentium. Ita fiet.
5 Teſtantur coeli q̃ admirand⁹ ar
tifex ſis tu Dñe,et perpetuitatis tuæ
teſtes ſũt apud omnes,qui tuæ ſanc
titatis non penitus ſunt expertes.
6 Quis enĩ ĩ coelo quouis pacto te-
cũ cõferri poterit,et q̃s ſimilis tibi in
ter angelos quantũuis ſint potẽtes?
7 Deus miris modis magnus eſt,
et ſuſpiciendus etiam in coetu ſanc-
torum ſuorum,et metuendus cunc-
tis,qui circa illum ſunt.
8 Dñe Deus quis cõferri vllo pacto
poterit tecũ,quũ ſis creator et cõſer-
uator rerũ oĩm, et ſtabilitatis tuæ
circum te habeas teſtes plurimos?
9 Tu imperiũ habes in vaſtitatem
maris: ſi ferocire coeperint,⁊ in altũ
ſe ſuſtollere fluctus eius,tu poteſta-
te tua dum vis compeſcis illos.
10 Tu percuſſiſti potẽtiſſimũ illum

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

Aegypti regē,nō maiore negocio, q̄
ſi res tibi fuiſſet cū aliquo virib⁹ ſuis
oīb⁹ deſtituto: oīpotēti brachio tuo
ſubuertiſti hoſtes tuos vniuerſos.
11 Tui ſūt coeli, tua eſt terra, orbis
terrarū,et oīa quæ in ipſo plurima
ſūt: tu fundamēta ieciſti oīm illorū.
12 Aquilonē et Auſtrū tu produxiſ
ti, mōs Tabor,mons Hermō mag-
nitudine ſua teſtantur oīpotentiam
tuam,et occaſionem præbent vidē-
tibus laudandi nomen tuum.
13 Tu brachiū habes oīpotētia pre
ditū,robuſtiſſima eſt manus tua,et
potentiſſima dextera tua.
14 Juſtitia et æquitate ſtabilitum
eſt regale ſoliū tuū,clemētia et æqui
tas præ omnibus curæ ſunt tibi.
15 Foelix ille populus qui agnoſcit
hæc, et ſeſe oblectat his : Dñe qui-
cūqz tales fuerint,ſemper comitabit
illos fauor tu⁹, et veluti clariſſima
in luce vultus tui verſabuntur.
16 Ad memoriam nominis tui exul
tabūt oīb⁹ dieb⁹ vitæ ſuæ, et bene-
ficio iuſtificatiōis tuæ magni erūt.
17 Ornamentū enim fortitudinis
eorum

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

eorum es tu, et pro tua in nos pieta-
te robur illud incrementa ſuſcipiet
aſſidue magis et magis.
18 Beneficio enim Dñi magis q̃ vl
lo clypeo tuti ſumus, et auxilio illi⁹
qui ſanctimoniæ author eſt Iſrae-
li, foeliciter cedunt quæcunq; aggre
ditur noſter rex.
19 Olim locutus es cum ſancto tuo
(Samuele) quomodo cum prophe-
tis soles: et dixiſti, robur addidi vi-
ro alioqui forti, exaltaui adoleſcentē
illum, quem e populo elegeram.
20 Inueni Dauid ſeruum meum:
oleo ſancto meo vnxi eum.
21 Quare manus mea firma erit cū
illo nec deſeret illum vnq̃: inſuper
et brachium meum potentiſſimum
faciet illum.
22 Nō opprimet illū vllus inimi-
cus, nec homo ſceleratus male illi
volens affligere poterit illum.
23 Conteram enim quotquot aude
bunt ſeſe opponere illi: et odio ha-
bentes illum perdam.
24 Quicquid autē promiſi illi aſſe-
quetur, et prima illa gratia, qua ele

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

gi eum, irrita non fiet: per me enim
exaltabitur cornu illius.
25 Et extēdam vſq; ad mare ditio-
nem illius: et vſq; ad flumina potē-
tiam dexteræ illius.
26 Ipſe vocabit me, et dicere fami-
liariter audebit pater meus es tu:
Deus meus, ſtabilis et inconcuſſa ſa-
lus mea tu.
17 Et ego faciam illum primum, et
potētiſſimū oīm regū, q ſūt in terra.
28 Perpetuo illū proſequar fauore
meo, et pactum quod inij cum illo,
firmum erit.
29 Et conſtitui poſteros illius con-
ſeruare perpetuo, et ſolium regni il-
lius facere tam diuturnum, quam
erunt dies coeli.
30 Si deſeruerint poſteri illius le-
gem meam, et ſecundum præcepta
mea non vixerint.
31 Si leges meas violauerint, et
mandatis meis non paruerint.
32 Ego veluti virga flagellabo eos
vt reſipiſcant, et verberib⁹ animad
uertam in ſcelera illorum.
33 Clementia vero mea nunq̄ deſ-
ſtituam

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

ſtitutū illos : nec enim mētiri potero
aut contra datam a me fidem facere.
34 Nunq̄ violabo pactum, qđ eſt
inter me ⁊ illos : id enim quod ſe-
mel locutus ſum, non mutabo vnq̄.
35 Quū ergo iurauerim per ſancti-
tatem et maieſtatē meam, mentiri
ne Dauid potero?
36 Futurū promiſi ſemē illius per
petuo duraturum, et ſoliū regni illi-
us fore tam ſtabile, et diuturnū, q̄
eſt ipſe ſol in conſpectu meo.
37 Sicut luna perpetuū erit regnū
illius, quam et ſtabile promiſſionis
meæ in coelo ſignum eſſe volo.
38 Interim tu tanq̄ horū oīm obli
tus deſeruiſſe et abominatus eſſe vi-
deris Chriſtū tuū, et excāduiſſe ī illū
39 Violaſſe videris foedus initū cū
ſeruo tuo, et ignominioſe in terram
abieciſſe diadema illius.
40 Diruiſti omnes muros illius,
et munitiones, quibus tutus eſſe ſo-
let ab hoſtium inſultibus, funditus
demolitus es.
41 Conculcant quotquot iter faciūt
iuxta illū, fact⁹ eſt ludibrio vicinis
ſuis.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

42 Extuliſti in altũ dexterã hoſtiũ
illius, vt grauiꝰ feriant, gaudio affe
ciſti quotquot male voluerunt illi.
43 Aciẽ enim gladij noſtri retudiſ-
ti, nec prodituꝛus videris nobiſcum
ſicut ſoles, in prælium.
44 Obſcuraſti ſplẽdorẽ illiꝰ, ſoliũ il
lius regiũ in terram vſq; detraxiſti.
45 Breues feciſti dies adoleſcẽtiæ
ipſiꝰ, omni ex parte ignominia coo-
peruiſti illum.   Ita factũ eſt
46 Quouſq; tandem abſconderis
Dñe? perpetuo ne exardeſcet ne quẽ
admodum ignis ſolet furor tuus?
47 Recordare q̃ breuis et nihili ſit
vita mea, an non ex ipſa conditione
mali ſatis habemus? qui vanitati
per totã vitã obnoxij, quotquot ſu-
mꝰ poſteri Adæ, abs te cõditi ſumꝰ
48 Nemo eſt enĩ, quantũuis ſit vir
robuſtus, qui victurꝰ ſit expers mor
tis, et qui tutari vitam ſuam poterit
contra violentiam ſepulchri.
49 Vbi nũc ſunt ſuperiorũ ſeculo-
rũ miſericordiæ tuæ Dñe, qđ iura-
mẽto obſtrinxiſti te Dauid, bona fi-
de poſterorũ illius curã te habiturũ?

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

50 Perpende Dñe q̃ contumelioſe
tractantur ſerui tui, quodq; cõcoque
re cogar clam et velut in ſinu porta-
re contumelias, quibus me afficiunt
populi varij et ꝓpemodũ ĩnumeri
51 Cõtumelioſi enĩ nõ ĩn nos ſolum
ſunt, ſed et ĩn ipſum te Dñe: rident
enim aſſidue nos tanq̃ ſpei nobis ni
hil ſit reliquum in Chriſto tuo.
52 Qualiſcunq; ſit ſtatus rerũ noſ-
trarum, Deus quod promiſit nõ po
terit nõ præſtare, quamuis moleſta
ſit nobis mora: quare dignus eſt,
qui perpetuo laudetur ab omnibus
Amen Amen.

Finis libri tertij.

Precatio Moſæ viri Deo chariſ-
ſimi. 90.

Domine tu feciſti nobis ſecu- Dñe re-
lis ſuperioribꝰ inſtar aſyli, fugiũ fa-
ad quod tutiſſime confugere ctus es.
licebat.
2 Prius enim q̃ montes producti eſ
ſent et facta terra, et in plagas habi-
tatas diſtincta: tu ab æterno fueras
te ipſo potẽtiſſimus Deus.
3 Deduces hominem varijs miſeri

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

is obnoxiũ, quoad ſenio fractus fue
rit, et dices tũ, Redite poſteri Adæ
in terram, vnde prodiiſtis.
4 Mille profecto anni apud te et cũ
tua æternitate collati, ſũt tanq̃ dies
heſtern⁹ qui præteriit, et tanq̃ vna
ex nocturnis vigiliis, quæ nullũ re-
linquit poſt ſe veſtigium.
5 Velociſſime properare annos ho
minum iubes, et priuſq̃ ad ſe reuer-
ſus homo cogitet, quid ſibi in vita
acciderit, elapſos ſentiet illos veluti
ſomniũ quoddam: mane enim in
initio vitæ tanq̃ herba quædam
ſuccreſcet, et aliquid eſſe apparebit.
6 Mane, inq̃, virebit ⁊ aliquo vſq;
ſuccreſcere videbitur, ad veſperam
vero ſuccidetur et areſcet.
7 Et tanq̃ nõ ſit in annis noſtris
paucis mali ſatis, accedit ira tua,
quæ non ſinit vel per ſomniũ nos ſẽ
tire, qualecũq; illud ſit quod poſſit
homini eſſe quoquo modo volupta
ti: in metu enim cõſumpti ſunt anni
noſtri: et quia vehementer nobis
iraſci videbaris, conturbati ſumus
et inhorruimus.

8 Collocaſti iniquitates noſtras è
regione tibi, ⁊ peccata, quæ nos pro
occultis habuimus, et in adoleſcẽtia
cõmiſimus, ipſa luce manifeſtiora
ſunt in conſpectu tuo.
9 Quare dies noſtri elapſi ſũt vni-
uerſi te nobis irato, finiuimus an-
nos noſtros dicto citius.
10 Tẽpus enĩ vitæ noſtræ ſi fuerit
ſeptuaginta annorũ, aut ſummũ oc-
toginta, bene actũ nobiſcũ putabi-
mꝰ, interim illi, qui præcipui ſũt ĩter
hos, ⁊ tanq̃ flos ipſe huius tã raræ
ætatis, et moleſtijs, et laborioſis
miſerijs pleni, abeũt velociſſime, et
nos toti velut alis aſſumptis, auo-
11 Quis vitare vnq̃ nouit (lamꝰ.
potẽtem irã tuã? maxime ſi a nobis
exigas venerationẽ maieſtati tuæ
debitã: et ob eam non ſatis diligen-
ter præſtitam, quantum res ipſa re-
quirat, iraſci volueris.
12 Numerare nos doce ad hũc mo
dũ pauciſſimos dies noſtros, et ſem
per habere paucitatem illorũ in me-
moria, vt nihil nobis de hac vita
magni promittentes, diuinæ ſapien
tiæ

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

tiæ ſtudio animum intendamus.
13 Redi ad ſolitam clemẽtiam Dñe
an nondum ſatis in miſeros nos ſæ
uitum videtur? miſereat tandem te
ſeruorum tuorum.
14 Copioſe et cito ſummo mane
benignitatis tuæ participes effice
nos, vt ſaltẽ gaudere liceat et lætari
paucis, qui reliqui ſũt, vitæ noſtræ
diebus.
15 Affice nos gaudio ꝑ magnitudi
ne malorũ, q̃ diebꝰ et annis ſuperio
ribus, peſſima experti ſumus.
16 Appareat ſeruis tuis ſalutiferũ
illud redẽptionis opus, et reconcilia
tio diuinæ maieſtatis tuæ nota fiat
ſeruorum tuorum poſteris.
17 Sic fiat gratioſus et pulchre fa
uẽs nobis Dñs Deꝰ noſter, vt quic
quid facere tẽtauerimꝰ, efficax fiat:
efficax inq̃ fiat Dñi bñficio, quic
quid manibus noſtris attrectaueri
mus.

91.

Qui habitat in adiutorio altiſ.

QVicunq; cõmitit ſe protectioni altiſſimi: quantumuis occultæ, illius tutelam ſuſcipiet omnipotens Deus, et tuto verſabitur

ſabitur inter pericula vitæ huius.
2 Quare et ego perſuadere mihi au-
debo de Dño, qꝛ ſpes mea ipſe ſit,
ꝓugnaculū meū, ⁊ Deus meꝰ, ego
enī totū me curæ illius committam.
3 Ipſe ergo curabit, ne incidas tu
quiſquis illi credis, in vllum inſidi-
atoris laqueū, tutū te reddet a peſte
quantumuis peſtilente.
4 Alis ſuis cooperiet te, et ſub pen-
nis illiꝰ tutꝰ eris: nullū ſcutū nec vl-
lus clypeꝰ præſtare hoc, cuiquā po-
terit, quod ipſe ſua cura præſtabit.
5 Protectione illius fiet, ne metuas,
vt res vlla, terrorem incutiat tibi
noctu: neq; timeas ſi quis iaculo te
petat etiam medio die.
6 A peſte, que clam inuadere homi-
nes ſolet, et ab ea, quæ de improui-
ſo ſuborta ſæuiet, ſecurus eris.
7 Si præliū ingreſſus cū hoſtibus
manus conſerueris, a latere ſiniſtro
mille, ⁊ a dextro decē milia corruent,
tu vero incommodi nihil accipies.
8 Quin potius oculis tuis videbis
præliantem pro te Deum, et impios
poenas dare ſecurus aſpicies.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

9 Merito ergo oīs fiducia mea ſita
eſt in te Dñe: quiſquis igitur ſapis,
Dominū qui ē ſupra oīa, veluti tutiſ-
ſimū aſylū añ oculos tibi propone.
10 Quod ſi feceris, auſim tibi polli-
ceri, qui hæc ſcribo, nō futurū vt vl-
lū inopinatū malū te corripiat vł vl-
la plaga familiam tuam infeſtet.
11 Mandauit enī angelis ſuis curā
tui vt ſoliciti ſīt ꝑ te quacūq; ieris
12 Manibus geſtabūt te quoties pe
riculū fuerit, ne vel leuiter in lapillū
impingat pes tuus.
13 Per medios leones et ſerpentes
iter facies ſecur⁹: et ſi inſurgere in te
conentur pedibus conculcabis pro-
ſtratum leonem et draconem.
14 Quia me amauit, ab oī malo im
munē faciā illū: ſtabilē et inconcuſ-
ſum illum reddam, quod charū illi
fuerit nomen meum.
15 Implorabit auxiliū meum, ⁊ ego
votis illius reſpondebo, adero illi,
ab oībus periculis liberabo illū, et
honoratum faciam.
16 Lōgitudine dierū ſaturabo illū,
et oſtendam illi quib⁹ modis beare
ſole

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

ſoleam amicos meos.

Pſal. de die Sabbati 92

AEquū eſt cū gratiarū actio- ne laudare Dñm, et cantare nomem tuum o altiſſime. — Bonum eſt confi teri.

2 Cōmemorare ſummo mane cle mētiam, et conſtantiam tuam noc- tibus ſingulis.

3 Idq; non voce ſolū, ſed & muſicis inſtrumentis, decachordo, nablo, et citharæ dulci modulatione,

4 Delectaſti enī me Dñe elegantiſ ſima hac operū tuorum varietate, ope rib9, e quibus colligi facile poteſt oī potentia manus tuæ, oblectabo me

5 Quam ſuſpiciēda ob magnitudi- nem ſunt opera tua Domine? vehe- menter profunda ſunt, et inſcrutabi lia nobis conſilia tua.

6 Vir ſtolid9 nihil horū intelligit: neq; ſtultus conſiderat in his natu- ræ miraculis oīpotētiam Dei.

7 Quod virere videantur impñ ſi- cut gramen terræ, et florere plurimi homnes ſcelerati, nō hoc foelicitatis illorū putandum eſt, ſed damnatio- nis perpetuæ argumentum.

8 Tu autē es excelſus ſupra omnes,
eriſqꝫ perpetuo Domine.
9 Quare preter expectationem eue-
niet hoſtibꝰ tuis Dñe: præter expec
tationē, qui nūc florere vident, fun
ditꝰ peribūt: ſubuertēt ſeſe ſcelaribꝰ
ſuis, quotquot ſunt hoīes ſcelerati.
10 Interī tu ſimile facies cornu me
um cornu monocerotis: iā nūc perfu
ſus mihi videor oleo fragrātiſſimo
11 Videbit enim oculus meus in me
is qualia quiſq̃ optaret ī hoſtibus
ſuis: et de inſurgētibus in me ſcele-
ratis audient aures meæ.
12 Juſtus quemadmodum palma
florebit, et ſicut cedrus in libano in
altum ſuccreſcet
13 Qui plantati ſunt in domo Dñi,
in atrijs Dei noſtri flores ſuos pro-
ferent pulcherrimos
14 Itaqꝫ fiet vt valentes ſint in ſe-
nio, bene habiti et virentes
15 Vt palam fiet æquum eſſe Dñm
qui inſtar rupis eſt mihi, et ab oī
iniquitate ꝙ alieniſſimus 93.

Dñs reg-
nauit de-

DOminꝰ regnandi prouinciam
ſuſcepit maieſtate vndiqꝫ con-
ſpicuus:

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

ſpicuus: induit robur Dñs quo na-
tura et a ſeipſo omnipotẽs eſt, quo
et ſtabilientur, qui terram incolunt
ne amplius vacillent.
2 Stabile eſt regnũ ſoliũ tui, et fuit
ante cõſtitutionẽ mũdi, et ab ipſa cõ-
ſtitutione vſq; in perpetuũ ipſe ille,
qui ſemper fuiſti, eris
3 Exaltauerũt flumina Dñe, exalta-
uerũt flumina ſtrepit⁹ ſuos, et exal-
tatura magis videbant̃ fluct⁹ ſuos.
4 Verũ Dñs cõpeſcuit eos oĩpoten-
tia ſua, aquis quãtũuis multis imo
et vaſtiſſimis fluctibus maris potẽ-
tior ẽ Dñs altiſſima quæq; poſidẽs
5 Quæ pollicitus es, optima fide
preſtita ſunt domui tuæ, quam ele-
ganter exornaſti ſanctimonia Dñe,
q̃ duratura eſt perpetuo 94

QVi poteſtatem habes vlciſcẽ- Deus vltionum Dominus.
di iniurias tuorum Dñe, qui
poteſtatem inquam habes
Deus conſpicuus appare
2 Suſtollaris quæſumus in al-
tũ, et ſolium tuum conſcendas, qui
iudex es vniuerſæ terræ, et redde
quod merentur ſuperbis.

3 Quouſq; impij Dñe, quouſq; im-
pij exultabunt?
4 Sceleratus illorũ animus erum-
pet in verba. et loqui eos coget faſtu-
oſe, prædicabunt ſeſe, et ſua ſcelera
iactabunt homines hi peſtilẽtiſſimi
et numero plurimi,
5 Populũ tuũ Dñe atterere conabũ-
tur, et patrimoniũ tuũ affligent.
6 Viduam et aduenam occident, et
interficient pupillos.
7 Perſuadebũt ſibi nõ habiturum
te horũ rationẽ Dñe, nec conſidera-
turum te quum Deus ſis Jacob.
8 Intelligite tandẽ, qui beſtijs non
multo eſtis preſtantiores in popu-
lo, ſtolidi quando reſipiſcetis?
9 Qui veſtris capitibus affixit au-
res & facultatẽ dedit audiẽdi, ſurdus
ne erit ille, nec audiet quicq̃? et qui
oculos vobis in fronte aptauit, ex-
pers ne eſſe poterit videndi?
10 Qui docet etiam ethnicos ſecta-
riq; rectũ eſt, an nõ ſuppliciũ ſumet
de vobis tranſgreſſorib⁹? ille inq̃,
qui docet homines prudentiam, et
veluti inſculpſit animis illorũ, hæc
relinquet

relinquet inultas.
11 Dñs nouit oĩa, quæ quiuis cogi-
tat homo, q̃ vana ſint et inefficacia.
12 Quare foelix ille eſt vir, quem tu
erudire, et tua doctrina imbuere dig
naberis, ſeruator omnium Dñe.
13 Præbebit enim illi requiẽ ea diſci-
plina temporibus periculoſis, quo-
ad impio fodiatur fouea ex qua nũ-
quam emerget.
14 Non abĳciet Dominus populũ
ſuum, neq; hæreditatẽ ſuam deſpi-
ciet vnq̃.
15 Futurũ eſt enim vt iuſtitia con-
iungatur cum iudicio, et iudices qđ
iuſtũ eſt iudicent, ſequantur q; illud
vniuerſi, qui integro ſunt animo.
16 Vtinam exurgat quiſq̃ mecũ ad
uerſus homines perditos, vtinam ſe
quiſquam mecũ opponat his ſcelera-
tiſſimis homininibus.
17 Niſi Dñs auxilio fuiſſet mihi pe
rĳſſem: parum enim abfuit, quin
vita ſpoliat⁹ iacuerim in ſepulchro.
18 Quoties videbatur pes me⁹ va-
cillare, clementia Domini robur ad
debat mihi, et ſtabiliebat me.

19 Pro multitudine triſtiũ cogitati
onum mearum, quib⁹ intra me cru-
ciabatur animus meus, conſolatio-
nes tuæ viciſſim exhilarabant eum
20 Nanquid commune tibi quicq̃
erit cũ ſolio et poteſtate tyranni, qui
ſtruit calũniam inſontib⁹, idq; ſuo
more, et tanta calliditate, vt legiti-
me illud facere videatur?
21 Ipſi congregabunt ſatellites in
perniciem iuſti, hominẽ innoxium
impietatis damnabunt
22 Verum Dñs erit me⁹ protector,
et Deus meus inſtar munitæ arcis,
que in altiſſima rupe extructaeſt
23 Et retorquebit ĩ illos iniquitatẽ,
qua oppreſſeruut alios ipſi: et quẽ-
admodũ mereẽ ſcelerata vita illorũ,
ſubuertet eos fũditus, ſubuertet inq̃
eos ipſe Dñs Deus noſter 95

Venite exultemus Domino.

EIa exultem⁹ nos Dñm ha-
bere propitiũ, iubilemus ip-
ſum nobis veluti rupẽ fac-
tum inacceſſam hoſtibus noſtris, et
authorem ſalutis.
2 Ante omnia hoc agamus, vt pla-
cido vultu reſpiciat nos, pſalmis
iubilemus

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

iubilemus in honorem ipſius
3 Deus enim magnus eſt Dñs, et
rex magnus præ omnibus dijs
4 In cuius poteſtate ſunt funda-
menta terræ, et cacumina mõtium
ab ipſo habent quod ſunt.
5 Cuius eſt mare, ipſe enim fecit il-
lud, et terram iuſſit extare omnipo-
tentia ſua extra mare.
6 Eia venite igitur vt vna adore-
mus, et ſupplices efficiamur: et ge-
nua flectamus ante Dominum au-
thorem vitæ et ſalutis noſtræ.
7 Ipſe enim Deus eſt noſter, nos
autem populus, qui pabulo ipſius
victitamus, et veluti grex ouiũ cu-
ræ et omnipotẽtiæ illiꝰ cõmiſſi: ho-
die igitur ſi voci eius auſcultaueri-
tis, et agere prudenter volueritis.
8 Non obdurabitis cor veſtrũ, ſi-
cut olim tempore contentionis in de-
ſerto obmurmurauerunt cõtra me:
et periculũ fecerunt tam ne potens
eſſem Deus, vt libidini eorum ſatiſ-
facere poſſem.
9 Ibi enim tentauerũt patres veſ-
tri, an poſſem ſuppeditare illis, qui-

bus op⁹ habebant: explorare conati
ſunt quātū poſſē ego, q̄uis vidiſſent
opera plurima diuinitatis meæ ar-
gumenta manifeſtiſſima.
10 Quadraginta annis veluti lis
mihi fuit cū illo hoīm gn̄e, & dixi aſſi
due, popul⁹ hic deſipit manifeſte, et
aberrat turpiſſime: verū ipſis nihil
eorū, quæ ego dicebam, curæ erat.
11 Quare quū finē iſaniēdi nō face-
rēt, iuraui iratus, me nō introductu
rū illos in locū illū quietiſſimū, in
quē perducere decreueram. 96.

Cantate Dn̄o canticum no.

CAntate Dn̄m carmine nouo,
cantate Dn̄m quotquot inco
litis terram
2 Cantate Dn̄m et celebrate noīē
ei⁹, prædicate de die in diem ſalutē,
qua ſeruati eſtis beneficio ipſius.
3 Narrate exteris nationibus maie
ſtatem ipſius, vniuerſis qui vſq̄ ha
bitant populis ſtupēda opera illius
4 Magnus eſt enim Dn̄s, et omni
laude maior: metuend⁹ etiam illis
omnib⁹, qui vſq̄ habētur pro dijs.
5 Oīa eni, quæ reliquæ nationes
habent pro dijs, nihil ſunt: Domi-
nus

nus autem eſt,qui coelos fecit,
6 Quicquid vſquam eſt magnificũ
et decorũ eſt in conſpectu illius,potẽ
tia et ingẽs gloria illius relucet in ip
ſis coelis, quos ſibi pro habitaculo
peculiarius delegit.
7 Quare tribuite Dño quotquot eſ
tis familiæ populorũ ,tribuite in-
quã Domino maieſtatẽ et oĩpotẽtiã
8 Tribuite dño eam maieſtatẽ quæ
reſpõdet nomini ipſius: arripite mu
nera et properate ad atria ipſius.
9 Proſternite vos ante dñm, vene-
raturi magnifice ſanctam maieſta-
tem illius,metuite ab ipſo quotquot
habitatis in terra.
10 Narrate exteris nationibꝰ dñm
ſuſcepiſſe regnandi prouĩciam: qua-
re ſtabilieꝫ orbis,nec vacillabit am-
11 Lætabiꝫ celũ,et exultabit (pliꝰ.
terra, exiliet præ lætitia mare,cum
omnibus quæ in ipſo ſunt.
12 Exultabunt campi,gaudebũt ar
bores vniuerſæ in ſyluis ipſis.
13 Propter dñm ꝙ aduenerit, ꝙ ad
uenerit in ꝗ̃ iudex futurus ipſius ter
ræ,iudicabit enim orbẽ terræ ſecũ-
dum

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

dum iuſtitiam, et populos optima
Dñs reg- nauit ex- ultet. fide gubernabit. 97

DOminus regni gubernacula
ſuſcipere dignatus eſt, exul-
tet terra, gaudeant inſulæ
numero plurimæ.
2 Nubes et caligo circa illũ in terro
rem malorũ, iuſtitia aũt et æquitas
firmamentum ſunt throni ipſius.
3 Ignis ipſum præcedet : et flam-
ma vndiq; vaſtabit hoſtes illius.
4 Lucere facient fulgura eius or-
bem, ſenſit et expauit præ fulgurum
multitudine ipſa terra.
5 Montes tanq̃ cæra ſoluti ſunt,
et præ metu apud ſe nõ fuerũt ꝓpter
præſentiam domini, præſentiam,
inq̃, domini vniuerſæ terræ
6 Teſtati ſũt coeli iuſtitiã illi⁹, ⁊ vi
derũt vniuerſi popľi maieſtatẽ illi⁹
7 Pudefiant quotquot colũt ſculp-
tile, qui placẽt ſibi cultu rerũ nihili :
quin poti⁹ ipſi proſternite vos ante
illum, quotquot eſtis vſq̃ qui pro
dijs hominum ſtultitia habemini.
9 Audiuit et gauiſa eſt Sion, et ex
ultauerunt filiæ Judæ, propter iu-
dicia

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

dicia tua: qui impios terroribus ex‑
animas, et pios exhilaras domine.
9 Tu certe ſupra vniuerſam es ter‑
ram, ⁊ poteſtatē habes in oīa, infi‑
nitis modis ob hæc miracula præ‑
latus es alĳs vniuerſis dĳs.
10 Qui amatis dominū odio habe‑
te malitiam: ipſe eſt enim, qui ani‑
mas ſanctorū ſuorum cuſtodit, et a
tyrannide impiorū eripiet illos.
11 Lux orta eſt iuſto: et animo can‑
didis lætitia.
12 Gaudete iuſti vos dominū habe‑
re propitiū: et gratias agite cū ve‑
neratiōe ſanctiſſimæ maieſtati illi⁹.

Pſalmus 98

CAntate dn̄m nouo carminis — Cantate
genere: ipſe enī prebet argu — Dn̄o can
mēta ſcribēdi noua plurima, — ticū.
ad miranda nanq; ſūt, quæ iā recēs
deſignauit: victoriam enī peperit ſi‑
bi ſua ipſius dextera manu, et bra‑
chio ſanctiſſimæ maieſtatis ſuæ,
2 Sic egit dn̄s cū ſuis, vt notū eſſet
oībus victoriam illam ſalutiferam
eſſe ab illo: palam enim videntibus
ethnicis argumēta ædidit iuſtitiæ
ſuæ,

3 Memor

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

3 Memor factus eſt mĩæ ſuæ, et ſt
dei in præſtandis, quæ promiſerat
Iſraeli: viderunt quotquot habi-
tant vſq̃ ĩ vllis angulis terræ eam
ſalutẽ, cuius author nobis fuit ipſe
noſter Deus.
4 Iubilate in honorẽ dñi quotquot
habitatis in terra: ſublata voce
canite ,exultate et pſallite.
5 Pſallite in honorem domini citha
ra,ſed adhibita ad citharam modu
latione vocis.
6 Sonate taratãtaris & clangite tu
ba: iubilate quantum poteſtis ꝓter
aduentum inſignis huius regis,qui
Dominus eſt omnium.
7 Strepitũ edat pre gaudio mare
& piſciũ multitudo innumera,orbis
totus cũ his,quæ degũt in eo exultet
8 Flumina iunctis manibus gau-
dia ſua teſtentur, vnaminiter mon
tes exultent.
9 Idq; propẽ dñm, q; ipſe aduene-
rit prouinciam ſuſcepturus iudican-
di terram: iudicabit orbem terræ ſe
cũdũ iuſtitiam,et populos cũ æqui-
tate ſumma.

99.

1 Quia

QVia dñs aduenit regnum ad
miniſtraturus, cōtremiſcent
popl': ille inq̃ dñs, qui ſedet
ſuper Cherubin, aduenit: quare re-
uerenter attoniti fient habitatores
terræ.
2 Dñs in Sion magnꝰ, et pro oīpo
tente agnitꝰ vniuerſis populis.
3 Fatebunť nomen tuū magnū eſſe
et metuēdū, ꝛ ſanctiſſime auguſtum
4 Quamuis potens ſit dñs, nō ty-
rannidē exercebit, ſed æquitatē, cuiꝰ
amantiſſimus eſt: tu enim dñe gu-
bernabis oīa cū æquitate ſumma
iudicium enim et iuſtitiam in poſte
ris Jacob exercuiſti ſemper.
5 Exaltate dñm deū noſtrū, et pro-
ſternite vos ad ſcabellū pedū ipſi-
us, eſt enim ipſe dignus eo honore,
quum ſit ſanctiſſimus.
6 Moſes et Aaron inter ſacerdotes
eius, et Samuel e numero eorum
qui inuocabant nomen ipſiꝰ: quos
ſemper exaudiebat, quando eius au
xilium implorabant.
7 Ex nube quæ formam colūnæ
habebat loquebatur cum eis, parue

Dñs regnabit iraſcantur.

runt

runt admonitionibus ipſius: ꝛ pac-
tum iniῇt cum eis.
8 Dñe de⁹ noſter tu exaudiebas eos,
deus licet potẽs ſis, clemẽs tamẽ fu-
iſti ad preces illorũ in alios, etiã eo
momento, quo vlſciſcebaris ea, quæ
aduerſũ te ſtulte cõmenti fuerant.
9 Extollite Dominum deũ noſtrũ,
et proſtrati cõuertite vos venerabũ-
dos ad coeleſtem illum montem, in
quo maieſtas illius ſancta peculiari
ter apparet: eſt enim ſanctiſſimus
Dominus Deus noſter.

Pſalmus gratiarũ actionis. 100.

Iubilate Deo oĩs terra.

IVbilate in honorẽ Dñi, quot
quot in terra verſamini.
2 Colite Dominum cũ læti-
tia: venite in conſpectum ipſi⁹ cum
exultatione.
3 Agnoſcite dominum eſſe illũ deũ,
qui fecit nos, neque enim ipſi fecim⁹
nos, ſed populus eius ſumus, ꝛ grex
quem ipſe paſcit aſſidue.
4 Intrate per portas illius gratias
acturi pro acceptis ab eo innũeris
beneficῇs, et per atria cantaturi lau-
des illius, laudate illum, et celebrate
laudibus

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

laudibus nomen illius.
5 Benignus eſt enim Dominus, et
infinitæ miſericordiæ, et in ſeruã-
dis promiſſis conſtantiſſim⁹, nõ vni
generationi tantum, ſed omnibus.

Ipſius Dauid Pſalm⁹ 101.

MIſericordiam et æquitatem Miam et
carminib⁹ celebrabo: maxi- iudicium
me autẽ te Dominũ virtu- cantabo.
tis omnis largitorem pſalmis effe-
ram quantum potero.
2 Ego quidẽ pro viribus operam
dabo, vt familiam honeſte inſtituã,
et integritatis morũ ſtudioſus ero,
ſed conat⁹ mei irriti fient niſi tu ad-
iuueris, qḋ quando fiet tandẽ? a te
enim adiutus conſtanter verſabor,
pro puritate cordis mei, in adminiſ-
tratione domus meæ.
3 Nunq̃ mihi imitandum propo-
ſui rem vllam iniquam, hominẽ ſu-
perbum ſemper odio habui, nec vn-
quam familiaris fiet mihi.
4 Qui animũ ſuũ ſtudio depravat
is procul recedere cogetur a me: vi-
rum ſceleratum inter notos et ami-
cos habiturus non ſum.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

5 Qui loquitur clanculum in perni-
ciem ſocĳ nihil mali ſuſpicantis, illũ
ſubuertam funditus, elatũ oculis et
aīo arroganti ferre nequaq̃ potero.
6 Oculi mei obſeruant illos, qui bo
na fide verſanť in terra, vt illos ad
iũgā mihi, et ſedeāt iuxta me: ꝗ inte-
græ fuerit vitæ, ille mininiſtrabit
7 Nõ ferā, vt habitet quiſq̃ (mihi
ĩ ædibꝰ meis fraudulentꝰ, neq; is ꝗ
mẽdacĳs aſſueuit, durabit apud me
8 Sũmo mane ſubuertam impios
exleges, qui plurimi verſanť in ter-
ra, vt exterminentur e ciuitate Dñi
vniuerſi ſcelerum patratores.

Precatio pauperis, quum moerore affectus, veluti in ſinũ Dñi effunderet querelam ſuam. 102.

Dñe exaudi orationẽ meam

DOmine audi precationem
meam: & clamor meus admi
mittatur vſq; ad te.
2 Ne abſcõdas faciem tuam a me:
hoc maxime tempore, quo calamitas
premit me, prebe quæſo aures tuas
mihi cum clamauero, et votis meis
cito reſponde.
3 Conſumpti enim ſunt, veluti
fumus

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

fumus cito euaneſcens: dies vitæ
meæ, et oſſa mea tanq̄ foc⁹, aſſiduo
ardore exiccata ſunt.
4 Simile foeno, quod amputatū
ardore ſolis exiccatur, eſt cor meū,
et oblitus ſum præ nimia calamita
te ſumere cibum mihi.
5 Præ clamoſo gemitu factū eſt, vt
vix hæreat oſſibus pellis mea.
6 Similis fact⁹ ſū pellicano, qui in
auijs et deſertis habitat locis, et nic
ticoraci cōſortia reliquarū auiū fugi
7 Præ ſolicitudine ſomnū nō (ēti.
indulſi oculis meis, et ſimilis mihi
eſſe videbar paſſeri mæſto, qui ſol⁹
in foramine deſidet ſub tecto.
8 Inceſſanter per totū diē contume
lia afficiunt me inimici mei: et qui
inſultant mihi, in perniciem meam
coniurauerunt.
9 Quare cibus meus non ſapuit
magis mihi, q̄ ſi cinerem comediſſē,
et potui meo lachrymas admiſcui
non temperans me a fletu.
10 Propterea quod iratum te ſcie
bam mihi, et grauiter offenſum: vi
deris extuliſſe me in altū, vt grauius

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

corruere faceres me.
11 Dies mei ſimiles ſunt vmbræ,
quæ aſſidue fit maior, et tenebris p/
pinquior: ego enim non aliter quam
foenum breuiſſime exareſcam.
12 Verum tu dñe perpetuo veluti
ſecurus, et nihil immutatus perma
nebis, nec memoria tui vlla vnq̃ ge
neratione abolebitur.
13 Tu tandẽ (certo ſcio) exurges vt
miſerearis Sion, et tẽpus illud redẽ
ptionis appetere videt̃ iam nunc.
14 Profecto ſerui tui iampridem de
ſiderio tenentur videndorum lapi/
dum eius: et quantumuis miſera ſit
facies, pie tamen erga rudera eius
affecti ſuccurrere cupiunt.
15 Tum timebunt gentes nomẽ do
mini, quæ nunc inſultant nobis: et
quotquot ſunt reges in tota terra,
venerabuntur maieſtatem illius.
16 Vbi reædificauerit dñs Sion
cõſpicu⁹ apparebit maieſtate ſua.
17 Conuertit ſe ad precationẽ ꝑter
cauſſas iuſtiſſimas dolẽtis, neq; enĩ
fieri poterit, vt cõtẽnat preces eorũ, q
ſe cõuertũt ex animo ad illum.
18 Scri/

18 Scribat hoc propter poſteros,
vt populus qui naſcetur laudet ſer-
uatorem Dominum.
19 Dignat⁹ eſt enim reſpicere nos
e ſummo loco, Dñs e coelis in ipſam
vſq; terram proſpexit.
20 Vt audiat gemitū eius, qui vinc
tus detinetur, vt liberet a vinculis
eos qui morti fuerant deſtinati.
21 Vt habeant occaſionem cōmemo
randi in Sion nomen Dñi, et lau-
des illius in Hieruſalem.
22 Quod fiet quū ſimul collecti fue-
rint popli, et facti cōcordes, et vna-
nimis regna cultū Dñi receperint.
23 Interim nō ceſſauit aterere, quo
cunq; me verterem vires meas, et
abbreuiare dies meos.
24 Quare dicam, mi Deus ne me
hinc ſuſtuleris dimidio dierū meo-
rū, quū pauciſſimi ſint, et anni tui
nūq; vlla generatione finē ſint ha-
25 Tu eras priuſquam te (bituri.
terræ fundamēta iacerentur, & coeli
ipſi opus ſunt manuum tuarum.
26 Ipſi peribunt, tu vero ſtabilis
perſiſtes, et alia oīa, quemadmodū

veſtis, atterent, et veluti palliũ mu-
tabis ea, et tuo ĩperio cedere cogent
27 Tu vero ipſiſſim⁹ ille es, qui ſem
per fuiſti, et anni tui fine carebunt.
28 Filij ſeruorum tuorũ ſecure ha-
bitabũt, et illorum filiorũ filij fauo-
re tuo in officio continebuntur.

Ipſius Dauid. 103.

Benedic aĩa mea Dño, et oĩa quæ intra me ſunt.

GRatias age anima mea dño,
et quicquid eſt virium intra
me, nunq̃ ceſſet laudare ſanc-
tiſſimum nomen eius.
2 Gratias age aĩa mea dño, nec ſi-
nas vnq̃ excidere memoriæ tuæ il-
la tã varia, quæ ĩ te cõtulit beneficia
3 Gratias inq̃ age ei, qui remittit
oẽm iniquitatẽ tuã q̃tumuis varia
ſit, et ſanat omnẽ ægritudinẽ tuam
4 Qui redimit ab interitu, cui deſti
nata fuerat, vitam tuam, qui coro-
nat te, et veluti regem facit benigni-
tatis in te, et pietatis officijs.
5 Qui quantũ boni os tuũ appete-
re põt, abunde ſuppeditabit tibi, cu
ius beneficio quemadmodũ aquila
quæ roſtrũ ob vetuſtatẽ nimis adũ
cum abijcit, et iuuentam recipit, tu

quoque

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

quoque ob peccatum ſqualida, et ſe-
neſcens florem inuentutis recipies
6 Juſta ſũt quæcũqȝ facit dñs, nec
ſine ſũmo iudicio premi ad tẽp⁹ ſi-
net iuſtos plurimos, nouit enĩ ipſe
eiuſmodi mala bonis aliȷs lõge me-
lioꝛib⁹ ꝙ̃ mala illa erant, cõpẽſare
7 Ipſe docuit Moſẽ præcepta viuẽ
di recte: et Iſraelitis cõſilia ſua cõcre
8 Benign⁹ et miſericoꝛs eſt (didit.
dñs, et ab ira ꝙ̃ alieniſſim⁹: ad bene
ficentiã vero ſupꝛa ꝙ̃ dici põt pro-
9 Quãuis inimicitiæ int̃ (pẽſus
nos ⁊ illũ ſint, nõ tamẽ futuræ ſunt
perpetuæ, neqȝ pro ſcelerũ noſtroꝝ
multitudine memoꝛia retinebit per-
petuo iniurias, quib⁹ illũ affecimus
10 Nec enĩ afflixit nos vnꝙ̃ pro ma
gnitudine paccatoꝝ noſtroꝝ, neqȝ ꝑ
ſcelerum noſtroꝛum multitudine-
poenas vnquam ſumpſit de nobis.
11 Quamuis enĩ maxima ſit cœli a
terra diſtantia, maioꝛ tñ eſt multo
benignitas eius, in illos, qui eũ reue
rent etiam ſi peccẽt in eum ſubinde
12 Lõgi⁹ ꝙ̃ abeſt Oꝛiens ab Occi-
dẽte, amouit a nobis ſcelera noſtra.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

13 Sicut pater obliuiſci non poteſt
affectus paterni, ſed miſeret illum fi
liȷ̃ etiam dũ flagellat ipſũ, ita Dñs
nunquam deſinet eſſe miſericoꝛs in
eos, qui reuerentur illum.
14 Ipſe enim nouit ſtulta deſideria
noſtra, et in memoꝛia habet ꝙ pul-
uis ſimus omnes nos.
15 Homuncio miſerabilis foeno in
vita ſua ſimilis eſt, ⁊ nõ aliter, q̃ flo
ſculus aliquis ad tempus floꝛebit.
16 Qui vbi vẽto aliquanto durioꝛe
attactꝰ fuerit, emarceſcet, ⁊ auelletur
a loco ſuo, nec locus ille magis ag-
noſcet ipſum poſtea, quam ſi nunq̃
floꝛuiſſet ibi.
17 Benignitas aũt dñi ab æterno
fuit et in æternũ durabit erga eos,
qui reuerenter colũt illũ, ⁊ iuſtitiam
eius experientur nõ ſolũ ipſi qui co-
lũt illũ, ſed filȷ̃ ipſoꝛũ et filioꝛũ filȷ̃.
18 Comitabit eos iuſtitia Dñi, vt
ſeruent pactum initũ cum ipſo, et ſic
memoꝛes ſint mandatoꝛũ ipſius, vt
opere compleant illa.
19 Dñs in coelo firmauit ſoliũ ſuũ,
et ptãs eius regia ad oĩa ſe extendit.

20 Que

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

20 Quare cū gratiarū actione lau-
date illū angeli ipſiꝰ, quotquot mi-
litatis ſub ipſo, qui præditi viribus
exequimini mandata ipſiꝰ, et cogitis
cūcta obedire voci, et īperio ipſius.
21 Cum gratiarum actione laudate
illum, quotquot militatis ſub illo ſa-
tellites illius, qui exequimini quæ-
cunq; fieri vult ille.
22 Laudate Dn̄m vniuerſa opera
ipſius, quæcūq; vſq̃ eſtis vllo loco,
omnia enim ſubiecta ſunt imperio
illiꝰ, lauda et tu aīa mea Dn̄m 104

LAuda aīa mea Dn̄m, Dn̄e de- Benedic
us magnꝰ factꝰ es ſupra mo- aīa mea
dū, et tanquam maieſtate et Dño,
gloria indutus, exornatus es vndiq;
2 Induit lumē tanq̃ veſtimentū, ex-
tendit coelum tanquam tentorium.
3 Qui tegit aquis ſupremas partes
illiꝰ, q̄ vtit̄ nubibꝰ ꝓ vehiculo volat
velocius q̃ ſi alas haberet ex vento.
4 Cuiꝰ iuſſu nūc huc, nūc illuc flant
venti, ꝛ tanq̃ miniſtri obſequūt̄ dn̄o
ſuo, nec alit̄ q̃ miniſtri quocūq; ille
voluerit pergunt ignita fulgura.
5 Fūdauit ſuper baſes ſuas terram

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

quare nõ mouebitur loco vnq̃ vllo
6 Profũdiſſimis aquis ve (tẽpore.
luti veſtimẽto cooperuit eam, ſupra
montes (ſi iuſſerit ille) ſtabũt aquæ
7 Si ĩcrepaueris eas, ſentiẽt iram
tuam, et fugient quocũq; volueris, ⁊
attonitæ propter vocem, quæ toni-
tru ſimilis eſt, feſtinabunt.
8 In altũ extollẽt ſeſe mõtes, et ſub-
ſidẽt valles, vnũquodq; eo ſe cõtine
bit loco, quem tu deſignaueris illi.
9 Terminũ ſtatuiſti aquis quẽ nõ
tranſgredientur, nec vnq̃ ſine iuſſu
tuo tentabunt cooperire terram.
10 Qui deducit fontes in fluuios,
qui deinde inter altſſimos montes
defluent rapidiſſime.
11 Potabunt ex eis generis omnis
animalia quæ in agris degunt, ſeda
bunt onagri ſitim ſuam ex illis.
12 Supra fluuios ipſos, aues quæ
in aere volitant nidulabũtur, ex me-
dijs arborum ramis cantillabunt.
13 Humectat montes ex nubibus,
quas in aere velut æditiſſimo loco
ſuſpẽdit, ex abundantia frugũ, quæ
opera tua prouenięt, ſaturabuntur,
quæ

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

quæcunq; degunt in terra.
14 Prouenire facit ſua ſpōte foenū
in vſum brutorū animantiū, et ad
culturam hoīs, reliquam ſegetē, vt
accipiat cibū ſibi, quē terra produxit
15 Prouenire facit et vinum quod
exhilaret cor hominis varijs miſe-
rijs obnoxij, oleum preterea quo hi
larior reddatur vultus illius et pa-
nem qui cor hominis confirmet.
16 Humoris ſumma copia ſuppedi
tabitur arborib⁹ maximis, et cedris
quæ prouenīūt in Libano tam altæ
vt ipſe videri poſſit plantaſſe illas.
17 In quibus nidulantur paſſeres
ciconia nidū ſuum ponit in abiete
18 Montibus excelſis gaudēt cerui,
ad rupes confugiunt erinacij.
19 Fecit lunam certis modis et tem
poribus mutabilem, Sol nouit tem
pus occaſus ſui, abſq; tali, qua lu-
na mutatur variatione.
20 Poſt ſolis occaſum induces tu
dn̄e tenebras, et ſequetur nox, in ea
ꝓferēt ſeſe animalia, quæ per diē in
ſyluis hominum cauſa latuerant,
21 Catuli leonum rugiētes, ad pre-
dam

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

dam ſeſe tum accingent, vt impetrẽt
ab omnipotenti Deo cibum, quo in-
diget natura illorum.
23 Iterũ exorieẽ ſol, ⁊ rurſũ recipiẽt
ſe turmatim in antra ſua, vt cubẽt
23 Cubãtibꝰ illis, hoẽs (per diẽ.
qui per noctẽ quieuerãt, egredienẽ
ad perficienda opera ſua, ⁊ ad cultu
ram agrorũ ſuorũ vſq; ad veſperã.
24 Quam eleganti ſunt varietate
diſtincta opera tua Dñe, nihil non
ſumma ſapiẽtia cõdidiſti, plena eſt
terra varijs poſſeſſionibus tuis.
25 Et hoc ingens mare, cuiꝰ littora
tanto a ſe mutuo diſtant ſpacio, in-
numerabilẽ habet piſciũ et aliorũ,
quæ degunt in eo multitudinem.
26 Per ipſum tranſeunt naues, et
ipſi ceto eas vires tribuiſti, vt ridere
audeat, et contemnere reliqua, quæ
degunt in mari omnia.
27 Hæc omnia expectant te, vt tu
des illis cibũ naturæ cuiuſq; illorũ
cõuenietẽ: idq; tẽpore opportuno.
28 Vbi tu illis ſuppeditaueris: colli
gent: vbi manũ tuam aperueris, ad
ſaturitatẽ uſq; implebuntur cibo ꝑ
naturæ

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

natura vniuſcuiuſqꝫ optimo.
29 Si vero iratꝰ auerteris faciē tu
am ab eis, cōtinuo turbabūtur, et ſi
ſpiraculo illo vitæ, qđ inſufflaſti,
ſpoliaueris ea, interibunt: et in terrā
vnde ſumpta fuerant, reſoluentur.
30 Iterum inſufflabis ſpiritū tuū
in eandē terram, et creabūtur alia in
locum illorum, quæ interierūt, et in-
nouabis ſuperficiem terræ.
31 Durabit autem maieſtas domi-
ni perpetuo, oblectabit ſe Dominus
hac operum ſuorum varietate.
32 Illiꝰ maieſtas erit perpetua, qui
vbi terrā ipſam vel ſemel aſpexerit
cōtinuo contremiſcet, et ſi vel leuiter
mōtes attigerit, præ metu fumabūt
52 Quare Dominum cantabo per
omnem vitam meam, pſalmis cele-
brabo Deum quoad vixero.
34 Grata ſit illi cantio mea, vt
gaudere liceat mihi, quod habeam
propitium Dominum.
35 Extirpabūt ſcelerati ex ipſa ter-
ra et īpij, quoad nullꝰ ſit reliquꝰ, tu
vero lauda dn̄m o aīa mea. Hallelu-
ia.

Confitemini Domino et inuocate nomen.

CElebrate Dñm, inuocate no-
mẽ illi⁹, facite ſciāt exteræ na-
tiões admirāda ſtratagema
2 Cantate illũ voce, pſalli (ta illi⁹
te in honorẽ illi⁹ muſicis inſtrumen-
tis, enarrate hæc tam varia et admi-
ratione digna opera illius.
3 Gratulamini vobis propter au-
guſtiſſimum illud nomen Domini,
cuius tam inſigniter numẽ experti
eſtis, gaudeant corda ſanctorũ Do-
mini, qui placere ſtudent illi.
4 Quærite Dominum, et robur
impetrate, ab illo ſtudete compara-
re vobis fauorem illius aſſidue.
5 In memoria habete, q̃ mirabiliũ
operũ author fuerit, et q̃ ſtupenda
deſignauerit, q̃ q; æqua ſint om-
nia quæ locutus eſt ore ſuo vnq̃.
6 Poſteri Abraham cultores illi⁹,
filij Iacob electi ſunt ab illo.
7 Ille eſt Dñs De⁹ noſter, q iudicã-
di ptãtẽ habet per vniuerſam terrã
8 Meminit pacti ſui, nec obliuiſcet
cius vnq̃, quicquid enim promiſit,
conſtantiſſime ſeruabit, etiam ſi mil
le ſibi mutuo gñationes ſuccedant.

9 Memor

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

9 Memor erit eius foederis, quod
percuſſit cum Abraham, et iuramē-
ti, quo ipſe ſe aſtrinxit Iſaac.
10 Et quia firmū id eſſe voluit, cer-
ta veluti lege obligauit ſe Iacob, et
Iſraeli perpetuo foedere aſtrinxit ſe
11 Tibi inquiēs dabo terram Ca-
naā, vt eam poſſideas, veluti hære
ditario iure, et tanq̄ patrimonij tui
12 Quanuis nūero eſſēt (portionē
pauciſſimi, imo propemodū nulli,
et in terra illa peregrini.
13 Et proficiſcerētur peregrinorum
more ex vna natiōe in aliam, ex vno
regno ad populū alterius regni, mo
rum ab altero longe diuerſorum
14 Nunq̄ tamē permiſit vt quiſq̄
hominum vim faceret illis, quin po
tius corripuit illorum cauſa reges.
15 Ne attigeritis inquiens chriſtos
meos, et in prophetas meos videte
ne ſitis iniurij.
16 Et quum aduocaſſet famen in
terram illam, in qua peregrinban-
tur, et omne illud, quod ad panē cōfi
ciendū conducere ſolet perdidiſſet.
17 Tum præmiſit ante eos virum,
ſeruituti

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

ſeruituti mancipatus fuit Joſeph, et
venditus ab eiſdem illis, in quorū
gratiam a Domino præmittebatur
18 Conſtrinxerunt compede pedem
eius, ferro afflicta fuit vita illius.
19 Vſq; ad tempus, quo id euenit,
quod decretū illi a deo fuerat, ſermo
videlicet ille, quē ſuggeſſit illi Dn̄s
qui et liberauit illū, ⁊ a ſqualore car
ceris purgatum reddidit illum.
20 Miſit rex, et ſolui iuſſit illum, is
qui īperiū habebat in popl'os pluri-
mos rationē habuit illiꝰ, qui in car-
cerē coniectꝰ fuerat, et liberrari iuſſit
eū, ſolutis quibꝰ detinebat, vīculis
21 Statuit illum Dn̄m (ferreis.
regiæ domus ſuæ, et imperium de-
dit illi in oīa quæ poſſidebat ipſe.
22 Liberū fecit illi etiam principes
regni cōijcere in vincula, et multo ſe
niores, ſapiētum diſcere voluit ab
illo, et cedere in omnibus illi.
23 Et ingreſſꝰ eſt in Aegyptū Iſra
el, ⁊ Jacob peregrinꝰ fuit ī t̄ra Chā
24 Et auxit ibi dn̄s poplū ſuū ve-
hemēter, multitudīe et viribꝰ fortio
rē fecit ijs, q̄ ſeruitute premebāt illū.

25 Imo

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

5 Immutauit animos illorum, vt
odio ꝑſequerēt populū ſuū, ꝛ dolos
meditarētur aduerſus ſeruos ſuos,
26 Quare miſit Moſen ſeruū ſuū,
Aaron ipſum quem elegit.
27 Hi ædiderūt inter illos, præſcrip
tis ab ipſo verbis, ſigna, quæ iuſſe-
rat ipſe, et portenta in terra Cham.
28 Immiſit tenebras, ꝛ caligine in-
uoluit oīa: bona enī fide executi ſūt
abſq; vlla rebellione, quicquid ab
ipſo Deo iniunctum fuerat illis.
29 Mutauit aquas eorū in ſangui
nem, et occidit piſces illorum.
30 Produxit terra illorū ranas, in
ipſis penetralibus regum illorum.
31 Juſſit, et ſubi : prodijt omnis ge
neris maxima muſcarū copia, et ſci-
nifes extiterunt de improuiſo in vni-
uerſis terminis regni illorum,
32 Immiſit illis pro pluuia grandi
nem, ignē flamma vndiq; coruſcan-
tem in terram illorum.
33 Et percuſſit vineam et ficum illo
rum, et confregit quicquid fuit vſq̄
arborum in finibus illorum.
34 Juſſit, ꝛ continuo extitit locuſta

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

rum maxima copia, et bruchorum
innumirabilis multitudo.
35 Hæc vaſtauerunt quicquid vire
bat vſq̄ in terris illorum, et voraue
runt fructnm omnem, quem terra
producere coeperat illis.
36 Percuſſit præterea omne primo-
genitum in terris illorum, præcipua
omnium laborum, propter quæ in
agris colendis ſudauerant.
37 Verum eduxit illinc ſuos onuſ-
tos argento et auro, nec erat in tribu
bus illorum quiſq̄ infirmus.
38 Gaudebat Aegyptus in abitu il
lorum: propterea quod vehementer
metuebat ſibi ab illis.
39 Expandit nubem, quæ eſſet il-
lis inſtar vmbraculi per diem: et ig
nem incendit, qui lumine ſuo pelle-
ret tenebras per noctem.
40 Poſtulauerūt, et induxit cotur-
nicū maximam vim, et pane, contra
naturam in aere nato, ad ſaturita-
tem vſq; impleuit illos.
41 Aperuit arētē petrā, et maxima
copia effluxerūt aquæ, et labebant
inſtar fluminum per loca arentia

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

42 Memor enī fuit eius, qđ ꝓmiſe
rat per ſanctitatem ſuam Abrahæ
ſeruo ſuo.
43 Quare eduxit populū ſuū cum
gaudio, ꝛ cū exultatione electos ſuos
44 Et dedit illis terram gētiū, et la
bores populorum ipſi poſſederunt.
45 Nec aliud pro omnibus his ab
illis reqiurebat, q̄ꝫ vt parerent ſtatu
tis ipſiꝰ, et legē ab ipſo latā nō vio-
larēt: Halleluia Halleluia. 106.

Cōfitemi
ni Domi
no quoni
am bo.

CElebrate Dn̄m, quia benig-
nus eſt, nec vllo tempore fi-
nem capiet miſericordia illiꝰ.
2 Quis eloqui poterit potētiam do
mini, aut commemorare alijs, q̄ꝫ ve
re ſit omnimoda laude digniſſimus?
3 Foelices ſūt illi, qui ſeruant æqui
tatem a Deo præſcriptam: et quiſ-
quis ex eo præſcripto iuſtitiæ facit
quæ facit, omni tempore.
4 Recordare quæſo mei Dn̄e, cū eo
fauore, quo proſequi ſoles populum
tuum: inuiſe me, et diuinæ ſalutis
tuæ participem fac me.
5 Vt videam ꝛ frui liceat bono, quo
hi fruuntur, quos elegiſti tibi, vt

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

gaudeam quomodo gẽtes, q̃ charæ
ſunt tibi, gaudere ſolẽt: vt oblectem
me vna cum pupulo, quẽ tibi veluti
hæreditario iure conquiſiuiſti.
6 Peccauimus et nos omnes, et pa-
tres noſtri, multa inique geſſimus,
nec ab ipſa impietate abſtinuimus.
7 Patres noſtri in Aegypto nõ pru-
denter expẽderunt illa ſtupẽda, que
pro illis deſignaueras ipſe: non diu
memores fuerũt omnimodæ, quam
toties experti fuerant, clemẽtiæ tuæ,
ſed rebellauerunt potius iuxta ma-
re, et in ipſo mari rubro.
8 Ipſe tamẽ ſeruauit eos habita ma-
gis ratione auguſtiſſimi nominis
ſui, q̃ eorũ, qui ſalute indigni erant,
vt doceret re ipſa oĩpotẽtiam ſuam.
9 Cõminatus eſt mari rubro, et cõ-
tinuo exaruit: et perduxit eos per p-
fũdiſſimas aquas tanq̃ per deſertũ
10 Et liberauit eos a tyrannide ei⁹,
qui illos odio habebat, et redemit
eos a violentia inimici.
11 Et cooperuerunt aquæ hoſtes il-
lorum, vt ne vnus quidem ex omni-
bus reliquus fuerit.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

12 Tunc quidem credebant verbis
illius, et cantabant laudes illius.
13 Verum nō diu perſtiterunt in fi-
de,ſed paulopoſt mutati ſunt,et in
obliuionem venerunt ipſis opera il-
lius,non expectauerunt conſiliū illiꝰ
14 Cōcupiſcētia exarſerūt ī deſerto,
⁊ periculū facere conati ſūt,an vere
potens Deus eſſet in ipſa ſolitudine
15 Ipſe certe tribuit illis quod peti
uerant,ſed magno ipſoꝝ malo:mor
te enim mulctauit gulam illorum.
16 Et exacerbauerūt Moſē in caſ-
tris ipſum Aaron conſecratū Dño.
17 Aperta eſt terra et abſorpſit Da
tan,et cooperuit eos,qui conſpiraue
rant cum Abiran.
18 Subito exarſit ignis in coetu il-
lorum,flamma exuſſit impios.
19 Fecerūt ſibi vitulum in Horeb,
et proſtrauerunt ſe ſupplices ante
ſtatuam,quam ipſi conflauerant.
20 Et mutauerunt diuinam maie-
ſtatem quæ gloria illorū fuerat,in
ſimulacrū bouis victitantis foeno.
21 Obliti ſunt Dei,qui ſeruator ip-
ſorū erat, et qui deſignauit magna

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

in gratiam ipſorū inter Aegyptios.
22 Stupēda in terra Cham, admi-
ratiōe dignissima iuxta mare rubrū.
23 Quare dixerat ſe funditus ſub-
uerſurum eos, et feciſſet, ni Moſes
vir illi chariſſimus obſtitiſſet in me-
dia vaſtatione, et placaſſet iram illi-
us, feciſſetq; ne perderet illos
24 Nihil his omnibus facti melio-
res ſpreuerunt terram deſiderabilē,
nec enim crediderūt verbis illi⁹, qui
bus promiſerat daturum ſe illam.
25. Murmaruerūt enī in tētorijs ſu
is, nec obediuerunt præcepto Dñi.
26 Quare tanq̃ grauiter percuſſu-
r⁹ extulerat in altū man⁹ ſuas cōtra
illos, vt pſterneret illos in deſerto.
27 Vt et poſteros illorum corruere
faceret inter impias gētes, et diſper-
geret eos per regiones varias.
28 Et ſubdiderunt ſeſe iugo Baal
Phegor, et comederunt ſacrificia ob
lata in venerationem mortuorum
et nihili deorum.
29 Quibus reb⁹ ad iram puocaue
runt eum, et ſæuijt in illos peſtis.
30 Extitit autem Phinees, & ſuppli
cium

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

einm ſumpſit de tranſgreſſoribus,ꝛ
peſtis ceſſauit continuo.
51 Et reputatum eſt hoc illi ad iuſ-
tiam,in generationem et generatio-
nem vſq; in perpetuum.]
32 Iterum irritauerunt eum iuxta
aquas cōtentionis,vbi et male affec
tus fuit Moſes ipſe propter illos.
33 Vexauerant enim animū illius,
et vacillauit nonnihil labijs ſuis.
34 Nec perdere igitur potuerunt
populos, de quibus locutus fuerat
Dominus ad ipſos.
25 Sed ipſi potius diſperſi ſunt,et
captiui abducti a vicinarum regio-
nū populis, vbi et viuere didicerūt
ſecundum improbos mores illorum
36 Colueruut enim ſculptilia illorū
quæ res eis ſæpe ceſſit male, et fuit
ſurdorum eis cauſa malorum.
37 Eo enim dementiæ eiuſmodi di
ſciplinis peruenerunt, vt filios ſuos
et filias cacodæmonibus obtulerint
crudeliſſimis.
38 Et effuderint ſanguinem innoxi
um filiorū ſuorū et filiarū, quos mac
tauerūt ante ſtatuas Chanaā, et pol

 luerunt

luerunt ipſam terram, quæ execrata
eam abominationem veluti inuita
ſanguinem illorum inſontũ ſuſcepit
39 Et abominabiles facti ſũt pp̄ter
ſcelerata opera ſua, et idololatræ
ſtudijs ſuis.
40 Quare excanduit vehementer
Dominus in populum ſuũ, et abo
minatus eſt hæreditatem ſuam.
41 Et tradidit eos diripiendos gen
tibus, Dñi facti ſunt eoꝝ, qui capita
li odio ſemper proſecuti fuerant eos
42 Et grauiſſime afflixerunt eos
inimici eorum, et miſeri facti ſũt ty-
rannide illorum.
43 Sæpiſſime numero liberauit
eos: verũ ipſi ſẽper ſibi ſimiles per-
rexerũt eſſe rebelles, et ſua potius q̃
diuina cõſilia ſequi: quare miſerri-
mi facti ſunt propter ſcelera ſua.
44 Attamen reſpexit quũ peſſime
eſſet eis, et quũ audiret eiulatus eoꝝ
45 In memoriam reuocauit fœdꝰ,
qđ percuſſerat cum eis, pro inexhau-
ſta miſericordia ſua poenitentia duc
tus eſt.
46 Et effecit, vt gratioſiores eſſent
apud

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

apd illos, ꝗ captiuos abduxerāt eos
47 Saluos fac nos Dñe Deus noſ
ter, ⁊ collige nos ex varijs illis natio
nibus, per quas diſperſi ſumus: vt
laudare ſine impedimento poſſimꝰ
auguſtiſſimū nomē tuū, et occupati
in veneratione tui, laudibus te(vti
æquum eſt) efferre.
48 Omni laude maior Dñs Deus
Iſrael, ab æterno et vſqꝫ in perpetu
um: itaque dicat omnis populus
Amen. Halleluia.

Finis libri quarti. 107

LAudate Dominum qd benig
nus ſit, nec ullo ſæculo non
clementiſſimus.

Cōfitemini Domino quoniam bo.

2 Fateantur hoc, quos ſæpe rede-
mit Dñs, quos liberauit a tyranni-
de opprimentium eos
3 Quos e uarijs regionibus in vnū
collegit, ab Oriente, Occidēte, Aqui
lone et Auſtro.
4 Qui antea errauerant per loca
deſerta et inuia: nec viam, ꝗ duceret
ad ciuitatē, qua recipi poſſēt, inueni
5 Qui famē patiebantur ⁊ (ebant
ſitim, quorū anima intra ipſos moe

rore affecta cruciabatur.
6 Clmauerunt ad Dn̄m quū ægre
eſſet illis: ipſe vero ex malis omni-
bus liberauit illos.
7 Et oſtēdit illis viam rectam, qua
ire poſſent ad ciuitatē commodiſſi-
me habitabilem.
8 Celebrēt Dn̄m cū gratiarū actio-
ne cuncti, ob inſignē miſericordiam
illiꝰ, et mirabilia opera, que deſigna
uit in gratiam poſterorum Adæ.
9 Cibū ſuppeditauit ad ſaturitatē
vſqꝫ laborantibꝰ fame, ⁊ aīam fame
licam impleuit bono, quo indigebat
10 Quū ſederēt in tn̄bris et horrore
mortis, calamitoſi et vincti ferro.
11 Propterea qđ deſeruiſſent admo
nitiones Dei ſalutares, et conſilia ei
us, qui eſt ſupra oīa contēpſiſſent.
12 Afflixit quidem moleſtiſſimis cu-
ris animas illorum, corruerūt enim,
nec fuit quiſq̄, qui eis aut poſſet, aut
ſuccurrere vellet.
13 Verū quū iterū clamarent implo
rantes auxilium Dn̄i, quantumuis
res eorum peſſimo eſſnet loco, ipſe
tamen e malis omnibus quibus in
anguſtias

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

anguſtias extremas redacti fuerant
liberauit eos.
14 Eduxit eos e tenebris et horren-
da, quæ mortem ipſam minitabitur
caligine, et vincula, quibus vincti fu
erant, rupit.
15 Quare confiteantur Dominum
eſſe miſericordiſſimum propter hæc
et alia innumera, quæ in gratiam
poſterorũ Adæ deſignauit admira
tione digniſſima.
16 Qui fregit portas æreas, et vec-
tes ferreos comminuit.
17 Ipſos tamẽ in ſtultitia perſiſte-
re fecit peccandi libido: quare prop
ter iniquitates ſuas affligebantur.
18 Omnem cibum abominata eſt
anima illorum, et appropinquaue-
runt vſque ad ianuas mortis.
19 Verum quum iterũ clamarẽt ad
Dñm afflicti grauiſſime, ipſe eos eri
puit ex malis eorum omnibus.
20 Immiſit verbum illud ſalutare
ſuũ, quo ſanatos eſſe voluit eos, et
liberauit eos ab omnibus, quibus
grauiſſime premebantur malis.
21 Quare agnoſcant Dñi immẽſam

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

clementiam, et opera ſtupēda: quæ
fecit in gratiam poſterorũ Adæ.
22 Offerant tibi ſacrificia grati ani
mi, quibus agnoſcant beneficia tua
Domine: et cōmemorent apud alios
opere tua libenter et palam.
23 Qui mare ingrediũtur nauib9,
ꝛ negociant̄ ĩ aquis illis vaſtiſſimis
24 Illi re ipſa didicerũt, qualia ſint
opera Dñi, et q̃ admiratiōe digna,
quæ fiunt ab ipſo in ꝓfundo mari
25 Quoties enĩ libitũ fuerit illi, exci-
tat vēto tēpeſtatē maximam, et ex-
tollit fluctus illos maris vaſtiſſimi.
26 Quibus ſubleuati vectores vna
cum nauibus aſcēdere in coelũ vſq;
videntur, et iterum veluti in bara-
thrum præcipitari, quorum animi
ſoluuntur præ metu.
27 Raptabuntur nũc huc, nũc illuc,
et motabuntur non aliter, q̃ ebrius:
et quantumuis alioqui variarum
rerum periti et ſapientes fuerint, ibi
ſapientia deſtituet eos.
28 Nec reliqua illis in vllo alio ſpes
erit, q̃ in ſolo Domino, ad quem in
periculis conſtituti ſi clamauerint
ipſi,

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

ipſe ex anguſtĳs in locum ſpatioſũ
educet eos.
29 Continuo enim ceſſabit tempeſ-
tas, ſequetur ſerenitas, et ſubſident
fluctus illi maris.
30 Et merito gaudebũt q̃d ſubſede
rit, deducet vero eos Dñs recta in eã
regionẽ quam ipſi nauibꝰ petebant.
31 Quare fateantur Dñm eſſe cle-
mentiſſimum, cuius tam extant ope-
ra ſtupenda inter poſteros Adæ.
32 Et laudibus extollant illum in
frequentia populi, et in conſeſſu ſe-
num prædicent illum.
33 Qui dũ vult poteſtatẽ habet, vt
flumina exiccet, et fiat terra ob ſteri
litatẽ deſerta, et fluenta aquarũ con
mutẽtur in ſiccitatem et ſitim ipſam
34 Econtrario terram olĩ fructife-
ram imiſſa ſalſugine reddere ſterilẽ
ob ſcelera eorũ, q̃ ĩhabitabant eam.
35 Terram item ob ſterilitatẽ olim
deſertam,, aquarum riuulis irriga-
re: et ob nimiam ſiccitatem damna-
tam, fluentis aquarum donare.
36 Et inducere in eam colonos an-
tea famelicos, qui cupiant poſt eam
mutatio-

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

mutationen cōdere ciuitatem illic et
inhabitare eam.
37 Et ſemē iacere in agros illos no
uos, et plantare vineam, quæ fruc-
tum proferat annuum.
38 Dn̄s autē conatus illorum ſecū-
dabit, vt diuites fiant valde, et effici
et ne pecora illorum vel morbo, vel
alia calamitate minuantur.
39 Vbi vero ob ſcelera iterū eos pu
nire voluerit, pauciſſimi fiēt et abiec
tiſſimi, propter variam oppreſſionē
calamitatem et anxietatem.
40 Efficiet, vt q̄ præſūt eis īfames
fiant, et ſine autoritate, quo fiet vt
ſubditi errēt per loca vacua et inuia
41 Sed pauperem defendet ab in
iuria et augebit familiam illius, quē
admodum grex ouium augeri ſolet
42 Videbunt et obſeruabunt huiuſ
modi mutationes homines recti, et
gaudebunt, ſcelerati vero et male ſi-
bi conſcij non audebunt mutire.
43 Vtinam ſint multi ſapientes,
qui obſeruēt eiuſmodi, vt intelligan
tur paſſim ab omnibus beneficia, ⁊
miſericordiæ Domini.

Pſalmus

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

PSAL. CVIII

Pſatmus Dauid. 108.

COnſtanti ſum animo Deus,
quare ⁊ voce cantabo, ⁊ pſal
lam inſtrumentis muſicis,
Idq; ex animo.

Paratum cor meum Deus.

2 Profer te nablum et cythara, vt
excitem ipſam auroram.
3 Celebrabo te carminibus apud
populos varios Dñe, et pſalmis
cantabo te, vt fama nominis tui in
varias ſpargatur nationes.
4 Maior eſt enim clementia tua, q̃
eſt diſtantia coeli a terra, et vſq; ad
nubes pertingit conſtantia tua in
præſtandis promiſſis.
5 Exaltare ſupra coelos Deus, ⁊ ap
pareat per vniuerſam terram ma-
ieſtas tua.
6 Vt liberentur e malis amici tui,
ſalutem adfer dextera tua, et reſpon
de votis meis.
7 Deus promiſit per ſanctitatem
ſuam, que res me maximo gaudio af
fecit ꝓmiſit inquã diſtributurũ me
Sichẽ, ⁊ vallẽ Sucot dimẽſurum
8 Ad me pertinebit Galaad, meus
erit Manaſſes, Ephraim furtitudo

capitis

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

capitis mei, Juda vero dux meus.
9 Moab olla ablutionis meæ, in
Idumæam proijciam calceũ meũ,
ſubiectur⁹ illam mihi: vſq; ad Phi-
liſteos exultans perueniam
10 Quis perducet me vſq; in ciuita-
tem munitam? Quis deducet me vſ-
q; in Idumæam?
11 Profecto tu qui oblitus videba-
ris noſtri, et non iturus cum copijs
noſtris in prælium.
12 Tribue quæſumus factus placa-
tior auxilium nobis, vt hoſtem ſu-
perare queamus: vana eſt enim ſa-
lus que expectatur ab homine.
13 Freti diuino auxilio pugnabim⁹
fortiter: ipſe enim conculcabit ad-
uerſarios noſtros.

Ipſius Dauid Pſalmus. 109.

De⁹ laudẽ meam ne tacueris.

DEus author et materia glo-
riationis meæ, ne quæſo diſ-
ſimula.
2 Os enĩ ſuũ impius et homo frau-
dulentus aduerſũ me aperuerunt,
vſi ſunt apud me lingua mendaci.
3 Verbis ab odio profectis omni ex
parte aggreſſi ſunt me, ſine vlla
cauſſa

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

cauſſa oppugnauerunt me.
4 Quum ego illos amore proſeque
rer,ipſi perdere conabantur me:ego
vere hoc videns,ad precátionem re-
curri,non habēs perfugium aliud.
5 Repēderūt enī mihi malū pro bo
no, et odiū pro amore meo in illos.
6 Præfice ergo virum illi impiū,
⁊ angelus vexator aſtet ad dexteram
illius.
7 Quū cauſſa illius tractata fuerit
in iudicio,nō abeat illinc niſi impie
tatis condemnatus,⁊ precatio illius
magis exaſperet iudicem, et augeat
peccatum potius,q̄ remiſſionem im
petret.
8 Sint dies illius pauci,et prefectu
ram illius accipiat alter.
9 Fiant filij illius orphani, et vxor
illius vidua.
10 Curſitent ſurſum et deorſum fi-
lij illius vt mendicent,et præ penu-
ria rei familiaris,relictis domibus
ſuis vacuis,cibum quærere cogan
tur mendicato
11 Perdat exactor quicquid pertinet
ad illum,et diripiant extranei,quic-

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

quid ſuo labore conquiſiuerat ipſe.
12 Nec ſit quiſquam, qui vllum hu
manitatis illi præſtet officium, vel
quem miſereat liberorum illius.
13 Sit finis illi⁹ interit⁹, ĩ gñatione
quæ proxime mortẽ ſequetur delea‑
tur, et nomen illius et filiorum
14 Reuocet in memoriã iniquitas
ꝓgenitorum ipſius apud Dñm, et
peccatum matris illius non deleatur
15 Sint hæc veluti ob oculos poſi‑
ta Dño, ſed in obliuionẽ veniat apd
homines, qui terram incolũt, ſi quid
geſſit vnquam dignum memoratu.
16 Propterea q̃ ne ſemel quidẽ in
mẽtẽ venit illi pietatis erga proximũ
exercẽdæ, ſed perſecutus eſt virũ af‑
flictũ, humano auxilio deſtitutum, et
fractum animo, vt occideret illum.
17 Amauit enim immanitatem, et
continget illi, odio habuit humani‑
tatem, et procul recedet ab illo.
18 Omni ex parte armauit ſe male‑
dicentia, et tanq̃ veſte ſua cõtexit ea
ſeſe, et penetrauit quemadmodum
aqua, quam quis bibit, vſq; in pene
tralia vẽtris, imo velut in oſſa illius
16 Quare

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

19 Quare ſit illi(quia ita voluit)ve
luti pallium,quo cooperire totū ſo-
let ſeſe,et veluti cingulum,quod to-
tum ambire hominem conſueuit
20 Hæc ſit merces eoꝝ a Dño qui
male volunt mihi,et qui exercent ca
ninam facūdiā ſuā in perniciē meā
21 Interim tu Domine Deus trac
ta me pro genuina clementia tua
quæ nomini tuo reſpondet,et quia
tam benigniter miſericors es in om-
nes,libera etiam e malis me
22 Quia pauper et humano præſi-
dio deſtitutus ego ſum,et cor meum
præ moerore languet intra me
23 Sicut vmbra,quæ inclinante
iam die aſſidue creſcit,ꝛ tenebris noc
tis propinquior fit,ita,et ego abñ,et
abeo aſſidue magis,interim vagari
cogor de loco ad locum,quemadmo
dum locuſta ſaltat nunc huc nunc il
luc,nullam certam habens ſedem
24 Genua mea nutant,præ ieiunio
et caro mea exuta eſt pinguedine.
25 Quicquid facio ludibrio ſum il-
lis,quoties vident me moto capite ri
dent me.

26 Suppetias fer mihi Domine
mi Deus, ſalutem adfer mihi pro
inexhauſta benignitate tua.
27 Vt ſciant non illos ſuis viribus
hæc potuiſſe contra me: ſed quia ti
bi viſum fuit ad hunc modum patiẽ
tiam meam exercere Domine.
28 Execrentur et male velint mihi
(modo faueas tu) nihil poterunt
enim, ſi inſurrexerĩt in me, in ipſo co
natu deficient, et infames fient, ſeru
us autem tuus gaudebit.
29 Cõtegantẽ vndiq; ignominia, ve
luti veſte aduerſarij mei, & induantẽ
toti tanq̃ pallio, infamia qua digni
30 Celebrabo dominum to/ (ſunt
tis viribus ore meo, et in medio
multorum palam laudabo illum.
31 Aſtitit enim ad dexteram egeno,
vt defenderet et ſeruaret illum a vio
lentia eorum, qui falſo iudicio perde
re conabantur illum.

Ipſius Dauid Pſalmus. 110.

Dixit dominꝰ dño meo.

DIxit Dominus dño meo ſede
a dextris mihi, quoad fecero
qui nunc ſunt inimici tui tam
ſubiectos, vt conculcare illos pedi-
bus

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

bus poſſis, nõ aliter ꝙ̃ ſcabellũ ſolet
2 Robur fortitudinis tuæ emittet
Dñs ex Sion: itaq; dominare inui-
tis omnibꝰ, in medio hoſtiũ tuorum
3 Poplus tuus ſpontaneas offeret
ꝛ liberales oblationes tibi, quo tem-
pore apparebit omnipotentia tua,
et omnimodꝰ ille decor, qui te comi-
tabitur: ante auroram enim cecidit,
qui gratioſiſſimũ te faciet omnibus,
ros natiuitatis tuæ.
4 Iurauit Dominꝰ, nec vnquam
poenitebit eum, tu eris ſacerdos in
perpetuum, iuxta ritum a me præ-
ſcriptum Melchiſedech.
5 Dñs aſtans tibi a dextris percuſ-
ſit reges, quũ iraſceret̃ illis propẽ te
6 Suppliciũ ſumet de gẽtibꝰ quæ
rebellabunt tibi, plena erũt oĩa ca-
daueribus: percutiet hoſtium tuorũ
caput, cuius ditio latiſſime extende-
rat ſeſe per terram nobiliſſimam.
7 E flumine in tranſitu bibet, pro-
pterea exaltabit caput. Halleluia. III

OMnia mea Dño accepta re- Confite-
feram ex toto pectore, palam bor tibi
in cœtu ꝛ cõgretiõe iuſtorum Domine

2 Magna ſūt opera Domini,quod
conſtat omnibꝰ illis, qui pio ſtudio
ſcrutantur ea.
3 Laude et honore dignū eſt,quic-
quid facit Dn̄s,a genuina enim ſua
iuſtitia recedere non poterit vnq̃.
4 Effecit ne vnq̃ perire poſſit me-
moria operū ſuorū tam mirabilium
miſericors ipſe et pius Dominus.
5 Spolia hoſtiū diuiſit cultoribus
ſuis, in memoria habebit pactum
ſuum perpetuo.
6 Quanta fuerit opus potētia pri-
uſq̃ fieri potuerint,quæ fecit,oſten-
dit reipſa populo ſuo,quū daret illi
poſſeſſiones aliarum nationum pul
ſis illīc illis,quorum fuerant antea.
7 Opera manuū illiꝰ fidei, et æqui
tatis ſūt pleniſſima,optima fide ſta
tuit,et vtiliter quæcunqꝫ ſtatuit.
8 Confirmata ſunt,nec conuelli po-
terunt vllo vnq̃ ſæculo:decreta eni
ab eo ſnut optima fide,et ſumma
cum æquitate.
9 Liberationē attulit populo ſuo
decreuit pepetuo duraturū pactum,
quod inījt cum ſuis,is cuius nomen
ſanctiſſi-

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

ſanctiſſimum eſt et auguſtiſſimum.
10 Initium ſolidæ ſapientiæ eſt ti-
mor quo reueremur Dñm, ⁊ pruden
tia ſalutaris manet illos, qui ſeſe ex-
ercent in his: laudem enim aſſequen
tur perpetuo duraturam.

Halleluia 112

BEatus vir qui reueretur Do-
minum, in mandatis illius
inueniet quibus oblectare ſe
poterit mirifice.

Beatus vir qui timet dominum.

2 Potens in terra erit ſemen illius,
generatio candida Domini benefi-
cio beatiſſima erit.
3 Abũdantia ⁊ diuitiæ in domo illi⁹
iuſtitia illius ſtabilis erit perpetuo
4 Exorietur, alijs deſidentibus in
tenebris, lux rectis: clementi vide-
licet, pio, et iuſto.
5 Felix vir qui miſericordia mouet
erga pauperes, et mutuo dat: dabit
enim illi Dominus eam prudẽtiam,
vt diſpẽſare ſciat reliqua, quæ trac
tanda illi erunt cum iudicio.
6 Nunq̃ loco ſuo mouebit, ⁊ in me
moria erit perpetua: tanq̃ vir iuſt⁹
7 A rumore mali alicuius appro-

pinquantis nihil metuet ſibi, conſ-
tans enim erit perpetuo animus
ei⁹: et propterea quod propitium
habeat Dominum, imperterritus
8 Animo erit præſenti, nec quenq̃
timebit: quin potius tandem viſu-
rus eſt in hoſtibus ſuis, qualia qui
uis alius vellet in ſuis
9 Elargitus eſt ſua pauperibus,
quare iuſtitia ilius ſtabilis erit per-
tuo, et cornu illi⁹ augebitur aſſidue
cum gloria
10 Impius aſpicere cogetur hæc, et
habebunt illum peſſime: frendet dẽ
tibus et contabeſcet: ſtudium impio
rum, quo nocere cupiunt pijs ineffi-
cax erit, et peribit

Halleluia 113

Laudate pueri Dominum.

LAudate ſerui dñi dñm, laudi
bus efferte nomen domini
2 Celebretur nomen domini
laudibus, ab hoc tempore vſq; in
perpetuum
3 Ab ortu ſolis vſq; ad occaſũ, lau
dibus merito extollet nomen Dñi.
4 Exaltatus eſt ſuper oẽs gentes
Dñs: et ſupra coelos maieſtas eius
5 Quis

5 Quis ſimilis eſt dño deo noſtro,
qui ſeipſũ in altum erigit: vt ſedeat
quocunqꝫ loco libitum fuerit illi?
6 Et rurſus ſeipſum cõuertit ad cõ
templanda quæcunqꝫ fiant, vel in
coelo, vel in terra.
7 Qui erigit, quoties vult iacentem
in puluere pauperem, et e luto extrac
tum egenum præficit aliis.
8 Vt ſedere liceat illi inẽ primores,
primores inꝙ, quibus data prouin-
cia eſt gubernandi populum Dñi.
9 Qui facit ſæpenũero, vt domus
ob ſterelitatẽ matronæ vacua, ha-
bitatiſſima fiat, et quæ antea natu-
ra fuerat ſterilis, fiat mater ob mul
titudinem liberorum gaudens.

Halleluia. 114.

In exitu Iſrael de ægypto.

QVũ egrederetẽ Iſrael ex ægyp
to, et poſteri Iacob relinque-
rẽt populũ alteri⁹, ꝙ qua ip-
ſi loquerentur linguæ.
2 Tũc fiebat Iuda particeps ſcti-
moniæ dei, ꝛ tot⁹ Iſrael pre cæteris
natiõib⁹ ditioni eius ſubiiciebatur.
3 Mare ſẽſit præſẽtiam diuni nũis
et fugit, Iordanis abiit retrorſum.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

4 Montes ſubſilierunt tanq̃ arie-
tes, et colles veluti agni ouium.
5 Quid accidit tibi o mare qđ fuge
ris, o Iordaĩs qđ receperis te retrorſũ
9 Et vobis mõtib⁹ q̃ ſubſilieritis
tanq̃ arietes, et collibus q̃ exilieritis
ſicut agni laſciuiẽtes inter reliquas
7 Præſentia Dñi in cauſa, (oues
fuit, q̃ ipſa cõtremuerim tota terra:
ille dominus in cauſa fuit, qui idem
Deus eſt Iacob.
8 Qui contra naturam lapidis effe
cit, vt e petra maxima copia effluxe-
rint aquæ, et e ſilice vluti e fonte
maximo. 115.

Non nobis Dñe nõ nobis ſed nomini tuo da

NOn quaſi nos mereamur
Dñe, non inq̃ quaſi nos me-
reamur: ſed ne nominis tui
maieſtas lædatur, libera nos, pro
tua benignitate, et fide qua te ob-
ſtrinxiſti adfuturum nobis.
2 An æquo animo ferre diutius po
teris, vt qui nos affligunt impĳ cum
iniuria nominis tui dicant, vbi nunc
Deus eſt horum?
3 Certe de⁹ noſter ẽ ĩ coelo, vnde q̃c
quid illi vnq̃ libitũ fuit facere, fecit.

4 Veſ-

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

PSAL CXV.

4 Veſtræ autẽ ſtatuæ, quas pro
dijs habetis, nihil q̃ argentum ſunt
et aurũ, opera hominis manu facta
5 Formam oris inſculpſit illis arti-
ex, ſed vſum addere non potuit: ni-
il eni ſonare queũt: oculos præte-
ea ab artifice datos habent, ſed qui
us nihil omnino videre poſſint.
6 Aures inſuper quibus nihil au-
iant, nares quibus nihil olfaciant.
7 Manus etiam, ſed quibus palpa
e nequeant, pedes quibus incedere
on valeant: guttur quo nullum ſo-
um ædere poſſint.
8 Similes fiant his ſtatuis, et qui
aciunt eas, et quotquot ſpem ſuam
onunt in eis.
9 Tu aũt Iſrael ſpẽ tuã pone ĩ dño
uppetias enim feret, et veluti ſcuto
roteget, quotquot credunt ſe illi.
10 Domus Aaron fidite Domino,
uxilio enim erit: et veluti ſcuto pro
eget quotquot credunt ſe illi.
11 Qui reuerẽter colitis dominum,
fidite Domino, nihil deſperantes:
auxilio enim erit, et veluti ſcuto pro-
teget illos, quotquot tales ſunt.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

12 Dñs nūq̄ nō pro ſua benignitate
memor fuit noſtri, quare et nunc fa-
ciet bene, faciet inq̄ bene populo Iſ-
raeli, fatiet et bene familiæ Aaron.
13 Bene etiam faciet quotquot reue-
rentur Dominum, ſiue parui fue-
rint, ſiue magni.
14 Addet ad vetera bñficia etiā no-
ua vobis, vobis inq̄ & filijs veſtris.
15 Chari enim eſtis vos illi Domi-
no, qui author eſt coeli et terræ.
16 Coelū hoc ingēs, vaſtū hoc inq̄
coelū ſolus abſq; hūano miniſterio
gubernat Dominus, terræ vero po-
ſteros præfecit Adæ.
17 Nō poterūt qui mortui ſūt apd
viuos laudare ſeruatorem omnium
dominum: neq; illi quorꝫ corpora ſe-
pulta ſunt, hic inter viuos poterunt
præconijs extollere Deum.
18 Sed nos quoad vixerimus lau-
dabimus Dominum, ab hoc tempo-
re vſq; in finem vitæ perpetuo. Hal-
leluia.

116.

Dilexi quoniā exaudi

AMaui Dominum, quod ex-
auditurum confidam illum
preces meas.

Olim enim ſæpe præbuit aurem
am mihi: quare quoad vixero, nõ
lio clamoribus meis recurram q̃
d ipſum.

Cinxerant me funes mortiferi,
præſentiſſima pericula corruendi
ſepulchrum apprehenderant me:
hil præter afflictionem et anxieta
m inueneram circa me.

Quare ego auxilium Domini im
orabam dicens: obſecro Domine
era animam meam.

Et cõtinuo deprehendi miſericor-
m eſſe dñm et iuſtũ, et Deum noſ
um pietatis obliuiſci non poſſe.

Cuſtos eſt dñs eorũ, qui per ſe ſa
re non poſſunt: quum enim affli-
rer grauiſſime: et conſilij expers eſ
m, ipſe ſaluauit me.

Redi o aĩa mea ad veterem tran
uillitatẽ tuam, Dominus enim pro
perſoluit, quicquid debebas tu.

Liberaſti Domine a morte ani-
am meam, oculum meum a fletu,
pedes meos a lapſu.

Securus obambulabo poſthac
ub tutela Dñi in atrijs eius, vna

cum

eum illis, qui viuunt vere.
Credidi propter qd locu.
10 Firmiſſime credidi, quare et lo-
quebar confidenter, etiam quū gra-
uiſſime periclitarer.
11 Imo in trepidatione, ⁊ ſumma ꝓ
pemodum deſperatione mea cōſtan
ter dicebam, omnis quidem homo
mentitur, et fallere poteſt, verum de
us nequaquam.
12 Quid retribuam Domino, cui'
tam varia extant in me redempti
onis beneficia?
13 Poculū gratiarum actionis pro
nouo hoc ſalutis genere in altum
ſuſtollam, et auxilium Domini im
plorare non deſinam.
14 vota mea vtique Domino per-
ſoluam palam in præſentia totius
populi illius.
25 Grauate Dn̄s nec temere occidi
ſinit quemquam ſanctorum ſuorū:
chariſſimi enim ſunt illi.
16 Merito te amo benigniſſime Do
mine, quod me ſeruum tuum, me in
quam ſeruum tuum, et filium ancil-
læ tuæ dignatus ſis, effracto carce-
re e vinculis eripere.

17 Quare

17 Quare offeram tibi ſacrificia,
quibus maxime delectaris pro accep
tis videlicet beneficijs gratiarum ac
tiones, nec deſinam vnq̃ auxilium
Domini implorare.
18 Hæc vota mea Dño perſoluam,
palā ſpectāte vniuerſo populo ipſiꝰ
19 In ipſis atrijs domus Dñi, in
medio Hieruſalem. Halleluia

117.

LAudate dominum vniuerſæ Laudate
gentes, laudibus extollite illū Dñm om
quotquot vſq̃ eſtis populi. nes gen.
2 Copioſiſſime enim vſus eſt erga
nos genuina miſericordia ſua, & con
ſtantia ipſius in promiſſis duratu-
ra eſt perpetuo. 118.

LAudate Dñm, benignus eſt
enim, et perpetuo duratura Cōfitemi
eſt clementia illius. ni Domi-
2 Fateatur ex animo hoc Iſrael, no quoni
perpetuo duraturam clemētiam illiꝰ am bonꝰ,
3 Fateantur ex animo poſteri Aa-
ron, quod perpetuo duratura ſit cle
mentia illius
4 Fateant̄ ex animo hoc quotquot
reuerentur illum, ꝙ nunq̃ non ſit
miſericor

miſericordiſſimus ipſe.
5 Quum eſſem conſtitutus in peri-
culis, implorau auxilium ſeruatoris
Domini, qui et exaudiuit me, et per-
duxit me in locum ſpatioſum idem
ſeruator ille Dominus:
6 Dominus adeſt mihi, quare non
timebo quicquid moliatur aduerſũ
me homo.
7 Dominus ſtat pro me, inter auxi-
liantes mihi ipſe præcipuus eſt:
quare videbo euenire hoſtibus me-
is, qualia quiſq; optaret ſuis.
8 Multo eſt melius ſpẽ ſuam collo-
care ĩ Dño, q̃ fidere cuiuis hominũ
9 Multo eſt melius ſpẽ ſuam collo
care in Dño, q̃ fidere vlli principum
10 Etiam ſi variæ gẽtes circũdede-
rint me nihil ſolicitus ero: fretus eñi
auxilio Dñi facile perdam omnes.
11 Cingant me et diligentiſſime cir-
cumdent, nihil tamẽ metuam, ſed fre
tus axilio Domini perdam omnes.
12 Circũdẽt me tam copioſi et mor-
daces, q̃ eſſe ſolẽt examina apũ, ex-
tinguentur tam ſubito, q̃ ignis per
ſtipulas volitans, Dñi enĩ fret⁹ auxi
lio nullo

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

ſio nullo negocio ſubuertam illos.
13 Maximo ſtudio conat⁹ eſt aduer
ſarius me⁹ ſic impellere me vt cade-
rem, verũ Dñs auxilio fuit mihi.
14 Fortitudo mea ⁊ argumentũ car
minis mei ipſe eſt ſeruator Domi-
nus: quare confido futurum vt au-
thor mihi fiat omnimodæ ſalutis.
15 Tũ audietur vox exultationis, et
pro adepta ſalute gratulationis in
edibus iuſtorum, dextera enim Do-
mini operabitur in eis fortiter.
16 Dextera Domini exaltabitur, dex
tera Domini operabitur fortiter.
17 Non moriar ſed viuam, et cõme-
morabo opera Domini.
18 Docendo diligẽter docuit me do-
minus, nec morti tradidit me.
19 Aperite mihi portas iuſtitiæ, et
ingrediar per eas, ⁊ gratiarũ actio-
nibus laudabo ſeruatorẽ Domnũ.
20 Hæc eſt illa porta Domini, iuſti
ingredientur per eam.
21 Grtias agam tibi qđ afflixeris
me, et iterum ſalute donaueris me.
22 Lapidẽ repudiauerũt ædifican
tes, ſed fact⁹ eſt ille in caput anguli.

C mirifi-

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

23 A Dño factum eſt illud, et eſt res
mirifice mirabilis in oculis noſtris
24 Hunc diem fecit Dominus, exul-
temus et lætemur in eo.
25 Queſumꝰ Dñe ſerua nos nũc,
quæſumꝰ dñe foelicitatẽ adfer nunc.
26 Omni laude maior hic eſt, qui
aduenit legatus a Domino ad nos,
bene precati ſumus vobis, et nos e
domo Dñi, et foelices iudicauimus.
27 Omnipotens Deus Dominus
eſt, ⁊ illuminauit nos: quare colliga-
te ſub diem feſtum ramos, et tem-
plum ornate vſq; ad cornu altaris.
28 Deus meꝰ es tu, quare cum gra-
tiarum actione laudabo te, et laudi-
bus te Deum meum extollam.
29 Celebrate Dñm, benignus eſt
enim et nullo vnq̃ tempore nõ miſe-
ricors.

119. Aleph.

Beati im maculati in via.

FOelices, q̃ innocẽter viuũt in
hac vita, et quotquot ambu-
lant ſecundũ doctrinam Dñi.
2 Foelices, qui obtemperant admo-
nitionibus illius, et toto pectore ſtu-
dent placere illi.
3 Profecto tales nullum ſcelus ad-

mittent, ſed recta per vias, quas il-
lis monſtrauit gradientur.
4 Tu præcepiſti mandata tua ob-
ſeruari diligentia ſumma.
5 Vtinam dirigantur abs te greſſ⁹
mei, vt poſſim per omnia obſequi
ſanctiſſimis præceptionibus tuis.
6 Tunc enim nunquam pudefie-
rem, ſed ſemper ante oculos habe
rem vniuerſa mandata tua.
7 Celebrabo te pectore candidiſſimo,
vbi docueris me rōnē equitatis tue.
8 Mādata tua obſeruabo pro viri-
b⁹, niſi tu deſtitueris me auxilio tuo

Beth.

1 Qua maxime re corrigere poterit adoleſcens licentioſius vite ſuæ ge-
nus? nulla magis quam ſi diligenter
obſeruauerit verba tua.

In quo corrigit adoleſcē-tior viā.

2 Toto pectore ſtudui placere tibi,
quare ne ſinas queſo aberrare me a
mandatis tuis.
3 In aīo meo repoſui v̄ba tua, ne
4 Omni laude maior tu (peccē tibi.
Dñe, doce quæſo me præcepta tua.
5 Labiis meis recenſui omnia iudi-
cia profecta ab ore tuo.

cia profecta ab ore tuo
6 Modꝰ ꝛ ordo admõitionũ tuarũ
oblectauit me, quãtũ nulle diuitiæ.
6 In mandatis tuis exercebo me, et
diligenter expendam ſemitas tuas.
8 In preceptis tuis oblectabo me,
nec obliuiſcar verborum tuorum.

Retribue ſeruo tuo

Gimel.

1 Hoc preſta ſeruo tuo, vt viuere li-
ceat et parere mandatis tuis.
2 Aperi oculos animi mei, vt intelli
gere queam admiranda illa myſte-
ria, que continẽtur in doctrina tua.
2 Peregrinus ſum ego in terra, ne-
celaueris quæſo me mandata tua.
4 Fractus eſt animus meus præ ni-
mio et perpetuo deſiderio cognoſcen
di æquiſſima iudicia tua.
5 Increpaſti acriter ſuperbos, exe-
crabiles fient quotquot aberrant a
mandatis tuis.
6 Libera me a probro ꝛ contemptu
illorum ſuperborum, quia admoni-
tiones tuas cuſtodiui.
7 Quoties ſederunt congregati prin
cipes, vt contra me loquerentur, ſer
uus tuus nihil aliud ꝙ exercebat ſe
in

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

in mandatis tuis.
8 Profecto admonitiones tuæ oblec
tauerunt me: et fuerunt veluti viri a
a conſiliis mihi.

Daleth.

1 Adhæſit pulueri anima mea, et pauimẽ- Adhæſit
tantum non perij, reſtitue me priſti- to aĩa
næ valetudini iuxta promiſſa tua.
2 Opera mea recenſui: quare exau-
diſti me, doce quæſo me intelligere
mandata tua.
3 Genuinam ſententiam mandato-
rum ſuorũ aſſe qui fac me, hoc ſi mi-
hi contigerit, exercebo diligenter me
in mirabilibus tuis
4 Solutꝰ eſt mihi animꝰ pre anxie-
tate, erige me ſecundũ verbũ tuum.
5 Studium mentiendi et facate vi-
uendi aufer a me, ſecundum legẽ ve-
ro tuam miſericorditer tracta me
6 Genus vitæ candidum et con-
ſtans elegi, et æquiſſima iudicia tua
propoſui ante oculos mihi
7 Sectatus ſum teſtimonia tua Do
mine, ne vnquam ſinas me cum pu-
dore fruſtrari ſpe mea.
8 Per viam mandatorũ tuorũ currã

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

vbi tu gaudio dilatateueris cor meũ.

He.

Legem pone mihi Dñe.

1 Doce me Dñe intelligentiam man-
datorũ tuorũ, vt ad eam ſeruandam
quoad vixero accommodem me.
2 Eam prudentiam tribue mihi, vt
intelligam, atq; ita præſt?, quæ præ
ſcribit lex tua, et obſeruẽ toto pectore,
ne quid faciam contra.
3 Deduc me ſecundum genuinam
ſententiam mandatorum tuorum,
hoc enim ſemper optaui maxime.
4 Inclina cor meũ in amorem pre-
ceptionum tuarum, et ab auaritia q̄
alieniſſimum effice me.
5 Auerte oculos meos ne capiantur
amore rerum vaniſſimarum, quin
potius tuis admonitionibus ad vi-
tam perduc me.
6 Propone ſeruo tuo eum ſermonẽ,
q̄ maxime inuitat ad venerationẽ tui
7 Aufer infamiam, a qua metui mi-
hi, iudicia enim tua clementiæ ad-
mixtum habent plurimum.
8 Ego certe amaui mãdata tua, qua
re ꝑ tua equitate in vita cõſerua me.

Vau.

1 Contin

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

1 Contingat mihi, vt particeps fiã
omnimode benignitatis tuæ Dñe, et
ſalutis, quam promittunt verba tua.
2 Vt habeam quod reſpondeam ei,
qui exprobrat mihi, quod dicere ſole-
am fidere me promiſſioni tuæ.

Et veni-
at ſuper
me miſe-
micordia.

3 Quare ne vnquam ſinas quæſo
irritum fieri hoc, quod ſæpe dixi et
vere, iudicia enim tua expectaui, qui
bus palam fiet mea ne, an aduerſa-
riorum cauſa ſit mellior.
4 Vt obſeruem legem tuam aſſidue
longo tempore, imo ſemper.
5 Et vt ambulare queã ſine offẽdicu
lo per loca ſpatioſa, mandatorũ eñi
tuorum ſtudioſus inueſtigator fui.
6 Quare et loqui audebo de tuis
conſtitutionibus in conſpectu regũ
conſtanter et ſine vllo pudore.
7 Et oblectabo me mandatis tuis,
que ſemper amaui.
8 Tollam in altum manus meas, vt
opere præſtem, quæ præſcribunt
præcepta tua, que amaui, et ore lo-
quar de æquiſſimis legibus tuis.

Zain.

1 Memor eſto eius, quod promiſiſ-

Memor

 ti ſeruo

ti ſeruo tuo, quo et ſpem magnam
concipere iuſſiſti me.
2 Hæc promiſſio cõſolata eſt me tẽ-
pore afflictionis meæ, verbum enim
hoc tuum effecit, ne mœſtitia extin-
guerer, ſed in vita continerer.
5 Superbi inſultauerũt mihi miris
modis, ego vero lege tua conſolatus
ſum me, nec alio q̃ ad eam confugi
4 In memoriam reuocaui quanta
æquitate et iudicio olim tractaueris
patres noſtros Dñe, quæ res pluri-
mum attulit conſolationis mihi.
5 Horror inuaſit me quoties perpen-
di ſceleratum et periculoſum impio-
rum vitæ genus, quod viderem con-
temnere eos doctrinam tuam
6 Pro carminibus fuerũt mihi præ-
ceptiones tuæ, quocũq; loco fuiſſem
tempore exilij mei.
7 Memor fui media nocte nominis
tui dñe, vt ſeruarẽ doctrinam tuam.
8 Hoc mihi ſummopere fuit curæ,
vt mandata tua ſeruarem

Portio mea Domine

Het.

1 Portio mea es tu dñe, quare ſtatui
ſeruare q̃ mandata ſunt verbis tuis.

2 Am

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

2 Ambiui toto pectore fauorẽ tuum
erga me, miſereat te quæſo mei iux-
ta verbum tuum, quo promiſiſti ad
futurum te mihi.
3 Recenſui vias meas, totam videli
cet vitam meam, et reuocaui pedes
meos in viam rectam, et ad ea, quæ
præſcripta mihi ſunt abs te.
4 Feſtinaui abſq; dilatione cuſto-
dire mandata tua.
5 Studijs nocendi veluti vinculis
ſcelerati hoĩes tantũ non illaqueaue
rũt me, ego vero qualiacũq; eſſẽt pe-
ricula, doctrinæ tuæ non ſũ oblitus
6 Media nocte ſurgam, vt gratias
agã tibi p̄ æquiſſimis iudicijs tuis.
7 Socius ſũ ego et amicus omniũ
illorum, qui venerantur te, et qui ſer-
uant mandata tua.
8 Benignitate tua Dñe plena eſt
terra: quare præcepta tua doce me.

Thet.

1 Bene egiſti cum ſeruo tuo Domi-
ne, et iuxta promiſſa tua.
2 Vtilitatem quæ eſt in cognitione
legis tuæ doce me, mandatis enim
tuis maximam ineſſe vim firmiſſi-

Bonita-
tem feciſ-
ti cum ſer
uo

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

me credidi.
3 Priuſq̄ diligenter auſcultarem ad
mandata tua, ſepe aberraui : nunc
aūt attentior factꝰ, ꝟbis tuis parebo
4 Benignꝰ es tu, doce queſo me in
telligentiam mandatorum tuorum.
5 Excogitauerūt aduerſum me men-
dacium ſuperbi: uerum ego toto pec-
tore incumbebam in hoc, vt ſerua-
rem mandata tua.
9 Impinguatum eſt et ſtupore ve-
luti aruina obductum cor illorum, e-
go vero doctrina tua oblectatꝰ ſum.
7 Vtile fuit quod rebus aduerſis
non nihil afflictus fuerim, hoc enim
in cauſa fuit, vt ſtudioſius diſcere cu
perem mandata tua.
8 Gratior eſt mihi doctrina oris tui,
q̄ vel auri vel argenti pōdo mille.

Iod.

Manus tuæ fecerunt me

1 Manus tuæ fecerunt me, et maxi-
mo artificio abſoluerunt, da quæſo
eam mihi mentem vt diſcere poſſim
intelligentiam mandatorum tuorum
2 Tunc enim cultores tui videbunt
me, et gaudebunt, quod in promiſſi-
onibus tuis poſuerim ſpem meam.

3 Non

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

3 Noui Domine quod ipſiſſima
æquitas ſint iudicia tua, et merito
afflixeris me.
4 Verum ſit quæſo tandem malo-
rum ſatis, et pro tua benignitate cō-
ſolare me, id enim promiſiſti ſeruo
tuo verbis tuis.
5 Adueniant miſericordiæ tue, vt
reuiuiſcam, doctrina enim tua vehe-
menter oblectat me.
6 Infames fiant ſuperbi, qui ſine
cauſa vexauerunt me, ego interim ex-
ercebo me in mandatis tuis.
7 Conueniant apud me, qui reue-
renter colunt te, et qui nouerunt ad-
monitiones tuas.
8 Fiat anim⁹ meus purus manda-
tis tuis, vt nun͞q pudore ſuffundar.

Caph.

1 Vix ampli⁹ eſt apud ſe pre deſide- Defecit
rio ſalutis, quā expectat aīa mea abs in ſaluta
te, promiſſis tamē tuis non diffidam. ri tuo a-
2 Anxie cupiuerūt oculi mei videre nima.
quod promiſiſti, quoties dicebam,
quando tandem conſolaberis me?
3 Quamuis ſimilis eſſet cutis mea
vtri fumo in rugas cōtracto, mādato

rum

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

rum tamen tuorum non fui oblitus.
4 Quot adhuc reliquę ſũt dies ſer-
uo tuo? quando tandẽ de his qui
perſequntur me, ſupplicium ſumes?
5 Foderunt in perniciem meam fo-
ueas ſuperbi, verum id non docue-
rat eos doctrina tua
6 Vniuerſa mandata tua fidei ple-
niſſima ſunt, quare, quũ ſine cauſa
perſequantur me, auxilio ſis mihi tu
7 Tãtũ nõ proſtrauerãt me in terrã
ego tamẽ non deſerui precepta tua
8 Pro benignitate tua in vita con-
ſerua me, vt cuſtodire poſſim doc-
trinam oris tui

Lamed.

In æter- 1 Perpetuo Dñe quicquid vnq̃ fie-
nũ Dñe ri voluiſti, ſtabile erit in coelis
2 In generationem et generatio-
nem cõſtantia tua in promiſſis du-
rabit: ſtabilem eſſe voluiſti terram,
et ſtabilis erit
5 Quibus modis vnumquodq; ſub
ſiſtere voluiſti, vſq; in hodiernum
diem ſubſiſtit: omnia enim obediũt
imperio tuo
4 Niſi doctrina tua recreaſſet me,
tum

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

tum moerore periiſſem, quum affli-
geret tam periculoſe.
5 Nunq̃ obliuiſcar mãdatorum tuo-
rũ per ea enim ſeruaſti vitam mihi.
6 Tuus per omnia ſũ ego, ſerua
me: mandata enim tua ſcrutatꝰ ſũ,
7 Expectantes obſeruauerunt im-
pij me, vt perderent, ſed ex conſtitu-
tionibꝰ tuis intelligebam quid face-
re contra oporteret me.
8 Nihil tam abſolutum, cuius non
viderim interitum, præter latiſſime
ſe extiendens mandatum tuum.

Mem.

1 Quam amaui legem tuam? toto Quõ di-
die ipſa fuit occupatio mea. lexi legẽ
2 Inimicis meis prudentiorem feci-
ſti me mandatis tuis, nec vnquam
ſinam me auelli ab illis.
3 Vniuerſis, qui me docere conati
ſũt, prudẽtior euaſi, idq; propt̃ iugẽ
conſtitutionũ tuarũ meditationem.
4 Ipſos ſenes prudentia ſuperaui,
ꝙ mandata tua cuſtodirem.
5 Ab omni ſemita mala auerte pe-
des meos, vt cuſtodire commodius
poſſim verba tua.

6 Audi-

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

6 A iudicijs tuis non receſſi: tu
enim docueras me.
7 Quam fuerũt ſuauia palato meo
verba tua? certe magis quam ori mel
vllum eſſe poſſit.
8 Præceptis tuis prudens fiam: qua
re et odio proſequar oẽm ſemitam
mendacij. Nun.

Lucerna pedibus meis.

1 Inſtar lucernæ fuerunt pedibus
meis verba tua: et veluti lux iuxta ſe-
mitam mihi.
2 Iuraui et perſiſtam in propoſito
ſeruandi, quicquid æquiſſimo iudi-
cio præcepiſti.
3 Afflictus ſum vehementer Domi-
ne, in vita conſerua me ſicut pollici-
tus es verbis tuis.
4 Pias has oblationes oris mei gra
tanter queſo accipe Domine, et iudi-
cia tua doce me.
5 Vitam meam veluti in manu om-
nibꝰ expoſitã porto: doctrine tamen
tue in malis tã preſẽtibꝰ nõ ſũ oblitꝰ
6 Expanderunt impij rete in perni-
ciem meam, a mandatis tamen tuis
ego non aberraui.
7 Poſſidere conſtitui conſtitutiones

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

tuas tota vita mea: oblectationi
enim cordi meo ſunt
8 Accommodaui animum meum vt
opere præſtem præcepta tua, vſque
in finem vitæ meæ

Samech.

1 Sceleratos odio habui: legem Iniquos
autem tuam amaui odio ha-
2 Latibulũ et ſcutũ es mihi tu, quare bui.
in ꝟbis tuis totã ſpẽ meã collocaui,
3 Recedite a me improbi, ne impedi-
mento ſitis mihi mandata Dei mei
cuſtodire volenti
4 Conforta me verbis tuis vt vi-
uam, neque fruſtreris me ſpe mea
5 Suſtẽta me et ſaluꝰ ero, et oblecta
bo me mandatis tuis, quoad vixero.
6 Conculcaſti vniuerſos, qui rece-
dunt clam a mandatis tuis, propte-
rea ꝙ ſubdola eſt cogitatio illorum
7 Veluti ſcoriã eraſiſti e reliquo ho-
minũ nũero oẽs ĩpios, ꝗ erant in ter-
ra, ꝑpterea amaui admonitiões tuas
8 Sic eraſiſti impios, vt exhorrue-
rit pre metu caro mea, et a iudicĳs tu
is, ſecundum que de impĳs ſuplici-
um ſumpſiſti. exterritus fuerim

Ain.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

Ain.

Fieci iudi i Facere ſoles quod iuſtum eſt et æ-
cũ et iuſti quum, quare non relinques me tyran-
tiam nidi opprimentium me.
2 Inſtiga ſeruum tuum ad bonũ,
ne opprimant me ſuperbi.
3 Oculi mei caligare ceperunt, pro-
ſpectantes diu, num alicunde adue-
niret ſalus abs te, verbo iuſtitie tue
promiſſa.
4 Fac cũ ſeruo tuo ſecũdũ benigni-
tatẽ tuã, vt mãdata tua doceas me.
5 Seruus tuus ego ſum, quare
eam mihi tribue mentem, vt intelige-
re queam ceremonias tuas.
6 Tempus appetit, quo ſumturus
es ſupplicium Dñe de impijs: nihili
enim fecerunt doctrinam tuam.
7 Quare amaui precepta tua ma-
gis, q̃ aurum etiam purgatiſſimum.
8 Propterea mandata tua omnia
iudicaui eſſe iuſtiſſima, et oẽ genus
vitæ fucatum odio habui.

Phe.

Mirabili 1 Admiratione digne ſũt ceremoniæ
a teſtimo tuæ, quare obſeruauit eas aĩa mea.
nia tua 2 Initiũ ꝟborum tuorum lumẽ ad
ferret,

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

feret, et docebit prudentiā imperitos.
3 Ore meo veluti hiabam, vt aſſe-
quereꝛ prudentiam, mandata enim
tua vehementer amaui.
4 Reſpice me et miſerere mei, quō
miſereri ſoles eorum, qui amantes
ſunt nominis tui.
5 Fac tendant omnia ſtudia mea in
verba tua, et ne ſinas in me domina-
ri vllam iniquitatem.
6 Libera me a calumnia hōminis,
vt cuſtodire liceat mandata tua.
7 Fac clare appareat fauor vultus
tui erga ſeruum tuum.
8 Riui aquarum effluxerūt ex oculis
meis: propterea ꝙ alio me abduxe-
rint, et non ſeruauerint legem tuam.

Tſade.

1 Iuſtus es Domine, et rectum iudi- Iuſtus es Dn̄e
cium tuum.
2 Adeſſe voluiſti iuſtitiam ſtatu-
tis tuis, et veritatem valde.
3 Moleſtiſſime tuli ꝙ contempſe-
rint verba tua hoſtes mei.
4 Purus eſt per omnia ſermo tuus
valde, quare ſeruus tu⁹ amauit eum
5 Iuuenis ſū ego et contēptui illis,

mandata tamē tua non ſum oblit⁹.
6 Juſtitia tua iuſtitia perpetua, et
lex tua ſtabilis.
7 Quoties aduerſi aliquid, et quod
me premeret accidiſſet, mandatis tu-
is conſolabar me.
8 Juſtitia comitabitur præcepta tua
perpetuo, fac vt intelligam hoc et vi-
uam. Coph.
Clama- 1 Implorani auxiliū tuū toto pecto-
ui in to- re, audi quæſo me Domine, vt poſ-
to cor. ſim implere mandata tua.
2 Clamaui ad te, ſerua quæſo me
vt cuſtodiam ceremonias tuas.
3 Ante diluculū euigilaui, et clama-
ui q̄ ſpes mihi omnis eſſet in pro-
miſſionibus tuis.
4 Anteuerterunt oculi mei vigilias
nocturnas, vt exercerē me i v̄bis tuis
5 Vocem meam audi pro benignita-
te tua, ſecundum iudicia tua vitam
dona mihi Domine.
6 Magno conatu egerūt q̄ perſequū-
tur me, vt ſcelerata deſignarent: qua-
re a lege tua abſunt q̄ remotiſſime.
7 Prope ades tu Domine, et omnia
mandata tua æquitas.
8 Ab

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

8 Ab initio cognoui de admonitio-
nibus tuis, quod perpetuo ſtabiles eſ
ſe volueris eas. Res

1 Vide afflictionē meā et libera me, Vide hu-
quia doctrinæ tuæ nō ſum oblitus. militatē.
2 Patrocinium ſuſcipe cauſſæ meæ,
et redime me iuxta verbum tuum, ne
ſinas vitam adimi mihi.
3 Procul abeſt ab impijs ſal⁹, quia
mandata tua non fuerunt curæ illis.
4 Infinitis modis miſericors es do
mine, ſecūdum cōſtitutiōes tuas æ-
quiſſimas vitam tribue mihi.
5 Multi ſunt qui perſequuntur me,
et hoſtes mei numero ſunt plurimi,
a conſtitutionibus tamen tuis non
declinaui.
6 Aſpiciebam præuaricatores, et in
uaſit me horror propter amentiam
illorū, quod viderem mandata tua
non obſeruari ab illis.
7 Reſpice miſericorditer me, quia
mandata tua amaui, Domine pro
tua benignitate miſereat te mei.
8 Caput et ſumma verborū tuorū
ſtabilitas, perpetuo durabit æquiſſi
mum iudiciū tuum. Schin.

1 Potentes principes perſecuti ſunt
me, quos non tantopere metui, q̃ ti-
mui ex animo ne a verbis tuis diſce-
derem.
2 Pl⁹ capio voluptatis ex verbis tu
is, q̃ qui inuenit theſaurũ maximũ.
3 Mendacium et vanitatem odio
habui et execratus ſum: legem vero
tuam amaui.
4 Septies per diem laudaui te,
ꝓpter normas viuendi æquiſſimas
præſcriptas a te.
5 Pax multiplex amatoribus legis
tuæ, nec vllũ ſentient offendiculum.
6 Expectaui ſalutẽ abs te Domine, ꝛ
mandata tua ſeruaui.
7 Cuſtodiuit anima mea ceremoni-
as tuas: amat enim eas valde
8 Cuſtodiui mandata tua et ceremo
nias tuas: oẽs eñ viæ meæ notiſſi
mæ ſunt tibi, nec vlla illarũ latet te.

Tau.

Ap ꝓpi- 1 Admittat clamor me⁹ in cõſpectũ
quet de tuũ, imo ad aures vſqꝫ tuas: ꝟborũ
precatio tuorũ intelligẽtiã præbe quæſo mihi
2 Perueniat precatio mea vſqꝫ in
cõſpectũ tuũ, et quẽadmodũ ꝓmit-
tunt

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

tant verba tua, e malis eripe me.
3 Loquentur labia mea laudes tu-
as, vbi tu docueris me mandata tua
4 Cantabit lingua mea verba tua:
omnia enĩ iudicia tua ſũt æquiſſima
5 Sit manꝰ tua auxilio mihi, man-
data enim tua elegi.
6 Optaui mihi ſalutẽ abs te dñe, lex
enĩ tua oblectatiõi valde mihi fuit
7 Viuat anima mea vt laudibus ex
tollere poſſit te, ⁊ iudicia tua robur
addant mihi.
8 Aberraui ſicut ouicula quæ peritu
ra videtur, require ſeruũ tuũ: mãda-
ta enĩ tua non ſũ oblitꝰ. 120.

AD Dñm quum peſſime eſſet Ad dñm
mihi clamaui, ⁊ exaudiuit me cũ tribu
1 Domine libera animam
meã ab hoĩne bilingui et fraudulẽto
3 Quantum putas nocet tibi ling-
ua fraudulenta?
4 Profecto q̃tũ vllæ ſagittæ, quas ia
culat fortiſſimꝰ quiſq; vir arcu, eaſq;
acutas, quarũ acies inter volãdũ tan
tum concipiet ardoris, q̃tũ habere ſo
lent carbones iuniperorum.
5 Male agitur mecum, ꝙ exulem in

Meſech, et habitare cogar in taber-
naculis Cedar.
6 Longa videtur animæ meæ mo-
ra, qua inuitus detineor inter eos,
qui pacis ſunt oſores
7 Mihi nil magis erat cordi, quam
par, ad quã ſi adhortabar eos, non
ſolũ non amplectabantur eam, ſed
bellum potius inferre conabantur

121.

Leuaui oculos meos.

CIrcumferebam oculos meos
veluti ſtans in monte, ſicũde
viderem forte ferri ſuppetias
2 Verũ deprehendi nullum (mihi)
eſſe mihi ſperandũ auxiliũ, niſi a ſo-
lo Dño qui author eſt coeli et terræ
3 Ille eñ nõ ſinet vacillare pedes tu-
os, nec dormiet vnquam cuſtos ille tui
4 Profecto neque dormiet vnquam, ne-
que vel leuiter obdormiſcet, qui cu-
rat Iſraelem.
5 Bono animo ſis, Dñs curat te et
tua: erit inſtar vmbraculi tibi ad
dexteram manum aſtans aſſidue.
6 Hoc vmbraculo fiet ne ardor inter
diu lædat te, neque luna frigore ſuo
noctu

7 Dñs

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

7 Dñs curabit ne vllũ malũ infeſtet
te:curam enim geret animæ tuæ.
8 Dño curante pſpera erit profectio
quæcunq; tua, et reditꝰ tuꝰ in patriã
à prima hora vſq; in finem vitæ.

Ipſius Dauid. 122.

GAudebam ex animo, quũ dice- Lætatus
rẽt mihi, in domũ dñi ibimꝰ. ſum in
2 Stabunt pedes noſtri in portis his quæ
tuis Hieruſalem,
3 In portis inq̃ Hieruſalẽ ſic extruc-
tæ quẽadmodũ erat olim quũ eſſet
ciuitas, ad quam ſtatis anni tempo-
ribus confluebat populus vniuerſꝰ,
et recipiebatur commodiſſime.
4 Eò enim proficiſci ſolent tribus,
tribus, inq̃, et tota turba Iſraelitici
populi, vt laudarẽt nomen Domini.
5 Quo tempore ibi collocabantur
ſedes ad exercenda iudicia, et ſolium
familiæ Dauid.
6 Optate pacem ipſi Hieruſalem,
fœliciter eueniãt omnia illis, qui be-
ne volunt et amant eam.
7 Sit pax, et nemo infeſtet valla
tua, pſpera ſint oĩa in palatijs tuis.
8 Propter fratres meos et amicos

meos optabo etiam nunc, vt omnia
proſpere eueniant tibi.
9 Propter domũ Dñi dei noſtri, mo
dis omnib⁹ prodeſſe cuperem tibi.

123.

Ad te le-
uaui ocu-
los meos

AD te ſubleuaui oculos meos,
o habitator coelorum.
2 Quemadmodũ enim oculi
ſeruorũ obſeruãt man⁹ Dominorũ
ſuorũ, et oculi ancillæ obſeruãt ma-
nũ dñæ ſuæ, vt lõgo labore fatigati
cibũ accipiant: ad eundẽ modũ oculi
noſtri obſeruãt Dominũ deum noſ-
trum, vt ille miſereatur noſtri.
3 Miſereat te noſtri Domine, miſe-
reat inquam te noſtri: mirifice enim
et ad nauſeam vſque repleti ſumus
contumelia.
4 Vehementer & ad ſaturitatem vſ-
que plena eſt, et concoquere intra ſe
cogitur anima noſtra inſultationem
locupletum, et contumeliam homi-
num violenter ſuperborum.

Ipſius Dauid. 124.

Niſi q̃a
Dñs erat
in nobis

NIſi Domini beneficio, qui ad
fuit nobis, ſeruati eſſemus, fa
teatur ingenue nunc populus
Iſrael,

2 Niſi

2 Niſi Domini in q̃ beneficio, qui
adfuit nobis, ſeruati eſſemus, quo tẽ-
pore inſurgebat animo hoſtili homi-
num multitudo in nos,
3 Tum viuos deglutiſſent nos: erãt
enim furioſiſſimi, et ira maxime ac-
cenſi in nos.
4 Tum vndæ malorum obruiſſẽt
nos, et fluui⁹ tranſijſſet per animas
noſtras.
5 Tum tranſiſſent inq̃ per aĩas noſ-
tras vndæ malorum profundiſſimæ
6 Omni laude maior Dñs, q̃ nõ per
miſit nos prædã fieri dẽtibus illorũ.
7 Quin potius animæ noſtræ libe-
ratæ ſunt, quemadmodum captus
paſſer, qui præter ſpẽ elabitur e reti
aucupis: rete enim frangebat, et quõ
ille auolauit ita et nos liberati ſum⁹
8 Fortitudo noſtra ſita eſt in fauore
et auxilio nominis Domini, qui au-
thor eſt coeli et terræ.

125.

QVotquot credũt ſe Domino, erunt ſicut mons Sion, qui nunquam tolletur de loco ſuo

Qui confidunt in Dño

2 Hieruſalem montes quidẽ habet
in circuitu, verum illi non hoc poſſũt

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

in defenſionem ciuitatis, quod Dñs
qui adeſt populo ſuo a prima hora
vſq; in perpetuum.
3 Quare non ſinet ſedem figere eũ,
qui ſceptro impietatis tyrannidem
exerceat in ea loca, quæ veluti diuina
ſorte obuenerunt iuſtis: ne et iuſti ip
ſi extendant ad perpetranda ſcelera
manus ſuas.
4 Benefac Domine bonis, et his
qui candido ſunt pectore.
5 Illos vero, qui alijs præcipitia
parant, ire ipſos per præceps coget
Dñs, quẽadmodũ homines ſcelera
tos æquũ eſt: tranquillitas autem et
pax erit apud Iſraelitas. 126.

In cõuer tẽdo Dominus.

QVum reuocaret Dominus ab
exilio nos, qui captiui ex Si
on abducti fueramus: præ
gaudio viſi ſumus non aſſecuti tm̃
boni, ſed ſomniare.
2 Tum implebatur os noſtrũ riſu,
et lingua cantu, tum dicebant gẽtes,
quæ nos captiuos detinuerãt, ſupra
modum magna ſunt et ſtupenda,
quæ facit Dñs in gratiam hominum.
3 Ita profecto res habet, vt dicitis:
magna

magna enim ſunt, quæ Dñs noſtra
cauſa facere inſtituit: quare gaudio
affecti ſumus maximo.
4 Perge Domine reuocare nos e
captiuitate cum eo gaudio et fructu,
quo terra ſitiens excipit fluentes per
eam riuulos aqua plenos.
5 In quã qui ante irrigationẽ iece-
rant ſemẽ deſperantes propemodũ, &
cũ fletu: illi metent quæ prouenerunt
de improuiſo cum gaudio ſummo.
6 Hi enim ſolliciti ibant, et flentes
portabant in ſterilem illum agrũ ſe-
men precioſum iacturi: verũ redeun-
tes gaudio pleni referent manipulos
expectatione ſua longe plures,

Ipſius Salomonis. 127.

SI Dñs nõ extruxerit domum, Niſi Dñs
frustra ſudabunt laborantes, edifica-
qui conãt extruere eã: ſi Dñs uerit.
nõ cuſtodierit ciuitatẽ, fruſtra vigi-
labit, cui cura ĩcumbit cuſtodiẽdi eã.
2 Nihil ſuccedet vobis, etiam ſi ſũ-
mo mane ſurrexetis, et ſurſũ ac deor
deorſũ curſitantes ſedere recuſaueri
tis, nõ aliter ſudantes, q̃ qui ſũmis
laboribus victũ ſibi parant: qđ enĩ
vos veſ-

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

vos veſtro ſtudio fruſtra perficere
conamini, id Dominus dabit illi
quem diligit, ſine negocio.
3 Ecce hæreditas, quam Dominus
dat, filij ſunt, et præmium præcipu-
um, fructus ventris.
4 Quanta eſt vis in ſagittis, quas
iaculatur arcu vir quantũuis fortis,
tanta eſt in filijs adoleſcentibus.
5 Foelix ille vir, qui plenam habet
pharetrã telis eiuſmodi : is enim nõ
ſuffundetur pudore quotieſcunque
cõtigerit illum filijs comitatũ conten-
dere cum aduerſarijs ſuis in porta,
et frequentia populi. 128

Beati oẽs qui timent Dñm.

FOelix ille quiſquis timens eſt
Dei, et viuit ſecundum præ-
ſcripta illius.
2 Proſperabitur labor manuum tu-
arum quiſquis es talis, et cibũ ſup-
peditabit, quem comedas: foeliciter
euenient omnia tibi, et diues fies.
3 Vxor tua ſimilis erit viti fructife-
ræ, quæ ſeſe ꝓpagabit per omnia la-
tera domus, et filij tui veluti plantu-
læ oliuarũ cingentes mẽſam tuam.
4 Ad hunc profecto modum locu-

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

pletabitur vir, qui reueretur Dñm.
5 Foelicē faciet te Dñs ex Sion, quiſ
quis talis es: videbis enim et parti
eps fies foelicitatis promiſſæ ipſi
Gieruſalem cunctis dieb⁹ vitæ tuæ.
6 Videbis præterea, et voluptatem
apies ex filiorum tuorū filijs, qꝫ tran
quille et ſumma cū pace verſari con
picies eos inter Iſraelitas contribu
es ſuos

129.

Vehementer nocere conati ſunt
mihi ab annis plurimis, et ve
luti ab ineunte ætate, dicere
oterit merito Iſrael.

Sæpe ex
pugna
uerut

2 Miris inquam modis nocere cona
i ſunt mihi ab ineunte ætate, ſed nō
otuerunt ſubuertere me.
3 Dorſo meo tantum oneris impo
uerunt, vt ſigna in eo apparuerint,
qualia aratores agris imprimere ſo
ent, et veluti ſulcos lōgos īduxerint,
4 Sed Dominus iuſtus rupit fu
nes, quibus aſtrinxerant impij me.
5 Pudefiant, et in fugam cōuertan
tur, quotquot odio habent Sion.
6 Fiant ſimiles herbæ creſcenti in
tectis domorū, quæ priuſquam in e

am

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

am magnitudinem excreuerit, vt de-
meti poſſit, exaruit.
7 Qua non dignabitur manum im-
plere, et domum deferre vllus meſ-
ſor: nec ſinum is qui precario mani-
pulos a meſſoribus præteritos, colli-
gere ſolet pauper.
8 Nec vlli prætereuntes dixerunt,
proſpere eueniat hæc ſeges, Dñi bene
ficio, vobis: nec digna viſa èſt cuiq̃,
vt diceret, optamus vobis foelicem
a Domini benignitate meſſem.

130.

De pro-
fundis
clamaui.

QVum tantũ nõ obrut⁹ eſſẽ p-
fũdiſſimis malorũ vndis, tuũ
auxiliũ imploraui o Domine.
2 Domine exaudi vocem meam, ſint
quæſo aures tuæ attẽtæ ad lamen-
tabiles precationes meas.
3 Si ſcelerum quæ admiſim⁹, per-
petuo memor eſſe volueris, et veluti
repoſita ſeruare apud te Domine,
ſubſiſtere quis poterit?
4 Quare hoc potius ſequere, qđ ge-
nuinum eſt tibi, vt remittas miſeri-
corditer peccata noſtra, et clemen-
ter erigas collapſos, ſicq; ad ſynce-
ram

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

ram venerationem tui inuites.
5 Expectaui ſedulo Dn̄m, expecta-
uit et anima mea: et quia promiſerat
ſe adfuturum, nunq̃ dubitaui, quin
eſſet ſtaturus promiſſo.
6 Anima mea ardẽtius expectat ad-
uẽtum Dn̄i, q̃ vigiles nocturni tem-
pus matutinum: vigiles, inq̃, qui ſo-
no grauati, matutinum expectant
tempus, quo dormire liceat ipſis.
7 Expectet (ſi ſapit) quiuis ex Jſrael
Dominum: eſt enim natura miſeri-
cordiſſimus, et ſuapte natura ad ſuc-
currendum propenſiſſimus.
8 Quare ipſe liberabit Jſraelem ex
omnibus (quantũuis fuerint variæ)
iniquitatibus eius.

Ipſius Dauid 131.

Domine non fui animo vnq̃ Dn̄e nõ
elato, neque oculis nil niſi eſt exal-
magna ſpectantibus: neq̃ tatũ cor.
ambiui magna et quæ miris modis
eſſent ſupra me.
2 Si non ſic cõpoſui et cõpeſcui ani-
mum meum, ne altius ſibi videretur
collatus tecum q̃ infans ab vberib⁹
matris ſuæ recẽs depulſ⁹, qui ſol⁹ ſt
gere

gere greſſus non poteſt, ſed matris
ſuſtentatur manu: ſi non ita ſemper
me iudicaui ſine tuo auxilio nihil poſ-
ſe, et animam meam eiuſmodi in-
fanti ſimilē, fruſtrarer ſpe mea pēit⁹.
3 Expectet (ſi ſapit) quiuis ex Iſrael
Dñm, et pendeat ab eo ab hac hora
aſſidue vſque in finem vitæ.

132.

Memento Dñe Dauid

RAtionem habe Domine, idq;
in bonum, ipſius Dauid ma-
lorū, quæ perpeſſ⁹ ē plurima.
2 Qui et iuramento ſeſe obſtrinxit,
et ſancte promiſit ei, per quem poteſt
quicquid poteſt Iacob.
3 Se non ingreſſurū ædes ſuas, ne
que aſcenſurum lectum ſuum.
4 Neque permiſſurum oculis ſuis,
aut palpebris ſomnum.
5 Priuſquam inueniſſet locum extru
endo altari Deo gratum, et taberna-
cula in venerationem illius, per quē
fortis eſt poſteritas Iacob.
6 Ecce de improuiſo inuenimus lo-
cum illum in Effrata: inuenimus in-
quam illum in campis ſyluoſis.
7 Eamus ergo in tabernacula, quæ
ipſe

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

ipſe elegit ſibi, proſternamꝰ nos ſup-
plices ante ſcabellum pedum illius.
8 Exurge Dñe et veni in eum locum
quem ad hoc elegiſti tibi, vt præ cæ-
teris peculiariter requieſcas in eo: ve
ni in ꝗ tu, et arca, per quã ſæpe om-
nipotentia tua apparuit.
9 Sacerdotes tui ĩduant iuſtitiam,
vt ſctĩ tui habeant, quur ſerio exultẽt
10 Propterea qđ Dauid ſeruꝰ tuꝰ ip
ſe orat, ne auertas faciẽ a chriſto tuo.
11 Iuramento aſtrinxit ſe Dominꝰ
ipſi Dauid, et fidem dedit, quã nunꝗ
violabit, dicens: de fructu ventris tui
collocabo in ſolio tuo.
12 Si cuſtodierint filij tui pactũ me-
um, et ceremonias quas docturus
ſum eos: filiorum tuorum nepotes,
et qui naſcentur vllo tempore ab il-
lis, in eodẽ regni ſolio ꝓpt͛ te ſedebũt
13 Elegit em̃ Dñs Sion, ſic ama-
uit eam, vt habitare cõſtituerit in ea.
14 Hic erit inquiens locus ad quieſ-
cendum mihi perpetuo: hic habitabo
quia amaui eam.
15 Annonã eiꝰ copioſiſſimam faciã
egenis qui in ea ſunt, cibũ ad ſaturita
tẽ vſqꝫ ſuppeditabo.

16 Sacerdotes eius veſtiam ſalute,
cui⁹ participē faciēt et plebē, vt ſanc-
ti tui habeant, quur ſerio exultent.
17 Ibi florere faciam cornu ipſius
Dauid, paraui lucernā Chriſto meo.
18 Inimicos illi⁹ induam pudore et
infamia: in capite aūt illius fulgebit
diadema. Ipſius Dauid. 133.

Ecce q̃ bonū, et q̃ iocun.

DIci nō poteſt, q̃ bona ſit res
et ſuauis, habitare vna fra-
tres inter ſe concordes.
2 Suauior erit eorum concordia o-
leo illo fragrantiſſimo, quod fundi
ſolet in caput, et defluere in barbam,
barbam inquam ipſius Aaron, et in
oras deinde veſtium illius.
3 Suauior erit rore, qui deſcendit in
montem Hermon: vel rore, qui deſ-
cendit in montem Sion: et illos qui
Sion vicini ſunt, vbi conſtituit Do-
minus inſignem illam munificenti-
am ſuam oſtendere, et vitam inſtitu-
ere, quæ duratura ſit perpetuo.

134.

Ecce nūc benedici-te Do.

EIa laudibus extollite Dn̄m,
quotquot eſtis cultores illius:
nunq̃ eniñ ſatis laudare illum
pote-

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

poteritis, etiam ſi totas noctes in tē-
plo Dñi laudantes perſtiteritis.
2 Leuate man⁹ veſtras verſus lo-
cū ſanctitati illius dicatū: et quantū
poteſtis, laudibus extollite Dñm.
3 E diuerſo Dñs ille optime faciet ti
bi e Siō, q̄ author coeli eſt et terræ.

Halleluia. 135.

LAudib⁹ extollite nomē Dñi: Laudate
laudib⁹ inquā extollite vos, nomen
qui cultores et ſerui eſtis Dñi. Dñi.
2 Qui ſtatis in templo Domini: et
in atrijs eſtis domus Dei noſtri.
3 Laudate Deum ſeruatorem: beni
gnus eſt eñ Dominus: quare pſal-
mos canite in laudem gratioſiſſimi
nominis illius.
4 Elegit enim ſua ſponte Jacob ſi-
bi ſeruator ille Deus, et Jſraelem, vt
ſit illi veluti ornamentum quoddam
et gemma precioſa.
5 Ego certe noui magnū eſſe Dñm,
et dñm noſtrum eſſe potentiorē reli-
quis nationū vniuerſis nihili dijs.
6 Quicquid eñ libitū fuit vnq̄ dño
facere, id factū eſt, tam in coelo q̄ in
terra, et poteſtatē habet in vaſtiſſi-

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

ma illa maria, et omnia quæ vſq̃
abſtruſa latent etiam in locis profũ-
diſſimis.
7 Qui extrahit nubes e terra inſi-
ma parte orbis, et in aëre loco æditiſ
ſimo collocat eas: qui fulgura cum
pluuia miſcet, et educit ventum ẽ lo-
cis abditis, tanq̃ theſaurorum ſuo-
rum repoſitorijs.
8 Qui percuſſit primogẽita Aegyp-
ti, tam hoĩm q̃ reliquorum aĩaliũ.
9 Qui immiſit ſigna iræ ſuæ terri-
fica et portẽta in mediam Aegyptũ,
quibus Pharaonem terruit, et oẽs
famulos illius.
10 Qui percuſſit gẽtes numero plu-
rimas, et reges occidit potẽtiſſimos,
11 Seon regem Amorrhæorum, Og
regem ipſius Baſan, & vaſtauit vni-
uerſa regna Chanaan.
12 Et dono dedit terram regũ illoꝝ
veluti patrimonium: patrimonium
inq̃ ipſi Iſraeli, populo charo ſibi.
13 Domine nomen tuum nunq̃ in
obliuionẽ veniet: Domine memoria
tui perueniet in generationem et ge-
nerationem, nec interibit vnq̃.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

14 Suſcipiet Dñs patrocinium cau-
ſæ ppli ſui contra aduerſarios, erga
ſeruos aũt ſuos clemẽtiſſime geret ſe.
15 Statuæ gentiũ nihil ſũt q̃ argẽ-
tum et aurũ, quibus artificio huma-
no, vel hæc inducta ẽ, vel illa forma.
16 Quare os quidem habere viden-
tur, ſed loqui non poterunt: et ocu-
los, ſed quibus nihil videant.
17 Aures præterea, quibus nihil au-
diant: nares quoque ſine vllo vſu,
quũ nullus appareat halitus in ore
cuiuſq̃ illarum.
18 Similes fiãt ſtatuis artifices illa-
rũ, et quotquot ſpẽ ſuã ponũt in illis
19 Poſteri Iacob laudibus extollite
Dominum, poſteri Aaron et vos
laudate Dominum ſedulo.
20 Poſteri Leui laudate Dñm: qui-
buſcunq; curæ eſt cultus Domini,
laudibus celebrate Dominum.
21 Omni laude maior eſt Dñs ob
beneficia exhibita Sion, qui et fact⁹
eſt veluti ciuis et habitator Hieruſa-
lem. Halleluia. 136,

GRatias agite ꝑ acceptis be- Confite
neficijs, Dño: æquũ enim id mini Dñi
X iij eſt, q̃m bon⁹.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

eſt, ꝙ duratura ſit perpetuo miſeri-
cordia ipſius.
2 Gratias agite Deo ipſorũ angelo-
rum, quod perpetuo duratura ſit mi-
ſericordia eius.
3 Cũ gratiarũ actione laudate Do-
minũ Dominorum oĩm, ꝙ perpetuo
duratura ſit miſericordia eius.
4 Eũ qui facit admiratione digniſſi-
ma ſua ſolius oĩpotentia, ꝙ perpe-
tuo duratura ſit miſericordia eius.
5 Qui fecit coelos ſumma pruden-
tia ꝙ perpetuo duratura ſit miſeri-
cordia eius.
6 Qui expãdit terram ſuper aquas,
ꝙ perpetuo duratura ſit mĩa eius.
7 Qui fecit luminaria magna, ꝙ per
petuo duratura ſit mĩa eius.
8 Ipſum Solẽ, vt præſit diei, ꝙ per
petuo duratura ſit miſericordia eius.
9 Ipſam inſuper Lunam et reli-
quas ſtellas, vt præſint nocti, ꝙ per-
petuo duratura ſit miſericordia eius.
10 Qui graui damno affecit Aegyp-
tũ, quũ percuteret primogenita illiꝰ,
ꝙ perpetuo duratura ſit mĩa eius.
11 Vt educeret Iſraelẽ è medio illo-

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

ꝙ perpetuo duratura ſit miſericor-
12 Ideꝫ manu robuſta, ꝛ (dia eius.
brachio fortiter extento, ꝙ perpetuo
duratura miſericordia eius.
15 Qui diuiſit mare rubrum in par-
tes, quod perpetuo duratura ſit mi-
ſericordia eius.
14 Et perduxit Iſraelem per medi-
um illius, quod perpetuo duratura
ſit miſericordia eius.
15 Subuerit Pharaonem et exerci-
tũ illius in eodem illo mari rubro, ꝙ
perpetuo duratura ſit mĩa eius.
16 Qui duxit populũ per deſertũ, qđ
nulli antea fuerat peruium: ꝙ perpe-
tuo duratura ſit miſericordia eius.
17 Qui percuſſit reges potentes, ꝙ
perpetuo duratura ſit mĩa eius.
18 Et occidit reges fortes, ꝙ perpe-
tuo duratura ſit meſericordia eius.
19 Seon regẽ Amorrhæorũ, ꝙ per
petuo duratura ſit miſericordia eiꝰ.
20 Et Og regẽ ipſiꝰ Baſan, ꝙ per
petuo duratura ſit miſericordia eiꝰ.
21 Et dedit poſſidẽdam terram, quã
illis ademerat, quod perpetuo dura-
tura ſit miſericordia eius.

 22 Poſ

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

22 Poſſidendam in ꝗ Iſraeli, ſeruo
ſuo, quod perpetuo duratura ſit mi-
ſericordia eius.
23 Qui quoties premebamur miſe-
ricorditer rationem habuit noſtri,
quod perpetuo duratura ſit miſeri-
cordia eius.
24 Et eripuit nos a tyrannide illo-
rum qui nos vexabant: quod perpe-
tuo duratura ſit miſericordia eius.
25 Qui cibũ tribuit vniuerſæ carni,
quod perpetuo duratura ſit miſeri-
cordia eius.
26 Cum gratiarum actione lauda-
te Deum, qui omnipotentia ſua au-
thor eſt ipſius coeli, ꝙ perpetuo du-
ratura ſit miſericordia eius.

137.

Super flumina Babylo.

IVxta flumina Babilonis qu-
um olim ſederemus et flerem⁹
amare, propterea qđ in men-
tem veniſſet nobis tui o Sion.
2 Et ad ſalices, quæ erãt illic in me-
dia Babilone, ſuſpendiſſemus cithа-
ras noſtras:
3 Hoſtes, qui captiuos abduxerant
nos, impetrare conabantur a nobis
modũ

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

modulos illos, quib⁹ carmina noſ-
tra modulari cõſueueram⁹: et q̃iſul-
tabant manifeſte nobis, iubebant
nos ſigna lætitiæ ædere, cantate in-
quientes nobis vnũ aliquod ex car-
minibus Sion.
4 Tanq̃ cantare nobis libuerit lau-
des Dñi in ea terra, quæ ſtatuas et
nihili deos pro vero colit.
5 Si vnq̃ oblitus fuero tui Hieru-
ſalẽ, et dextera mea officij ſui oblita
citharam pulſauerit in gratiam al-
terius q̃ vnius Dei mei:
6 Opto, vt ſic hæreat lingua mea
ne poſſim loqui: imo et palato meo
affigatur, ſi non quoad vixero me-
mor fuero tui, et ſi non præpoſuero
laudes ipſius Hieruſalem ſummo
gaudio, quod vnquam contingere
poterit mihi.
7 Rationem habe Domine et per-
pende, qualia ſint, quæ deſignant in
nos Idumæi hoſtes hi noſtri, et q̃
crudeliter tractauerint Hieruſalẽ,
quo tẽpore expugnauerunt eam: qu-
um dicerẽt mutuo ſeſe adhortantes,
vaſtate, crudelit̃ vaſtate, vſq; ad fũ-
damẽta ſubuertite eã. Fi

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

8 Filia Babylonis, quæ nūc exultas
inſolēt, miſera vere es, quāq̄ igno-
ras, foelicior enim te veniet, qui tali-
onē reddat tibi, et ſuppliciū de te ſu-
mat ꝑ contumelia, quā affeciſti nos.
9 Fortunatus veniet victor, qui ⁊ te
apprehendet, et infantes ab vberibꝰ
tuis dependentes illidat in lapides.

Ipſius Dauid. 138.

Confitebor tibi Domine in toto.

FAtebor te verū Deū, idq; to-
to pectore, etiam palam, et in-
uitis aliarū nationū omnibꝰ
dijs, ego te pſalmis meis cantabo.
2 Adorabo cōuerſꝰ ad templū quod
tua ſanctitas peculiariter inhabitat,
et celebrabo nomen tuū ꝓpter benig-
nitatem, qua vſus es erga nos, et con
ſtantiam tuam in ſeruandis promiſ-
ſis, multo nanq; plura quā tu ver-
bis tuis ꝓmiſeras, præſtitit nobis
auguſtiſſimum illud nomen tuum.
3 Quocūq; tempore imploraui aux-
iliū tuum: exaudiuiſti me, fulciuiſti
me, et addidiſti robur animo meo.
4 Fatebuntur te eſſe Dn̄m omnes re
ges terræ, vbi audiuerint promiſſis
tuis rē ipſam per oīa reſpondere.

5 Et car-

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

5 Et carminibus efferent vias Do-
mini, et teſtabuntur immenſam eſſe
maieſtatem Domini.
6 Quanquam ſublimis eſt Dñs, eũ ta-
men, qui humiliter de ſe ſentit aſpicit
cominus, elatum vero non niſi emi-
nus cognoſcet, vt perdat illum.
7 Si eundum mihi fuerit per media
et præſentiſſima pericula, tu vitam
meam tutaberis, furorẽ hoſtiũ meo-
rum tu manu tua conpeſces, et ſer-
uabit me dextera tua.
8 Dñs perficiet quod reliquũ eſt ꝑ
me, Dñe miſericordia tua perpetua
eſt, quare opera manuũ tuarũ in de-
fendendo me ne intermiſeris, ſed quẽ
admodum coepiſti, perge.

Ipſius Dauid Pſalmus. 139.

DOmine exploraſti oĩa mea Domine
et pernouiſti. probaſti
2 Tu nouiſti qñ ſeſſurus ſim me.
vel ſurrecturus, nouiſti cogitatio-
nem meam longe ante, quam inci-
dat in animum meum.
3 Siue ambulare interdiu quopiam
voluero, ſiue noctu cubitum ire, tu
ſemper es circum me, et omnia ſtu-
dia me-

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

dia mea habes quã exploratiſſima.
4 Profecto ne voculã quidẽ vllã ſo
nare poterit lingua mea, quĩ tu do
mine (dictu mirũ) ſcias per omn
melius me, quid velim illa.
5 Retro et añ formaſti me, et impre
ſiſti manu tua certam formã in m
6 Mirũ in modũ excedit captũ me
horũ, quæ tu facis, ratio, et artifi
cognitio tam eſt ſupra me. vt null
modo queã pertingere ad illam.
7 Quo abire hinc potero, vt fugiam
notitiam tuã? et quo fugere potero
vt conſpectum tuum lateam?
8 Si aſcendero in coelũ, aderis ibi
tu, ſi deſcendero in infima loca terræ
(res mira) et illic ego offendam te.
9 Si contingat mihi ea velocitas
quæ eſt orientis, vt vno die vehar i
extremum occidentem.
10 Profecto etiã illuc perferet me m
nꝰ tua, et ſuſtẽtabit me dextera tua.
11 Si dixi, fortaſſis occultabũt me t
nebræ, deprehẽdi cito ſtultitiam me
am, nox enim non magis contexi
me, q̃ meridiana faceret lux.
12 Nullæ enĩ tenebræ obſcurare ſi

PSAL. CXXXIX.

equã poterunt, vt latere queat te, et
nox tantũ prebet luminis tibi, quan-
tũ dies ipſe: ſũt enĩ hoc ipſũ tenebræ
apud te, quod ipſa lux clariſſima.
13 Nec mirum ſi nihil te lateat mei.
quũ ſecretiſſimas corporis mei par-
tes ipſe poſſideas, et compegeris me
ncredibili artificio in abditiſſima
arte ventris genitricis meæ.
4 Merito fatebor te omni honore ⁊
veneratione dignum, ob mirabilia
enim miracula tua affectus ſum mi-
rifice, ſtupẽda enim ſunt opera tua,
quod ingenue agnoſcit anim⁹ meus,
et modis omnibus ſupra captum ſu-
um eſſe ea confitetur.
15 Non ẽ vllũ os intra me loco tam
occulto, vt lateat te, quamuis compo
ſitus ſim totus ego in loco vehemen-
ter abdito, et veluti tapetum e neruis
et venis contextus ſim in vtero ma-
tris, loco magis abdito q̃ vllum eſt
antrum terræ.
16 Quum rude adhuc et informe eſ-
ſet ſemen vnde naſciturus eram, pe-
nitiſſime illlud perſpexerunt oculi
tui: et veluti in libro apud te deſcrip-
tam

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

tam habebas omnium membrorum
meorum rationem, quæ, et ſi non ni-
ſi multis diebus in iuſtam magnitu-
dinem excreſcere poſſint, apud te ta-
men ó Domine non eſt ea dierum
varietas, ſed vnus perpetuus dies.
17 Interim mihi q̃ incomprehenſi-
bilia facta ſunt conſilia tua omnipo-
tens Deus, q̃ ſupra modum ingen-
tes factæ ſunt ſummæ illorum?
18 Si enim numerare coner ea, facili-
us arenas numerauero, quæ iacent
in littoribus maris, et ſi peruigil du-
rauero tota vita mea in enumeran-
dis illis, idem egero.
19 Num tandem occides Deus im-
pium et viros ſanguinarios, quibꝰ
toties dico, recedite a me?
20 Loquebantur de te ſcelerate, et
vſurpabant contemptim nomen tu-
um hoſtes tui.
21 Nonne odio habentes te Domine
odio habebam, et contra inſurgentes
in te ira excandeſcebam?
22 Ita profecto, maximo enim odio
proſequebar illos, et pro inimicis ha-
bebam illos.

25 Fac periculum mei omnipotens
Deus, et cognoſce cor meum, explora
me, et conſidera cogitationes meas.
24 Et vide an tale ſtudium irritan-
di te ſit in me, quale ẽ in impio, quod
ſi fuerit, patiar æquo animo, vt mo-
re aliorum impiorum occidas me.

Pſalmus Dauid. 140.

LIbera me Domine ab homi-
ne malo, contra virum ſcele-
ratum protege me.

Eripe me Dñe ab homine malo.

2 Qui machinantur ſcelerata ani-
mis ſuis, et nihil q̃ȝ ad bella aſſidue
3 Exacuerũt linguas ſuas, (iſtigãt.
vt magis ſint noxiæ quam ſerpentũ,
venenũ aſpidis admixtum habet ſer-
mo illorũ, quod latet ſub lingua in
pectore illorum. Ita res habet.
4 Cuſtodi me ne incidam in manus
impij, et a viro ſceleribus perpetran-
dis dedito ſerua me, conſtituerunt e-
nim ſubuertere greſſus meos.
5 Abſconderunt homines ſuperbi la-
queum in perniciem meam, et funes
expanderunt et rete iuxta viam, qua
iturus eram, pedicas præterea, qui-
bus perderent me, Ita eſt.

6 In his conſtitutus periculis ad te
ſolum confugi dicens, Dñe tu Deus
mihi es, præbe aures tuas Dñe la-
mentabilibus precationibus meis.
7 Deus Domine firmamentum ſa-
lutis meæ, armaſti caput meũ quo-
ties confligendum fuit mihi cũ hoſ-
te armato vndiq;.
8 Quare ne ſinas quæſo nunc o dñe
votorũ ſuorũ cõpotem fieri impium,
ne habeant aduerſarij quur exultent,
et efferant ſeſe. Nequaquam ita fiat.
9 Caput et ducem illorũ, qui omni
ex parte oppugnant me, peſtilens
ſermo: et ad nocendum magno ſtu-
dio cõpoſitus, totum inuoluat.
10 Cadant in eos carbones igniti,
præcipitet eos Dñs in foueas tam
profũdas, vt nunq̃ poſſint emergere.
11 Quiſq̃s fuerit maledic⁹ et proditor
nũq̃ ſtabilis erit in terra, quiſq̃s fue-
rit ſcelerat⁹, illũ ſua malitia ſubuer-
tet, et obijciet calamitatib⁹ varijs.
12 Certe futurũ ſcio, vt tractet dñs
tandẽ cauſam eius, qui affligitur, et
ſupplicium ſumat de illis, qui oppri-
munt humano auxilio deſtitutos.

13 Th

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

13 Tũ iuſti celebrabunt nomen tuũ,
ſedebunt quotquot candidi fuerint
animo e regione vultus tui, perpetuo
intuituri te.

Pſalmus Dauid. 141

DOmine clamaui ad te, quare Domine
feſtina q̃ſo ſuccurrere mihi: au clamaui
res præbe voci meæ quoties ad te, expaus
implorauero auxilium tuum.
2 Tam grata fiat precatio mea quã
eſt ſuffitus thuris in venerationem
tui excitatus.
3 Adhibe Dñe frenum ori meo, et
cuſtodiam ianuæ labiorum meorũ,
4 Ne ſinas animũ meũ propenſum
fieri ad maledicentiam, nec ſtudijs
delectari cum impietate coniunctis,
exemplo eorũ, qui viri ſunt ſcelerati,
nec teneat quæſo vnq̃ deſiderio co-
medendi parta rapinis, quãuis rap-
toribus ipſis ſuauiſſima videantur.
5 Verberet me potius iuſtus et bñ
fitij loco habiturus ſum, et ſi caſtiget
me, vuln9 illud adeo capiti meo mo-
leſtum non erit, vt pro ſaluberrimo
medicamine amplexurus ſim illud,
nec a propoſito deterrebit me, ſed per

gam potius orare Dominum, vt ſer-
uet me quã alieniſſimum a ſceleratis
impiorum operibus.
6 Quando ſupplicium ſumetur et
veluti præcipitabuntur de rupibus
iudices eorum, tum ſentient, quanto
fuiſſet illis ſatius auſcultare ſermo-
nibus meis gratioſitate conditis, et
a maledicentia diuerſis.
7 Sicut qui amputant arbores, et
findunt ligna, et per terram ſpargũt
huc atq; illuc, quæ amputata ſunt,
ſic oſſa noſtra diſperſa fuerunt, et ſo-
luta præ metu mortis, ad ipſum enĩ
vſq; ſepulchrum perueneramus.
8 Quia in te Deus dñe oculi noſtri
aſſidue intenti ſunt, et in te ſpes mea
omnis ſita eſt, ne ſinas perire ani-
mam meam.
9 Cura ne incidam in laqueum, quẽ
extenderunt in perniciem meam, ne-
q; incidam in vincula hominum ſce-
leratiſſimorum.
10 Incidant in ſua ipſorum potius
retia impij vna omnes, quoad ego
ſaluus præteriero.

Ipſius Dauid, cum eſſe in ſpe-
lun-

PSAL CXLII.

Iunca, precatio. 142.

VOce mea ad Dominum cla- mabo, voce mea ad Dominũ precabor.

Voce mea ad dñm clamaui.

2 Effundam añ ipſum orationem
meam, afflictionẽ meam aperiã illi.
3 Quo tempore animus meus moe-
rore conficiebat ſeſe, tu ſciebas inſon-
tem illa perpeti me, eſt enim notiſſi-
ma tibi omnis ſemita et vita mea:
aduerſarij interim mei in via, per
quam iturus eram abſconderant la-
queum in perniciem mihi.
4 Reſpiciebam nunc in partem dex-
tram, nunc in partem ſiniſtram, ſed
nullꝰ occurrit, qui agnoſceret me: de-
ſperabam poſſe aufugere me, nullus
enim aderat, cui curæ eſſet vita mea
5 Quare clamabam ad te Domine, &
dicebam te eſſe fiduciam meam, nec
eſſe inter viuentes in vllo alio ſpem
vllam reliquam mihi.
6 Auſculta ad clamorem meum,
ſitq; malorum, quæ plurima perpeſ-
ſus ſum, tandem finis, libera me ab
his, qui perſequuntur me, viribus
enim ſuperiores ſunt me.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

7 Educ e carcere animam meam,vt
celebrare poſſim nomen tuum, tum
ad me accurrent, et in modum coro-
næ iuſti cingent me,vbi ſenſerint te
vltum iniuriam meam.

Pſalmus Dauid. 143.

Domine exaudi o- rationem meam au ribus

DOmine exaudi precationem
meam pro optima fide et æq̃-
tate tua quã ſemper habes cũ
ſũma clementia coniunctam, reſpon-
de deſiderio meo.
2 Nec velis ſummo iure cum ſeruo
tuo agere,nemo eſt enim viuentium,
qui ſic iuſtus ſit,vt non multa tu in
eo veriſſime reprehendere poſſis.
3 Auxilio tuo maximopere opus ha-
beo, perſequitur enim hoſtis me ca-
pitaliter,tm̃ nõ proſtrauit in terram
vſq; vitam meam,habitare me cogit
in locis obſcuriſſimis, quæ mortuo
rum ſepulchris ſimillima ſunt.
4 Moerore cõficit ſeſe anima mea,
torquet ſeſe cor meum.
5 In memoriam reuocaui, q̃ feciſti
ſæculis ſuperioribus,diligẽter aĩo re
uolui varia opera tua, in opere ma-
nuũ tuarum expendẽdo totus eram.

6 Ex

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

6 Expandi manꝰ meas ad te ſup-
plex, et anima mea quum verſarer in
terra ob ſiccitatē dānata, non alio
reſpexit quā ad te. Ita res habet.
7 Quare feſtina et reſponde votis
meis Dn̄e, vix enim amplius apud
ſe eſt ſpiritus meus, ne abſcondas fa-
ciem tuam a me, ne forte ſimilis fiam
illis, qui decidunt in puteum.
8 Fac ſentiam mane clementiam tu-
am, de te enim pendeo totus, doce me
qua via quā rectiſſime eatur ad te, ex
pectauit enim te ſummo deſiderio
anima mea.
9 Eripe me ab hoſtibus meis Dn̄e,
tuæ enim protectioni occultæ iam o-
lim concredidi me.
10 Doce me facere qđ placitum ſit ti-
bi, tu eiñ es deꝰ meꝰ, ſpiritꝰ q̄ſo tuꝰ il-
le benignꝰ ducat me per eā viā, quæ
11 Proptē nomē tuū (recta ducit ad te.
Dn̄e vitam tribue mihi. ꝑ tua iuſti-
tia educ ex anguſtijs animam meam
12 Pro fauore interim in me tuo ſub-
uertes inimicos meos, perdes qui in-
ſontem affligunt animam meam:
ſeruus enim tuus ego ſum.

 Ip-

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

PSAL. CXLIIII.

Ipſius Dauid. 144.

Bñdict⁹ dñs de⁹ q̃ docet.

MAior eſt omni laude Domi-
nus: qui robur tribuit mihi:
qui et docet manus meas
arma tractare, et cum hoſtibus bella
gerere, et digitos meos armat in
prælium.
2 Miris modis miſericors eſt erga
me, et munit me, et fulcit me, et a ma-
lis omnibus liberat me, eſt mihi in-
ſtar clypei, et in eo ſpem omnem me-
am collocaui, quare et ipſe obſequen-
tem facit populum meum mihi:
3 Dñe quid vidiſti in homine, vt eũ
agnoſcere digneris? aut in filio hoĩs:
vt tam exacte rõnẽ habeas illius?
4 Homo ipſi vanitati q̃ ſimillimus
eſt, dies vitæ illius obſcuri ſimiles
ſunt vmbræ, quæ aſſidue magis ad
noctis caliginem tendit.
5 Inclina coelos et deſcende: percu-
te ſuperbos illos reges, qui monti-
bus videntur ſimiles: ſentiant iram
tuam, et veluti fumus euaneſcant.
6 Iaculare fulgur et diſperde eos,
emitte ſagittas et conturba eos.
7 Demitte manum tuam ab alto, li-

bera

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

bera me et eripe me ex aquis multis,
et a violentia hoīm, qui a diuino cul
tu alieni ſunt.
8 Quorum os loquitur vanitatem,
et dextera coꝝ nullius eſt roboris.
9 Deꝰ nouam habebo celebrandi te
carminibꝰ meis occaſionem, nablo ⁊
decachordo pſallam in laudē tuam.
10 Qui victoriam ſalutarem tribuis
regibus, et liberas ipſum Dauid ſer-
uum tuum a gladio pernicioſo.
11 Libera me et eripe me a tyrānide
hoīm, qui a diuino cultu ſunt alieni,
quiq; ore ſuo mentiuntur, et quorū
dextera promittere videtur ſubſidi-
um, quum nihil cogitet minus.
12 Vt ſint filij noſtri velut plantulæ
eleganter auctæ in adoleſcentia ſua:
filiæ noſtræ formoſæ veluti angù-
lares columnæ ſummo ſtudio exor-
natæ, quales in templis et Regum
domibus conſpiciuntur.
13 Sint anguli noſtri pleni ſuppedi
tantes omnis generis annonam, gre-
ges noſtri in milia excreſcant: et cen-
tena millia e caulis exeant in plateas
14 Boues noſtri ſani, et (noſtras.

ribus apti, nihil eorum quæ noſtra
ſunt aberret : nec vlla audiatur la-
mentabilis vox in plateis noſtris.
15 Fortunatus populus ille cui con-
tingunt huiuſmodi : beatus et ille po
pulus, qui Dominum habet Deum
propitium ſibi.

Pſalmus Dauid. 145.

Exaltabo te deus.

LAudibus efferam te mi Deus
omnium rex, et laudabo nomē
tuum quoad vixero.
2 Aſſidue per ſingulos dies lauda-
bo te, et laudibus efferam nomen tu-
um perpetuo, et(ſi fieri poſſet)etiam
vltra.
3 Magnus dñs et modis oībꝰ dignꝰ
laude: et eius magnitudinis, vt ne-
mo perſcrutari poſſit illam.
4 Generatio vna veluti per manus
tradet alteri laudes operum tuorũ,
et oīpotētiam tuam annũciabit.
5 Gloriam maieſtatis tuæ magnifi-
centiſſimæ, et res a te clariſſime cum
omnium admiratione geſtas, ſtudi-
oſe aliĳs commemorabo.
6 Vt illi robur mirabilium operum
tuorum aliĳs enarrēt, ego vero mag-
nitudi-

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

nitudinē tuam pro viribus ſcripto
ad poſteros tranſmittam.
7 Vt illi memoriam im mēſæ mag⸗
nitudinis tuæ plenis buccis celebrēt,
& æquitatē tuā ſūmo cū gaudio cātent.
8 Miſericors et clemens Dñs: tar⸗
dus ad iram, ad clementiam autem
pronus mirifice.
9 Benignus Dñs in omnes, et om⸗
nimoda miſericordia relucet ī oībus
operibus ipſius.
10 Quare cum gratiarum actione
laudabunt te Domine vniuerſa ope⸗
ra tua, præcipue autē ſancti tui mag
nifice loquentur de te.
11 Magnificētiā regni tui loquētur,
et oīpotentiam tuam prædicabunt.
12 Vt ſciant poſteri Adæ omnipotē⸗
tiam dei, et magnificentiſſimam glo⸗
riam regni ipſius.
13 Regnum tuum regnum eſt oīm
ſæculorum, et poteſtas tua regia ex⸗
tendit ſe in generationes omnes.
14 Suſtentat Dñs omnes nutan⸗
tes, et erigit collapſos.
15 Oculi oīm intēti ſūt in te, et tu ſup
peditabis illis cibū tēpore oportuno.

16 Aperies manum tuam, et ſatia-
bis vnūquodq; animaliū cibo ſuo.
17 Juſtus eſt modis omnibus Do-
minus, et pius in omnia opera ſua.
18 Prope adeſt dn̄s vniuerſis q̄ inuo
cant illū: vniuerſis inq̄ illis, qui im-
plorant ex animo auxilium illius.
19 Quicquid optauerint, qui reuerē-
ter colunt illum, faciet, et clamorem
illorum audiet, et ſalutē adferet illis.
20 Curæ ſunt dn̄o vniuerſi qui a-
māt illū, impios aūt ipſos ſubuertet.
21 Laudes dn̄i ſonabit os meum, et
laudabit oīs caro nomen inſigniter
ſanctum illius in perpetuum, et (ſi
fieri poſſet) vltra.

Halleluia. 146.

Lauda anima mea dominū.

LAuda o anima mea Dominū.
2 Totus ego laudabo Domi-
num per omnē vitam meam,
pſalmos cantabo in laudem dei mei
quoad vixero.
3 Nolite fidere principibus, neq; vl-
li ex poſteris Adæ, non enim habent
poteſtatem beandi quempiam.
4 Auolabit ſpirit9 ille vitalis illoꝝ,
et reſoluentur in terram vnde prodi-
erant.

erant: et ipſo die mortis peribunt
omnia conſilia illorum.
5 Felix cui Deus Jacob adiumento
eſt et cui ſita eſt oīs ſpes in deo ſuo.
6 Qui author eſt coeli et terræ, ma-
ris et oīm quæ in illis ſunt, qui et fi-
dem ſeruat perpetuo.
7 Qui vlciſcitur iniuriam illatam
oppreſſis, qui cibum ſuppeditat eſu-
rientibus, ille Dominus, qui liberat
e vinculis captiuos.
8 Ille Dominus qui viſum tribuit
cecis: ille Dñs, qui recte incedere facit
claudos: ille inq̃ dominus, qui ami-
cus eſt iuſtorum.
9 Ille dñs, qui curam gerit peregri-
norũ: qui pupillum et viduam cōfor-
tat, et viam impiorũ ſubuertit,
10 Regnabit Dñs perpetuo Deus
tuus ó Sion, in generationē et ge-
nerationē abſq; vllo fine. Halleluia.

Halleluia. 147.

Laudate Deum quia benignus eſt, pſalmis cantate Deũ noſtrum quia gratioſiſſimus eſt, et ipſum maxime decet laus.

Laudate dñm quoniam bonꝰ eſt.

2 Extruit enim Hieruſalē Dominꝰ,
exultes

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

exules populi Iſraelitici diſperſos
congregabit.
3 Ille hoc faciet Dñs, qui ſanat eos,
qui fracto ſunt animo, et leniter cu-
rat dolores illorum.
4 Qui in numerato habet innume-
ras alioqui ſtellas. et ſingulas illa-
rum ſuis appellat nominibus.
5 Magnus eſt dñs noſter et poten-
tiæ infinitæ, eorum quæ ipſe ſum-
ma prudentia facit, nullus eſt nũerꝰ
6 Subleuat manſuetos Dñs, pro-
ſternit vero impios vſqꝫ in terram.
7 Cantate Dñm cum gratiarum
actione, pſallite deo noſtro cithara.
8 Qui tegit coelum nubibus, qui pa-
rat terræ pluuiam, qui producit her-
bam in montibus.
9 Qui tribuit vnicuiqꝫ animanti
ſuum pabulum, etiam pullis coruo-
rum implorantibus opem illius.
10 Fortitudinem equi nihili faciet:
nec q̃ videntur eſſe fortia crura viri:
ad amorem inuitabunt illum.
11 Sed amat Dñs, qui cum reuerẽ-
tur colunt: et qui ſpem ſuam ponunt
in clementia ipſius.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

12 Honora o Hieruſalem Dominū,
lauda Deum tuum Sion.
13 Fecit enim fortiſſimos vectes por-
tarum tuarum, benefecit filijs tuis
qui intra te, et tecum ſunt.
14 Qui curat ne fines tuos quiſq̃ in-
feſtet, et adipe ſatiat te.
15 Cuiꝰ iuſſu decidit in terram plu-
uia, cuiꝰ mandatis parẽt ſubito oĩa.
16 Qui tribuit niuem ſimilẽ lanæ,
et pruinam tanq̃ cinerem diſpargit.
17 Qui immittit fruſtatim grandi-
nem ſimilem glaciei, tam frigidam,
vt nemo non horreat a frigore ipſiꝰ.
18 Rurſus illo iubẽte ſolis ardor li-
quefacit glaciem illam: ſpirare faciet
ventum quemcunq; voluerit, et pro-
ducet pluuiam.
19 Qui indicat ſermonibus ſuis,
quid fieri velit ab ipſo Iacob: man-
data ſua, et præſcriptas æquitatis
ſuæ normas tradit Iſraeli.
20 Non fecit hoc vlli exteræ natio-
ni, neq; ipſas æquitatis formas a
deo Iſraeli præſcriptas vlla nouit.
Halleluia.

Halleluia. 148.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

Laudate dñm de coelis.

LAudate Dñm e coelis, lauda-
te illum quotquot habitatis
in excelſis.
2 Laudate illum vniuerſi angeli ip-
ſius, laudate illum, ſtellæ vniuerſæ
quæ conditæ eſtis ab illo, et eſtis ve-
luti exercitus ipſius.
3 Laudate illum ſol et luna, laudate
illum planetæ, qui lucetis præ cæte-
ris ſtellis omnibus.
4 Laudate illũ varij coelorꝫ orbes,
et aquæ q̃ eſtis ſupra coelos ipſos.
5 Laudent vniuerſa hæc nomen
Domini, illius enim iuſſu extiterunt
et ſunt hoc quod ſunt.
6 Et ſtabilitas, quam tribuit illis,
durabit ſæculis plurimis: legem de-
dit ſingulis illorum, quam nequaq̃
tranſgredientur.
7 Laudate ex ipſa terra dñm draco-
nes, et quotquot eſtis animantia in
profundiſſimis abyſſis.
8 Ignis, grando, nix, vapor, et ven-
tus turbinem excitans, et hoc qđ a
Deo iubetur faciens.
9 Montes et vniuerſi colles, arbo-
res fructiferæ, et oẽs cedri.

10 Quic-

10 Quicquid viuit rationis quoquo
modo capax, vniuerſæ præterea beſ-
tiæ, et q̃cquid vſq̃ repit: aues quoq;
pennis volitantes,
11 Reges, quibus imperium contigit
in homines, qui terram incolũt: vni-
uerſi populi, principes quoq;, et om-
nes iudices terræ.
12 Iuuenes et virgines vna cũ ado-
leſcentibus.
13 Laudẽt nomẽ dñi, exaltatũ eſt enĩ
et ſuſpiciẽdũ nomẽ illiꝰ ſoliꝰ, honor
et gratiarum actio debetur illi ab
his, qui ſũt vel in terra vel in coelis.
14 Exaltabit cornu populi ſui, qua-
re nunquam ceſſabunt laudare illũ,
ſanctificati ab eo filij Iſrael, qui po-
pulus ſunt propinquus et familia-
ris illi. Halleluia.

Halleluia. 149

CAntate Domino carmẽ nouũ, Cantate
cantentur laudes eius in coe- domino
tu ſanctorum. can. no.
2 Oblectet ſeſe Iſrael authore ſuo,
filiæ Sion exultent talem contigiſſe
regem ſibi.
3 Laudent nomẽ illius choro, tym-

pano

pano et cythara pſallant in honorem
illius.
4 Amat enim Dn̄s populū ſuum,
ornabit manſuctos ſalute ſtabili.
5 Exultabūt ſancti cum ſumma glo
ria, læti cantabunt in lectis ſuis.
6 Laudes omnipotētis dei erunt in
ore ipſis, quare et gladij vtrinque dei
beneficio fiēt acuti in manibꝰ illorū.
7 Vt vlciſci queant ſeſe de gentibus
et caſtigare populos,
8 Vt vinciant reges eorum cathe-
nis, & primates eorū vinculis ferreis.
9 Vt exercere poſſint in eos iudiciū
a Deo præſcriptum, quæ res honori
vertetur cūctis, qui ſacris illius ini-
tiati fuerint. Halleluia.

Halleluia. 150.

Lauda-
te dn̄m
in ſctis

LAudate Dominum ob inſig-
nem ſanctitatem illiꝰ: lauda-
te illum ob coelū, quod argu-
mentum eſt fortitudinis illius.
2 Laudate illum ob omnipotenti-
am illius, laudate illum ob immen-
ſam magnitudinem illius.
3 Laudate illū clangore tubæ, lau-
date illum nablo et cithara.

4 Lau-

PSAL. CL

14 Laudate illum tympano et cho-
ro, laudate illũ fidibus et organo.
5 Laudate illum taratantaris ſo-
noris, laudate illum taratantaris ad
hila-ritatem excitantibus.
6 Quicquid vſquam viuit, laudet
Dominum.

HALLELVIA.

z

14 Janv 1659 [illegible]

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

S. ATHANASIVS
ad Marcellinū in librū Pſalmo-rū Capnione interprete.

DEmiror tuum in Chriſto propoſitum amice Marcelline, ꝙ et tentatonē præſētem ī qua es plurima paſſus, generoſe fers, ſtudia tamē nō negligis. Cū em̄ epiſtolæ baiulū interogaſſē quo nā modo poſt morbū vitam degeres, plane didici te omnib⁹ diuinis literis frequētē operam dare, Pſalmorū aūt libro magis incūbere, atque iſtuc cōtēdere, vt in ſingulis quibuſq; pſalmis latētē ſēſū deprehēdas. Quo te chariorē habeo, ꝙ ego ipſe quoq; ita magnam erga idē volumē gero affectionē, vt vir alias in vniuerſam ſcripturam. Equidem cū eſſē ea volūtate prædit⁹, obuiā fui cuidam Philopono tū ſeni. Cupio ſane tibi quæ vir ille mihi de pſalterio quod manu geſtabat enarrauerit preſcribere, habet em̄ ea res cū rationabili explanatione nōnullam etiam

per

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

perſuaſionẽ. Aiebat aũt ſic: Omnis quidem fili accepta nobis ſcriptura tam vetꝰ q̃ noua diuinitus inſpirata eſt, et vtilis ad doctrinam, vt ſcriptũ eſt. Singularẽ aut obſeruationẽ præbet attẽdẽtibꝰ nobis liber pſalmorũ. De cæteris enĩ libris peculiarẽ ſinguli profeſſionẽ pollicẽt et præ ſe ferũt. Vt Penthateuchꝰ mũdi originẽ, Patriarcharũ geſta, reditum Iſraelis ex Aegypto, Leges latas, apparatũ tabernaculi, et ſacroꝝ ordinũ īſtitutionẽ Triteuchꝰ, diſtributionẽ hæreditatis, acta Iudicũ, et Dauidis natiuitatẽ atqꝫ genꝰ, Regna ꝛ reliquiæ, geſta regũ, Eſdras deĩde captiuitatẽ, reditũ qꝫ ppli, reſtaurationẽ tẽpli et ciuitatis. Poſt hęc, ꝓphetæ, de ſaluatoris aduẽtu vaticinia, et admoĩtiões preceptoꝝ, ꝛ tranſgreſſoꝝ obiurgatiões et futuros gentibꝰ euentꝰ. Liber aũt pſalmoꝝ ceu hortꝰ q̄dam delitiarũ, ꝛ cũcta hæc ꝓferendo dulce cantillat, et ſingula circa ea organice ludendo demonſtrat.

De Geneſi enim pſallit in. 18. Coeli enarrant gloriam Dei, creationem

 aũt

aũt vel poeſim eius adnunciat firma
mẽtum, et. 23. Domini eſt terra et ple
nitudo eius, orbis terrarum et vni-
uerſi qui habitant in ea. Ipſe ſuper
maria fundauit eam.

At quæ in Exodo ſũt, in nũeris in
Deuteronomio, præclare canit in. 77
pſalmo et. 104. 105. 113. In exitu Iſra
el de Aegypto dom9 Iacob de popu-
lo barbaro, qđ cõſonãter expreſſit in
104. cũ ait. Miſit Moyſen ſeruũ ſu-
um, et Aaron quẽ elegit ſibi, miſit te-
nebras et obſcurauit eos, cõuertit a-
quas eoꝝ in ſanguinem, edidit terra
eorum ranas. Quin totũ pſalmũ hũc
cõperiem9 de illis euentis eſſe ſcriptũ
De ſacerdotio quoqꝫ ac tabernaculo
refert in. 28. Afferte Dño filij Dei, af-
ferte Domino filios arietum.

Quæ demũ Naue ſũt Iudicumqꝫ ali
quo modo cõmõſtrat in pſalmo. 106
Cõſtituerũt ciuitates habitationis et
ſeminauerũt agros, et plantauerunt
vineas. Nã ſub Naue data eſt eis ter
ra ꝓmiſſionis, ſed qđ in eodem pſal
mo ſubſequit. Et clamauerunt ad
Dñm cũ tribularẽtur, et de neceſſita-
tibus

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

tibus eorum liberauit eos, id Iudi-
cum volumen indicat: tunc enim
clamantibus illis excitauit quocunq;
tēpore ſubſidiarios iudices, et popu-
lū a moleſtatoribus ſuis liberauit.

De regib⁹ etiam cōcinuit in. 19. Hi
in currib⁹ et hi in equis, nos autē in
noīe dñi dei noſtri magnificabim⁹,
Ipſi obligati ſunt et ceciderunt, nos
autem ſurreximus, et erecti ſumus.

Eſdræ deinde quæ ſunt in. 125.
qui eſt graduū, canuntur. In cōuertē
do Dñm captiuitatē Sion, facti ſu-
mus ſicut conſolati. et iterū. 121 Læ-
tat⁹ ſum in ĩs quæ dicta ſūt mihi, ĩ
domū Dñi ibimus. Stantes erant
pedes noſtri in atriĩs tuis Hieruſa-
lem. Hieruſalem quæ ædificatur vt
ciuitas, cuius participatio eius in id-
ipſum. Illuc enim aſcenderunt trib⁹
tribus Domini teſtimonium Iſrael.

Præterea quæ vniuſcuiuſq; fere
ꝓphetaꝝ ſunt, inſinuat tā de ſalua-
toris aduētu, q̄ etiā ꝙ idē cū ſit De-
us, tamē ad nos hoīes ꝓfecturus ſit
Itaq; in pſal. 49, canit, Deus mani-
feſte veniet, De⁹ noſter et non ſilebit

et in

et in. 117. Bñdictus q̄ venit et in noīe Dñi. benediximꝰ vobis de domo domini, Deus Dñs et illuxit nobis. Quod vero ille ſit patris vbū i. 106. ſic modulat. Miſit vbū ſuū et ſanauit eos, et liberauit eos de īternicōibꝰ eoꝝ, Nam is q̄ venit Deꝰ idē verbum quod miſſum eſt.

Agnoſcens autem verbum illud eſſe filium dei, cantat voce patris pſal 44. Eructauit cor meū verbū bonū. Et iterum. 109. ex vtero ante luciferū genui te. Quid eñ aliud q̄s diceret genitum Dei, q̄ verbū et ſapientiā eiꝰ? Cunq̄ꝫ hunc ſciret liber pſalmoꝝ eſſe verbū patris, dixit in. 32. Verbo Dñi coeli firmati ſunt et ſpū oris eius oīs virtus eorum, Chriſtum autem id eſt vnctum, eundem aduentare nō ignorauit, ſed de illo accurate loquit in 44. Sedes tua Deꝰ in ſæculum ſæculi, virga directiōis virga regni tui Dilexiſti iuſtitiam ⁊ odiſti iniq̄tatem ꝓpterea vnxit te Deꝰ Deus tuꝰ oleo lætitiæ præ conſortibus tuis.

Et ne quis eum apparenter tantū ac ſecundum phantaſiam crederet eſ-

ſe vera

ſe venturum: promulgauit homi-
nem ipſum naſciturum, et eum eſſe
per quē oīa facta ſūt, vt in .86. Ma-
ter Sion dicet homo, et homo nat⁹ in
ea, et ipſe fundauit eam altiſſim⁹, hu-
ic ſimile dictum eſt. In prīcipio erat
verbum, et verbum erat apud De-
um, et de⁹ erat verbum, omnia per
ipſum facta ſunt. Propterea quoq; il-
lud ex virgine non tacuit, ſed mox ei⁹
demonſtrationē quandam attulit ī.
44. Audi filia et vide et inclina aurē
tuam, et obliuiſcere ppl'm tuum et
domum patris tui. Quia concupſcet
rex decorem tuum, qm̄ ipſe eſt Domi
nus tuus. Hoc iterum par illi eſt, qđ a
Gabriele dicit̄, Aue gratificata, Do
minus tecum, cum em̄ aſſeruiſſet ip-
ſum fore Chriſtū, ſtatim humanam
oſtendit natiuitatem, quæ futura eſ-
ſet de virgine, Audi filia. Gabriel p̄-
prio illam noīe vocat Mariam, q̄ ei
erat quantum ad cognationem extra
neus, Dauid aūt ex ſuo ſemine naſci-
turam appellauit filiam.

Obſeruabit et hoc, vt quem affir-
maſſet naſciturū eſſe hominem, cōſe-

 quen-

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

quẽter eũdẽ in carne paſſibilẽ fore ſignificaret, certus de futuris Iudæorũ inſidijs. Vnde pſallit ſecũdo ſic. Quare fremuerũt gẽtes, et populi meditati ſũt inania? Aſtiterũt reges terræ, et principes cõuenerũt in vnũ, aduerſus dñm et aduerſus Chriſtũ eorũ, Inq; .21. cõditionẽ mortis ex perſona ſaluatoris deſcribit. In puluerẽ mortis deduxiſti me, qm̃ circundederunt me canes multi concilium malignantiũ obſedit me. Foderũt manus meas et pedes meos, dinumerauerunt omnia oſſa mea. Ipſi vero conſyderauerunt et inſpexerunt me, Diuiſerũt ſibi veſtimẽta mea, et ſuper veſtẽ meam miſerunt ſortẽ. Fodere autem manus et pedes, quid aliud dicendo, q̃ crucem ſignificat?

Hæc oĩa docẽs etiam adiecit quod nõ ꝑpter ſeipſũ, ſed ꝑpter nos eiuſmodi patiatᷓ Dñs. Quapropter in ipſius iterũ perſona. 87. ſic ait. Super me confirmatꝰ eſt furor tuꝰ. Et. 68. Quæ nõ rapui, tũc exoluebã. non enĩ reꝰ et obnoxiꝰ moriᷓ, ſed ꝑ nobis paſſus eſt Et cũ furorẽ qui cõtra nos ob

prævaricationẽ oris erat, ipſe ſuper ſeipſum impoſuit. Vnde cũ illud ſle gamus de pſalmo 137. Dñs retribuet pro. Et viciſſim ſpũs in. 71. pollicetur, q̃ ſaluos faciet filios pauperũ, et humiliabit calumniatorẽ, quia liberabit pauperẽ a potente, et pauperem, cui non erat adiutor.

Per hoc ſuũ ipſe in coelos reditũ prænunciauit .23. Attollite portas principes veſtras, et eleuamini portæ æternales, et introibit rex gloriæ. In. 46. aũt. Aſcẽdit Deus in iubilo, Dñs in voce tubæ. Aliquãto poſt, Adnũciat diuinã ſedẽ. 100. Dixit Dominus Dño meo ſede a dextris meis, donec ponam inimicos tuos ſcabellum pedum tuorum.

Et in. 9. addit cõſummatã diaboli perditionẽ, cũ exclamat. Sediſti ſuper thronũ qui iudicas iuſtitiã, increpaſti gẽtes, et periit impius. Etenim quod iudicandi poteſtatẽ a patre acceptauerit, noluit eſſe occultũ, Sed vẽturũ vniuerſis iudicẽ, ipſũ patefecit. 71 Deus iudiciũ tuũ regi da, et iuſtitiam tuã filio regis: Iudicare populum

lum tuum in iuſtitia, et pauperes tuos ĩ iudicio. Et. 49. Aduocauit coelū deſurſum, et terram diſcernere populum ſuum. Et adnunciabunt coeli iuſtitiam eiꝰ, quoniam Deꝰ iudex eſt. Et. 71. Deꝰ ſtetit in ſynagoga Deoꝝ, ĩ medio autem Deos diiudicat.

Vocationem autem gentium valemꝰ ex iſto libro per varios locos cognoſcere, potiſſimum in Pſalmo. 44. Omnes gentes plaudite manibꝰ, iubilate Deo in voce exultatiõis. Et. 71 Coram illo procident Aethiopes, et inimici eius terram lingent, Reges Tharſis et inſulæ munera offerent, et adorabunt eum omnes reges terræ, omnes gentes ſeruient ei. Hæc igitur pſalmis cantantur, quæ ſingulatim in aliis libris enarrantur.

Prudenter item in qualibet ſcriptura (inquit) præcipue de ſaluatore fit mentio, ea extat oĩbus communis profeſſio, et eadem conſonantia ſpiritus. Sicut eñ illa quæ aliorum ſunt, in hoc libro poſſunt inueniri, ita et quæ huius ſunt, in aliis plærunqꝫ reperiuntur. Moyſes nanqꝫ canticū

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

ſcribit, Jſaias cõcinit. Habacuc carmi-
ne orat. Rurſus in quolibet libro vi-
dere licebit et ꝓphetias, et legũ præ-
cepta, ⁊ hiſtorias. Eſt enĩ idem ſpũs
ſuper oẽs, ⁊ iuxta diſtributam in quã
libet diuiſionem, quiſcꝫ gratiam ſi-
bi datam adminiſtrat et implet, ſiue
ſit prophetia, ſeu legislatio, aut hiſto
riæ narratio, vel pſalmorum amoe-

Verum quod vnus eſt et (nitas.
idem ſpũs cuiꝰ omnes diuiſiones ſũt
et ipſe ſecundum naturam eſt indiui
ſibilis, erit hoc iccirco re vera in ſeip
ſo totum, ſed intellectu reuelatiões et
diuiſiões ſpũs ſinglis cõtigunt, et tũ
iuxta ſubiectam oportuĩtatem ſæpiꝰ
vnuſqſqꝫ reſpõdens eloꝗ́ ꝟbũ. Vn-
de orit id quod paulo añ dixi legisla
torẽ Moyſen ꝓphetare quã doqꝫ, ac
etiam cantare. viciſſĩm vero et ꝓphe
tas etiam leges atqꝫ præcepta dare.
Lauaĩni mũdi eſtote. Et laua a mali
tia cor tuũ Hieruſalẽ, et hiſtorias ali
quando reſqꝫ geſtas recẽſere, vt Da-
nielẽ nouumꝰ de Suſanna. Et Jſaiã
de Rapſace atqꝫ Senacherib, haud
aliẽ et Pſalmoꝝ liber habet, qđ Oda
rum eſt pro-

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

propriũ, vt q̄ ĩ alijs libris tranſitorie
dicũt̃, ea hic late ꝓſequat̃ cũ dulci vt
præfert modulamine. Præcipit nihi
lomin⁹ ꝗ̃ dolo deſine ab ira et dere
linque furorẽ. Declina a malo et fac
bonũ, ĩquire pacẽ et perſequere eam
Et qñ hiſtorias quoqꝫ recitat, vt
quæ Iſraeli acciderũt in via, et vati
cinat̃ de ſaluatore, quẽadmodũ prio
re loco dictũ eſt. Extat igit̃ ea ſpũs
gratia cõmunis et apud oẽs eadẽ:
prout neceſſitas poſtulat, ⁊ ſpũs vult
Nõ eñ differt pl⁹ min⁹ in eodẽ vſu,
cũ quilibet ſtrenue ſuũ explet et per
fectum exequitur miniſterium.

Et ita liber Pſalmorũ iterum habet
ꝓpriam gratiã præcipuamqꝫ obſer
uationẽ. Nam ĩter alia quib⁹ ad cæ
teros libros proportionẽ habet et cõ
munionem, etiam propriũ ſortit̃ hoc
mirabile, qđ cuiuſcunqꝫ aĩæ motus
et mutationes atqꝫ correctiones de
ſcriptas et effigiatas in ſe continet, vt
ſi quis velit, facile queat ex eo tanq̃
ab imagine certa, quædam ſumere,
ac conſyderare, tum deniqꝫ ſeipſum
conformare, vt ibi ſcriptum eſt. In
alijs

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

aliȷs enim libris tantūmodo audiui-
mus legem præcipientē, quid fieri
oporteat,et quid non oporteat,tū pro
phetiam, vt veniētē nō ignorem⁹ ſal
uatorē,nec nō hiſtorias,quib⁹ cogno-
ſci poſſint regum et ſanctorū geſta.
In libro autem Pſalmorū ſimul cū
eo, etiam quod audiēs illa didicerit,
adhuc et motiones animæ ſuæ inſpi
cit ei deprehēdit.Et deīde ad quæ af-
ficit̄,et in quo cōprimit̄ ſeu torquet̄,
poterit rurſus ex iſto habere imagi-
nē et exēplar orationum, vt non ſo-
lum poſtq̄ audierit pertranſeat, ſed
etiam qualiter debeat, ⁊ dicto ⁊ facto
affectionē curare,perdiſcat. Sūt et ī
aliȷs voluminib⁹ prohibitiui ſermo
nes vitia vetātes. In iſto autē mod⁹
quo abſtineatur,præſcript⁹ eſt. Ver
bi cauſa, monemur poenitere, tum
quod poenitere,ſit ceſſare a peccato.
Verum in hoc libro forma poeniten-
di traditur,et quid oporteat dicere in
præſentia.

Deinde ſuccedit Pauli doctrina,tri-
bulatio patiētiam operat̄, patientia
aūt ꝓbationē,ꝓbatio ṽo ſpem, ſpes
aūt non

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

aũt non cõfundit. Sed in pſalmis, et quõ ferre oporteat tribulationes, et qua via ſinguli ꝓhemur, et qua vtamur oratione, ſperantes in dñm, oſtẽdit, Præterea præceptũ ẽ ĩ oĩb⁹ gratias agere. Quidnam vero dicere agentẽ gratias deceat, expreſſerũt pſalmi. Porro ab aliĳs accipim⁹. Oẽs ꝙ pie volũt viuere in Chriſto, perſecutionẽ patiẽt. Ex iſtis certe audim⁹, quõ fugiẽtes ſapere oporteat, et ꝙ ſint ꝙ perſecutionẽ patiant, et quales orõnes poſt perſecutionẽ debeãt liberati offerre Deo. Bñdicere iubemur Dño, et illi ꝯfiterj, ſed qua forma deũ laudem⁹, ⁊ ꝗ v̄ba ꝯfitẽdo ꝓferre decent ꝯueniat, ex pſalmis inſtituimur. Ad ſũmũ. In vnaquaq; cauſa inuenire licet diuina cantica ad nos potius, ꝙ̄ ad motum et ſtatum pertinentia.

Eſt itẽ hoc vnũ ĩ pſalmis admirabile, qđ ĩ aliĳs libris, aut ꝗ̄s res dixerũt ſcti, aut de ꝗb⁹ ſcripſerãt, ita legim⁹, vt enarrare tantũ ac recitare videamur, ⁊ ꝗ legẽtes nos audiũt mox alios eſſe quoſdã ꝯcipiũt de ꝗb⁹ ſermo fiat, et allegata eoꝝ geſta ſæpe ita mi

ram

miranẽ et laudãt, vt ad ea imitanda parati ſit. Hũc vero librũ q̃ i man⁹ ſũpſerit (pphetijs ſolũ exceptis) quas vt i alijs ſcripturis, ita et hic laudib⁹ efferẽ ꝛ colit, cætera pſalmoꝝ ceu ppria et ſua ꝟba legit, Et q̃ſq̃s erit q̃ audiat, haud ſec⁹ ſtimulaẽ, atq; ipſe idẽ eſſet q̃ legeret, ad ꝟbaq; carmina diſpõiẽ et paraẽ, ac ſi peculiariẽ eſſẽt ſua. Declaratiõis aũt gratia non me pigebit ſcd̃m ſãctũ Paulũ, repetentẽ idẽ iterũ dicere. Varij ſermões pphetarũ ſũt, ꝛ eoꝝ pprij, peculiariẽ ab eis plati. Locut⁹ eſt Moyſes ꝛ De⁹ reſpõdit. Elias ꝛ Eliſæ⁹ i mõte Carmeli ſedẽtes ĩuocabant Dñm, ꝛ ſẽper dicebant, Viuit Dñs, in cui⁹ ꝯſpectu ſto hodie. Et ſic de alijs ſctõꝝ pphetaꝝ ſermoĩb⁹, q̃ apparẽt præcipuꝫ de ſaluatore, tam q̃ ad gẽtes q̃ꝫ q̃ ad Iſraelẽ habiti ſũt. Nemo tñ dicta pphetarũ tanq̃ꝫ ſua pronunciare, nec Moyſi verba proprie de ſe prolata vel imitari conabitur, nec Abrahæ de domi ſuæ diſpenſatiue nato ſeu Iſmaele, necnon quæ de magno Iſaac feruntur, etiam ſi qua neceſſitas vt ita dixerim.

dixerim, coegerit, tamen quaſi extenꝫ
ſua propria dicere quiſquam ne auſ⁹
quidē fuerit. Quia ſi quiſpiam cōpaſ-
ſione quantacunq; duct⁹, aliquo me-
lioris deſiderio commoueatur, neuti-
quam vt Moyſes orauerit, oſtende
mihi teipſum. Nec itē ſic contenderit,
ſi dimiſeris eis peccatū dimitte, ſin nō
dimiſeris, dele me de libro cui inſcrip
ſiſti. Nullus quoq; verbis Propheta
rū pro ſuis vtetur, vt eiſdem proprie
hūc quidē laudet, hūc vero vituperet
pari mō vt illi vel laudarūt vel vitu
perarūt. Neq; hoc, viuit dñs. in cui⁹
conſpectu ſto hodie, vſurpabit qſquā
ꝓ ſuo. Nā ꝗ eos libros euoluerit, pla
ne notū habebit, nō eē ꝓprios legētis
ſermones, ſed illorū ſctōrū, et eorū qui
ab illis citātur. Qui aūt Pſalmos re-
cenſuerit, exceptis ꝗ ſunt de ſaluatore
ac gētibus vaticinijs (mirabile dictu)
oīa ꝟba cōmutatim pro ſuis loqueꝫ,
et quaſi de ſeipſo ſcripta cantabit, nō
aūt vt ſi eſſent alteri⁹ cuiuſq̄, ꝗ ea dix
iſſet, aut de altero quopiā allegata re
cipit et trāſcurrit, ſed tāq̄ ipſe de ſeip
ſo loquēs cōponiꝫ. et ꝗ dicunꝫ tāq̄ ea
ipſe

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

ipſe feciſſet, ex ſemetipſo commiſcens refert ad Deum, Non enim ſingulari ea cultu venerabitur, quaſi patriarcharum ac Moyſi, aliorumq; prophetarum eſſent verba, eo q tam legum obſequẽtem, quã etiam tranſgreſſorem, et vtriuſq; illorum actus continent Pſalmi. Vnde neceſſarium eſt omnem hominem illis conprehendi. et vt de obſeruante mandatum, vel præuaricante quolibet orationes huiſcemodi facere mentionem. Sane mihi videtur Pſalmos pſallenti eſſe, ſicut ſpeculum, in quo ipſe cernere valeat animæ ſuæ motus, et ita conperiens, eoſdem cæteris enunciare. Nam q audit legentem carmen aliquod eiuſmodi, profecto id accipit quaſi de ſeipſo conſcriptũ: et quũ eũ remordet conſcientia, compunctus aget poenitẽtiam, aut de ſpe in Chriſtum, et gratia erga fideles certior factus, exultare et agere deo gratias incipit. Ergo qui terciũ cantauerit in propias tribulationes inſpiciens, quaſi verba ſua eẽ putabit. Qui 10. et. 16. quaſi fiduciam ſui propriam et vo-

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

tum enunciat. Qui. 50. per poenitten tiam ſic vt eſt verba eius loquitur. Qui orat. 53. 55. 56. 141. tanq̄ non alio perſecutionem paſſo, ſed diſponitur, quaſi idē ipſe tolerauerit, et hos Deo ceu proprios ſermones modulatur. Ita omnino quiſq; pſalm⁹ ſpū dict⁹ et cōpoſit⁹ eſt, vt animæ noſtræ motiones in illis valeam⁹ cōſyderare, ſicut in ſuperiorib⁹ oſtēſum ē. Oēſq; reputare de nobis eſſe dictatos, haud ſec⁹ atq; noſtra ṽba, vt ĳs meminerimus, tam ꝓprios in nobis mot⁹ q̄ vitæ noſtræ correctionē. Ea eīn̄ q̄ pſallētes exprimūt, cōmode nobis metipſis fore poſſunt, et characteres et formæ. Porro hæc eſt ſaluatoris gratia, vt homo propter nos factus: etiam corpus ſuum pro nobis in mortem daret, quo cunctos liberaret a morte. Coeleſtem autē et placidiſſimam viuēdi politiam ei⁹ nobis cupiens oſtēdere, illam in ſeipſo exhibuit formatam, vt non facile contingeret aliquos decipi ab inimico, quando ſecuritatis pignus tenerent, partam ſcilicet ſibi pro nobis victoriam

Qua

Quapropter non ſolum docuit, ſed et fecit, vt quiſq; noſtrum audiremus eum loquentem, et tanq̃ in imagine conſpiciẽtes, acciperemus ab eo faciendi exemplum. Præſertim hoc audito, Diſcite a me quia mitis ſum et humilis corde. Quis aũt poſſet aĩo cogitare vllam ad virtutes perfectiorem doctrinam, quam cuius formam expreſſit Dominus in ſemetipſo?

Optet velim ſibi aliquis vel patientiam, vel humanitatem, vel benignitatem, vel fortitudinem, vel miſericordiam, vel iuſtitiam, oĩa in illo reperiet, vt nihil ad virtutẽ deeſſe videatur, ſi quis inſpexerit hũanã Dñi vitam. Quod Paul⁹ cognouit dicẽs: Jmitatores mei eſtote, ſicut ego Chriſti. Nam qui apud Græcos ſũt legiſlatores, non ampli⁹ q̃ dicẽdo placẽt: Domin⁹ aũt, vere dñs vniuerſorum, et eorum q̃ fecit curator, non ſolum leges finxit, ſed et earum formam ſeipſum dedit, vt ſe ſcirent habere qui vellent illarum exequẽdi poteſtatem. Quod ideo ante eius aduentum pſalmis intonuit, vt ſicut in ſeipſo per-

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

fecti et coeleſtis hominis figuram præbuit, ita et ex pſalmis quiſquis vellet, motus et diſpoſitiones animorum perdiſcere poſſet, inueniens in eiſdem cuiuſcunqꝫ motionis curam et correctionē. Si eñ oporteat ꝓbabilius ⁊ euidēti⁹ dici, omnis ꝑfecto ſcriptura diuina, ꝟtutis eſt, et veræ fidei magiſtra, Liber aũt pſalmorum, habet etiam quodam modo imaginem ſtat⁹ animarũ. Nam vt regē acceſſur⁹ quiſpiam cōponit, et habitũ, et verba, vt nō extranea dicēs, imperit⁹ vocetur, ita diuin⁹ iſte liber, currenti ad virtutē, et cupiēti ſaluatoris in corpore videre vitam, lectiōe ſua pri⁹ ſuggerit atqꝫ recēſet motus, et affectiones animarum, et demum accedētem inſtruit, et docet hmōi ſermonibus.

Sũt vero, vt quantũ ad hũc librũ attinet, id in primis obſeruetur, alij conſtituti in narratione, alij in admonitione, alij in prophetia, alij in prece, alij tanquam in confeſſione.

Qui dicuntur in narratione, hi ſunt. Decim⁹ octauus. 43. 48. 49. 72. 77. 86. 88, 109. 113, 126, 136. ſumma. 12.

Qui

Qui aũt ad preces, hi ſũt. Sextus 67.89.101.131.141. ſumma, Sex. Qui ad euẽtum, votum, et obſecrationes Quintus .6.7.11.12.15.24.27.30.34. 37.42.43.44.55.56.58.60,66.82.85 87.139.140.142. ſumma. 25.

Qui ad euentum, votum, obſecrationem et gratiarũ actionẽ. 138. vnꝰ.

Qui quaſi ad euentũ ſolũ. 3.25.68. 69.70.73.79.108.122. 129.130. ſũ. 12.

Qui ad confeſſionem, quinquageſimus, vnus.

Qui commixtam habent confeſſionem. Nonꝰ. 74.104.105.106.117.135. 136. ſumma octo.

Qui cõplicatam habent confeſſionẽ et narrationem cum laude. 111. vnus.

Qui in admonitione. 39. vnus.

Qui in prophetia. 20.21.44.46.71. ſumma, quinqꝫ.

Qui denũciat et vaticinaꝛ. 109. vnus

Qui exhortantur et quaſi prouocant, ſunt. 28.32.80.94.95.96.97 102 103.104. ſumma decem.

Qui exhortaꝛ cũ cantico. 149. vnus.

Qui virtutis modum deſcribunt, 104.111.118.124.132. ſumma quinqꝫ.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

Qui laudē adnunciant.46.112.116.
134.145.146.147.148.150.ſum.9.
Qui in actione gratiarum ſunt.8.17.
29.33.45.62.73.84,115.120.121.123.
125.1281.141 ſumma quindecim
Qui beatitudinem reſonant, primus
31.40.111.118.127.ſumma.ſex.

Et alius qui demonſtrat alacritatem cantu.117.vnus.

Et alius qui exhortatur ad fortitudinem, et eſt.71.vnus.

Qui accuſat impios ac transgreſſores, ac iniquos, ſecundus.13.35.51.
52.ſumma, quinqꝫ.

Et alius qui inuocat 4.vnus.

Qui interiecta denunciant, ſicut.79.
66.ſumma duo.

Qui in domino gloriandi affectus exponūt. 22.26.38.39.41.61.75.83.
96.98.121.ſumma vndecim.

Qui prouocant et inuitant, 57.81,
ſumma duo.

Qui cum hymnis verba dicunt:
47.64.ſumma duo.

Qui exultationē de reſurrectione, 75.
Et alius exultationis ſolum (vnus.
verba dicit. 99. vnus.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

Quæ cum in pſalmis ita ſunt ordi-
nata et diſpoſita, facile deinceps futu-
rum eſt, quoſlibet poſſe in eorum
quolibet, vt ſupra diximus, inuenire
motum et ſtatum animæ ſuæ, ac ſu-
per vnoquoq; horũ et formam et doc-
trinam, et quid dicturus placere va-
leat Domino, et qualibus verbis ſe-
ipſum corrigere, ⁊ gratias agere deo,
ne contingat extraneo more dicentem
in impietatem deteſtabilem incidere.
Non enim ſolum de operibus, ve-
rum etiam de oĩ ocioſo verbo redde-
re debebimus iudici rõnẽ.

Si igitur beatum aliquem dicere
velis, habes quõ, et propter quid, et
quem dicas, primum. 31. 40. 111. 127.
Si reprehendere Judæorũ cõtra ſal-
uatoris inſidias, habes odã ſecũdã.

Si perſequuntur, et multi inſur-
gũt aduerſum te, dic tertium pſalmũ.

Si autem et ſic tribulatus inuo-
caſti dñm, et quoniam exaudiuit age-
re vis gratias, canta quartũ, et. 114.

Si malignantes tibi noueris pa-
rare inſidias, et auribꝰ percipi optes
orationẽ tuam, canito mane quintũ.

Si minas dñi ſentias, et inde territũ te vides, dicere potes ſextũ, et. 37

Si autem conſilium ineunt aliqui contra te, ſicut Achitophel contra David, et hoc aliquis tibi nuntiet, cane ſeptimum, et confide in deo qui te liberabit.

Cernens vero gratiam ſaluatoris circumquaqꝫ diffuſam, et ſaluatum genus humanum, ſi velis alloqui dominum, cane octauum.

Si rurſus canere vis pro torcularibus, Deo gratias agens, iterum habes. 8. et. 80

Si eneruari cupis inimicum, et creaturam eſſe ſaluam, ne glorieris in temetipſo, ſed conſydera filiũ Dei hoc dirigentem, et dic. 9. pſalmum.

Si quis te metu afficere velit, habe tu fiduciam in dominũ, et canta. 10

Cũ aũt plurimorum ſuperbiam videris, et ſuperabundantẽ malitiam, ita vt nihil ſit inter homines ſanctũ, confuge tu ad Dominũ, et dic. 11

Si diutius perſeuerent aduerſariorum inſidiæ, ne deſperes quaſi obliuioni traditus a domino, ſed inuoca.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

Dominum, canens duodecimum.

Si aūt blaſphemantes aliquos aduerſus prouidentiam audieris, ne ſis tu quoq; particeps eorū impietatis, ſed accede ad dn̄m, et dic. 13. et. 52

Deinde ſi vis noſſe qualis ſit regni coelorum ciuis, cane. 14

Opus eſt tibi oratione propter reſiſtentes et circūdantes animam tuam, cane. 15. 16. 50. 85. 88. 140

Vis ſcire quomodo Moyſes orauit, habes. 89

Saluus euaſiſti ex inimicis tuis, et liberatus a perſequentibus te, cane tu quoque decimumſeptimum.

Miraris et creaturæ ordinem, et prouidentiæ erga ſe gratiam et legis præcepta, cane. 18. et. 23

Tribulatos vides, conſolare eos, et orans p eis dic verba pſal. 19

Vides te paſci a Domino, et proſpere agere, gaudens ſuper eo, cane vigeſimum ſecundum.

Inimici ſuper te irruunt, tu vero leuabis animam ad Deum, et dices vigeſimumquartum, et aſpectu inimicatores eneruabis.

 per

Perſeuerant inimici, nihil aliud q̃ manꝰ habentes ſanguine plenas, et quærentes te interimere, ne des homini iudicium, ſuſpecta enim ſunt humana omnia, ſed Deum pete iudicem fieri, nam ſolus ipſe iudex eſt, et dic. 25. 32. et 42

Sin autem ſæuius incubuerint, et multitudo inſtar caſtrorum ſint inimici, deſpicientes quaſi ne vnctus quidem fueris, et iccirco hoſtiliter te inuadere parati ſunt, ne timeas, ſed pſalmum cane. 26.

Quoniam vero infirma eſt hũana conditio, ſi rurſum impudentes ſint, qui inſidiantur, vt nullam tibi per eos liceat habere vacationem, clama ad Deum, proferens quæ continentur in vigeſimoſeptimo.

Si noſſe velis quomodo gratias acturꝰ accedere ad deum debeas, intelligendo intellectualiter, cane. 28.

Deinde renouans domũ tuam, tam animam quæ Dominum ſuſcipit, q̃ ſenſibilem domum, in qua corporaliter habitas, age gratias, et dic. 49. et. 126,

Quan

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

Quando autem te propter fidẽ erga Chriſtum, qui eſt veritas, ab amicis et propinquis odio haberi, et perſecutionem pati noueris, ne frangaris animo, neue familiares et notos tuos auertere te cupientes extimeſcas, ſed ab eis ſecedens, quæ futura ſunt conſydera, et cane. 30.

Vides baptizatos, et a corruptibili natiuitate ablutos, mirariſq; dei clementiam, cane ſuper illos. 31.

Quando pſallere vis cum multis, congrega iuſtos viros, et vita probatos, et cane. 32.

Incidiſti in hoſtes, et certe ab illis aufugiſti, et declinaſti inſidias eorum, ſi vis gratias agere, cõuoca mites hoĩes et cum eis cane. 33.

Si vides iniquos in malum certare, noli putare ſecundum naturam illis ineſſe peccatum, quẽadmodum hæretici quidam, ſed dic. 35. Et videbis q8 ipſi ſint peccandi occaſio.

Si videris malignos multa perpetrare iniqua, et a puſillis in hoc laudatos, quo tu cupias admonere aliquos, ne illis intendãt, neue paria

aium

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

æmulentur eoſdem, quia ocy⁹ extinguantur, dic et tibi et illis. 56

At tu ſtatuiſti habere tui curam, et vides aggreſſorem inimicum (tunc eñ magis in tales excitamur) et vis iam temet parare aduerſus eũ, ca. 38

Cernis multos egenos et pauperes, et vis miſereri eorum, potes hoc quidem iam miſeratos recipere, alios autem ad ſic faciendum hortari, dicendo. 40. pſalmum.

Cæterum ſi omnino deſyderium habens erga Deum, inimicos audis exprobrantes, ne perturberis, ſed intelligens immortalem fructum, conſolare animam tuam ſpe erga Deũ, et hac releuans vitæ dolores, dic quadrageſimum primum.

Frequenter vis dei beneficia recordari quæ patribus fecit, et in exitu de Aegypto, et in deſerto, et quomodo De⁹ quidẽ bonus, ipſi autem ingrati, habes. 45. 77. 88. 101. 105. 106 113

Confugiſti ad deum, et euaſiſti tribulatiões tibi paratas, ſi gratias deo agere vis, et narrare eius erga te benignitatem, habes. 45

Pecca

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

Peccaſti, et conuerſus pœnientia moueris, et petis miſericordiam conſequi, habes confeſſionis et pænitentiæ verba in pſalmo. 50

Si calumniam paſſus es a malo principe, et diabolum vides gloriantem, ſecede, et dic quæ ſunt in. 51

Quando aliqui te perſequi, et calũniari ſtatuunt, prodere volentes vt Phariſæi Jeſum, et alienigenæ Dauid, ne tædio marceſcas, ſed confidens in Dño, et laudans eũ dic quæ habentur in. 53. et. 55.

Si autem concurrat perſequutio, et ex ignorantia in ſpeluncam ingrediatur in qua tu lates, neq; ſic metue. Habes enim ĩ eiuſmndi neceſſitate vtiles et ad conſolandum, et æternæ memoriæ tradendum in pſalmo 56. et. 141

Si obſeruari iuſſerit domum qui inſidiatur, et tu effugeris, habe Deo gratiam in anima tua tanq̃ in tabulis incidendam, ad perpetuam rei memoriam, quia non ſis perditiſſime conſumptus, et dic. 58

Si exprobrent inimici qui tribulant-

te, et

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

te, et nugis detrahant qui reputati ſunt eſſe amici, et tu triſtitia mouearis aliquantulum in exercitatiõe tua, potes cõſolationes recipere, laudando deum, et dicendo. 54.

Contra hypocritas et perſona glorioſos, dic ad conuerſionem eorum. 57.

Ad irruentes in te aſperius, qui conantur rapere animam tuam, oppone ſubiectionem erga Deũ tuũ, et bono ſis animo, quanto enim magis illi ſæuiunt, tanto plus ſubijcientur Dño. Dic aũt q in pſalmo. 61.

Si perſequutionem fugiens, in deſertum conceſſeris, ne metuas, quaſi ſolus ibi ſis, habes enim Deũ, et diluculo ad eum ſurgens, dic. 62.

Terrent te inimici, et inſidiari nõ deſinunt, quinimo cũcta quæ tibi aduerſa ſunt perquirunt, etiam ſi plurimi ſint, tu ne ceſſeris, ſagittæ enim paruulorum erunt plagæ eorum, ſic concinueris. 63. 67. 69. et. 70.

Quando cupis hymnum Deo canere, habes. 64.

Si velis inſtituere aliquos de reſurrectione, canta. 69

petis

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

Petis a Deo miſericordiam, lau-
da eum, et cane.66.

Si videris impios in pace lætan-
tes, ne ſcandaliʒeris, neu cõmouea-
ris, dic et tu ea quæ in.72. continen-
tur.

Quando iratus eſt populo de⁹,
habes verba quibus illum pruden-
ter cõſoleris in.73.

Quando cõfeſſione tibi opus erit.ca.
70.74.91.104.105.106.107.110.117

Vis refutare gentiles et hæ (135.
reticos, quia non ſit in eis dei cogni-
tio, ſed in ſola eccleſia, potes ĩtelligẽs
canere et dicere q̃ ſunt in.75.

Cum inimici præoccupant effugia
tua, et omnino tribularis, etiamdum
pert̃baris, noli deſperare, ſed ora Et
ſi clamans exauditus fueris, gratias
age deo, dicens.76.

Si perſeuerantes inimici irrue-
rint et polluerint domum dei, et ſanc
tos occiderint, et eorum corpora vola
tilibus coeli obiecerint, ne conſterna-
tus metuas eorum crudelitatem, qui
cõpaſſus es patientibus, accede igi-
tur ad deum, et dic.78.

De

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

Deſyderas in die feſto cantare domino, conuoca dei ſeruos. et cane 80. et. 94.

Congregatis iterum inimicis omnibus, circumquaqꝫ et minitantibus domui dei, et coniurationes facientibus contra religionem, vt non frangaris animo propter multitudinem et potentiam eorum, habes quaſi anchoram ſpei, verba pſalmi. 82.

Si vides domum dei, et æterna eius tabernacula, et deſyderium habes ad ea ſicut habebat Apoſtolus, dic et tu octogeſimumtertium.

Si ceſſauerit tandem ira, et ſoluta captiuitas fuerit, quo gratias agere paratus ſis, habes. 84. et 125.

Differentiam autem eccleſiæ quo ad apparatum et figuras, ſi vis cognoſcere et reuereri, potes dicere quæ ſunt in. 86.

Confortare vis teipſum, et alios ad religionē, et q̄ ſpes in deum non confundit, ſed intrepidam parat animam, lauda deum, et dic. 90.

Vis ſabbato canere, habes. 91

In die Dñico vis agere gratias, habes. 23

In ſecunda ſabbati vbi canere voles, accipe. 94.

Cupis in paraſceue modulari, habes laudem in. 92. tunc enim dom⁹ ædificata fuit, q̄uis hoſtes conarentur impedire, atq; ideo triũphale carmen canendum eſt ipſi deo. Unde tunc dicta recitare decebit, ut in. 92.

Si captiuitas fuerit, et vaſtata dom⁹, ruſuſq; ædificata, cane quæ ſunt in nonageſimo quinto.

Si terra fuerit ab hoſtibus vexata, et deinde quieſcat regnante domino, et velis de eo modulari carmen, habes. 96.

Vis in quarta ſabbati canere, habes. 93. tunc enim traditus dn̄s cæpit vlciſci mortis vindictam, et de ea triumphare cum audacia. Cū igitur euangelium legens videris in quarta ſabbati Iudæos cõſilium capientes cõtra Dn̄m, ipſum aūt audacter ſtantem pro nobis aduerſus diabolum cane quæ ſunt in, 93.

Vides item prouidentiam Dei in oībus, et erga oīa, et Dominiū eius, et vis initiare aliquos in eius fidem

 et obe-

et obedientia, perſuadendo prius vt confiteantur, dic. 99.

Si noueris eius iudiciariam poteſtatem, et quod iudicio admiſcens miām iudicat deus, vnde recipere velis conſolationem, habes. 101.

Quoniam autem decet per oīa et in omnibus nos gratias agere Deo, quando cupis benedicere et habes quo tuam animam adhorteris vt dicas. 102. et 103.

Vis laudare deum, et cognoſcere quō, et quam ob rem laudari debeat, et qui ſermones conueniant laudanti habes. 116. 117. 134. 145. 146. 147. 148. 150.

Habes fidem illis quæ dixit Dominus, et credis illis quæ orando loqueris, dic, 115.

Aſcendentem teipſum ſēſeris operibus quaſi dicas quæ retro ſunt obliuiſcar, quæ ante, intendendo, habes ſingularem fælicitatis ꝓgreſſum, ad dicendum. 15. graduum carmina.

Si captiuatus alienis cogitationibus ſenſiſti te abductum, et pœnituit, deſine deinceps, et manens vbi te pec

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

e peccantem deprehendiſti, ſede ac age tu quoq;, quemadmodum fecit tunc populus, dicens quæ ſunt. 136. pſalmo.

Arbitraris tentationes eſſe tui probationem, et vis poſt tentationes agere gratias, habes. 138.

Comprehenſus es rurſus ab ininicis, et liberari vis, dic. 139.

Obſecrare vis et orare, cane. 5. 140 41. 142. 145.

Inimicus tyrannus inſurrexit aderſus populum, tu aũt vt Dauid ipſum Goliath noli timere, ſed crede tu quoq; vt Dauid, et dic canendo: 143.

Beneficia dei miraris et bonitatem ei⁹ tam in te, q̃ in omnes recolis. Et propterea bñdicere vis deo, dic verba quæ Dauid ipſe dixit in. 104.

Cantare vis Dño, habes ad dicendum. 95 et 97.

Si puſillus forte præelectus fueris ad aliquem vſum fratrib⁹ tuis, ne extollaris contra ipſos, ſed Deo q te elegit da gl'iam, et dic tu quoq;. 51. qui peculiaris ipſius Dauid eſt

Vis canere habentem obœdientiã

Alleluia, accipe.104.105.106.110.111.
112.113.114.115.116.117.118.134.145.
146.147.148.149.150.

Quando vis ſingulariter de ſa
uatore canere, inuenies in quolibe
pſalmorum talia. Magis autem h
bes.44.et.109. qui demonſtrant in
genuam eius ex patre natiuitatem
et corporalem ipſius præſentiam
Sexageſimum autem primum e
68. qui dicunt de diuina cruce, e
quantum pro nobis inſidiarum to
lerauerit,et quanta paſſus eſt. Se
et ſecundus,et.108.qui ſignificant Iu
dæorum inſidias et malignitatem
et Iudæ Iſcariotæ proditionem. X
geſimum etiam nonum,et.71.qui ma
nifeſtant regnum eius, iudiciariam
que poteſtatem,et ipſius ad nos item
corporalem præſentiam. Inſinuat
et .15. corporalem eius reſurrectio
nem. 23. quoq; et 46. in coelos aſ
cenſionem. Cumq; legeris. 92. 95.
97.98.potes contemplari ſal
uatoris bñficia in nos
per paſſiones
collata.

Ad

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

AD LECTOREM.

MEmineris, candide lector, numerum pſalmorum qui in iſto Athanaſij tractatu continetur, eſſe ſecundum communem tranſlationem: quare ſi aliquem hic prædictorum reperire volueris in præcedenti pſalterio ſecundum Hebraicam ſupputationem ordinato, a pſalmo nono ad finem vſq;, vel co
circa accipies pſalmũ ſequentem
sui numeri.

SVC

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

SVCCINCTISSIMA

et quantum phraſis Hebraica permittit, ad literam proxime accedens Paraphraſis in cōcionem Salomonis Eccleſiaſtæ per Joannē Cāpenſem.

ORNATISS. VIRO

Jacobo Dures, Eccleſiæ collegiatæ ſancti Petri apud Inſulenſes Decano V. H. S.

QVum iamdiu mecū ſolicitus diſpexiſſem, nunqua tandē ratione poſſem aīmū meū tuæ dignitati addictiſſimum, ab ingratitudinis nota vindicare, oportune hiſce diebus Eccleſiaſten non minus docte, q̄ perſpicue Latinis verbis per Joannem Campenſem virum, vt et ipſe noſti, doctiſſimum, nobis concionantem a Lodouico Bauuino, viro integerrimo nactus, tibi literarum ſacrarum præſertim, amantiſſimo, ac per te ſtudioſis omnibus nunc typis excuſum mitto. Maiora etiam cupidiſſime miſſurus, ſimul

atq;

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

atq; huic meæ tui nominis ſtudioſiſ
ſimæ voluntati reſponderit facultas
Sed quid dixi, maiora? certe ſi rem
ipſam potius expendamus, q̄ verba
adnumeremus, vix quicquā maius
ſperare poſſimus. Libellus eſt exigu-
us, eſto. Nonne et minutis herbis
magna ineſt virtus? ac minimis gē-
mis maximum adeſt precium? In
hoc quantumuis paruo libello paci-
ficus ille Salomon veram ſapien-
tiam, nimirum ipſe ſapientiſſimus,
rectius tradit, q̄ philoſophi iſti ſuis
immenſis voluminibus, Quare qd
maius haberi poteſt? Itaq; mi obſer
uandiſſime D. Decane libellum hūc
ſic maximum obuijs vlnis
amplectere, ac noſtrum
de te bn̄mereu-
di ſtudium
boni cōſo
conſule.

Lutetiæ. 1532. 14. CN. Decē.

CONCIO FILII DA uid regis in Hieruſalem.

Caput. j.

CONſtanter affirmat concionator, omnia omni tempore obnoxia eſſe vaniſſimæ vanitati

Oia omnia tempori obnoxia eſſe vanitati

2 Quem enim ſtabilem fructum referet homo, ex ijs quæ ſub Sole ſunt: etiam ſi multis modis ſe torqueat in hoc, vt fructum aliquem inueniat?

3 Qui nunc verſantur in terra, aſſidue ad interitũ properant, et alij in eorum locum ſuccreſcunt: terra interim immota manet, veluti theatrum, in quo hæc fabula peragitur.

Sol ſuo motu omnia que ſub ipſo ſunt, immutat.

4 Orietur Sol, et occidet Sol: et vbi ad locum ſuum præ opere anhelans redierit, iterum ibi ſine ceſſatione orietur.

5 Flat nunc verſus Auſtrum ventus, nunc verſus Aquilonem: et verſus alias deinde orbis partes, donec ſingula irrequiete luſtrando reuertatur eo, vnde flare cœperat.

omnia

CAPVT

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

CAPVT I.

6 Omnia flumina īfluunt in mare,
et mare non exundat: remittit enim
mare ea, ad loca vnde fluere coepe-
rant, vt rurſus in mare influant.
7 Omnes res, dum abſq; vlla in-
termiſſione currunt, ſic laſſæ fiunt,
vt non poſſit homo apposite de eis
quicꝗ proloqui: non enim ſubſiſtunt
donec oculis quantumuis diligenter
contēplantis vel auribus auidiſſime
auſcultantis fiat ſatis.

Ipſi oculi inter videndū, et aures inter audiēdū, aſſidue mutātur, et aer per quē rerū ſimulachra ad ſenſus diffunduntur, aſſidue vēto agitatur.

8 Quicquid olim fuit, nunc eſt, et
ſimile eſt illi qđ paulo poſt erit: quic
quid factum eſt olim, nunc eſt, et ali-
quanto poſt ſimile illi fiet: In ſum-
ma, nihil omnimo eſt ſub Sole no-
uum, qđ huic viciſſitudini obnoxium
non ſit.
9 Inueniri ne poterit res vlla, de
qua dicere liceat, hæc res noua eſt?
Non profecto: fuit enim ſæculis ſu-
perioribus, et interijt, ſicut et hæc in-
teritura eſt.
10 Primorum nulla apud nos nūc
extat memoria: funditus enim interie
runt. neq; horum quæ nunc ſtulti
miramur, vlla apud poſteros me-
mo-

moria erit.
11 Ego concionator, quamuis rex
eſſem totius populi Iudaici, habi-
tans in Hieruſalem
12 Toto pectore in hoc incubui,
vt ſapienter inueſtigando, perdiſce-
rem quicquid ſub Sole fiat.
13 Hoc moleſtum cognoſcẽdi ſtu-
dium, immiſit Deus in animos ho-
minum, vt eo ſe torqueant.
14 Conſideraui oĩa q̄ ſub Sole
fiunt, et deprehendi nihil eſſe in reb⁹
omnibus præter meram vanitatem,
quæ tamen hominis animum mirifi-
ce torqueat.
15 Quod corruptum eſt, reſtitui
non poteſt: quæ autem aſſidue cor-
rumpuntur, innumera ſunt.
16 Dixi apud me, multum promo-
ui ſtudium ſapientiæ, et adieci pluri-
ma, ad ea quæ a veteribus inuenta
ſunt: mea enim diligentia plurima
ſunt inuenta, q̄ ad ſapientiam, et re-
rum cognitionem multum faciunt.
17 Totum enim me tradidi ſtu-
dio ſapiẽtiæ, eãq; quo certi⁹ aſſeque-
rer, etiã hoĩm ĩſãias & ſtultitias diſce

re eo

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

re conatus ſum: verum conando cõ-
peri, et hoc ſtudium eſſe inſignẽ quen-
dam animi cruciatum.
18 Qui enim conatur ſupra mo-
dum ſapiens fieri, plurima experie-
tur valde ingrata: et qui ad priorem
eruditionem aliquid addere volet, id
ſine magna moleſtia non perficiet.

Caput ij.

DIxi itaqꝫ apud me, ſuppedita-
bo tibi omnis generis iocos,
et quicquid riſum excitare po-
terit: oblecta te illis: ſed et hæc quo-
qꝫ cito vana iudicaui.
2 Riſui enim dixi, demẽtas homi
nes: iocis vero, nõ pudet ſic ineptire?
3 Statui itaqꝫ apud animum me
um, lõgis cõuiuijs et multo vino cor-
pus meum molliter curare, et ſtultiti
am q̃ ẽ in reliq̃s rebus experiẽdo diſ-
cere: ſi forte poſſit vſq̃ inueniri aliq̃d
dignum, quo ſe occupet hũanꝰ aiũs:
dum hæc permitto corpori diſcendi
gratia, animus vſqꝫ ſuum officium
facit ſingula ſapienter conſiderans.
4 Tẽtaui itaqꝫ nõ vulgaria, ſed æ-
des extruxi magĩficas, ꝑlãtaui vĩeas
Paraui

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

5 Paraui mihi hortos et paradi-
ſos, et in eis plantaui arbores fructife
ras omnis generis.
6 Aptaui mihi aquæductus, qui
bus hæc arborum fructiferarum ſyl-
ua poſſit irrigari.
7 Emi mihi ſeruos, et ſeruas, et
ex eis nati ſunt mihi vernæ: armẽta
præterea et minorũ animalium gre-
ges poſſedi plures, ꝙ vllus ante me
in Hieruſalem.
8 Congregaui mihi argentum et
aurum, et ea quæ proprie pertinent
ad reges, et prouinciarum dños: con-
quiſiui mihi cantores, et cantatrices,
et quarum amore nulla natio non ca-
pitur, puellas plurimas.
9 Magnus hoc pacto ſum fact⁹,
et ſuperaui oẽs qui ante me fuerunt
in Hieruſalem: interim ſapientia mi-
hi in omnibus adfuit, quæ de ijs iu-
dicaret.
10 Quicquid ex his oculis puta-
ui fore gratum, illis obtuli, nihil ab
eis abſcondens: nec auocaui cor me-
um ab vllo genere lætitiæ: quin poti
us animus meus explet ſe quantũ po-
teſt

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

teſt oblectatione harum rerum, quæ
tanto ſtudio conquiſitæ ſunt: nec ali-
um ſenſi fructum tam moleſti cona-
tus, q̄ vt oculos paſcerem, et animus
ſe non nihil recrearet.
11 Coepi itaq; tandem oĩa q̃ feciſ-
ſem recenſere, et quantum laboris in-
ſumpſiſſem priuſq̄ hæc perficerent:
et deprehendi oĩa plane eſſe res nihi-
li, quæ interim tamen animum cru-
cient, neq; vllum ſtabilem ex re qua-
uis fructum capi poſſe in hac vita.
12 Iterum me conuerti ad ea, vt
ſaltem viderem quanta ſapientia v-
ſus eſſem in omnibus illis: et depræ-
hendi in vino inſaniam multam, et
in reliquis manifeſtam ſtultitiam:
Quid enim eſt homo, vt imitatione
regis Dei, aliquid magni conetur, cū
nullam quantumuis paruam ex om-
nibus rebus quas ille innumeras fe-
cit, æquare poſſet?

Nec Sa-
lomonē
in oĩ glo-
ria et ce.
Lucæ. 12.

13 Vidi tantum inter ſapientiam
et ſtultitiam intereſſe, quantum inte-
reſt inter lucem et tenebras.
14 Sapiens enim habet oculos
in fronte, ſtultus vero veluti cæcus
palpitat

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

palpitat in tenebris, ſed interim vi-
deo eundem habere exitũ omnia.
15 Dixi ergo apud me, ſi ego ab il-
lis quæ manent ſtultum liber non e-
ro, quorſum conatus ſum ſupra q̃ ſa-
tis erat, fieri ſapiens? iterum ergo iu-
dicaui, ne ſapiẽtiæ quidem ſtudium
carere vanitate ſua.
16 Quia non erit diuturna memo-
ria ſapientis magis q̃ ſtulti: quomo-
do enim id quod olim fuit, obliuioni
nunc traditum eſt: ſic et id, quod nũc
eſt, ſubſequentibus annis obliuioni
tradetur, et æque morietur ſapiens
atq; ſtultus.
27 Quare execrari coepi miſerias
viuentium, q̄ viderem apud me, q̃tũ
ſine fructu ſit moleſtiæ in rebus quæ
fiunt ſub Sole: oĩa enim inania ſũt,
et nihil q̃ animum cruciant.
18 Odiſſe etiam coepi, q̄cq̄d feciſſẽ,
q̃tumuis magno labore, ſub Sole:
quod relinquere id omne cogar alte-
ri, qui mihi ſucceſſurus eſt.
19 Et q̇s nouit, futurus ne ille ſit ſa-
piens, an ſtultus? qualiſcunq; erit,
certe accipiet omnia mea, quæ tanto
ſtudio

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

CAPVT II.

ſtudio,et tanta ſolertia paraui toto
tempore vitæ meæ: certe hoc quoq;
plane vanum eſt.
10 Quare cor meum ſtatui liberare
curis, quib⁹ ſolicitus fui, & ſapienter
agere viſus ſum ſub Sole.
11 Contigit enim hoīem ſapientia
et rerū cognitione, et frugalitate per
omnia vſum, relinquere q̄cq̄d ſic illi
partum eſt alteri, qui eius laboris
plane expers fuit: certe hoc quoq; va-
num eſt,et merito multum hominē
torquet.
12 Quid enim accipit talis homo ex
tam varijs curis,et animi tormentis,
quibus ſe torquet ſub Sole?
13 Oēs dies vitæ eius miſerabiles
ſunt,et oēs conatus eius tædio ple-
ni:per noctem vir quietem admittit
animus eius: profecto hoc quoq; in-
ſigniter ſtultum eſt.
14 Nihil melius homini, q̄ ſi come-
dat et bibat, et oblectet animum ſu-
um,inter tam varias ſolicitudines:
hoc enim iudicaui a benignitate Dei
profectum.
15 Quis enim me vixit ſumptuo-
ſior et liberalior

Ad liberalē eorū q̄ adſunt vſum hortat: et ab auaritia peſſima animi peſte deterret.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

16 Certe homini cui bene volet
Deus, dabit eam prudentiam, & eam
ſapientiam, vt audeat vti rebus ſu-
is: peccatori autem immittet ſolicitu-
dinem augendi, et coaceruandi in vſ⁹
illius quē de⁹ illa accipere volet: qua-
re neq; hoc inſigni caret vanitate.

Caput iij.

OMnium rerum viciſſitudo ẽ,
neq; quicquam eſt ſub Sole
ſtabile.
2 Qui nunc gignuntur, aliquan-
do morientur: quæ nunc plantant,
alio tempore euellentur.
3 Nunc amputamus, quæ olim
vt adoleſcerent, curauimus: nunc de-
ſtruimus, quæ olim extruximus.
4 Interdum flemus, interdum ri-
demus, interdum moeſti lugemus, in-
terdum præ lætitia ſubſilimus.
5 Nunc diruimus vetera ædifi-
cia, nunc ex eiſdem lapidibus extrui-
mus noua: nunc operam damus am-
plexibus, nūc ad amplex⁹ nauſeam⁹.
6 Nonnunquam magno ſtudio
quærimus, quod paulopoſt perda-
mus: nonnunquam comparcimus,
quod

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

quod poſtea dilapidemus.
7 Quandoq; diſcerpimꝰ, quod olim
conſuimꝰ: quãdoq; velut muti tace-
mus, quandoque inepte garrimus.
8 Interdum amamus, et iterum
odio proſequimur amatum: interdũ
inimicitias exercemus, quas iterum
deponimus alio tempore, et pacem
amplectimur.
9 Quem fructum capit homo ex-
tam pugnantibus, et moleſtis occu-
pationibus?
10 Deprehendi q̃ Deus immiſerit
animis hoĩm eiuſmõi moleſtas occu
pationes, vt ipſi ſe illis torqueant.
11 Quicquid fecit Deus, pulchrum
eſt ſuo tempore et loco: et mundum
hunc totum expoſuit examinandnm
ingenio illorum, verum ipſi nullius,
vel mangnæ vel paruæ, earum rerũ
quas Deus tam multas fecit, ratio-
nem inuenturi ſunt.
12 Quare vidi nihil in omnibus il
lis rebus eſſe, quod hoĩ bonum eſſe
poſſet, niſi forte exhilarare illum ſeſe
et bene facere ſibi dum viuit,
13 Si homini contigerit animꝰ vt

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

comedat ac bibat et fruatur ſuis, in
ter tam varias miſerias, donum Dei
manifeſtum eſſe putet.
14 Certo cognoui, ꝙ quicquid facit
Deus, erit quale ipſa id eſſe volet: ne-
q; quiſq̄ adĳcere quicq̄ poterit, ne-
q; ab eo quicq̄ tollere: et Deus quic-
quid fecit, in hoc fecit, vt nos illum
hæc tam varia vidētes, revereamur.
15 Quod fuit olim, nunc eſt: et de-
cretum fuit olim, vt etiam temporib⁹
futuris eſſet: aſſidue nanq; reuocat,
quæ veluti fugata hinc abierunt.
16 Et tanq̄ non eſſet malorum ex
hac incōſtantia ſatis, vidi locum ſub
ſole æquitati deſtinatum, in quo do-
minatur impietas: et locum iuſtitiæ,
in quo regnat impius.
17 Dixi apud me admirans, et iuſ-
tum et impium iudicabit Dñs: ad eū
enim referentur iudicanda quæcunq;
aut cogitantur nunc, aut fiunt.
18 Cū non inuenirē cauſam aliam
quare De⁹ hæc permitteret: viſum ē
mihi, velle illū huiuſmodi hūanis tu
multibus, hoīem ſic exercere, vt vi-
deat ſe in hac vita parum differre a

brutis,

brutis, non aliter enim inter ſe hoĩes tumultuantur, nec maiore ſæpe ratione, q̃ bruta inter ſeſe.

19 Inſuper et interitus hominum et reliquorũ animantiũ, idẽ eſt: Quomodo enim moriuntur bruta, moriuntur et hoĩes: nec apparet ex ijs quæ fiũt ſub ſole, aliam eſſe hominis et aliam brutorũ aĩam, nec vltra bruta animãtia quicq̃ habere hoĩem: omnia enim æque vanitati ſubiecta ſunt.

20 Quicquid eſt, ſiue homo, ſiue aliud ab hoĩe, ad eundem locum tendit: Ex terra enim facta ſunt omnia, et in terram iterum reſoluentur.

21 Quotuſquiſq; interim nouit, an hominis anima aſcenſura ſit ſurſum et reliquorum animantium cum corporibus interitura ſit?

22 Quare nihil inueni boni in omnibus his, præterq̃ boni conſulere oĩa, et frui partis ſine ſolicitudine, illis enim ſe homo ſuſtentat: alia vero omnia extra ipſum ſunt, et alijs relinquere cogetur: interim vt maxime velit ſolicitus eſſe, quis indicabit illi, quid poſt ipſum futurum ſit?

Caput. iiij.

CONuerti me ad alia, vt vide-
rem q̃ varijs modis oppri-
mantur hoĩes in hac vita, et
vidi flentes plurimos, cum iniuria
afficerentur, nec eſſet quiſq̃ qui eos
conſolaretur, et multo minus qui de
violentis opprimentium manibus
eos eriperet.
2 Hos cũ viderem, iudicaui feliciores
eos, qui vita olim defuncti ſunt, his
qui adhuc tam calamitoſe viuunt.
3 Quin et vtriſqꝫ fortunatiores
dixi eos, qui nunq̃ nati fuerunt: illi
enim nihil horum viderũt malorum,
quæ in hac vita hoĩes in homines
deſignant.
4 Multa experientia didici hoĩm
conatus, et ſtudia non alio tendere,
q̃ vt quiſqꝫ vicino ſuo, quibus poſ-
ſit artibus noceat, et rem propriam
promoueat: quod quid ẽ aliud quam
moleſtiſſimis curis animum miſere
torquere?
5 Stulti quidam ab horũ quos dixi-
mus moribus abhorrentes, vitium
in contrarium currunt, iunctis enim
mani-

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

manibus deſident ocioſi, et quicquid
habent conſumunt, donec ad extre-
mam inopiam perueniant, et carnem
propriam rodere cogantur.
6 Melius, inquientes, eſt paulum
cum ignauia, q̃ multa laborioſe cum
anxietate conquirere.
7 Conuerti me et ad alia, et vidi
nouum vanitatis genus.
8 Inueniuntur homines ſoli ſine
ſocijs, ſine liberis, ſine cognatis: qui
non aliter ſine fine laborant, q̃ ſi illis
innumeri alendi eſſent: cupiditatibꝰ
eorum nullæ diuitiæ ſatisfaciunt:
nec vnq̃ ad ſe redeunt, vt apud ſe di-
cant, quibus laboramus? in quorum
gratiam fraudamus genios noſtros
bonis, quæ plurima poſſidemus, et
quorum non eſt alius vſus, quã vt
noſmetipſos oblectemus? hoc, ſi quid
q̃ aliud, inſigniter ſtultum eſt, et ani
mi moleſtiſſimum tormentum.
9 Quare meliorem et commodio-
rem iudicaui vitam duorum vna vi-
uentium q̃ vnius ſolius: adfert enim
boni non parũ ipſa ſocietas: et ſi ni-
hil aliud, ſuccurrũt mutuo in malis,

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

quæ in hac vita omnib⁹ ferẽda ſũt.
10 Si enim alter eorum ceciderit,
alter collapſum ſocium erigit: qui
plane miſer eſſet, niſi in ipſo caſu ha-
beret, qui manum illi porrigeret.
11 Si duo ſimul dormierĩt, alẽ alteꝝ
calefaciet, ſol⁹ ꝟo ægre calidus fiet.
12 Si vnus aliquis vim facere co-
netur, duo reſiſtent illi: et funis tri-
plicatus non facile rumpitur.
13 Melior eſt adoleſcens pauper,
ſi ſit cordatus, rege ſene deliro, qui
non ſuſtinet amplius admoneri.
14 Emergit nonnũq̃ ẽ carcere quis,
qui vinctus ibi fuerat, et regno præ-
ficitur: cum econtrario patre rege na-
tus ad inopiam redigatur.
15 Vidi maximo numero homines
ſequi adoleſcentem illum, qui ſeni in
regno ſucceſſurus eſt.
16 Non minor fuit numerus eoꝝ
qui ſenem hunc olim ſequebantur,
cũ regno præficeretur, q̃ nunc eſt qui
nouum hunc ambiunt: et ſicut gra-
uis illis ſuperiorib⁹ viſa eſt poteſtas
regia illius, qui nunc contemnitur, ita
et huius qui nunc tantopere placet,

gra

CAPVT IIII.

grauis videbit: quare et ambit⁹ ille
ſuā habet vanitatē, et animi tædia.
17 Vide diligenter, quid facien-
dum tibi ſit ingreſſuro domum Dei,
vt ores: et ſcito illum proxime tibi
adeſſe, et audire cuncta: caue ergo ne
multis verbis cum illo agas ſtulto-
rum more, quorum ſunt ingrata Deo
q̃ faciunt oīa.

Caput. v.

NE præceps ſis in lingua tua
oraturus Deum: neq; prope-
ret cor tuum effundere ver-
ba in conſpectu Dei: eſt enim Deus
in coelo, vnde tua omnia, qui in ter-
ra degis, videt, quare paucis apud il-
lum verbis vtere.
2 Sicut diurnæ curæ gignunt ſom
nia, ita multa v̄ba ſtultā faciūt orati-
3 Si quid inter orandum (onem.
promiſeris, abſq; mora vlla perſol-
ue: ne illum ſtultorū more multa pro
mittendo, grauiter offēdas. Si quid
ergo promiſeris præſta.
4 Melius eſt nihil promittere, q̃
promiſſa non præſtare.
Quare caue ne linguæ futilitas,
totum te peccato inuoluat: neq;

putes angelum, qui tua obſeruat,
rem tam æſtimaturum leuem, q̃ tu
exiſtimabas: qui præ multitudine
verborum vix ſciebas quid promitte-
res, aut diceres: quod tu tam leue pu-
tas, Deum ſic offendit, vt non ſolum
orationem tuam, ſed propter eam et
alia opera tua ſit execraturus.
6 Sicut in multis ſomnijs pluri-
ma ſunt vana, ita et in multis ver-
bis: quare tu Deũ ex animo reuerere.
7 Si videris vſquã oppreſſio-
nem pauperis: et ſubuerſionem æqui-
tatis et iuſtitiæ, ne ſic mireris, vt
eiuſmodi latere Deum putes: ha-
bet enim oppreſſor ille ſuperiorem,
qui ea quæ facit diligenter obſeruat:
et ſupra vtrunq; illorum alij ſupe-
riores ſunt.
8 Summũ quod terra homini præ-
ſtare poteſt, eſt agellꝰ aliquis, cui co-
lenti eum ſatis eſſe poſſit, vt ex eo vi-
uat: et cui ille contingit, et eo conten-
tus eſt, is plane rex eſt.
9 Qui amat pecuniam, nunquã illi
tantũ pecuniæ adferri poterit, vt ſit
futurus contentus: et qui inhiat diui-
tijs,

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

CAPVT V.

tijs, nunq̃ ex eis fructum vllum capi
et, quiſquis talis, inſigniter van⁹ eſt.
10 Vbi diuitiarum plurimum eſt,
ibi plurimi ſunt q̃ comedunt eas: Et
q̃d habet amplius is cuius ſunt diui
tiæ, q̃ q̃ videt alios eas cõſumere?
11 Suauis eſt ſomnus ei qui labo-
rando exercet ſe, ſiue parum, ſiue mul
tum comedat: ſaturitas autem diui-
tis non ſinit illum dormire.
12 Inuenitur aliud triſtiſſimi mali
genus: vidi ſub ſole diuitias magna
diligentia conſeruatas, in perniciem
poſſidentium eas.
Perierũt opes illæ, et dños ſuos gra-
uiter afflixerunt: neq; eñi ipſis, neq;
filijs eorũ, quicquã reliquum fuit.
13 Sicut nudi egreſſi ſunt ex vtero
matris, ita nudi eo reuertẽtur, vnde
prodierunt: neq; vlli quicq̃ eorum
hinc ſecum aſportabunt, quæ tantis
moleſtijs conquiſierunt.
14 Sed et hoc quoq;, ſi nihil aliud
ſit, triſte malum eſt, q̃ omnes quo
modo intrauerunt in mundum, eo et
relicturi ſunt ipſum: et quid proderit
animum hic varijs curis afflixiſſe?

16 Tota vita ſua ſordide vixerunt
iracundi, ſeipſos cruciantes et ſimul-
tates exercentes.
17 Meo ergo iudicio ſuauius eſt
comedere et bibere et frui bonis in-
ter has miſerias, quibus affligimur
ſub ſole, paucis diebꝰ illis vitæ noſ-
træ quos Deꝰ nobis cõcedit: nihil enĩ
amplius ex oĩbꝰ accepturꝰ eſt homo.
18 Certe ſi cui Deus dederit diuiti-
as et opes, et animum vt comedere ex
illis audeat, et accipere id ex eis, quo
ſolo homini vſui eſſe poſſunt, vt co-
medendo et bibendo oblectet ſe, hoc
ingens donum Dei eſt.
19 Parum enim, qui talis eſt, me-
mor erit incõmodorum vitæ ſuæ: de-
us enim exercet cor eius hilaritate.

Caput vj.

EST malum quod vidi ſub ſo-
le, frequens apud homines.
Inueniũtur quibꝰ Deꝰ dedit
diuitias, opes, et gloriam, adeo vt
nihil eis deſit eorum quæ ab homi-
nibus deſiderari poſſũt, ſed animum
vtendi illis nõ tribuit: quin potius
ignotus aliquis fruetur illis, hoc cer-
te va-

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

te vanū eſt et graue tormētū animi.
3 Si quis cētum genuerit liberos,
et diues vixerit annis plurimis, ani-
mum tamen ſuū frandauerit bonis,
ſepultura quoq; honeſta caruerit: iu
dicab o illo fortunatiorem, qui matre
abortiente eiectus eſt.
4 Hic enim vt nugamentū aliqđ
a conceptu in vtero aliquouſq; obſcu-
re progreſſus eſt, ſic tñ vt ne nomen
quidem eius vlli cognitum fuerit.
5 Solē enim non vidit, nec quicq;
nouit, et liber fuit ab illis quibꝰ aua-
rus aſſidue torquetur.
6 Quid proderit homini, ſi conti-
gerit illum viuere annis bis mille, et
bonis ſuis non fruatur? nōne finem
capient anni illi, et eodem tendēt quo
alij oēs, vel alia omnia?
7 Nullus fructus ē aliꝰ hūani labo-
ris, ꝙ cibum ori ſuppeditare: quod
quāuis factu facile ſit, animi tñ cupi-
ditati omnino ſatisfieri non poteſt.
8 Quid amplius accipiet ſapiens
ex ſuo labore, ꝙ ſtultꝰ? et quid minus
habet pauper, qui induſtria ſua ſibi
victū parat, inter illos cū qbꝰ viuit?
At

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

9 At melius inquiẽs eſt, cõtemplari
oculis diuitias præſẽtes, q̃ induſtria
ſola fretum, in diẽ more pauperis vi
uere, certe falleris, qui hoc putas: nõ
aliud em̃ aſpectus diuitiarũ adfert,
q̃ animi ſtultas curas et tormenta.
10 Qua ratione fuit olim vnumqd-
qꝫ priuſq̃ eſſet, noĩe ſuo notum et ſci-
tum fuit: quid hic velit nolit homo,
futurus eſſet, nec poſſet niſi fruſtra cõ
tendere cum Deo, qui ipſo fortior ẽ,
quare ſic vel ſic factus ſit.
11 Et ſi quis multis verbis contẽ-
dere cum Deo conetur, nihil illi eiuſ-
modi obmurmuratio proderit.

Caput. vij.

FErendum eſt æquo aĩo, qđ à
Deo immittitur: q̃s enim no-
uit quid expediat homini die-
bus vitæ quibus hic vanitate viui-
t? fecit em̃ dies hoĩs Deꝰ ſimiles vm
bræ, de qua poſt abitum quid fiat
ſub ſole, quis iudicabit?
2 Gratior eſt fama bona poſt mor
tem, q̃ odor fragrantiſſimi vnguen-
ti: et dies mortis, melior eſt die quo
quis naſcitur.

Ma

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

CAPVT VII.

3 Magis expedit ire in domum lu-
ctus, quã in domum conuiuij: in illa e-
nim videtur quem finem habiturus
ſit omnis homo: et qui videt mortu-
um alium, non poteſt non aliquo mo
do animus eius commoueri.
4 Melior eſt triſtitia, quã riſus: quia
per triſtitiam, quæ in vultu apparet
cor admonetur officij ſui.
5 Animus viri ſapientis, verſatur
in domo luctus: animus vero ſtoli-
di, in domo conuiuij.
6 Fortunatior eſt qui patienter au
dit obiurgationem ſapientis, quã eſt is
qui audit aſſidue cantillãtem ſtultũ.
7 Qualis enim eſt ſtrepitus ſti-
pularum ardentium ſub olla, talis
eſt riſus ſtultorum: interim neqꝫ ſapi
entis obiurgatio vanitate caret.
8 Quia mali, ſi obiurgentur, quod
alios opprimant, affligunt ſapientẽ,
et perdere conantur eum qui cor ha-
bet tã iſigni ſapiẽtiæ dono exornatũ
9 Melior ergo eſt finis rei, quã prin
cipium, et homo patiens, quã is qui li-
bere alios carpit.
10 Ne inducas in animũ tuũ, vt ci-

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

to iraſcaris: ſolent enim ſtulti fere eſ-
ſe, qui proni ſunt ad iram.
11 Ne dixeris apud te, pertæſus
malorum præſentium, Quid cauſæ
eſt, ꝙ tempora quibus vixerunt ma-
iores noſtri, meliora fuerint, quã ſint
hæc noſtra? Non eſt enĩ prudẽtis vi-
ri talia interrogare, cũ manifeſtũ ſit
habuiſſe illa tempora incommoda
ſua, ſicut et hæc noſtra habent ſua.
12 Melior ẽ ſapiẽtia quæ cũ divi-
tĳs ꝯiũcta eſt, et vtilitatis plꝰ adfert
tẽpore huiꝰ vitæ, quo ſolẽ ſpectamꝰ.
13 Adfert enĩ momẽtũ multũ ſapien-
tia, & nõnihil etiã diuitiæ: hoc tamen
habet ſupra diuitias ſapiẽtia, quod
ſapiẽtẽ ad vitã perducat æternam.
14 Conſidera vniuerſa quæ fecit
Deus, et inuenies nihil eorum poſ-
ſe reſtitui, quæ ille perdidit.
15 Quare dum adeſt bonum, frue-
re, in aduerſis patiens eſto: voluit
enim omnia Deus viciſſitudini ob-
noxia eſſe, vt videret homo nihil eſſe
ſtabile, cui tuto fidi poſſit.
16 Vidi plurima diebus vanitatis
meæ, et inter cætera, iuſto eſſe non
nun-

CAPVT VII.

nīꝙ iuſtitiam ſuā exitio, et impiū in
impietate ſua diu et foeliciter viuere.
17 Ne ſis ergo iuſtus nimium, ne-
q; ſapiens vltra modum, ne forte et
tu ſimiliter pereas.
18 Neq; enim exlex, et ſtolidus ef-
ficiaris: qui enim eiuſmodi ſunt, vt
plurimum pereunt male.
19 Vt hæc pericula vites, nihil me-
lius eſt ꝙ firmiter credas, et perpe-
tuo in memoria habeas, ꝙ illi qui
Deum reuerentur, omnia hæc morti-
fera mala effugient.
20 Sapientia ſæpe plus iuuat il-
lum cuius eſt, quam poſſent decem
primores ciuitatis.
21 Interim nullꝰ eſt hominū tā ſa-
piēs et iuſtꝰ, vt non ſubinde peccet.
22 Quare delatoribus aurem faci-
le non præbueris, ne audire cogaris
qđ ſeruꝰ tuꝰ aliquoties ex impatien-
tia male de te locutus ſit.
23 Scis enī tuipſe ꝙ nōnūꝙ locutꝰ
ſis ad eundem modum de aliīs.
24 Hæc oīa tentando per ſapiētiam
didici: et nō cōtētus iīs, conatus ſum
ſciri quæ ſciri ab hoīe non poſſunt,
ſed

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

ſed in hoc conatu ſapientia mihi
adeſſe recuſauit.
25 Longe ſupra captum hũani in
genĩ eſt, velle ſcire quo cõſilio ab æ-
terno vſus ſit Deus in condendis et
conſeruandis rebus, et modis omni-
bus incomprehenſibile.
26 Quare reuocaui animum meũ
ad intelligenda ea q̃ ratiocinatiõe in-
ueſtigari poſſunt, et ad cognoſcẽdã
impiam ſtultitiã, et amẽtes inſanias.
27 Et inuenio amariorem eſſe ipſa
morte mulierem, quæ vna eſt inſtar
venatorum multorum: cor eiꝰ ſimile
retibus multis, et manꝰ vinculis: qui
charus eſt deo liberat ab illa, pecca-
tor vero laqueis eius irretietur.
28 Ecce inq̃t concionatrix ſapientia,
hoc deprehẽdi ex cõparatione rerũ in
ter ſe, id q̃d quærit inueniri ſolere.
29 Laboraui vſq; in hanc horam,
vt conferendo officium foeminarum
cum ingenio et moribus, bonam et
prudentem aliquam inuenirem, ſed
nihil ſucceſſit, ex mille viris, vnum in
ueni tolerabilem: ex mille autem foe-
minis nullam.

Hoc

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

CAPVT VIII.

30 Hoc ſolum inueni, quod Deus
fecerit Adam rectum: et quod ipſe
cum poſteris multa magno ſtudio
ſtulta repererit, quæ a ſimplici recto
q̃plurimum recedunt.

Caput viiij.

Quis conferendus eſt cum ſa-
piente, et eo qui iudicium ha-
bet de rebus? Sapientia ho-
minis gratioſum facit vultum eius,
et crudelitatem pellit.
2 Attamen ſuadeo etiam ſapienti,
vt obſeruet, quæ rex mandabit, et
præſtet ſi quæ deo in teſtem vocato
iurauerit.
3 Nec tu væcors et ſtolidꝰ, tã q̃ a cõ-
ſpectu illiꝰ poſſis aufugere, pertinax ĩ
malo perſiſte: q̃cq̃d em̃ ille voluerit,
4 Vbicũq; aliq̃d noĩe re- (perficiet.
gis mãdatũ fuerit, ibi ꝛ poteſtatẽ eſſe
puta exequendi, quod mandatũ eſt:
nec audeat quiſq̃ contradicere, aut
quærere cur hoc mandauerit rex?
5 Qui obediens eſt mandato, non
ſentiet malum: tempus aũt aduentu-
rum vt ſumatur ſupplicium de tran-
greſſoribus non ignorat ſapiens.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

6 Statuit nanqꝫ deus tempus, quo
de omnibus iudicaturus eſt: et pri-
uſquã illud adueniat, varijs et peri-
culoſis malis expoſiti ſumus.
7 Nec ſcire cuiqꝫ datur quid illi con-
tinget. qs eñ id poſſit illi indicare?
8 Et ſi ſciret, nihil illi prodeſſet: ne
mo enim tam potẽs eſt, vt animum
ſuum contineat: nec appetente morte
vires vllæ quicqꝫ proderunt: neqꝫ
eſt ſpes vlla elabendi ex illo prælio,
quod nobis cum morte ineundum
eſt: nec impium tunc ſua impietas li-
berare poterit.
9 Huiuſmodi plurima obſeruaui, et
diligenter expẽdi quæ fieri videbam,
ſub ſole, quo tẽpore homo in hoĩem
imperiũ exercet, non ſine malo illius,
qui ferre imperium cogitur.
10 Itaqꝫ vidi impios ad ſepulchrũ
vſqꝫ felicit̃ degere, et ipſos veluti re-
ſurgere in filijs, & verſari inter hono
ratos in loco ſancto: eos vero qui be
ne faciunt cõtẽni a ciuibus: ſed et hoc
inſigni vanitate non caret.
11 Quia non ſubito ſumitur ſup-
plicium de his quæ deſignant ho-
mines,

mines, ipſi non faciunt finem intre-
pide malefaciendi.
12 Contingit nanqꝫ peccatorem cen-
ties impie agere, et quantum appa-
ret, id feliciter illi cedere: ego interim
ſcio, ꝙ illis ſolis bene erit, qui Deum
reuerentur.
13 Impio vero, quantumuis appa-
reat, nihil continget veri boni: quin
et dies vitæ illius, etſi multi vide-
antur, citius vmbra, quæ res eſt ni-
hili, abibunt.
14 Eſt et alia vanitas, et frequens
in hac vita: videmus enim ea eue-
nire iuſtis mala, quæ impios ferre
decebat: et econtrario impijs bona,
quæ iuſtos accipere æquum erat: cer-
te hoc vehementer moleſtum eſt.
15 Quare laudaui hilaritatem ani-
mi, nec quicꝗ̃ vidi melius, ꝗ̃ comedere,
et bibere, et frui bonis: hoc enim ſo-
lum accipiet homo tanꝗ̃ ſuum ex
omni moleſtia, qua ſe fatigat, diebus
quib⁹ vitam illi de⁹ cōcedit ſub ſole.
16 Sic accōmodaui animum meū
ſtudio ſapientiæ, vt cognoſcerem
quæ fiunt nobis in terra degentib⁹,

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

vt ſæpe nec die, nec noctu ſomnum
indulſerim oculis meis.
17 Et conſyderaui hæc tam varia
opera dei, quæ facta ſũt, et quæ fiunt
aſſidue, et depræhẽdi non poſſe vllũ
hominem inuenire rationẽ alicuius
rei, ex omnibus quæ tam varia fi-
unt ſub ſole, etiam ſi conetur omni-
b⁹ viribus inuenire: quin et ſapiens
ipſe, ſi conetur, fruſtra laborabit.

Caput. ix.

OMnia hæc diligenter reuolui
in animo, et comperi ꝙ iuſtũ,
et ſapientẽ, et opera eorũ De⁹
habeat in ſua poteſtate, necquiſꝙ̃ no
uit quos habitur⁹ ſit vel amicos vel
inimicos: cũcta enĩ hæc hoĩem latẽt.
2 Cunctæ res eodem interibũt mo
do, nec quicꝙ̃ ab interitu liberum ẽ,
non iuſtus magis ꝙ̃ impius: nec bo-
nus et innocens, magis ꝙ̃ prauus:
neque ſacrificio Deum venerans, ma
gis quã Deum contemnens: non ali-
ter interibit bonus, ꝙ̃ malus, iurare
conſuetus, ꝙ̃ is qui a iuramentis ab-
ſtinet, ne Deum offendat.
3 Hoc moleſtiſſimum eſt oĩm, quæ
ſub

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

ſub ſole fiunt, ꝙ omnia abſq; vllo di
ſcrimine eodem modo intereunt: et
corda hominum interim implentur
malis ad inſaniam vſq;, toto tempo-
re vitæ vſque ad ſepulcrum.
4 Quandiu is verſatur inter viuos,
aliquid habet amplius q̄ ſi mortuus
eſſet: ſicut canis viuus aliquid habet
amplius quā leo mortuus.
5 Siquidem hi qui viuunt, hoc ha
bent, ꝙ ſe ſciant morituros: mortui
vero nihil horum nouerunt, nec ſunt
apud viuos vllo amplius in precio,
ſed obliuioni penitus traditi.
6 Nec amicos amplius, nec inimi-
cos, nec quos æmulentur habent: ni-
hil illis amplius commune eſt cum
hoc mundo quem reliquerunt, cum
omnibus quæ in eo ſunt.
7 Comede ergo lætus cibum tuū,
et bibe animo hilari vinum tuum,
iādudum enī placent opera tua deo.
8 Omni tempore ſint veſtes tuæ
ſplendidæ, et caput tuum aſſidue de
libutum vnguento.
9 Oblecta vitam tuam cum vxo-
re quam amas, tempore quo tibi vi-

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

uendum eſt in hac vaniſſima vanita-
te, qua omnes dies tui pleni ſunt, hoc
enim ſolum eſt proprie tuum ex om-
ni labore, quo te fatigas tota vita
tua ſub ſole.
10 Quicquid tibi occurrerit, quod
faciendum putes, fac fortiter. nihil e-
nim horum operum quæ hic fiunt ne
qꝫ conſiliꝭ, neqꝫ prudentiæ, neqꝫ ſapi-
entiæ quicꝙ̃ in ſepulchro, quo tu pro-
peras inuenturus es.
11 Obſeruando ea, quæ fiunt ſub
ſole, didici ꝙ raro adhibent veloces
ad currẽdum: neqꝫ robuſti ad geren-
da bella: quin et ſapientibus ſæpe
deeſt vnde viuant, nec habent induſ-
triꝭ diuitias, nec rerum periti in pre-
cio ſũt, ſed tanquam ignaui ſẽper fuiſ-
ſẽt, tẽp⁹ et caſus oẽs de medio tollit.
12 Nec magis nouit homo tem-
pus mortis ſuæ, ꝗ̃ piſces priuſꝗ̃ ha-
mo capiantur, vel aues priuſꝗ̃ la-
queo irretiantur: ſicut enim capiun-
tur illæ, ſic mors de improuiſo homi
nes illaqueabit.
13 Sed et hoc vidi ꝙ eſſet ſapien-
tia ſub ſole, et meo iudicio magna.
Ciuitas

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

CAPVT IX.

14 Ciuitas enim quædam fuit
parua, et viri in ea pauci, et rex po-
tens obſidione cinxit eam, et turres ex
truxit contra eam.
15 Et inuentus eſt in ea vir pau-
per ſed ſapiens, qui ſeruauit ciuita-
tem illam ſapientia ſua. nec fuit vn-
quā ante periculum habita ratio pau
peris illius.
16 Iudicaui tum ego, qđ vtilior eſ
ſet ſapientia viribus corporis: et ta-
men ſapientia pauperis illius, tan-
to tempore contempta fuit, nec verba
illius a quoquam æſtimata.
17 Verba ſapientum, etiam ſi non
multum clament, ipſi efficaciora ſūt,
q̄ principis ſtulti vociferatio.
18 Sapientia melior eſt inſtrumen
tis bellicis: qui interim peccat in vno
aliquo, plurimum boni ammittet.

Caput X.

SIcut muſcæ in vnguentum
quantumuis fragrans collap
ſæ, ſi illic moriantur vnguen-
tum corrūpunt, et bullis veluti ſcabie
obducunt, ſic parua ſæpe ſtultitia
homini ob ſapientiam et reliquas na

 turæ

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

turæ dotes claro, multum exiſtimati
onis adimit.
2 Cor ſapientis in dextera illius ē,
et cor ſtulti in ſiniſtra.
3 Quacunq; iuerit ſtultus, væcor
diaceum comitabitur: et tanq̃ ipſe ſo
lus ſapiens ſit, obuios omnes ſtultos
appellabit.
4 Si dominandi cupiditas animũ
tuum inuaſerit, locum priorem ne fa-
cile deſerueris: qui enim compeſcit in
huiuſmõi cupiditatibus animũ ſuũ,
multa vitabit et grauia peccata.
5 Frequens enim eſt malum ſub
ſole, quod ab imprudentia principis
proficiſcitur.
6 Collocantur ſæpe ſtulti inter
primos et potentiſſimos, præteritis
ĩs, qui ad res gerendas vehementer
idonei ſunt.
7 Et vidi ſeruos obequitare, tanq̃
nobiles ſint, et nobiles ſeruorum mo
re, pedibus iter facere.
8 Qui fodit foueam incidit in il-
lam: et qui diſſipat ſæpem, mordebit
illum ſerpens.
9 Qui proĩcit lapides, fatigabit
ſæpe

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

ſæpe iaciendo: et qui ſecat ligna, ſen-
tiet q̃ntum ea res habeat difficultatis
10 Si retuſum fuerit ferrum, quo ſe-
cant ligna, q̃ntuuis fortibus multum
negocij exhibebit: ſapientia vero, dif-
ficiles alioq; res ſæpe faciles reddet.
11 Serpens qui non ædito ſibilo
mordet, per oĩa delatori ſi͂lis eſt.
12 Quæ ſapiẽs dicit, gratiã habẽt:
ſermo vero ſtolidi ipſũ ſubuertet.
13 Principiũ verborũ illi⁹ ſtultitia, &
finis furia, quæ periculo non caret:
14 Stultus ſic verba multiplicat,
vt nemo intelligere poſſit, dũ loqui-
tur, quid velit, et multo minus de fu-
turis aliquid ex illis colligere.
15 Conatus ſtultorum laſſabit eos:
quia rationẽ viuẽdi ciuiliter ignorãt.
16 Infelix patria cuius rex eſt pu-
er, et principes mane comedunt.
17 Felix patria eſt, cuius rex vir
ſtrenu⁹ eſt, et principes tempore quo
oportet, comedunt, non comeſſationi
bus dediti, ſed comedunt quãtum ſa-
tis eſt ad vires corporis conſeruan-
das.
18 Ignauia Domini domus, ſolue
tur

Stultos eſſe ſignificat et periculoſos magnorũ conatus ſi prudentia deſit.

tur contingnatio: et pigritia eius fi-
et, vt arceri non poſſit pluuia.
19 Ad voluptatẽ parant cibos, et vi
nũ bibunt, vt ſe ex hilarent, quorum
nequitiæ pecunia ſuppeditat oĩa.
20 Tu interim ne auſus fueris,
vel cogitare ſemel, vt huiuſmodi in
rege vel principe reprehendas, etiam
ſi ſolus in cubiculo tuo fueris: fiet e-
nim palam, ſi non aliunde, certe aues
quæ in aere volitant, clam eſſe non
ſinent.

Caput xi.

De elee-moſinis intelligit.

PRoĳce panem tuum in præ-
terfluentes aquas, et ſcito non
periturũ: tandẽ eũ recipies.
2 Liberaliter egentibus tribue: ſic
enim fiet, vt non ſenties mala quæ
imminent,
3 Vbi plenæ fuerint nubes, imbrẽ
ſuum fundent in ſitientem terram, et
fructꝰ arboris quocunq; loco cecide-
rit, ſiue in plaga Auſtrali, ſiue Aqui-
lonali, erunt qui colligent illum.
4 Qui obſeruat curioſe ventum,
non ſeminabit, et qui metuit nubes,
non metet.
5 Sicut ignoras quomodo anima

coniunga-

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

coniungatur corpori,et oſſa com pin-
gantur in vtero prægnatis: ſic nunꝙ
intelligere poteris rationem vllius
earum rerum,quas Deus fecit tam
multas et varias.
6 Mane ſemina ſemen tuum, et ve
ſperi ne ceſſa: neſcis enim vtrum feli-
cius proueniet,quod mane,an quod
veſperi ſeminatū eſt, an illud quod
mane et veſperi.
7 Suaue eſt lumen,et gratum ocu-
lis videre Solem.
8 Interim ſi cui contingat multis
annis ſuauiter viuere, et tandem in
memoriam reuocauerit, quanto tem-
pore hoc Sole et lumine eius caren-
dum erit: iudicabit hæc fluxa, caſſa,
et inania eſſe omnia.
9 Oblecta te adoleſcēs dū ætas eſt
integra: indulge genio, et verſare in
illis quæ animꝰ deſiderabit, et oculi
concupiſcent,ſed ſcito quod Deo red-
diturus ſis rationem de omnibus.
10 Pelle ex animo tuo iracundiam,
et a corpore moleſtiam: adoleſentia
enim et reliquum totius vitæ tempꝰ
vanitatis

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

vanitatis ſecum ſatis adferent.

Caput xij.

HAbe ergo ante oculos creato-
rem tuum, dū integra adhuc
ætas eſt, priuſq̄ veniant dies
pleni malis, et anni quibus nihil libe
bit boni facere.
2 Priuſq̄ obſcuretur tibi Sol et lu-
men eius: luna quoq; et ſtellæ, et ca-
ligo obtegat oculos tuos.

Manus intelligi vult, quibus nos maxime defendere ſolem9

3 Quod fiet, vbi debilitati fuerint
cuſtodus domus, et menbra quibus
nunc valemus, viribus ſuis deſtitu
ta fuerint et viſus oculorum, qui nūc
veluti ex cauernulis proſpectat, defi-
cere coeperit.
4 Vbi claudi coeperunt ianuæ pla
teæ (per quam it cibus) vbi perierit
latratus ſtomachi, et homo tam de-
bilis fact9 fuerit, vt ad vocē auiculæ
excitet, et perierīt oīa organa cant9.
5 Tunc è coelo metum, et malum
in ſe caſurum, et terrores eos quacun
q; iuerint inuadent: tunc canis aſper-
getur caput, et nutabunt pedes, et pe
ribit appetitus, quæ ſigna ſunt, eos
hinc migrare in domum alterius ſæ-
culi:

Medullā intelligit

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

culi: circundabunt eos in platea lu-
gētes, vt ſublatū in humeros efferāt.
6 Quicquid precedit diem quorum
petur funiculus argenteus, et diffluet
pingue illud aureum, et cōminuetur
hydria iuxta fontem, et fractis rotis
currus in foueam per præceps ruet.
7 Et reuertetur puluis in terram
vnde ſumptus eſt, et anima redibit
ad deum qui dedit illam.
8 Vaniſſima ſūt omnia, inquit Ec-
cleſiaſtes, & nullo tempore non vana.
9 Et quia ſapiens erat ſupra oēs
alios Eccleſiaſtes, multa alia popu-
lum docuit: diligenter enim ſcrutan-
do omnia, multa inuenit ad ſapienti-
am pertinentia, et multa reſtituit ſa-
pienter ab alĳs dicta.
10 Studioſus valde fuit hic con-
cionator, vt vtilia et ſcitu digna inue-
niret, quæ autem inuenit, bona fide
chartis mandauit.
11 Verba ſapientum ſunt veluti
ſtimuli, et veluti claui viri ſtudioſi,
qui alĳs inculcant, quæ ab vnico
paſtore deo, vt illis excitemur, dona-
ta ſunt ipſis.

Medullā intelligit, q̄ tranſit ſpinā dorſi, qua vel minimum læſa, neceſſe eſt hominem mori.

Vocabulo ſtimuli,

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

CAPVT XII.

quo hic vtitur ſubindicat ſimillimos aſinis eſſe nos, ꝛ frequentiſſimis egere vos extimulationibus.

12 His paucis fili mi admonitum te puta: vt autem omnia perſtringantur ſigillatim, ne plurimis quidē libris fieri poterit, et labor multa ſcribendi corpus defatigat.

13 Finis omnium rerū qualis ſit, iam auditum eſt: tu Deū reuerere, et mandata illius obſerua, illo enim ſolo acquiritur, quicquid vere hominem et ſolide beatum facere poteſt.

14 Nec ignorare Deum putes, quæ tu facis: omnia nanq; diligentiſſime expendet, ſiue bona fuerint, ſiue mala, etiam ea quæ nobis videntur penitus occulta.

FINIS.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

ANNOTATVNCVLÆ ad explanationem aliquot locorum, quorumdam intellectui difficilium.

Pſal. 6. Verſu. 1.

NEq; pro bili) Id eſt ſecundum
cõmotionem illam acerrimam,
qua peccatis meis irritatus videris
ad me grauiſſime affligendum incita-
ri, quum tamen quantum ad tuam
naturam attinet, ſis ab omni mentis
perturbatione lõgiſſime ſemot⁹. Sed
ſpiritus dei, vt hic ita et ſæpe alibi,
affectibus hominum et imbecillo in-
tellectui noſtro conſulens, ſic loquit͛,
perinde atq; apud Deũ aut hæc aut
quæuis alia eſſet cõmotio aut muta-
tio. Latine dicimus bilẽ cuipiam aut
ſtomachum moueri, quoties quis ad
iram concitatur, quod fit tum præci-
pue, quum atra bilis, id eſt humor
quidam ſubniger in ſtomacho ſuper-
fluus efficit ventriculum intumeſce-
re, ex quo tumore, quoniam corpus
quodammodo male afficit, mens ſta-
tim contagione mali exurgit ad vin-
dicandũ, ſi quis vel minimo ꝓuocare
ſit auſus.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

Tantum non Deum) Id eſt prope-
modū ſeu prope. Titus Liuius quar-
tæ decadis lib. ſeptimo. Quod vbi
Eudemus, qui cogebat agmen, vidit
non poſſe æquare ordinem Roma-
nos, et tantū non iam circumiri a dex-
tro cornu, concitat naues. Et quæ ſe-
quuntur. Eraſmus in Moria. Iam
vero Georgium etiam Herculem in-
uenerunt, quemadmodum et Hippo-
lytum alterum, huius equum Phale-
ris et bullis religioſiſſime adornatū
tantum non adorant, Id eſt, fere ni-
hel deeſt, quin diuino cultu proſequ-
antur, quam quod non adorant. Hūc
loquendi modum præter eos qui mo
do citati ſunt, ſuis ſcriptis inſerunt
Suetonius et Valerius Maximus.
ſed parce, Hic vero noſter Campen-
ſis vtitur eodem non raro, quod ob
id factū crediderim, quod eius ſignifi
cantiam a paucis intellectam crebro
vſu nobilem fieri et illuſtrem volue-
rit. Idq; fecit ſuo iure vir doctiſſimꝰ,
Caueat ſibi tamen quiſquis adhuc
eſt literarū tyrunculus, ob nimiam
huius aut huiuſce ſimilis vſurpatio-
nem, ne ī peſſimum affectionis vitiū
incidat.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

Pſal. 20. Verſu. 1.

Suppetias feret) Id eſt auxilium afferat. Habet hoc nomen hunc ipſum tantum caſum, nec aliũ q̃ quod nunc habet, verbo coniungi poteſt, in communi authorum vſu. Eiuſdem naturæ eſt inficias ire, id eſt negare, verbo potius quam facto.

Pſal. 23. Verſu. 4.

Pedum) Baculus paſtoralis. Maro in bucolicis. At tu ſume pedum &c.

Pſal. 24. Verſu. 9.

Vectes) Id eſt repagula ferrea.

Pſal. 27. Verſu. 3.

Iuſtus exercitus) Id eſt magnus, et ob id formidabilis.

Pſal. 33. Verſu. 2.

Nablo) Pſalterium græcum eſt, et latine organum dicit, quod Hebræi nablum vocant, Ait Valla in Raudenſem. Aretius Filinus, et Pellicanus de nablo aliĩſq; quibuſdam inſtrumentis muſicis ob figurarum et nominum quotidianam mutationẽ nihil certi ſcituq; neſſarium tradi poſſe contendunt.

Pſal. 38. Verſu. 16.

Anſam gloriandi) Id eſt commodiorem occaſionem, Efficit enim anſa

vt apprehendi et teneri poſſint commodius. Ibidem.

Criſtas ſuas erigere) Id ē ſuperbire.

Pſal. 35. Verſu. 14

Pullatus) Id eſt nigro habitu amictus, qui color et mos etiamnum apud Gallos, et plæraſq; alias nationes in funebri pompa adhiberi ſolet.

Pſal. 41. Verſu. 2.

Diuitem) Vetus apud latinos interpres reddidit beatum, latinius quam ſignificantius. Beatus etenim, diuitem etiam, ſeu locupletem ſignificat, in quo ſignificatu Iuuenalis beatæ vetulæ meminit. Pellican⁹ ſic habet, Beatus fiet in terra, quod interpretando, bene, inquit, vtetur et iucunde hoc mundo, et hic incipiet frui donis Dei. Hec ille.

Pſal. 42. Verſu. 7.

Cataractæ) Cataractæ dicuntur aquarum deſcēſus ex eminētiſſimo loco cum maximo fragore, veluti ſi coelum pateat, et aquæ quæ ſuper coelos ſunt, in exitium peſſimorum a domino effundantur. Hec Pellicanus i Caput ſeptimū Geneſeos, ſectiōe.11.

Pſal. 44. Verſu. 9.

Qui fieri poteſt) Id eſt quomodo, Horati⁹,

Horatiꝰ. Qui fit Mecœnas, et reli-
qua   Pſal. 4.6 Verſu. 7.

Firmiſſimæ baſis) Id eſt ſolidiſſimi ꝛ robuſtiſſimi fūdamēti ꝛ ſuſtētaculi

Pſal 49 Verſu 18

Genio indulgeas) Genio indulgere. Id eſt naturæ nobis inditæ et ipſi (vt ſic dixerim) ſenſualitati, q̄cq̄d libet permittere et cōcedere. Defraudare geniū, quod apud Terētiū et alios reperire eſt, contrariam habet ſignificantiā, De his, ſi vacat, vide Sipontinū.   Pſal. 58. Verſu. 8.

Limaci) Limax reptile eſt, è cochlearum genere, non quidem teſtam aſſidue circumferens, ſed ad eam ſe ſe ſubinde recipiens.

Pſal. 78. Verſu. 1.

Stratagemata) īuentiōes īgenioſæ ſeu artes rei bellicæ abſq; dolo malo ad circūueniendū hoſtem appoſitæ. Extant hoc titulo libri de re militari cōſcripti.   Ibidem. Verſu. 58.

In æditis locis) Id ē excelſis ꝛ altis.

Ibidem. Verſu. 62.

Excanduit) Id eſt velut ignitū ferrū ī iræ feruorē, ſeu furorem potius inflammatus fuit. Nam (vt inquit Valla) excandeſcere hominē ī vaſis

     dicimus

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

dicimus, quum vehemẽter iraſcitur. Hic memineris velim quod initio de beli dictum eſt.

Ibidem. verſu. 66.

Podices) Id eſt foramina per quæ corporibus emittantur excrementa. Stoici et alij qui ſcapham ſcapham, et ficumficum nominant, ſuo nomine culos appellarent..

Pſal. 89. Verſu. 50.

Concoquere) Id eſt conſumere cibũ in ventriculo, vi et efficacia caloris naturalis. Metaphora aũt hic eſt, pro eo quod ẽ patienter ferre. Cicero alicubi negat ſibi ſtomachum eſſe, qui contumelijs concoquẽdis par eſ- ſe poſſit.

Pſal. 90. Verſu. 1.

Aſyli) Id eſt loci in quem ſcelerati homines, atq; itidem innocẽtes quo- q; qui ſibi tamen metuebãt, tuto ſeſe poſſent recipere, qualis erat aliquot in regionibus lege Moſaica conſtitu- tus, propter eos qui imprudentes, et nullo prius odio incitati hoīem inter fecerunt. Sed longe alia ratio erat Romani Aſyli, de quo videre eſt abũ de libro primo ab vrbe condita.

Pſal. 92. Verſu. 10.

Cornu

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

Cornu monocerotis) Id eſt animalis illius nobilis, vnicum et precioſum cornu habentis.

Ibidem. Verſu. 14.

Bene habiti) Id eſt pingues et ſucculenti, quorũ membra in rugas non flacceſcunt, wel hyldighe och fuldſomme vdi aenſycht och lemmer, ſequitur.

Virentes) Id eſt multum viridioris ac floridioris ætatis quantum ad robur attinet, in ſe continẽtes, ſic apud Maronem Charontis ſenectus viridis dicitur.

Pſal. 89. Verſu. 6.

Sonate taratantaris) Id eſt ſonis illis, vocem hanc rauco murmure et ſtrepitu referentibus.

Ibidem. Verſu. 8.

Flumina iunctis manibus &c) Affingit fluminibus manus, et eaſdem iunctas, quales eſſe ſolẽt gaudio exultantium et agentium gratias.

Pſal. 99. Verſu. 5.

Ad ſcabellum pedũ ipſi⁹) Id eſt ad terram. Coelum enim ſedes eius, terra autem ſcabellum pedum ipſius, inquit alicubi ſcriptura

Ibidem, Verſu. 8.

Stulte

Stulte cõmenti fuerant) Id eſt ex ſe ipſi excogitauerãt, nulla diuini ſpiritus inſpiratione aut aperta ſcriptura imbuti et inſtructi.

Pſal. 102. Verſu. 13.

Tempus appetere) Id eſt appropinquare, verbũ Gellio frequens.

Pſal. 104. Verſu. 5.

Innouabis ſuperficiem terræ) Id ẽ ſuperiorem faciem, et oculis expoſitã ſpeciem et formam terræ. Pellicanus cum veteri tranſlatione habet renouabis faciem terræ, Id eſt reuireſcere facies terræ naſcentia. Vide Vallam Reipubl literariæ Camillum in elegantijs.

Pſal. 112. Verſu. 8.

Animo erit præſenti) Quoniã, ĩquit Valla, quæ præſetem vim effectũq; exhibent præſtantiora ac potentiora cæteris videntur, ideo in hunc quoq; ſenſum accipi ſolet, vt præſens animꝰ dicatur præſtans atq; excellẽs Sipontinus præſẽs idẽ ait eſſe quod efficax, fortis, potens, Vergilius. Nũc ſi cui virtꝰ animuſq; in pectore præſens. Pro præſenti animo Pellicanꝰ dicit ſuſtentatum cor, ne ſcilicet animus in talos decidat.

Pſal

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

Pſa. 113. Verſu. 1.

Serui) Vet⁹ tranſlatio pueri habet, quo verbo Ciceroni et Paulo Iuriſconſulto ſerui ſignificantur, vt itidē in Euangelio Puer meus iacet in domo paralyticus. Sed voluit hic noſter diſcrimen quod multis inter puerum et ſeruum eſſe videtur, penitus auferre, ne qui hoc loco amplius ſeruos accipiāt pro filijs, quum alioqui puer etiam filium ſignificet, Vergilius Aſcaniuſq; puer .i. Aeneæ filius.

Pſal. 115. Verſu. 15.

Grauate) aduerbiū, moleſte ſigſficat

Ibidem.

Nec temere) Nec fere. Quintilian⁹. Illud ingeniorum velut præcox genus, non temere vnq̄ peruenit ad frugem Id eſt nunq̄ fere.

Pſal. 119. Litera Thet. Verſu. 8.

Pondo) Pondo licet aliquando pro libra inueniatur, proprie tamē ſignificat pondus duodecim librarum, et eſt indeclinabile. Hæc Sipontinus. Ponitur hic ingens quidē ſed finitus tamen theſauri cumulus pro inmēſa diuitiarū copia, id quod indicat Pellicanus in illud: Super millia auri et argenti, Id eſt, quam diuitiæ mūdi omnes,

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

di omnes, quæ huic veræ ſapientiæ non valent comparari.

Litera. Samech. Verſu. 7.

Scoriam) Id eſt fecem, ſeu reiectamētum plumbi, argēti, ferri cæterorumqꝫ metallorum, Vide Sipontinū, et Pellicanum,

Pſal. 138. Verſu. 6.

Cominus) a loco proximo, vt ſicarius pugione cominus incautū ſauciauit, eminus a loco remoto, vt eminus balista miles hoſtem impetūt, vide Vallam in Raudenſem.

Pſal. 139. Verſu. 8

Offendam) Id eſt inueniam.

Pſal. 140. Verſu. 5.

Pedicas) Id eſt, trichas ſen laqueos quibꝰ ambulātiū pedes irretiri ſolēt.

Pſal. 142. Verſu. 7.

Coronæ) Id eſt, hominū multitudinis ad audiendū, vel ſpectandū quippiam per circuitum ſeſe cōdēſantis

Pſal. 651 Verſu. 101.

Glebas occa) Id eſt ſatiōe iam facta frange cōprimens glebas, planans & æquans ꝙcqd prauū ē in conſcientia, verbo tuo, vt vult Pellicanns.

Pſal. 68. Verſu. 13.

Fuligine) fuligo materia nigra eſt tā

in ruſtico

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

in ruſticorum domibus & in alia ſu-
pellectili repertu facilis, ex humidita-
te loci et vapore fumi, vi caloris con-
creta. Danice, ſoed, Eius meminit
Maro in Bucolicis. Poſtes fuligine
nigri.

Pſal. 73. Verſu. 21

Acore) Id eſt amarore quodam & ve
luti acri admodum aceti guſtu, atq;
ob id aceſcere dicitur a Pellicano.

Pſal. 75. Verſu. 8.

Meracum) Id eſt, merum et purum
vinum nihil aquæ permiſtū habēs.
Cornelius Celſus. Vinum dilutum
pueris, ſenibus meracius aptum eſt.

Pſal. 78. Verſu. 57.

Qui ſcopum non petit) Id eſt, ſignū
ſagitttarijs propoſitū. Suetonius de
Domitiano. Nonnunq̄ pueri procul
ſtantis præbētiſq; pro ſcopo diſpan-
ſam dextræ manus palmam, ſagit-
tas tanta arte direxit, vt omnes per
interualla innocue euaderent.

Capite.1. Sectionis 6.

MVltum promoui ſtudium ſapientiæ. Id eſt, effeci vt magnū acciperet incrementum.

Capite. 2. Sectione. 5.

Hortos et paradyſos) Id eſt, viridariorū locos, quorū hij voluptatis cauſas, illi etiā vtilitatis gratia parabātur.

Ibidem. Sectione. 7.

Vernæ Q)ui etiam erant proprij domino, et quemadmodū parentes, etiam ſeruilis conditionis, ſic nati natorum et qui ab illis naſcebantur, niſi ſi qui eſſent liberalitate dñi, libertate donati. De eis eorumq; ſtatu et conditione cōſule legum peritos.

Capite. 5. Sectione. 16.

Vixerunt ſordide) Id eſt auare, ſordes enim latinis etiam auariciam ſignificat.

Ibidem.

Simultates exercentes) mutuo et inteſtino odio ſeſe diuexantes.

Capite. 10. Sectione. 1.

Bullis) bulla tumor ille, in aqua cū ingens fit pluuia, vel in olla ebulliente, alioue quocunq; liquorē ſubito ex-

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

orìens et cito euaneſcēs Danice bob-
le. M. Varro ſimilem facit humanæ
vitæ imbecolitatem. Homo, inquiēs,
bulla eſt, quam ipſam ipſi⁹ auream
ſententiam. Roſæfontanus, qui hæc
candido lectori conſcripſi, ſeu congeſ-
ſi potius, adoleſcens admodum hoc
extemporaneo diſticho complex⁹ ſū.

Vita hominū fragilis, tumidæq;
ſimillima bullæ eſt,

Gurgite quæ vitreo mox peritu-
ra fluit.

Capite. 12. Sectione. 2.

Priuſq̃ obſcuretur tibi ſol) per me-
thaphorā tota hæc ſequēs ſententia
ponitur, inquit Pellicanus, qui inter-
poſitis aliquot verſibus, quos licet
vtiliſſimos compēdij cauſſa prætereo
ait: Solem obtenebreſcere lumen et
ſtellas, eſt ea non poſſe videri a cali-
gantibus oculis ſenectutis. Cæcutien-
tibus oculis lumina videri non poſ-
ſunt, vt legitur de Eli et Iſaac.

Ibidem.

Et caligo obtegat oculos tuos) Idē
Pellicanus habet. Et reuertantur nu-
bes poſt pluuiam, quod eſt, eodem
expo

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

exponente, ſic anxiari ſenem pro multis tribulationibus, vt poſt lachrymas oculi patiantur caliginem, quod fletus viſui noceat. Vel, pro ætate ſenibus oculi diſtillent humores, et defluant ex debilitate. Præuenienda itaq; eſt talis moleſtia ætatis, timore dei et ſapientia vera, cum memoria bonorum operum, quæ in iuuentute ſe exercuiſſe gaudeat ſenex.

Sectione. 3.

Cuſtodes domus) Cuſtodes domus quidam (inquit Pellicanus) coſtas intelligunt, quibus inteſtina vallantur et conſeruantur, et tota ventris mollitudo ſuſtentatur, quæ dicunt, ſenibus contremiſcere. Verum, quia contremiſcere magis manuum eſt, et cõmoueri, quæ & in ſenibus tremulæ ſunt, quibus domus tota corporis cuſtodienda erat et defendẽda, Ideo per domus cuſtodes potius manus intelligamus.

Ibidem.

Et membra quibus nunc valemus, virib⁹ ſuis deſtituta fuerint) Hic Pellicanus dicit incuruari viros fortitu-

dinis,

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

dinis, quod eſt (ſecundum eundem) ſcapulas inclinari, & humeros deflecti, dorſumq; incuruari præ imbecillitate ſenum.

Sectione. 4.

Vbi claudi cœperunt ianuæ plateæ) Pellicanus non viam per quam it cibus, intelligit, vt noſter Campenſis, Sed dicit claudi ianuas in platea, eſt pro decrepita ætate claudi non poſſe prodire in publicum, et infirmos greſſus extra domum proferre non poſſe, ſed vt claudum domi diliteſcere.

Ibidem.

Latratus ſtomachi) Caninus appetitus apud medicos morbus eſt, quando nulla ciborum copia poteſt ſatiari appetentia comedendi, et capitur hic pro ardẽti ciborũ deſiderio, quod plærunq; in ĩteſtinis murmur quoddam excitat, quale eſt canum, cum primum incoeperint ad latrandum irritari, Haud diſſimili modo accipit Horatius, cum inquit, Cum ſale panis, Latrantem ſtomachum bene leniet.

Ibidem.

Ad vocem auiculæ excitetur) Id eſt

Pellicano authore, ad leuem ſonitum noctu euigilare et et expergefieri, gallicinia inſomnem numerare

Ibidem.

Et perierint omnia organa cantus) Pellicanus habet, et obſurdeſcēt omnes filiæ carminis, Hoc eſt (ſecūdum eundem) ſenum aures grauiter audidire cantores et cantatrices, nolle delectari carminibus, vt Berzellai loquitur. 2. Regū. 19. Nullius enim pretij vel momenti ſenex habet cantiones, quibus delectatur adoleſentia.

Sectione. 5.

Tunc e coelo metum) Pellilican⁹ Excelſa quoq; timebunt, ĩquit, quaſi firmamenta coelorum diſrumpantur, & in eorum capita videantur caſura ob iudicij ſcilicet impendentis metū, ob ſcelerum cōſcientiam, a quo timore alienus eſt, quiſquis aduleſcentiā, iuuenilem ætatem, atq; adeo ipſam ſenectutem tranſegit innoxiam, Nec magnopere eſt, quod formidet qui in decrepita quoq; ætate ex animo reſilijt a vicijs, is etenim ab auditiōe mala nō timebit. Auditio aūt mala imo

pessima

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

peſſima eſt: Ite maledicti in ignem æternum, Hanc iuſti hominis ſecuritatem, q̄q̄ per nebulam, etiam vidit Horatius, de innocente et probo ſic loquēs: Si fract⁹ illabatur orb is Impauidum ferient ruinæ Caueat tamen quiſq; ſibi, ne dedita opera emendatiōis propoſitum et voluntatem in ſenectutis limen proferat, Horribilis enim hæc extat Auguſtini ſētentia. Percutitur, inquiēs, hac aīaduerſione peccator, vt moriens obliuiſcatur ſui, qui dum viueret oblit⁹ eſt dei. Quæ ſententia tamen, horrorem peccandi debet incutere, non excutere etiam in ſceleratiſſimis veniæ ſpem. Teſtis eſt latro, qui eodem horæ momento veniam et paradyſum Chriſti beneficio aſſequutus eſt.

Ibidem.

Tanc canis aſpergetur caput) Hoc Pellicanus vocat florere amygdalū, quod eſt cano capite ſecunda iuuentutis ſigna exhibere, et præmaturæ ætatis præbere indicium, et flores ſapientiæ obtendere.

Ibidem

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

Nutabunt pedes) Hoc eſt, nec tuto ſatis incedere poſſunt, vbiq; caſum timētes, vacillant enim greſſus vt ſine ſcipione nequeant incedere, vt ſentit Pellicanus.

Ibidem.

Et peribit appetitus) Appetitum perire eſt, ſecundum Pellicanū, diſſolui concupiſcentiam et deſtitui omni delectatiōe, cibi, potus, ſomni, Veneris, honorum, et gaudij.

Ibidem.

Migrare in domum alterius ſæculi) Pellicanus habet, ire in domū ſui ſæculi, quod eſt auſpicari vitam futuram, expectare mortem, intelligere ſe non habere hic manentem ciuitatē, ſed ſæculum futurū cupere, ad quod a deo creat⁹ eſt, vt hanc vitam in timore dei exigens, futuram in gaudio perpetuo aſſequatur.

Ibidem.

Sublatū in humeros efferant) Id ē, loculo impoſitum ad ſepulturam domo exportēt. Ibidem, quod paulo ante præcedit, nempe circumdabunt eos in platea lugentes, ſic reddit Pellicanus, Circu-

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

nus, Circumibunt in platea plangen
tes, quod, ſecundum eundem, eſt exe-
quias deferre defunctis, vltimum hu-
ius mundi obſequium cogitare, et
præparare exuuias ſepulturæ, conde
re teſtamētū, audire familiam prox-
imam mortem lamētantem, planctū
amicorum et piorū, donec ſepulchro
includatur vt quieſcat.

Sectione .6.

Funiculus argenteus) Hoc eſt, ſecun-
dum Pellicanum, Spiritus vitalis,
qui membra colligat et iungit, exor-
nat colore: quo efflato putreſcit cor-
pus et perdit forma, et proportio hu-
morū, Vel, anima intellectualis, quæ
illuc recurrit vnde deſcenderat.

Ibidem.

Pingue illud aureū) Pellicanus vit-
tam auream reddit quam vt ait idē,
Iudæi dicunt venam vrinalem, vt.3
Regum.7.duo funiculi.

Ibidem.

Et cōminuet Hydria iuxta fontem)
Pellicanꝰ, quomodo hydria quæ con
teritur ceſſat haurire de fonte aquas
refrigerij, et rota putei ſi fuerit ꝯfrac-

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

ea, ſiue, vt alij interpretes voluerũt, in ſuo funiculo cõuoluta, aquæ neceſſarius vſus intercipitur: ſic dum vitæ funiculus interruptus extiterit, & animæ riuus ad fontem recurrerit, interibit homo et moritur. Mortis enigmata hæc ſunt, et ſenectutis moleſtiæ eleganter poeticeq; deſcriptæ.

Sectione. 7.

Et reuertetur puluis in terram &c. Et anima redibit ad deum) Pellicanus. Non ergo anima hominis in viſceribus maternis e parentum corporibus generatur, ſed a deo creatur, qui eſt pater omnium ſpirituum, qui infundẽdo animam creat et creando infundit.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

Emẽdandi ſic aliquot pſalmo-
rum loci.

In epiſtola liminari pagina. 1. Verſu 14
æditionis legendum Pſal: 6. verſu octauo
fletu
Pſal: 7 ver 1 collocaui, verſu 5 in illũ ibi-
dem perſequatur ver 6 pollicitus
Pſal: 10 ver 3 in dominum, verſu 6 habet
Pſal: 17 ver 5 quæſo
Pſal: 18 verſu 10 inclinauit ver 15 ſagit-
tas ver 25 iuſticia ver 43 platearum
Pſal: 19 ver 7 qui ver 10 ipſi
Pſal: 20 ver 2 e loco
Pſal: 27 ver 5 collocarit
Pſal: 28 ver 6 eſt ver 7 carminibus
Pſal: 29 ver 2 fateamini ver 11 dabit
Pſal: 32 ver 11 propitium habeatis
Pſal: 33 ver 9 vnq̃
Pſal: 34 ver 2 audiant ver 9 tam libera-
litur benignũ eſſe dominũ vt foelicem iudi-
caturi &c, ver 13 concinnent ver 15 ſectare
Pſal: 35 ver 7 lege pernitiem meam,
verſu 16 conductis
Pſal 37 ver 14 innoxie
Pſal: 40 ver 9 mi deus ibidem
in penetralibus

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

Pſal: 42 ver 7 cartaractæ
Pſal: 44 ver 17 non quod
Pſal: 49 ver 14 abducentur
Pſal: 50 ver 13 victitare ver 20 conabaris
ver 22 intelligite
Pſal: 56 uer 8 quã pro quare, ver 12 offerre
Pſal: 57 ver 1 præterierit ver 9 multitudi-
Pſal: 58 ver 1 iudicetis (nē
Pſa: 62 ver 5 quam, ver 9 appenderentur
Pſal: 63 ver 10 eum
Pſal 64 ver 8 linguam
Pſal: 68 ver 7 gradereris ver 22 pſūdiſſimo
mari
Pſal: 70 ver 4 propitium
Pſal: 72 ver 3 adferant ver 11 vſq̄
Pſal: 73 ver 16 horum ver 23 fui
Pſal: 74 ver 2 hæreditario ver 21 pauper
eīī humano
Pſal: 75 ver 4 admonui ver 8 meracum
ibidem exugere
Pſal: 76 ver 4 apparuiſti
Pſal: 78 ver 32 priora peccata ver 39 reuer
ſurus ver 53 ſecuros

Roſchildiæ apud Joannē Bart
Idibus Nouembris Anno
.M. .D. XXXVj.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 109 8° copy 2